

yeni demokrasi

ylül 88 Sayı: 14: Yıl: 2

Aylık Siyasi Dergi

• Fiyatı: 1200 TL (KDV Dahil)

Erken yerel seçim sorunu ya da

Kırk katır mı, kırk satır mı

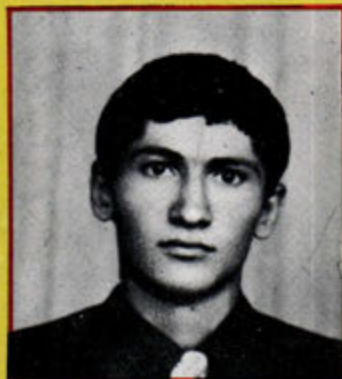
*Türkiye proletaryasının
ölümsüz yiğit önderlerinden
Süleyman Cihan'ı anıyoruz*

Didar Şensoy

(1 Eylül 1987)

*Anamızı ölümünün
1. yılında saygıyla anıyoruz!*

*"Acı ile inip kalkan
sabırsız ve derin
benim kanlı yüreğim"*
H.Ataç

Hasan Ataç
(1960 - 13.8.1985)

**Ölümünün
3. yıldönümünde
saygıyla anıyoruz**

Ali Ataç ve Dostları

İÇİNDEKİLER

Başyazı.....	4
Erken yerel seçim sorunu, ya da kırk katır mı kırk satır mı.....	6
Türkiye'den Haberler.....	12
Gecekonduların bitmeyen çilesi.....	13
Yılmaz Güney'e Özgürlük.....	14
Sosyalist Basın Susturulamaz 15 kampanyasını destekliyoruz	
Yurtdışında "Sosyalist Basın Susturulamaz" kampanyası coşkuyla sürüyor.....	16
Önümüzdeki ideolojik ve siyasi görevlere ilişkin.....	18
Halk Kültürü Şöleninden: Bin çiçek, bin selam.....	21
9. Kolordu SYNT Komutanlığı 1. No'lu Askeri Mahkemesi Başkanlığına Erzurum.....	23
İran-İrak Savaşı ve Güney Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi.....	29
Çekoslovakya'dan Afganistan'a.....	35
YKP/ML Sözcüsü Gregoris Poulas'la yapılan röportaj.....	38
Dünyada durum ve son gelişmeler üzerine.....	40
Sosyalist toplum ve sınıf mücadelesi.....	44
Peru gerçeği ve öğrettikleri.....	52
Mao değerlendirmesi.....	55
Okuyucudan okuyucuya.....	65
Hasan Hakkı Erdoğan'ı Anıyoruz.....	66

Baskı, zulüm ve pahalılık altında yoğun gündemli kara bir Eylül'e daha girdik. Çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının yürüttüğü devrimci mücadele giderek yükselmektedir. Grev gömleklerini giyen işçiler birliğin, kardeşliğin, dayanışma ve direnmenin en iyi örneklerini yaratma doğrultusunda mücadelesini yükseltmektedir. Yoksul köylülerimizin düzene karşı hoşnutsuzluğu artmakta ve protesto sesleri çeşitli biçimlerde dile gelmektedir. Ürettiği ürünü topluca satmama tavrından tarlasına ekini ekmemeye kadar varan çeşitli tavırlar sergilemekte, siyasi tansiyon buralarda da yükselmekte, örgütlü mücadele eğilimi artmaktadır. Gecekondular halkı polislerin jop ve panzerine karşı evini yıktırmamak için direniyor, yol, su, üst geçit gibi sorunlar için sokağa dökülüyor. Gençlik, toplumun en duyarlı kesimi olma özelliğini korurken, öğrenci gençlik ise mücadelede yine en önde yürüyor. Cezaevleri kaynıyor. Türkiye çapında tüm cezaevlerinden direniş mesajları geliyor. Yaptırımlara boyun eğilmeyeceği, cezaevlerinin yaşanamaz hale getirilemeyeceği vurgulanıyor. Ulusal sorun yeni yeni boyutlar kazanıyor, mücadele keskinleşiyor. Gündeme apar topar sokulan referandum ise, kimilerinin tatilini yarıda kestirmiş, kimilerine ise tatili erteletmek zorunda kalmıştır. Hemen bitişimizde 8 yıldır süren İran-İrak savaşının ateşkesle silahlarını susturmaları, hemen peşinden "barış" masasına oturmaları, iki ülkenin de soluk almasını aydın açmış, İran harap olan ekonomiye yönelirken, Irak'ın faşist Saddam diktatörlüğü Kürt halkını çoluk çocuk demeden katliama yönelmiştir. 20.000'in üzerinde Kürtün katıldığı söylenen katliamdan kaçan çoluk-çocuk, genç-ihyiar, kadın-kız Türkiye'ye sığınmıştır. Gündemin en ön sıralarına çıkan bu katliam ve göç karşısında Türkiye'de Kürt sorunu tartışması alevlenmiştir. Özal hükümetinin Irak'lı Kürtlerin bu tarafta soydaşları olduğunu, akrabaları olduğunu söylemesi kendi kazdıkları kuyuya kendileri düşmüş, yani takkenin düşüp kelin sırtmasına neden olmuştur. "İnsani nedenlerden ötürü" sığınmacıları kabul ettiğini açıklaması ise açık bir sahtekârlıktır. Kabul etmesinin en önemli nedeni ise, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının büyük bir tepkisini çekeceği, uluslararası kamuoyunda teşhir olacağı gerçeğidir. Bundan dolayı kabul edip "şirin" gözükmek, Hacı Özal'ın "gaziliği" yanına bir de "insancıl" öğesini ekleyerek demogoji malzemesini arttırmıştır. Sarp sınır kapısını da açması, propaganda malzemesi açısından bulunmaz fırsatlar olmuştur. Evet Güney Kürdistanlı sığınmacı Kürtlere Özal'ın hediyesi daha sonra gelecektir. Ya nazikçe sınır dışı edilecekler, ya da burada da yaşam olanağı bulamayıp çilekeş halk "kendiliğinden" çekip gidecektir. Sorunun esas özü, emperyalist kan emicilerin bölge halkları üzerinde oynadıkları kanlı oyunun bir parçasıdır tüm bu olaylar.

Bu sayımızdan itibaren Yazı İşleri Müdürümüz Ali Sarıçimen arkadaşımız görevini Murat Tunç arkadaşımıza devretti. Bunda kendi birtakım özel sorunlarının ve sağlığının da etkisi oldu.

Dergimiz bu sayısında referandumu kapak konusu yaptı. Ülkemizdeki ve dünyamızdaki son gelişmeleri sığacağı sığacağına bu sayımızda bulacaksınız. 12. sayımızda söz verdiğimiz Filistin ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesine ilişkin çıkaracağımız özel sayımızı, önümüzdeki günlerde çıkaracağız. Gecikmemizin sebebi, kâğıt sıkıntısı ve ekonomik nedenlerden dolayıdır. Bundan dolayı verdiğimiz sözü zamanında yerine getirememiz hatamızdan dolayı da okuyucularımızdan özür diliyoruz.

Ağustos 1988 tarihli 13. sayımızın toplatılmasından dolayı, polis, Adana-Erzurum hattına gönderilen dergilerimize toptan Hürriyet'in dağıtım aralarında el koymuştur. 13. sayımız doğu illerinin hiçbirine gitmemiştir. Bu tür durumlarda okuyucularımızdan talebimiz abone olmalarıdır. Yine burada yurtdışındaki okuyucularımıza tekrar iyi niyetle hatırlatmada bulunmak istiyoruz. Okuduğunuz derginin hangi şartlarda çıktığını, sürekli toplatıldığını, her yönlü baskı altında tutulduğunu gözönüne alarak abone ücretlerinizi bir zahmet göndermenizi istiyoruz. Bugüne kadar çıkan tüm sayılarımızı göndermemize rağmen hâlâ ücretini göndermeyen abonemiz çoğunluktadır. Bu derginin yaşayabilmesi için sizlerin göndereceği abone parasına ihtiyacı olduğunu bir zahmet düşünün. Aldığımız derginin ücretini göndermeme tavrı, bu derginin bir dahaki sefere çıkmasını istememe anlamına gelir. Dostlukla...

Umut Yayıncılık ve Basım San.Ltd.Şti. Adına Sahibi:
Yusuf Uygun
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Murat Tunç
Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. 33-35/37
34400 Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 528 09 33
Ankara Bürosu:
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe/ANKARA

Dizgi:
Maraton Dizgievi
Baskı:
Milliyet Yayınları A.Ş.
Dağıtım:
Hürriyet Holding A.Ş.
Hesap No:
Yusuf Uygun
Akbank Bahçelievler Şubesi
Hesap No: 6720-7/DHN
Yurtdışı Hesap No:
Akbank Bahçelievler Şubesi
Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5

İlan Koşulları:
Arka Kapak : 400.000 TL.
Kapak İçleri : 300.000 TL.
Tam Sayfa : 240.000 TL.
1/2 Sayfa : 120.000 TL.
1/4 Sayfa : 60.000 TL.
Abone Koşulları:
6 Aylık : 6.000 TL.
1 Yıllık : 12.000 TL.
Yurtdışı Abone Koşulları:
6 Aylık 30 DM-15 \$
1 Yıllık 60 DM-30 \$

Demokrasi Milyonların Bileğinin Hakkıyla Kazanılacaktır.

Büyük partiler, ikiyüz-üçyüz yıllık somut perspektiflere sahip programları uğruna kellelerini ortaya koyarlar. Ama mevcut durumu isabetli bir tarzda tahlil ederek, üç-beş ay ya da bir yıl sonrasının gelişmelerini karakteristik çizgileriyle ortaya çıkarmak her büyük partinin gelişmesinin ve gücünün altın şartıdır. Ülkede şu anda içinde bulunduğumuz durum nedir? Durum, derinleşen ekonomik krizin, irili ufaklı çatışmaları doğurmak zorunda kalmıştır. Büyük çatışmaları engellemeye çabalayan zor, düzenin rahmini zorluyor. Doğuşu engellenen, geciken ciddi çatışma öğeleri, çok daha ciddi bir çatışmanın potansiyelini oluşturuyor. Düzen, gittikçe daha tehditkâr bir hal alan bu potansiyel gücü hangi yöntemlerle eritme çabası içine girecektir?

Egemen sınıfların elinde, bu kitlesel tehdidi eritmenin ya da etkisiz hale getirmenin iki temel aracı, birbirini tamamlayan ve güçlendiren iki etkin aracı vardır. Zor ve "reform". Dünyadaki, Ortadoğu'daki ve ülkedeki durum, mevcut "anarşizan potansiyeli" tek bir araçla, zorla, zorunda en etkin bir biçimi olan "asker insiyatifi" ya da cuntayla eritmeye izin vermiyor. Dünya halklarının iki büyük düşmanı ABD ve RSE, ekonomilerinin direktifiyle ihtiyatlı ilerleme ve kuvvet toplama dönemine girmiş bulunuyorlar. Birbirlerinin pazarlarını ve hegemonya sahalarını, maceracı yöntemlerle, askeri çıkışlarla kapama çizgisini şimdilik izleme arzusunu göstermiyorlar. RSE'leri Afganistan'dan çekiliyor, Vietnam'ı Kamboçya'dan çekilmeye zorluyor. Çeşitli ülkelerdeki taraftarlarına durmadan yeraltından legale çıkmalarını, şiddet ya da Bonapartist yöntemlerle yasal, parlamentarist, reformist yöntemlere kaymalarını öğütüyor. Gerek Rús sosyal emperyalistlerinin bu tutumu, gerek müttefiklerinin baskısı, gerekse barış sever yığınların kitlesel eylemleri ABD'yi nispeten daha ihtiyatlı bir çizgide kalmaya zorluyor. Maceracı bir politika izleyen her emperyalistin daha çok tecrit olduğu bir dönem yaşıyoruz. Savaş etmenlerinde beş yıl öncesine nazaran belirli bir gerileme var.

ABD'deki yığınlar bile şimdi cumhuriyetçileri değil, demokratları tercih ediyorlar. Öte yandan bölgemizde, yani Ortadoğu'da bölge gericiliği güç kaybediyor. Filistin halkının inatçı direnişi karşısında Kral Hüseyin Batı Şeria'dan vazgeçme şeklinde çok önemli bir taviz vermek zorunda kalıyor. Bu taviz, İsrail'i hem dışta, hem de içte açmazlara sokuyor. İsrail egemenleri arasındaki çelişkileri kızıştırıyor. Bunun yanında İran-Irak savaşı sona eriyor. Dikkatler savaşı kaybeden ve yığınların gözünde daha da küçülen Humeyni İran'ındaki sınıf mücadelesine kayıyor. Yine dikkatler bölgede İran-Irak savaşından Kürt kurtuluş savaşına kayıyor. Savaş Kürt direnişini gölgeliyor, Kürtleri, bölge ve dünya halklarının nezdinde, çarpışan iki gerici devletlerin araçları, koçbaşları durumuna düşürüyordu. Bugün Irak'ta Kürt direnişinin çok güç duruma düşmesine rağmen, savaşın bitmesi Kürt direnişinin lehine olmuştur. Kürt'lerin kendi güçlerine dayanarak başı dik bir şekilde savaştığı dönemlerde bölge gericiliği daha çok tedirgin oluyor, bir araya gelerek Kürtlere karşı anlaşmak zorunda kalıyorlar. Kıscacı Ortadoğu'daki gelişmeler de Türk gericiliğinin aleyhindedir. Ve onların hevesini önemli ölçüde kırarak gelişmelerdir.

Gelelim ülkeye. Ülke askeri bir darbe yönetiminde yeni çıkmış sayılıyor. Devrimci durumun yükseldiği, yaraların yeni yeni kabuk bağlamaya başladığı böyle bir dönemde kitlelerin yeni bir askeri diktatörlüğe tahammülü mümkün değildir. Kaldı ki 12 Eylül döneminde baskı altına alınan ve bugün 12 Eylül'cülerle dalaşan burjuva muhalefeti de yeni bir askeri çözüme karşıdır. İşin bir de diğer yanı vardır. Bugün, henüz tam anlamıyla harekete dönüşmemiş önemli bir halk muhalefeti olmasına rağmen, bu muhalefet, düzeni tehdit eden devrimci bir öncünün önderliğinden yoksundur. Proleter harekete sarı sendikalar egemendir. Köylülük ve şehir küçük burjuvazisi örgütsüz, öfkeli, çaresiz ve hareketsiz durmaktadır. Kürt sorunu kitlesel bir karakter arzemediği gibi önümüzdeki birkaç yıl

Egemen sınıflar, gittikçe biriken devrimci potansiyeli, ikiz kardeş olan ve birbirini tamamlayan ikili bir yöntemle zor ve "reform"la eritmeyi tasarlıyorlar. Devrimci çıkışlara zor, dayanılmaz kitlesel baskıya ise "reform" ve "kısmi tolerans" yöntemini uygulayacaklar.

inde böyle bir gelişme de pek vaatmiyor. Kürt direnişi ile sınıf mücadelesi arasında iyi bir güven ve ittifak iklimi henüz oluşmuş değil. Kimsenin morali bozulmasın ama gerçek durum budur. Bundan dolayı önümüzdeki birkaç yıl içinde herhangi bir askeri çözüm beklemek gerçekçi olmayacaktır. Bu dönemde herhangi bir askeri çıkışın zemini ve yaşama şansı olmayacaktır. Sınıf mücadelesinin sürprizlerle dolu olduğunu, onun şaşırtıcı ve sıçramalı karakterini biliyoruz. Ama tarihimizi ve halkımızı da iyi biliyoruz. Önümüzdeki dönem, kitle gösterilerine, direnişlere ve seçim kampanyalarına sahne olacaktır. Egemen sınıflar, gittikçe biriken devrimci potansiyeli, ikiz kardeş olan ve birbirini tamamlayan ikili bir yöntemle zor ve "reform"la eritmeyi tasarlıyorlar. Devrimci çıkışlara zor, dayanılmaz kitlesel baskıya ise "reform" ve "kısmi tolerans" yöntemini uygulayacaklar. Önümüzdeki üç beş yıl içinde bir SHP hükümetinin ya da SHP ağırlıklı bir koalisyon hükümetinin fena olmayacağı kanısındalar. SHP içindeki "aşırılar"ın yönetimdeki etkinliklerinin kırılması, onlar için bu bakımdan çok iyi olmuştur.

İçinde bulunduğumuz şu aylarda, egemen sınıflar arasındaki çatışma referandum ve yerel seçimler vesilesiyle yoğun ve sevindiricidir. Güçler nasıl mevzileniyor, zıtlar ve müttefikler tablosu kimlerden oluşuyor? Birkaç kanat vardır ama dolaşma asıl olarak iktidar hükümet (Merkezci kanat ANAP) cephesiyle muhalefet cephesi arasında cereyan ediyor. Egemen sınıfların merkezci kanadı bugün iki blokta oluşuyor: MGK'ya ve dolayısıyla orduya egemen olan bloka, Evren'in başında olduğu Cumhurbaşkanlığı konseyi. Bu ikinci blok tüm hakem görünümüne rağmen egemen sınıfların ANAP kanadıyla burjuva muhalefet arasındaki çatışmada ANAP'la birlikte hareket ediyor. MGK'ya hakim olan birinci blok "partiler üstü" kalmaya, "tarafsızlığa", "yüksek hakem" rolüne önem veriyor. Yeni bir kardeş kavgasında, meydana parlak bir kılıçla pür-ü pak çıkmak "tarafsız ve kurtarıcı ve koruyucu ve kollayıcı Mehdi" rolünü oynayarak iktidara doğrudan oturmak için bu politikaya önem veriyor. Özal kanadı, hükümette daha uzun süre kalmanın manevralarına başvuruyor. Yerel seçimleri, daha fazla yıpranmadan öne alma adımı bu manevranın önemli bir parçasıdır. "Seçimler Mart'ta mı yapılсын, yoksa Kasım'da mı" şeklinde formüle edilen öneri referandumuna sunuluyor. Bu referandumun sonucu yerel seçim tartışmalarını açacak. Referandumda "seçimler Kasım'da yapılсын" sonucu çıkarsa -ki zayıf bir ihtimaldir- Özal hükümette daha uzun bir süre kalabilecektir. Çünkü bu onun için bir güven oylaması şeklinde yorumlanacak. Referandumda "seçimler Mart'ta yapılсын" görüşü çıkarsa muhalefetin hükümet üzerindeki baskıları artacak, bugün "iktidar hiyanet içindedir" şeklinde yöneltilen eleştiriler daha bir tırmandırılacak "temsil niteliğini ve meşruiyetini" yitirdiği gerekçesiyle hükümet

erken bir genel seçime zorlanacaktır. Hele özellikle ANAP'ın yerel seçimlerde alacağı ikinci bir yenilgi, genel seçimlerin öne alınmasını, yani ANAP hükümetinin ömrünün kısalmasını kaçınılmaz hale getirecektir. Genel seçimlerin vaktinden önce yapılması ihtimali güçlüdür.

"Mart'taki seçimler Kasım'a alınınsın mı alınmasın mı?" şeklinde halka sunulan referandum karşısında tavır ne olmalıdır? Çatışan iki egemen sınıf cephesinin dayatması ile karşı karşıyayız. Birinci cephe diyor ki "daha fazla yıpranmadan seçimi Kasım'a almak, bu seçimde başarılı olmak ve dolayısıyla daha fazla hükümette kalmak için anayasadaki sözkonusu değişikliğe 'Evet' de". İkinci cephe ise, "Özal'ın bir an önce 'Hayır' oyu kullan." Bu durumda üç temel tavır beliriyor öncelikle. Özal'ı desteklemek, muhalefeti desteklemek, her ikisine de karşı çıkmak, yani boykot.

İçinde bulunduğumuz şartlar bize devrimci, demokratik kitle hareketlerinin yükseltilmesini, reformist-parlementerist etkilerin kırılmasını emrediyor. Ehveni Şer mantığıyla hareket ederek, kitleleri herhangi bir egemen sınıf cephesinin kuyruğundan parlementer-reformist atmosfere sokmamamızı emrediyor. "Şunu desteklersek demokrasinin sınırlarının genişlemesine, baskıların biraz daha gevşemesine hizmet etmiş oluyoruz." Pragmatik anlayışla hareket etmeden kaçınmalıyız. Demokratik hakları asil elde edecek olan kitle hareketleridir, kitlelerdir. Bu bakımdan kitle hareketine ket vuran, bu hareketin yürüyüş hattını parlamenter sisle belirsizleştiren her davranış zararlıdır. Bazı hareketler, proletaryanın tarihsel misyonunu, çatışan egemen sınıf gruplarından Ehveni Şer olanı desteklemeye indirecek derecede bir hat izliyorlar. Yarı kitlelerin, "Siz kendi yolunuzda hiç yürütmek istemediniz ki bizi. Çatışan gruplardan birisini desteklememizi istediniz bizden. Ama gelenin de gideninden pek farklı olmasına rağmen yaptınız bunu," demesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Durum şimdi farklıdır. Kitlelerin "şu kanadın işine yarar bunun yaramaz" endişelerine kapılmadan boykoto çağırmalıyız. "Devrimci-demokratik mücadele bayrağını yükselt, parlementer rüzgara kapılma, ABD işbirlikçileri başta olmak üzere tam egemen sınıf kanatlarına karşı şiarlarını haykır!" demeliyiz onlara. Seçimler bizim için öcü değildir. Şartları geldiğinde seçimlere de gireceğiz. Ama sorun onların yarattığı anafora girerek yolumuzu karartmamaktır.

Şiarlar net olmalıdır.

Devrimci, demokratik mücadeleyi yükseltmeliyiz.

Hiçbir egemen sınıf partisine bel bağlamamalıyız.

Demokrasi milyonların bileğinin hakkıyla kazanılacaktır.

Kendi bileğimize güvenmeli ve efendiler tarafından bize dayatılan referandumu boykot etmeliyiz.

Birinci cephe diyor ki "daha fazla yıpranmadan seçimi Kasım'a almak, bu seçimde başarılı olmak ve dolayısıyla daha fazla hükümette kalmak için anayasadaki sözkonusu değişikliğe 'Evet' de." İkinci cephe ise, "Özal'ın bir an önce gitmesi benim ise bir an önce gelip şu koltuğa oturmam için 'Hayır' oyu kullan." Bu durumda üç temel tavır beliriyor öncelikle. Özal'ı desteklemek, muhalefeti desteklemek, her ikisine de karşı çıkmak, yani boykot.

Erken yerel seçim sorunu ya da Kırk katır mı, kırk satır mı?

Giriş:

Egemen sınıfların halkın yararına iyi şeyler yaptığı pek görülmemiştir. Onlar halkı nasıl ezeceklerinin, nasıl sömüreceklerinin muhasebesini yapagelmislerdir. Halkın sesinin çıkmaması ve hep suskun kalmaları için bugüne kadar çok şey yapmışlardır, bundan sonra da yapacaklardır. "Halka danışma", "halk oylaması" gibi burjuva demokrasininin vazgeçilmez unsurları bugün sözde "demokrasininin" hüküm sürdüğü ülkemizde bir safsatadan başka bir anlam taşınmamaktadır. Hakim sınıfların kendi aralarındaki çelişkilerin keskinleştiğini ve bunun asgari çözümünü sağlayabilmek için bu tür yollara dönem dönem başvurmaktalardır. Böylece egemen sınıflar halkın önüne sürekli bir tek seçenek koymuşlardır. "Demokrasi istiyorsan al sana demokrasi", "seçim istiyorsan al sana seçim." Ama bir şartla! "Ya beni, ya beni seçeceksin" demişlerdir. "Demokrasi" yutturmacaları ise, kendileri içindir. Yine seçim meydanlarında halkın öz temsilcileri konuşamayacak ve konuşturulmayacaktır. Konuşanları ise işkenceler, cezaevleri, idamlar beklemektedir. Yıllardır bilinen oyunlar yeniden oynanacaktır. Oyun aynı oyun, oyuncu aynı oyuncu, yönetmen aynı yönetmen. Oyunun adı "vatan millet sakarya", konusu "demokrasi". Senaryo yazarları, komprador bürokrat burjuvazi ve toprak ağaları. Yalnız oyuncular işin doğası gereği kısmi de olsa değişebiliyor. Eskiye ve yaşanan oyuncuların yerine yeni oyuncular çıkar-

makta da ustalar.

Halkımızın önüne konan seçenek ise yine aynı: "Kırk katır mı, kırk satır mı?" Evet, egemen burjuva-feodallerin halka sunduğu politika bu. Bu politika halka başkaca bir seçenek de sunmuyor. Halkımızın gerçek temsilcilerine seçme, seçilme ve konuşma özgürlüğü tanınmamıştır ve tanınmıyor. Halka kendi içlerinden, kendilerini savunacakları bir alternatif seçmeleri engelleniyor. Çünkü

Yıllardır bilinen oyunlar yeniden oynanacaktır. Oyun aynı oyun, oyuncu aynı oyuncu, yönetmen aynı yönetmen. Oyunun adı "vatan millet sakarya", konusu "demokrasi". Senaryo yazarları, komprador bürokrat burjuvazi ve toprak ağaları. Yalnız oyuncular işin doğası gereği kısmi de olsa değişebiliyor. Eskiye ve yaşanan oyuncuların yerine yeni oyuncular çıkarmakta da ustalar.

böylesi bir düzende bu olanak yoktur. Egemen sınıflar, halka bu olanağı verse, zaten kendileri alaşağı olacaktır. Ne var ki, egemen sınıflar zorla sahip oldukları ve zorla halka karşı ellerinde tuttukları iktidarlarını, seçim yoluyla halka ve proletaryaya bırakmazlar. Dünya-

Ali Ekber Selim

da bunun örneği yoktur. "En demokratik" ülkelerde bile bu böyledir. Ne var ki, bu yalnız gerçeği kavramayanlar reformistlerdir. Burjuvazininin parlamento oyunlarına halkı alet etmek için var gücüyle çalışırlar. Tüm işçilere ve emekçilere çağrı yaparak, iktidarı almanın tek çözüm yolu olarak parlamentarizmi gösterirler. Böylece işçi sınıfına ve emekçilerine ihanet etmekte başı çekerek. Geçmişten beri bu "uysal" yolun şampiyonluğunu yapanlar az değildir. Şefik Hüsnü, H.Kıvılcımlı, M.Belli vb. Bugünde Doğu Perinçek, M.Ali Aybar ve SHP içinde yer alan orta burjuva kesimlerdir. Ama bunlara şu veya bu şekilde alet olan çeşitli küçük burjuva akımlar da vardır. Bunlara yazımızın seyri içinde değineceğiz.

Türk egemen sınıfları halka seçimle iktidara gelme şansı tanır mı? Bunun cevabı çok açıktır. Hayır. "En demokratik" ülkelerde bile bunun olanağı yoktur. Devlet sınıflar üstü bir şey değildir. Her dönem devlet belli sınıfların elinde ola gelmiştir. Devletin varlığı zaten, bir sınıfın diğer sınıflar üstündeki diktatörlüğüdür. Burjuvazi, halka bu gerçeği çarpıtarak anlatır. "Devlet herkesin devleti", "herkes yasalar önünde eşittir." Ama halkımız herkesin yasalar önünde eşit olmadığını kendi deneyimleri ile biliyorlar. Sakıp Sabancı ve Vehbi Koç'larla işçi Ahmet'in ya da köylü Ahmet'in yasalar önünde aynı işlemi görmediklerini biliyor. Karakollarda kimlerin işkence gördüğünü, kimlerin sorgusuz sualsiz yargılandığını, kimlerin çalıştığı halde

aç kaldığını bilmektedir.

Türk hakim sınıflarının, proletarya partisine izin vermeyişi, komünizm propagandasını yasaklaması bir yana, en küçük demokratik özgürlük ve hak kısıntılarına dahi tahammülleri yoktur. Bugün yasal olarak çıkan bir çok devrimci-demokrat ve sosyalist dergiler üzerindeki baskıları görmek bile bu durumu kavramak için yeter. Yeni Demokrasi'nin bundan önceki 13. sayısı da toplatıldı. Bu sayımızın toplatılmamasının ise hiçbir garantisi yok. Burjuvazi bu tür dergileri şimdilik kapatmıyor ama, her sayısını toplatılarak ve her yazı hakkında ağır cezalarla davalar açarak kapatmaktan beteri ediyor.

Egemen çevrelerin demokratik hak ve özgürlüklere asla mücadele etmeyeceği anlayışında değiliz. Ülkemizde böylesi dönemler yaşanmıştır. Ama bu, egemen sınıfların iyi niyetinden ya da "demokrasi" aşığı olduklarından değil, halkın mücadelesi sonucu alınan haklardır. Yani, halkın kanı-canı pahasına verdiği

"Devlet herkesin devleti", "herkes yasalar önünde eşittir." Ama halkımız herkesin yasalar önünde eşit olmadığını kendi deneyimleri ile biliyorlar. Sakıp Sabancı ve Vehbi Koç'larla işçi Ahmet'in ya da köylü Mehmet'in yasalar önünde aynı işlemi görmediklerini biliyor. Karakollar da kimlerin işkence gördüğünü, kimlerin sorgusuz sualsiz yargılandığını, kimlerin çalıştığı halde aç kaldığını bilmektedir.

mücadele sonucu, egemen sınıfların getirilmesidir. Birçok aydınımız, bazı küçük burjuva oportünistlerimiz ve reformistler işte bu gerçeği göremiyorlar.

Ülkemizde, demokratik hak ve özgürlüklerin "kalkıcılığı" sözkonusu değildir. İktidarı elinde tutan burjuva-feodal güçler, ansızın bir kılıç darbesi ile gecenin karanlığında hepsini yok edebiliyorlar. 12 Mart ve 12 Eylül askeri darbelerinde olduğu gibi. Çünkü, egemen sınıflar gelişen sınıf mücadelesinin önüne, yasalarla geçemiyorlarsa, hiç çekinmeden silahları halka doğrultarak geçmeye çalışıyorlar. Ama Cumhurbaşkanı Kenan Evren, "bizim ordumuz darbeci değildir" diyebiliyor. Hem de halkın gözünün içine baka baka. Hem de üç askeri darbe yaşamış bir ülkede bunu rahatlıkla söyleyebiliyor.

Yarı-sömürge ülkelerin kaderi askeri darbedir. Daha doğrusu bu tür ülkelerde askeri darbeler, cuntalar eksik olmaz. Egemen sınıflar halkın mücadelesi karşısında sıkıştığında askerlerini sokaklara tanklarıyla sürmekte bir an bile tereddüt etmezler. Bizim ülkemizde 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül'de olduğu gibi, Kenan Evren ne kadar inkar ederse etsin, halka askeri darbeleri ve cuntaları, askeri darbeler döneminde daha çok ve sık yaşanan işkence ve katliamları unutturamaz.

Türkiye ve Türkiye gibi yarı-sömürge ülkelerde askeri darbeler, katliamlar, işkenceler, açlık, yoksulluk, sefalet, işsizlik, idamlar, hapishaneler halkların sosyal yaşamının bir parçası haline gelmiştir. Bu yaşamı değiştirmenin yolu da çok açıktır. İktidarı proletaryanın önderliğinde halkın almasıdır.

Türk hakim sınıflarının ekonomik politikasının çıkmazı

Yerel seçimler sorunu ve bu yerel seçimlerin erkene alınıp alınmaması için yapılacak referandum sorunu ele alınırken, egemen sınıfların ekonomik ve siyasal durumuna bir göz atmak gereklidir.

Egemen güçler 12 Eylül askeri darbesi ile ekonomiyi "düzlüğe" çıkarmayı planlıyordu. Halkın kanı-canı pahasına kazanmış olduğu demokratik hak ve özgürlükleri zorla gasp ederek, soygun ve sömürünün daha da arttırılarak, ekonomiyi düzlüğe çıkarmayı planlamışsa da, bu istedikleri gibi olmadı. Ekonomi aynı bataklık içinde yuvarlanmaya devam ediyor. Yatırımların arttırılması, milli gelirin yükseltilmesi, döviz sıkıntısının giderilmesi, dış borçların azaltılması, ihracatın ithalatı karşılması, işsizliğin azaltılması, enflasyonun düşürülmesi vb. gibi sorunların çözümünü sağlayacaklarını düşünürken, aksine bu sorunlar daha da çıkmaza girdi.

Özal hükümeti, her ne kadar "çağ atladık", "Türkiye kalkınıyor" gibi süslü laflar etse de, bu halkın gözünü boyamadan başka bir şey değildir.

Yatırımlar % 14'lerin seviyesini aşmamıştır. 1980 öncesi ile kıyaslandığında bu rakamlar daha da gerilere gitmiştir. Bunun yanında iflaslar çoğalmıştır. Özellikle sanayi dalındaki yatırımlar yok denecek kadardır. Bir çok sanayici ise iflasın eşğine gelmiştir. İş hayatının en canlı olduğu inşaat sektörü ise, feryadı figan etmektedir. İnşaat firmaları devlet desteği olmadan yürüyecek durumda değildir.

Milli gelir yükselmeyeceğine düşüş gösterirken, milli gelirden pay almalarında

büyük bir eşitsizlik söz konusudur. Üst tabakalar milli gelirin % 73'ünü alırken, ezilen, sömürülen kesimler ancak % 27'sini alabilmektedir. İşçiler 1980'de milli gelirin % 32.19'unu alırken, bugün bu pay almı % 13'lere düşmüştür. Çiftçiler (orta ve az topraklı köylüler) ise milli gelirin ancak % 14'ünü alabilmektedir. Oysa 1980'de milli gelirden aldıkları pay % 24.33 idi. Bu tabloda halkın her geçen gün yoksullaştığını, kâr, faiz ve rant alanların ise, milli gelirin neredeyse hepsini alacak duruma geldikleridir. Oysa bu üst tabakanın ortalama nüfus içindeki oranı % 20'leri geçmemektedir. 1980'de bu % 20'liğin milli gelir içindeki payı % 42.88 idi.

Çeşitli burjuva iktisatçılarından alınan bu istatistikler bile, ekonominin büyük bir çacırta ile karşı karşıya olduğunu gösterebilmektedir. Zenginlerin daha zengin, yoksulların daha yoksullaştığı bir ortamda, Türk ekonomisinin "düzlüğe" çıktığını söylemek, burjuva iktisatçılarından bile yapamayacağı bir şeydir. Halkın durumunun giderek kötüleşmesi, toplumsal muhalefetin boyutlarının yükselmesini de beraberinde getirecektir. Bu gidişat; egemen sınıfları derin derin düşündürmektedir. Bu nedenle "ara rejim" tartışmasının sürekli gündemde tutulması boşuna değildir.

Dış borçlara gelince, 1980'lerde 15 milyar doları bulmayan dış borç miktarı, bugün 40 milyar doların üzerine çıkmıştır. İç borç ise korkunç bir rakama ulaşarak 5 trilyon TL'nin üstüne çıkmıştır. Dış borçların ödenmesi için sürekli yeni kaynak arama, yeni iç ve dış borçlanmayı beraberinde getiriyor. Yani, emperyalistlerden alınan borçlar, var olan borçların azalmasına değil, daha da büyümesine neden oluyor. Bu da emperyalizme daha fazla bağımlılığı getiriyor.

Her borçlanma, yeni yeni zamları ve enflasyonun artmasını beraberinde getirir. Ayrıca, enflasyonun düşmesi böyle bir ekonomi politika ile mümkün değildir. Zaten Özal hükümetinin enflasyonu düşürme diye bir derdi yoktur. Spekülatif kârlar üzerine kurulu bir ekonomik düzenin, enflasyonu düşürmesi kendi zararına olur. Kârlar azalır. Ancak sanayicilerin küçük kesimi, üreticiler ve emekçiler bu enflasyonist ekonomi politikadan zarar görür. Nitekim de olan budur. Bazı sanayicilerin enflasyondan şikayetçi olması, yatırımların durma aşamasına gelmesindedir. Enflasyonist politikanın, hakim sınıflara kısa vadeli bir yararı olabilir. Ama orta ve uzun vadede sosyal patlamalar ve ekonominin iflasına da beraberinde getirir.

İşsizlik ve hayat pahalılığı artık son noktasına gelmiş bulunmaktadır. İşsizlik % 20'leri aşmıştır. Üstelik ev kadın-

ları, 18 yaşını bitirmiş ve çeşitli okullarda okuyan öğrenciler ve gizli işsizlik bu rakamın dışındadır. Bunlar iş bulmuş sayılıyor. Hayat pahalılığı ise Özal hükümetinin sonunu getirecek durumda. Enflasyonun % 75'leri aştığı bir durumda, halkın yaşam seviyesinin "iyileştirileceğinden" dem vurmak, kimsenin karnını doyurmaz.

Kıscacı egemen sınıfların ekonomik politikası bir uçurumun eşliğindedir. Bu salt Özal hükümetinin uyguladığı ekonomik politikanın bir ürünü değildir. Genel olarak emperyalizmin ve kapitalizmin kaçınılmaz sonucudur.

Yarın SHP hükümeti gelirse ekonomi düzelecek mi? Hayır! Bazı akıl daneler ve hatta kendilerine "sosyalist" adını takanlar bunu söyleyebilmektedir. Özellikle bazı ilerici geçinen köşe yazarlarımız SHP'nin "ithal ikamesi" ve "devletçi" bir ekonomi politika ile ekonomiyi düzelterek ve halkın refah düzeyinin yükseleceğinden utanmazca dem vurabilmektedir. Cumhuriyet gazetesinin köşe kaleşörleri bunların başını çekenlerden. Ne yazık ki, sosyal-demokrat etiketli ne SHP, ne de DSP bunun üstesinden gelebilir. Bunların ekonomik politikası diğer hakim sınıf klik partilerinden öзде bir farkı yoktur. Ecevit 1977'lerde hükümet oldu. Sonuç iki yıl içinde Türk ekonomisi iflas bayrağını çekti. Çekmek zorunda da. Bugün de SHP'nin Özal'ın uyguladığı ekonomik politikaya ciddi bir alternatif sunamaması boşuna değildir. Onlar da hükümet olsa, üç aşağı beş yukarı 1980'den beri uygulanagelen ekonomik politikayı uygulayacaklardır. Sorun iyi niyet, kötü niyet sorunu değil, sınıf sorunudur. Yani hükümete gelenler burjuva-feodal egemen sınıfların sözcüleri ve temsilcileridir. Sabancı ve Koç, Özal da, İnönü de ve bir başkası da gelse aynı yükselişini sürdüreceklerdir.

Siyasal ve sosyal alanda ise pek bir değişiklik olmaz. Bugünkü SHP dünkü CHP'den daha da geri bir pozisyondadır. İçinde reformcu kanadın olması, bu görünümü değiştirmeye yetmez. SHP'nin bugün, hak ve özgürlüklerden bahsetmesi, halkın oyunu çalmak içindir. Hükümet olunca aynı baskı yasaları yürürlükte yine olacaktır.

Çözüm yolu, illada egemen sınıfların değişik türevleri arasında seçim yapmak olamaz. Çözüm yolu sınıf bilinçli proletaryanın safında yer almak ve Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşünce'sinin gereklerini yerine getirmekle olacaktır. Nitekim bazı aydınlarımız daha dün Sunalp'ın partisi yerine Özal'ı destekledi. Niye? Çünkü Sunalp'ın partisini Evren ve generaller destekliyordu. Özal ise Sunalp'a nazaran daha sivil görün-

yordu. Sonuçta ise hüsrana uğradılar. ML'ler o zaman aydınlarımızı seslenirken ve doğru yolu gösterirken, "sol sektör" olarak değerlendirdiler. Küçük burjuvazinin ve orta burjuvazinin reformcu kanadının bağımsız politika izlemesi zaten beklenemez. Ya proletaryanın bayrağı altında toplanacaklar, ya da burjuvazinin. Orta bir yol yoktur ve olmaz.

Türk hakim sınıflarının siyasal çikmazı

Özal hükümeti iş başına geldiğinden bu yana, ülkenin emperyalizme olan bağımlılığı daha da artmıştır. Esas olarak emperyalizme bağımlılığın 12 Eylül askeri darbesi ile daha da arttığını (başladığını değil) söylemek daha doğrudur. (Bu konuya daha önceki yazılarımızda değindiğimiz için kısa tutacağız.)

Özellikle ülkenin Ortadoğu jandarma-

ni olan Kâmuran İnan bile bu gerçeği "kucaklarına oturmuşuz" diyerek itiraf etmektedir.

Egemen sınıfların Ege, Kıbrıs, Ortadoğu, Kürt sorunu, AET vb. gibi dış siyasal sorunlarının yanı sıra, önemli iç sorunları da vardır. Bunların başında Kürt sorunu gelmektedir. İkincisi, devrimci muhalefetin giderek gelişmesi ve silahlı mücadele yürüten devrimci güçler gelmektedir. İşçi sorunları, (sendika, grev, toplu sözleşme), öğrenci ve köylülerin sorunları vb'dir. Kıscacı varolan durum devrimcilerin lehine bir gelişme göstermektedir. Siyasal ortamın kargaşası, egemen sınıflar arasındaki çelişkilerin keskinleşmesine de yol açmaktadır.

PKK, Kürt sorununu sürekli gündemde tutacağına benzemektedir. PKK olsa da, olmasa da bugün Türkiye siyasal gündeminden düşme olasılığı yoktur. İran ve Irak'taki uzun yıllardır verilen

hığını üstlenmesi, buna paralel olarak NATO'ya yeni yeni askeri havaalanlarının açılması, nükleer silah yüklü filolarla konaklama ve bakım olanaklarının tanınması, ABD ile gizli anlaşmaların daha da artırılması, egemen sınıfların son marifetleridir. Emperyalizme ekonomik ve askeri bağımlılık, siyasal bağımlılıktan ayrı görülemez. Aynı bir devletin olması, bir çok politikalarını kendilerinin tayin etmesi, bu ülkenin yarı-sömürge olmadığını göstermez. Bu tür gerçekleri ancak Saçak yazarı Halil Bertay gibi devrim düşmanları inkar edebilir. Bugün, birçok burjuva demokrat bile, ülkenin, 12 Eylül'den sonra emperyalizme daha da bağımlılaştığını söyleyebilmektedir. Komprador burjuva ve toprak ağalarının sözcülerinden ve bugün GAP'tan sorumlu Devlet Baka-

Kürt ulusal mücadelesi bugün PKK şahsında Türkiye'ye yansımıştır. PKK olmasaydı başka bir ulusal güç nezdinde bu sorun yine gündeme gelecekti.

Kürt sorunu egemen sınıfların içinden çıkamadığı bir sorundur. Yoğun baskılarla da bu sorunun bastırılmayacağı bir gerçektir. Sorun boyutlandıkça egemen sınıfların tavizkar davranışları da gündeme gelecektir. Ayrıca Kürt sorunu, salt Türk hakim sınıflarını ilgilendiren bir olgu olmaktan çıktı. Emperyalistlerin de el attığı (özellikle RSE ve ABD açısından) bir sorundur. Yine Kürt sorunu, Ortadoğu'da Filistin sorunundan sonra gelen bir olgudur. İran-İrak savaşının sona ermesi, Kürtlerin işini zorlaştırırsa da, bu mücadelenin durmayacağı ve önemini koruyacağı kesindir.

Ayrıca toplumsal hareketin örgütlü

güçlerinin ve sınıf bilinçli proletaryanın çeşitli alanlardaki militan mücadeleleri de yükselme eğilimindedir. Bu durum, düzeni zorlayan ve başını ağrıtan sorunların başlıcalarındandır.

İşçi sınıfının ve gençliğin mücadelesi ise küçümsenemeyecek boyuttadır. İşçi sınıfının grevleri 1979 yılındaki grevleri aşmış olsa da, 1979-80'deki grevlerin siyasi atmosferi ile bugünkü aynı kefeye konamaz. 1979-80 döneminde grevler, egemen sınıfları daha çok sarsıyordu. Çünkü işçi sınıfı o dönemde direkt iktidarı zorluyordu. Bugün esas olarak ekonomik grevler ön plandadır. Bu ikisi arasındaki fark görülerek ona göre değerlendirilmelidir.

Önümüzdeki günlerde 800 bin işçinin toplu sözleşmesi gündemdedir. Egemen sınıflar, bu konuda daha şimdiden kara kara düşünmektedirler. Kitlesel grev dalgaları, büyük şehirlerde dalga dalga ortaya çıkabilir. Bu da toplumsal muhalefetin daha da gelişmesine hizmet edecektir. Çünkü, Özal hükümetinin işçilere enflasyonun üstünde ücret ödeme durumu yoktur. Bu da toplu sözleşmeleri grevle noktalayacaktır.

Gençliğin mücadelesi önümüzdeki süreçte daha da hızlanacaktır. Egemen sınıflar YÖK'ten bazı budamalar yoluna gitse de, öğrenci gençliğin mücadelesini

Egemen sınıflar ülkenin kendileri açısından dikensiz gül bahçesi olmasını isteseler de, bu isteklerine hiçbir zaman nail olmayacakları objektif bir gerçektir. İktidarı elinde tutan bir avuç komprador burjuvazi ve toprak ağalarının düzeni var olduğu müddetçe, işsizlik, yoksulluk, sefalet, işkence, katliamlar da olacaktır.

pasifize etmeye çalışan modern revizyonist ve reformist güçlere karşı teşhir ve tecrit edici yoğun bir mücadele verilmelidir.

Egemen sınıflar ülkenin kendileri açısından dikensiz gül bahçesi olmasını isteseler de, bu isteklerine hiçbir zaman nail olmayacakları objektif bir gerçektir. İktidarı elinde tutan bir avuç komprador burjuvazi ve toprak ağalarının düzeni var olduğu müddetçe, işsizlik, yoksulluk, sefalet, işkence, katliamlar da olacaktır.

Neden erken yerel seçim?

1987 genel seçimlerinde % 36 oy ile

hükümet olan Özal klifi, uyguladığı ekonomik politika sonucu iyice çıkmaza girdi. Her geçen gün halkın gözünden düşmeye başladı. Gazetelerin kamuoyu yoklamalarında oyları % 22'lere kadar düştü. Özal hükümetinin ölenemez bu düşüşü normaldi. Çünkü halk, 12 Eylül 1980 askeri darbesinden beri aynı baskı ve ekonomik sıkıntı içinde yaşıyor. Ayrıca, halkın her geçen gün yoksullaşması, işsizliğin çılgın gibi artması, hayat pahalılığının ölenemeyen yükselişi, gelir dağılımındaki eşitsizliklerin hızla artması, demokratik hak ve özgürlüklerin askıya alınması ve kısıtlanması Özal hükümetinin sonunu da getirecek öğelerin başında geliyor.

Dış borç ve iç borçların birikmesi ve bunların asgari oranda da olsa ödenmesi zorunluluğu, yeni kaynak bulmayı şart koşuyor. Bu kaynak ise yeni zamların yapılarak kısmen karşılık bulunmasıdır. İşte Özal'ı erken yerel seçime iten ekonomik neden budur.

Yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi, egemen sınıflar ekonomik çıkmaz içine düşmüşlerdir. Türk hakim sınıflarının ekonomik bunalımı, emperyalizmin bunalımından ayrı ele alınamaz. Emperyalizmin içine düştüğü bunalım, yarı-sömürge ülkelere daha bir katmerli yansımaktadır. Burjuva iktisatçıları bu gerçeği gizlese de işin özü budur.

Özal hükümeti, iş başına geldiği gün den beri ekonomi ile boğuşmaktadır. Ancak Türk ekonomisi enflasyonist politika güdülmeden ayakta duracak hali kalmamıştır. Enflasyonist politikanın öbür cephesi ise, sosyal bunalımları beraberinde getiriyor. Türk hakim sınıfların çözemedikleri sorun bu. Ve bu yüzden çözmek de mümkün değil.

Özal hükümetinin genel seçimleri 4 ay önce yapmasına bir anlam veremeyenler var. Ancak sorun çok açık. Var olan ekonomi yeni zamları zorunlu koşuyor. Dış borç ve iç borçların birikmesi ve bunların asgari oranda da olsa ödenmesi zorunluluğu, yeni kaynak bulmayı şart koşuyor. Bu kaynak ise yeni zamların yapılarak kısmen karşılık bulunmasıdır. İşte Özal'ı erken yerel seçime iten ekonomik neden budur. Eğer seçimler Mart'a kalırsa, Özal ekonomisi bir altı ay dayanacak durumda değildir. Seçim öncesi zam yapılması ise, hükümetteki bir parti için (üstelik her geçen gün yıpranan bir parti için) ölüm demektir. Se-

çimleri kayıp etme olasılığı kesin demektir.

Özal'ın başka hesapları da olduğu bir gerçektir. Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturmak. 1988 Kasım'ında Kenan Evren'in süresi doluyor. Eğer Özal, o güne kadar gücünü korursa, Cumhurbaşkanlığı için en güçlü aday olacaktır. Tabii, egemen sınıflar arasında daha değişik dolaplar dönmez ise. Ancak Özal'ın bu konudaki hesabı ikilidir. 1988 Kasım'ında kendisi güçsüz olursa, Kenan Evren'i ikinci kez Cumhurbaşkanlığına seçmektir. Egemen sınıfların merkezci klifinin de hesabı budur. Bu nedenle Özal, 1988 Kasım'ına kadar güçlülüğünü korumaya (en azından mecliste) çalışıyor.

Sorunun daha fazla ayrıntılarına girmeye gerek yoktur. Ekonomik ve siyasi (toplumsal muhalefetin giderek yükselme eğilimi göstermesi, egemen sınıf partilerinden SHP'nin güçlenmesi vb.) nedenlerle yerel seçimleri altı ay önceye almak istiyor. Parlamentodaki çoğunluğunu bunun için kullanarak, diğer hakim sınıf partilerin aleyhine, kendi lehine kararları alelacele çıkartıp, Kenan Evren'e imzalatıyor.

Kenan Evren'in ANAP'ın meclisten çıkardığı yasayı acilen onaylaması ise boşuna değildir. Bu Kenan Evren'in Özal'a kur yapması olarak yorumlanmalıdır. Zaten uzun zamandır aralarında böyle bir anlaşma söz konusudur.

Özal hükümeti halk oylamasına giderken, 'hayır' oylarının fazla çıkacağını bilmektedir. Ancak 'evet' oylarını % 36'nın üstüne çıkarırsa kendisi için bir kazanç sayacak ve bunu kamuoyuna, oylarının yükselmesi olarak göstermeye çalışacaktır.

Halk oylamasında sınıf bilinçli proletaryanın tavrı nasıl olmalıdır?

Türk hakim sınıfları yıllardır aynı oyunu bir kere daha başka biçimde oynuyor. Kendi aralarındaki çelişkilerin asgariye indirilmesi ya da çözüm için halka "başvuruyorlar". Yani, sömürücü ve kan emici asalak sınıfların aralarında süren kavga da hangisinin haklı, hangisinin haksız olduğuna halk karar verecek. Bir başka deyimle, sömürücü ve kan emici klifin temsilcisi Özal hükümeti mi haklı, yoksa bir başka sömürücü ve kan emici kliklerin sözcüsü SHP ve DYP mi haklı? İşte hakim sınıfların haktan istediği bu. Yoksa, kendi düzenlerinin yargılanması değildir. Yine yargılanan geniş emekçi kitlelerdir.

Kırk katır mı, kırk satır mı? hikayesini halkımız çok iyi bilir. Egemen sınıf-

lar TC kuruluşundan bu yana halka bu iki şeyi vermişlerdir. Ya katır tekmesi, ya da satır altında doğranma. İkisi de birbirinden beter. İkisinden birini seçmek, yoksulluğa, sefaletle, işsizliğe, hayat pahalılığına, işkencelere, hapishanelere, karakollarda ve dağlarda sorgusuzsualsiz kurşunlanmaya, idamlara, Kürt ulusu üzerindeki baskıların sürmesini istemek, onaylamak demektir. İşçilerin grevlerinin yasaklanmasını, sarı sendika ve patronların sefa sürmesini onaylamak demektir. Bu halk oylamasında "evet" ya da "hayır" demek, gençlik üzerinde 12 Eylül terörünün estirilmesini ve kışla eğitimini kabul etmek, öğrencilerin demokratik hakları olan derneklerin kurulmaması için yapılan baskıları onaylamak demektir.

Dar gelirli memurlar ve öğretmenler üzerindeki her türlü baskıyı ve sendikalaşma ve dernekleşme haklarının gasp edilmesini onaylamak demektir.

Bu halk oylamasında "evet" veya "hayır" demek, köylüler üzerindeki baskıyı onaylamak demektir. Zengin çiftlik beylerin, toprak ağalarının ve tefeci tüccarların köylüleri ilğine kadar sömürmesini onaylamak, taban fiyatlarının düşük tutulmasını, kredilerin zengin toprak beylerine ve toprak ağalarına verilmesine ses çıkarmamak demektir. Köylülere karakollarda işkence yapılmasına, topluca köylerinden-yurtlarından sürülmesine, jandarma ve polis baskısını onaylamak demektir.

Bu nedenle halk oylamasında verilecek her "evet" ya da "hayır" oyu, burjuva-feodal düzenin ve bu düzenin sahibi olan komprador burjuvazi ve toprak ağaların ömürlerinin daha fazla sürmesini onaylamak demektir.

Ama bazı küçük burjuvalar, reformistler ve modern revizyonistler, "Özal gitsin de ne olursa olsun" anlayışı ile, halkımızdan "hayır" oyu kullanmalarını isteyeceklerdir. Nitekim istedikleri bu. Geçmişten beri de yaptıkları, burjuva klikleri arasında seçim yapmaktır. Bugün de yaptıkları budur.

Reformistler ve modern revizyonistler, yıllardır halkımızı, burjuva-feodal kliklerin peşine takmak için elinden geleni yapmışlardır. Bunlardan örnekler vermekte yarar vardır.

TC kurulduğunda reformcu burjuvazinin ve hatta kendine "komünist" diyenlerin bir çoğu M.Kemal'in önderliğinde CHP'nin safında yer aldılar. O dönem CHP'nin tek partili faşist diktatörlüğüne "feodalizmi tasfiye edecek" diye büyük umut bağladılar.

CHP'nin faşist niteliği iyice açığa çıkınca, aynı revizyonistlerimiz ve reformistlerimiz bu kez 1950'lerde DP'nin (Celal Bayar ve Menderes) safında yer

aldılar. DP'î "halkın kurtarıcı" ve "özgürlüklerin babası" olarak ilan ettiler. Ne var ki, DP'nin sopası da yavaş yavaş devrimci-demokratların boynuna vurmaya başlayınca tekrar CHP'nin yediği durumuna geldiler.

Daha sonraki süreçlerde de üç aşağı beş yukarı aynı oldu. Kendi bağımsız tavrını koyamadılar. Sürekli, daha "ılıman" gözüken burjuva-feodal kesimin yedeğine kalmayı yeğlediler.

Modern revizyonistlere gelince, karşı-devrim safında yer almalarına rağmen sık sık "sosyalizm"den dem vurmaları, sosyalizme sempati duyan kitleleri kendi karşı-devrimci cephesinde eritmektir. Modern revizyonistler, sürekli karşı-devrimci kliklerden birisini destekleye gelmişlerdir. Dün, Evren'e karşı Özal'ı desteklemişlerdir. Bugün de Özal'a karşı DYP ve SHP'yi desteklemektedirler.

ML'ler, iki egemen sınıf kligi arasında taraf olamaz. Aksine çelişkilerin daha da keskinleşmesi için mücadele eder. Aralarındaki çelişkilerin keskinleşmesi için birinden birini desteklemez. Proletaryanın kendi bağımsız bayrağı vardır. Tüm halkı, egemen sınıflara karşı proletaryanın nihai hedefi yazılı olan bayrağı altında toplanmaya çağırır. İki burjuva kligi arasından birinden birini tercih etmek, proletaryaya, halka ve devrime ihanet demektir.

"Özal giderse demokrasi gelir" aldatmacasıyla SHP'yi ve DYP'yi desteklemek, SHP ve DYP'nin "demokrasi" getireceğini savunmak demektir. Halkı, bu partilerin "demokratik" niteliği olduğu aldatmacasına alet etmektir.

ML'ler, faşizmin uygulanması yerine burjuva demokrasininin uygulanmasını yeğlerler. Ama, bu durum burjuva partilerin kuyruğuna takılma anlamına hiç gelmez. Çünkü yarı-sömürge ülkelerdeki

egemen sınıf partileri burjuva demokrasisini bile uygulayamazlar. İsterse bunların adı sosyal-demokrat olsun. Çünkü demokrasi sorunu bir iktidar sorunudur. İktidar komprador burjuvazi ve toprak ağalarının elinde bulunduğu sürece, burjuva demokrasininin bile kırıntıları zor yaşanır. Ama bir bütün olarak faşizmin yıkılması olası değildir. Faşizm, ancak proletarya önderliğinde ezilen yığınlar iktidarı alırsa yıkılır.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde demokrasi sorunu faşizme, feodalizme ve emperyalizme karşı verilen mücadeleden ayrı ele alınamaz. Ama reformistler ve bir çok küçük-burjuva akım, bunları birbirinden ayırırlar. O nedenle de hakim sınıflar arasındaki çelişkiye alet olarak, o an için daha "ılımlı" gözükenin kuyruğuna takılırlar.

12 Eylül generalleri karşısında Özal'ı destekleyenler, dünkü hatalarını kavramış değillerdir. 1983 seçimlerini Özal'ın kazanmasını "Evren'e indirilen bir şamar" olarak yorumlayanlar, aynı şamarla karşı karşıya kaldılar. 1983 seçiminde Evren'in şamar yediği doğrudur. Ancak bu hakim sınıfların birbirlerine attığı şamardır. Ama esas şamarı halk yemiştir ve hâlâ yemeye devam ediyor.

Özal gider, yerine SHP veya DYP gelirse ne değişir? Hiçbir şey. Aynı ekonomi politika sürecidir. Belki kısa vadede olarak enflasyonda bir düşme gözlemlenebilir. Ama bunun ömrü fazla olmayacaktır. Enflasyonist politika tekrar izlenmek zorunda kalacaktır. Ücretlerde bir değişme olmayacaktır. Ücretlerin az yükselmesi, egemen sınıfların çıkmazları ile karşılaşacaktır. Dış borç ve iç borçlarda azalma olmayacak, aksine artacaktır. Siyasal anlamda ise, burjuva demokrasininin kırıntılarını bile kaldıramazlar. Belki ilk altı ay içinde devrimci-

demokrat kesimin seslerini yükseltmelerine ses çıkarmayabilirler. Ama sonrası karanlıktır. Çünkü yasalar bunu müsaade etmediği gibi, var olan ekonomik yapı bunu kaldıramayacak ve SHP kılıcının keskin ucunu gösterecektir.

Kürt ulusu üzerindeki baskılar azalmayacak, aksine daha da artacaktır. SHP içinde yer alan reformist kanat da bu baskıları önlemeye gücü yetmeyecektir.

SHP içinde "sol" kanadın tasfiyesi için tüm burjuvazi birleşti. Deniz Baykal gibi azıllı bir halk düşmanının SHP'de hakim olmasını destekledi. Bunlar boşuna bir destek değildi. Çünkü Deniz Baykal SHP içindeki faşist kesimin temsilcisiydi. Nitekim Deniz Baykal gelince burjuva basınının hepsi, "SHP gerçek bir parti oldu", "gerçek misyonunu artık oynayabilir" dediler. İnönü'nün genel başkan olmasına rağmen, burjuva basınında Deniz Baykal'ın adı daha çok geçer oldu. Her gün parti lideri gibi demeçleri çıkıyor. İnönü ise ikincil durumdadır. İnönü'nün SHP'nin başında tutulması, SHP içindeki güçlerin bir arada tutulması içindir. Yani İnönü geçicidir. Zaten SHP'nin politikasını belirlemede bir fonksiyonu da yoktur. Deniz Baykal'ıların hedefi SHP içindeki "sol" kanadı yavaş yavaş tasfiye etmektir. Genel Kurul'da bunu kısmen başarmışlardır.

İşte, modern revizyonistlerin, reformistlerin ve bir kısım küçük burjuva akımların "demokrasi" beklediği, halktan desteklemesini istedikleri SHP budur. Yani egemen sınıfların kerhen "ılıman" gözüken halk düşmanı bir partiden "demokrasi" bekleyenler, tarih önünde mahkum olacaklardır.

Geçici 4. maddenin kalkıp kalkmaması için yapılan referandumda bile SHP'nin kuyruğuna takılanlar, demokrasi bekliyorlardı. Oysa yapılan iş, egemen sınıf kliklerinin bazı temsilcilerine parlamento kapılarının açılmasını sağlamak için halkın karar vermesi isteniyordu. Ama halkın yararına değildi. Modern revizyonistler ve reformistler o referandumda da SHP'yi desteklediler. Özal giderse "demokrasi" gelir dediler. Dün "Evren gider, Özal gelirse demokrasi gelir" dedikleri gibi. Ama nedense TC kurulduğundan bu yana 60 küsur yıl geçti, bir türlü "demokrasi" gelmedi. Bu gidişle gelmez de. Çünkü bunun yolu, proletarya önderliğinde halkın iktidarı almasıdır. Başka bir yolu yoktur. Burjuva-feodal parlamento kulislerine umut bağlayarak hiç olmaz.

Bu referandum Özal giderse yerine SHP veya DYP gelirse proletaryanın ve halkın bir kazancı olacak mı? İlk bakışta kazanç gibi gelebilir, bazılarında. Ama bu

halkın yararına bir kazanç değildir. Eğer referandum, proletaryanın ve ezilen yığınların kendi temsilcilerini seçme olanağı olsaydı, olabilir. Ama egemen sınıflar halkımıza bu olanağı tanımıyor. Meydana üç tane temsilcisini salmış, üçünden birini seçin diyor. "Hayır verirsiniz SHP veya DYP gelir" diyor. Başka bir seçenek yok.

Bizim ilerici-demokrat geçinen aydınlarımızın da kavrayamadığı nokta bu. Gerçi Türkiye aydını tarih önünde hesap verecektir. Çünkü geçmişten beri tutarlı bir demokrat olamamışlardır. Onca ilerici-demokrat aydınımız arasında tutarlı bir iki isim vardır. Gerisi, Aziz Nesin'in dediği gibi, "korkak"tırlar. Ve her dönem "ılıman" gözüken bir ege-

men sınıf kliğinin peşine takılmışlardır. Proletaryanın ve halkın yanında ya da bunların gerçek temsilcilerinin yanında yer almaktan çekinmişler ve ürkmüşlerdir.

Sonuç olarak;

25 Eylül günü sandık başına gidilmemelidir. Gidenler ise boş oy vermemelidir. Sandık başına gidilmemesi, egemen sınıfların seçim oyunlarını bozmak ve onlara halkın tokadını vurmak anlamına gelecektir. Eğer sandık başına gidilirse boş oy verilmelidir. Her iki tavırda ML açısından, proletarya ve geniş emekçiler açısından, bir kazanç olacaktır. Halkın uyanışını gösteren önemli bir gösterge olacaktır.

ML'ler bugünkü ortamda bu ikili yöntemi kullanmalıdırlar. Taktikleri salt kendi subjektif isteklerine göre değil, var olan objektif duruma göre belirlemelidir. Tek başına boykot taktiği, bugün için geçerli değildir. Bugün örgütlü kesim dışında geniş yığınlar sandık başına gidiyor. Birinci nedeni, geniş bir kesimin hâlâ egemen sınıf partilerinin etkisi altında bulunması. İkinci neden ise, sandık başına gitmeyenlere para cezası

verilmesidir. Bugün belli bir azınlık kesim, hiçbir egemen sınıf partisine güvenmemesine rağmen, baskılar ve çeşitli para cezaları nedeniyle sandık başına gidenlere boş oy kullanmalarının propagandası yapılmalıdır. Bu pasif bir boykottur. Hatta ML etki altındaki bazı kırsal kesimdeki köylüler bile, jandarma baskısı sonucu sandık başına gidiyor. Gitmeyenler zorla götürülüyor. Var olan bu objektif durum görülmelidir. Bu objektif durum görülmeden salt öznel isteklerle hareket etmek ML'lere zarar verecektir. Daha geniş kitlelerle birleşmesini önleyecektir. Bazı yerlerde aktif boykotlar söz konusu olabilir. Bunun koşulları varsa yapılmalıdır. Ancak, Tür-

kiye genelinde "sandık başına gitme ve gidilse de boş oy ver" taktiği hayata geçirilmelidir. Bugün açısından en doğru politika budur.

Birçok oportünist ve revizyonist akımın, ML'lere getirdikleri en çok eleştirilerden biri de, "her dönem boykot" suçlamasıdır. Bu doğru değildir. ML'ler sorunlara ML-MZD ışığında somut koşulların somut tahlilinden hareketle ve ona göre taktiklerini belirliyorlar. Taktik belirlerken, objektif durum, subjektif durum, iç ve dış siyasal durum bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilerek belirlenmelidir. Sınıf bilinçli proletaryanın yaptığı da budur. Sınıf bilinçli proletarya hiçbir dönem, burjuva-feodal partiler arasında Ehven-i Şer politikasıyla hareket etmemiş ve onlara şöyle yanaşmamıştır. Egemen sınıfların "kırk katır mı, kırk satır mı?" politikasını her yönüyle teşhir etmişlerdir. Egemen sınıfların muhalefet olan partilerin kuyruğuna takılmamışlardır. Halkı egemen sınıfların partilerinin peşine takan anlayışlara karşı yoğun bir ideolojik ve siyasi mücadele vermiştir. Bundan sonra da bu mücadele hiç kuşkusuz nihai zafere kadar sürecektir.

□

Basın Açıklaması

Dergimiz Yazı İşleri Müdürü Cemal ÖZÇELİK, DGM tarafından ender dem vuran emegen güçler ve yanginden mal kaçırıcısına, "tek celsede" 3 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırılarak tutuklandı. Bu olay, her seferinde, "demokrasi" den, "düşünce ve basın özgürlüğü"nden dem vuran emegen güçler ve dalkavuklarının gerçek yüzlerini bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Yazı İşleri Müdürümüzün hapis cezasına çarptırılarak tutuklanması düşünce özgürlüğüne indirilmiş bir darbedir.

İlerici, devrimci-demokrat, sosyalist basının üzerindeki baskıların bir parçası olan bu olay, dün basın üzerinde yoğunlaşan saldırıların da bir devamıdır. Birçok derginin yöneticisi göz altına alındı, işkence-lerden geçirildi, tutuklandı; kimileri de hapis cezalarına çarptırıldı. İşte Medya Güneşi'nin Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Cemal ÖZÇELİK'e verilen ceza ve hakkında açılan davalar da, bu keyfi baskı ve saldırı zinciri içinde bir halkadır. Yalnız, dergimize yönelen baskıların daha bir anlamlı olduğunu, toplatma kararlarından sonra açılan davaların gerekçelerinden de anlamak mümkündür.

Çıkışımızdan bu yana, sürekli olarak "bölücü ve milli duyguları yok edici, zayıflatıcı" propaganda yaptığımız; "kanunların suç saydığı fiilleri" övdüğümüz iddia edildi. Oysa ki, her seferinde belirttik; bizim, hiçbir zaman Türkiye halkının üzerinde yaşadığı toprakları bölmek gibi bir amacımız olmadı.

"Bölücülük" teraneleriyle, kitlelerin beynlerini, ördükleri şovenizm ağıyla saran emegen güçler, bu çirkef yüzlerini gizlemek; kendi bölücülüklerini, halk düşmanı yüzlerini örtbas etmek için bizleri bölücülükle suçlamaktadırlar. Biz, bölücü değil; ezilen dünya uluslarının bağımsız ve özgür bir yaşam için verdikleri mücadeletin tüm dünya emekçilerinin dayanışması ve kardeşliğine dayandığına inanan sosyalistleriz.

Evet, bizleri, bölücü ve milli duyguları zayıflatıcı propaganda dizeler yer alıyor: "Kazanacağız / çünkü dün / çamurdan bir toprak verdim de / bir Kürt çocuğunun eline / küçük bir tüfek yaptı ondan çocuk / bebek yerine."

Bu şiirde, Türkiye'deki kanunların suç saydığı fiil nedir?

Madem ki, T.C devleti sınırları içinde Kürtlerin yaşadığı söyleniyor, o halde, yaşamayan bir halkın çocuklarının çamurdan yaptıkları tüfeklerle T.C devletinin ilgisi nedir?

Nedir bir takım çevreleri çamurdan yapılmış tüfeklerden bile korkacak kadar kö-

şeye sıkıştıran gerçeklik?

Evet, bunun elle tutulur bir tarafı yoktur. Tümöyle içine düşülen çıkmazın doğurduğu bir saldırganlıktır, bu cezalara, baskılara, toplatmalara yol açar.

Sonuç olarak diyoruz ki: Medya Güneşine yönelen baskılar, sosyalist, ilerici sol basın üzerindeki baskıların bir parçası olmakla birlikte, aynı zamanda Kürt halkı üzerinde yüzyıllardan beri süregelen ekonomik, politik ve kültürel baskı politikalarının da bir uzantısıdır. Bir bütün olarak genelde sosyalist dergilere, özelde, Medya Güneşi'ne yönelen bütün baskıları protesto ediyor, Yazı İşleri Müdürümüz Cemal ÖZÇELİK'le birlikte, tutuklu ve hükümlü bulunan tüm dergi yöneticilerinin serbest bırakılması için mücadelemizi yükseltelim diyoruz.

MEDYA GÜNEŞİ DERGİSİ
SÖZCÜSÜ
MAHMUT METİN

Haksızlığa, Adaletsizliğe ve Kanunsuzluğa Bir Halka Daha!

Anadolu Kültür Araştırma ve Yayınlaştırma Derneği (AKAD) Sosyalist Basın Susturulamaz Kampanyasını sürdürden açık grevcilerine kapısını açmasından dolayı, haksız bir şekilde 1.8.1988 tarihinde kapatılmıştır. Gerekçe ise "dernekte 18 yaşından küçük bir kişinin ve bir takım toplanmış dergilerin bulunması" dır. Bu gerekçeler, her şeyden önce bir derneğin faaliyetini önleyecek nedenler değildir. Çünkü bir derneği faaliyetinden men edebilmek için 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 8. maddesinin (e) bendinde ifadesini bulmaktadır. Söz konusu maddede şunlar yer almaktadır. "Derneklere, sendikalara, loca ve kulüplere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile benzeri kurum ve kuruluşlara ait ve yalnız üyelerinin yararlanması için açılan lokallerden, **birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtar rağmen, iç yönetmeliğine aykırı faaliyet göstererek umuma açık yer durumuna geldiği tesbit edilenler.**"

Söz konusu maddede birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtar rağmen iç yönetmeliğe aykırı faaliyetin müeyyidesini göstermektedir. Derneğin kuruluşundan bu yana aykırı bir faaliyet olma-

dığı için ne denetim olmuştur ne de ihtar yapılmıştır.

Genel başkan Servet DAĞ, Genel Sekreter Dursun AKTAŞ, Başkan Yardımcısı Meltem EBUBEKİR'den oluşan AKAD Yönetim Kurulu 12.8.1988 günü valiliğe bu haksız uygulamadan sonra başvuruda bulunurlar. Vali yardımcısıyla görüşürler. Vali yardımcısı kapatılmadan haberlerinin olmadığını zaten valinin de izinde olduğunu belirtirler. Kapama için valinin imzası olması gerekir. Kapama için imza atan yetkili meçhul. Bir iki sağa sola telefonda bağırıp çağırma faslı (...!...) başlar. Bugün (12.8.1988 Cuma) derneğinizi açacağız ama görevli memur olmadığı için 15.8.1988 Pazartesi günü açabileceklerini belirtir. Vali yardımcısı ufak bir değişiklik yapıp 12.8.1988 olan valiliğe başvuru tarihini 11.8.1988 yapılmasını ister. 11.8.1988'de valilikten bir yetkili atılmıştır.

Kanunların demokratik kurum ve kuruluşlar için geçerli olmadığını AKAD'lı arkadaşlar bizzat tanık oldular. Bütün bunlar "Sosyalist Basın Susturulamaz" kampanyasının peşinden olmuştur. AKAD'ın gözünü korkuttuklarını sanıyorlar ama yanılıyorlar.

Yeni Demokrasi Dergisine

12 Eylül'le birlikte denizlere doldurulan binlerce devrimciye çeşitli biçimlerde uygulanan işkence ve baskılar, yıllarca aradan sonra Demokrasi, insan hak ve özgürlükleri üzerinde bolca nutukların atıldığı bir dönemde koşulların gerektirdiği biçim ve yöntemlerle hâlâ sürdürülmektedir. Bu uygulamaların çarpıcı örneklerinden birini gerekli duyarlılığı gösterip yayınlayacağınız düşüncesiyle derginin aracılığıyla kamuoyuna duyurmak istiyorum.

Bir süre Erzincan Kapalı Cezaevi'nde tutuklu kaldım. Tanık olduğum bir çok olaydan biri aynen şöyle.

20 Temmuz günü yapılan keyfi bir aramada yataklarımız ve giyeceklerimiz yerlere atıldı, çiğnendi. Bu konuda cezaevi müdürüyle görüşmek isteyen arkadaşımız Emirali ÇİÇEK müdür odasına çağrıldı.

Yarım saat sonra da kanlar içinde hücreye atıldı. Müdür ve gardiyanlar tarafından dövülen arkadaşımızı hücreden çıkarmak ve keyfi uygulamaları protes-

Devamı 65. sayfada

Gecekondu Halkının Bitmeyen Çilesi

Yukarıda gördüğünüz resimde hazinemali, yeşillenen engelleri aşarak dikilen villalar görülmektedir. Araplara duyurulur.

Resimde görüldüğü gibi elektriği, suyu, yolu, telefonu gelmiş olan semt yeşil alan ilan edilmiş 15.7.88 Boğaziçi geri görünüm planına göre.

Sarıyer Çayırbaşı sakinleri korkulu günler yaşıyor; heyecanlı bekleyiş içerisinde. Türkiye ekonomisinin yükünü omuzlarında taşıyan emekçi halkın bir bölümünü oluşturan Çayırbaşı mahallesi emekçileri Türkiye'deki

emek ile sermaye arasındaki çelişkinin ve dengesizliğin ürünü olarak ortaya çıkan yoksulluğa karşı giriştikleri mücadelede yaşam şartları elverişsiz olsa da, binbir engeli aşip başını sokacakları bir gecekonduya sahip olurlar. Çayırbaşı'nda gecekondu yaşamı 1970'lere dayanır.

Ne varki egemen güçler mahallenin hemen hemen tümünü oluşturan emekçi halkın bu haklı yaşam kavgasını pek hoş karşılamamaktadırlar. Seçimden seçime bir seçim yatırımı olarak genelde Türkiye emekçisinin özelde Çayırbaşı emekçilerinin gözü nasıl olsa boyanacaktı. Asıl gönlü yapılması gereken tabaka, ne idüğü belirsiz kan emici burjuva kesimiydi.

Peki bu kesimin gönlü nasıl yapılabilirirdi? Tabii ki yıllar yılı emeğini gasp ettiği, sırtlarından haddi hesabı belirsiz kazançların sağlandığı Sarıyer'in sırtlarında ve başka bölgelerde yaşamlarını sürdüren emekçi halkın gecekondu evlerini yıkmakla!

Nedir bu yıkım meselesi?

1981 yılından sonra yapılan imar ıslah planlarıyla gecekondu resmî bir sıfat kazanır; artık gecekonduların yıkılmayacağını gösteren (ki bugün tamamen

Bir grup Çayırbaşı sakini

basit bir kandırmacadan ibaret olduğu anlaşılan) tapu tahsis belgeleri büyük şovlar yapılarak halka dağıtılır. Bu arada halk büyük mutluluk içerisinde. Çünkü yıllarca zalimin zulmüne karşı canı ve kanı pahasına girişilen mücadeleler zaferle sonuçlanmıştır.

Bu esnada yaklaşan her genel ve yerel seçimlerde mahalleye ufak tefek, yarı yamalak yatırımlar yapılır: Su ve kanalizasyon boruları döşenir. Fakat kanalizasyon çukurlarının üstünün kapatılması hiç kimsenin aklına gelmez. Can kaybı mı oluyormuş, ne olursa olsun, kimin umurunda? Onlar için insan hayatının ne önemi var? Şunun şurasında birkaç insan ölecek o kadar. Çağ atlayan Türkiye'de bugün hâlâ kanalizasyon kapakları ve çukurlar açık bulunmaktadır. Seçim yatırımları bunlarla bitmiyor. Bu yatırımlara bir yenisi daha eklenerek mahallede okul yeri ayrılıyor.

Durum bundan ibaret olmasına karşılık (yani bu kadar yatırımın yapılmasına karşılık) belediyenin (Sarıyer Belediyesi'nin) buradaki yaşayan insanların varlığı gözönüne alınmaksızın Çayırbaşı mahallesiyle birlikte birkaç mahalleyi kapsayan alanı yeşil alana çevirmesi için bir şirkete satması (ki bu şirketin maksadı Arap seyhlerinin rahat etmesi için beş yıldızlı oteller yapmaktır) halk tarafından tepkiyle karşılandı.

Hak ve hukuk kavramlarının bir aldatmaca olduğu ülkemizde haksızlık ve adaletsizlik zincirine bir halka daha ekleniyor. Mahalle emekçileri bu haksızlığa meydan verilmemesi için tüm duyarlı halkı, haklı davaları için dayanışmaya ve duyarlı olmaya çağırıyor. En ciddi olayların bile hafife alınıp nağmeler düzülmesi ülkemizde, insanların hayatıyla geleceğiyle yaz-boz tahtası gibi oynanamaz. Şu an için oynuyorlar(!) Ama nereye kadar? Zira bir gün mutlaka şafak sökecek. □

Yılmaz Güney'e Özgürlük!

Tarihsel ve ekonomik gelişmenin zorunlu sonucu olarak, sınıfların ortaya çıkmasıyla birlikte, sınıfsal niteliği olmayan hiçbir şey kalmadı. Toplumsal alandaki her gelişme, her hareket ve etkinlik, belli bir sınıfın davranış biçimi olarak kendisini ortaya koymaya başladı. Sınıf mücadelesinin doymak bilmeyen gelişimi içerisinde, her sınıf, üretim araçları karşısındaki konumlamalarına uygun olarak, kendi niteliklerine ve işlevlerine denk düşen kültürel gelişmelerini de yarattılar. Toplumsal ve ekonomik yapının hizmetinde bir üst yapı unsuru olarak kültür, egemen sınıf tarafından, egemenliğin devam ettirilmesi amacıyla etkin bir biçimde kullanıldı. Bu durum kaçınılmaz olarak, toplumsal yapının öbür tarafında, kendi karşısını da doğurdu. Proletarya, egemen sınıf olan burjuvaziye karşı savaşımında, burjuva sanat ve edebiyatına karşı, halk kitlelerini aydınlatma ve eğitmede, proleter sanat ve edebiyatını bir silah olarak kullanmak durumundaydı ve öyle de yaptı.

Dünyanın bugünkü durumuna baktığımızda, gelişmelerin muhteşem bir kızışmasına ve yoğunlaşmasına tanık oluyoruz. Çeşitli kesitlerde, mücadele sıcak savaşım biçiminde sürüyor. Buna bağlı olarak devrimci sanat ve edebiyat daha etkin bir biçimde gelişiyor. Cephele açılmış; bu cephelede proletaryanın kullanacağı-kullandığı çok değişik ve karmaşık savaş unsurları, dışlarını gıcırdatarak, burjuvazinin üzerine yürüyorlar. Proleter sanat ve edebiyatı, bu savaş unsurları içinde görkemli yerini almış gözüküyor.

Sınıf bilinçli proletaryanın sanata yaklaşım biçimi, onu sınıf savaşımı pratiğinde, düşmana sıkılmış bir kurşun olarak geliştirmesi ve kullanması biçimidir. Bu kavgada proletaryanın ve geniş emekçi yığınların hizmetinde olmayan bir sanatın devrimci niteliğinden bahsedilemez. Her kim ki, sanatı, sınıf mücadelesinden kopuk ele alıyor; sınıflar üstü bir unsur

ve kendisi için bir amaç olarak görüyorsa, çok kötü bir yanlığı içinde olduğunu ve bir burjuva gibi düşündüğünü söyleriz. Devrimci bakış açısı, sanatın sınıfsal niteliğini teslim ederken, onu, yürütülen iktidar mücadelesinde bir araç; sınıfı ve yığınları egemen burjuva sanat ve kültürünün etkisinden çekip almanın etkin bir unsuru; kitlelerle kaynaşmanın gerekli koşulu olarak kavrar. "Düşmanı yenmek için öncelikle silahlı orduya dayanmak zorundayız. Ama bu ordu tek başına yeterli değildir. Saflarımızı birleştirmek ve düşmanı yenmek için mutlaka bir kültür ordusuna sahip olmamız gerekir." Silahlı iktidar savaşımının yanında, onu tamamlayıcı, geliştirici ve hizmet edici; onun gelişmesine koşut bir kültürel savaşımın da zafer için vazgeçilmez koşul olduğu açıktır.

Sınıf bilinçli Türkiye Proletaryası da, bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm için savaşımında, sanat ve edebiyatı etkin bir biçimde kullanmasını bilmek, bir kültür cephesi yaratmak-kurmak zorundadır. Sınıfı ve halkı eğitebilmesi, birleştirebilmesi ve düşman üzerine yönlendirebilmesi, sanat ve edebiyatı doğru bir biçimde kullanmasına bağlıdır. Bu anlamda, halkımızın bağrından çıkmış, sanatı ve ürünleriyle ona mal olmuş, proleter cephele sadece sanatıyla değil, yaşam biçimiyle de yer almış, bu savaşımında etkin ve onurlu bir kişilik kazanmış unsurların sahiplenilmesi, savunulması ve her yönüyle kitlelere götürülmesi, önemli bir görevdir. İşte YILMAZ GÜNEY ismi bu noktada anlamlı olmaktadır.

Hiç kuşku yok ki YILMAZ GÜNEY üzerine söylenecek çok şey vardır. Onun devrimci sinema sanatının yarattığı kazanımları, ürünleri ve proletaryanın sınıf savaşımına pratik katılım şeklindeki yaşamını anlatmakla bitirebilmenin olanağı yoktur. Onun doğru devrimci sanat anlayışını benimsediğimiz, geliştirdiğimiz ve sınıf mücadelesinde aktif olarak kullanabildiğimiz oranda, onu anlayabilir ve kavrayabiliriz.

O, devrimci sinema sanatıyla, halkıyla bütünleşmiş, onların eğitimini ve kendi gerçekliklerini kavramalarına katkı sağ-larken, egemen sınıflar olan komprador burjuvazi ve toprak ağalarının kültür, sanat ve edebiyatına alternatif devrimci sanatın önde gelen ismi ve yılmaz savaşçılarındandır. Hakim sınıfların, YILMAZ GÜNEY imzasına saldırmaları, filmlerine yasaklar koymaları, vatandaşlık hakkını elinden almalarının boşuna olmadığı, anlaşılabilir bir durumdur. Çünkü YILMAZ GÜNEY ismi, sınıf bilinçli Türkiye proletaryasının kültür cephesinden, egemen sınıflara sıkılmış bir kurşundur. Bu kurşunun egemen kültür cephesinde açtığı tahribatları ve devrim cephesinde yarattığı derin sempatiyi gören hakim sınıflar, çaresizlik içerisinde, onun sinema sanatına ve ürünlerine saldırmayı, onu pervasızca "vatan haini" olarak ilan edip kitlelerin gözünden düşürmeyi, tek çözüm olarak görmüşlerdir. Fakat onlar aynı zamanda iyi biliyor ve bilmelidirler ki, YILMAZ GÜNEY ismini her milliyetten Türkiye halkının gönlünden, yüreğinden söküp atabilecek hiçbir güç yoktur. Türkiye halkları, kendi kurtuluş mücadelelerinde YILMAZ GÜNEY'i ve devrimci sanatını, tertemiz bir bayrak olarak her zaman dalgalandıracaklardır.

Biz, Çanakkale E Tipi Cezaevi'ndeki devrimci tutsaklar olarak, Demokratik Sanatçılar Birliği ve sanat-edebiyat dergisi TOHUM tarafından başlatılmış "YILMAZ GÜNEY'E ÖZGÜRLÜK!" kampanyasını bütün gücümüzle destekliyoruz; onun filmleri üzerindeki tüm yasaklamaları lanetliyoruz. Tüm devrimci-demokratik kurum ve kuruluşları, devrimci kamuoyu ve halkımızı, bu büyük dava adamının sanatına ve ürünlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz. Ve bir kez daha diyoruz ki; YILMAZ GÜNEY'E ÖZGÜRLÜK!

**Çanakkale E Tipi Cezaevinden
Devrimci Siyasi Tutsaklar**

YILMAZ GÜNEY'E ÖZGÜRLÜK

Bizler Sağlıkçılar Özel Tip Cezaevi'nde TKP-ML Tikko davasından yargılanan siyasi tutuklular olarak;

"Toplumu değiştirmeye yönelik inanç ve bilincini ustaca sanata dönüştüren ülkemizde proleter kültürün yüzüğü büyük sınırlama ve yasaklamanın kaldırılmasını istiyoruz." (Yeni Demokrasi sayı: 10 sayf: 25)

YILMAZ GÜNEY'in vatandaşlık hakkı geri iade edilmelidir.

YILMAZ GÜNEY'in filmleri ve kitapları üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır.

Kültür emekçileri üzerindeki baskı ve yasaklara son verilmelidir.

YAŞASIN DEVRİMCI-DEMOKRAT KÜLTÜR EMEKÇİLERİNİN MÜCADELESİ

1. Nazif TÖRE | 2. İsmail YAMAN | 3. Murat BALKAŞ | 4. Kemal İŞTMEZ | 5. Ramazan GÜRÇAY | 6. Cemal GÖZLÜ

“Sosyalist Basın Susturulamaz!” Kampanyasını Destekliyoruz

12 Eylül rejiminin uygulamaya konulmasıyla birlikte, hayatın her alanında gelişen toplumsal muhalefeti ezmek, bu toplumsal muhalefeti yönlendirmeye çalışan ve onun en ön sıralarında yer alan devrimci güçleri yok etmek amacıyla saldırıya geçen hakim sınıflar, ülke genelinde vahşi bir baskı ve terör politikası izlemişler; bu amaçlarına uygun olarak ülkenin dört bir yanını işkencehaneye çevirmiş, binlerce yurtsever ve devrimciyi zindanlara doldurmuş, yüzlercesini ise çeşitli biçimlerde katletmişlerdir.

Uygulanagelen bu vahşi baskı ve terörle birlikte, yıllarca kan ve can pahasına yürütülen mücadeleler sonucunda, zorla kazanılmış olan birtakım demokratik hak ve kazanımlar yok sayılmış, ayaklar altına alınarak çiğnenmiştir.

Tüm baskı ve terör politikalarına rağmen gelişmesi kaçınılmaz olan toplumsal muhalefetin önünü tıkamayı, onu mümkün olduğunca geciktirebilmeyi ve ülkeyi kendileri açısından dikensiz bir gül bahçesine dönüştürebilmeyi hedefleyen hakim sınıf temsilcileri, amaçları doğrultusunda yasalar hazırlayıp, hazırladıkları bu baskı yasalarının bileşimi olan 82 Anayasa'sını uygulamaya sokmuşlar; böylelikle ülkeyi kendileri açısından rahatça at oynatabilecekleri bir cennete; ezilen ve sömürülen halk kitleleri açısından ise, her türlü örgütlenme ve mücadele etme olanağının ortadan kaldırıldığı, her türlü baş kaldırının zor

yoluyla bastırıldığı bir cehennem çevirmişlerdir.

Hakim sınıflar ve onların hizmetindeki gerici kurumların bütün çabalarına, oluşturdukları bütün “yasal” engellemelere rağmen, toplumsal muhalefet her geçen gün yükselmekte, her geçen gün daha bir ivme kazanmakta, fabrikalardaki grevler, öğrenci gençliğin yükselen örgütlenme mücadelesi, Kürt halkının üzerinde yıllardır uygulanagelen asimilasyon ve baskı politikalarına karşı yürüttüğü haklı savaşım ve zindanlardan yükselen direniş türküleri, bu muhalefetin odak noktalarını oluşturmakta ve hayatın çeşitli alanlarında yürütülen bu mücadeleler, zor yoluyla çizilen anayasalık” sınırlarını her geçen gün biraz daha zorlamaktadır.

Yıllardır acımasızca sömürülen, ayaklar altında çiğnenmek istenen emekçi halkımızın YETER diye haykıran sesi, her geçen gün daha da yükselmektedir. Bu ses, ezilenler için yarını müjdeleyen bir umut, ezenler için ise yok oluşlarının habercisi kitlelerin ürktücü ayak sesleridir.

Gerici baskı yasalarına, darağaçlarına ve zindanlarına, acımasızca sürdürdükleri baskı ve terörlerine rağmen kısamadıkları ve yükselişini önleyemedikleri bu ses, onların huzurlarını bozmakta, uykularını kaçırmakta ve köşeye sıkışan yirtici bir hayvan misali hırçınlaşmalarına, daha fazla saldırıya geçmelerine yol açmaktadır.

Toplumsal muhalefetin gelişimine koşut olarak ortaya çıkan, bu muhalefet içinde yer alan ve ona yön vermeye çalışan; halk kitlelerini eğitip yönlendirmeye, hakim sınıfların gerçek yüzlerini teşhir etmede yadsınamaz bir işleve sahip olan devrimci-demokrat yayın organları üzerindeki baskı ve saldırılar da, hakim sınıfların duyduğu korkunun ve çaresizliklerinin bir ürünüdür.

Alınan toplatma kararları, yüzlerce yıla varan ceza istemleriyle açılan davalar, dağıtım tekellerinin engelleme çabaları, gözaltına almalar vb. biçimindeki tüm baskılar, gücünü yalnızca emekçi halkımızın desteğinden alan, bu destekten gayri hiçbir dayanağı olmayan Sosyalist Basın'ı susturamayacaktır!

Tarihin akışı karşısında dikilip, onu durdurmaya yeltenecek olan her engel, o muazzam akışın ayakları altında yok olup gitmeye mahkumdur!

Biz, aşağıda imzaları bulunan tutsak devrimciler olarak, devrimci-demokrat yayın organları üzerindeki tüm anti-demokratik uygulamaları nefretle kınıyor, bu yayın organlarınınca başlatılan “SOSYALİST BASIN SUSTURULAMAZ!” kampanyasını destekliyoruz; tüm duyarlı kamuoyunu ve emekçi halkımızı destek vermeye çağırıyoruz.

**Çanakkale E Tipi Cezaevinden
Devrimci Siyasi Tutsaklar**

Sosyalist Basın Susturulamaz

Evet, sosyalist basın kazanacak... Bu konuda hiç kimse tereddüt etmesin... Şu bilinmelidir ki, sosyalist basın halkın sesidir... Bu ses doğruları savunmakta inatçı, azimli, kararlı ve muzafferdir... Hakeza halkın sesi, yani sosyalist basın ağıdıyla, gülüşüyle tüm benliğiyle halkın gözü, halkın emeği, silahı ve sözüdür... Bu anlamda, halkın malı olan veya halkın sesini duyuran, ezgisini anlatan, türküsünü söyleyen bir basını susturmaya, cesaretini kırmaya ve ortadan kaldırmaya kimin gücü yetebilir mi? Hiç kimsenin... Hele hele bu silahların gölgesinde düşünce özgürlüğünden öcü gibi korkan bir güç ise... Demektir ki bu güç ölümünü imzalamış çoktan ideolojik, siyasi, ekonomik, felsefi ve hukuksal olarak pes etmiş, zavalıca acz içinde debreşip duruyor... Dolayısıyla genel olarak tüm basının özel olarak halkın sosyalist basını susturmak isteyen, özgürlüğünü kısıtlayan veya onu ortadan kaldırmak için karanlık senaryolarla faşist gerici girişimlerde bulunan bir halk düşmanı rejimin, hiçbir zaman ömrü uzun olmadı, olmaz ve halkın örgütlü maddi gücünün -bir devrimci dönüşümler altında günün birinde can çekişip ezilerek yok olup gider... Yeter ki inancımız diyaletik yasalara tam olsun... Şunu hiçbir an unutmamalıyız, halkın ekonomik demokratik hak ve özgürlüklerini savunan, sırtını halkına yaslayan, halktan öğrenip halka öğretene, halkın acılarına-ızdırabına ortak olan, halkın demokrasi mücadelesine omuz veren, “her şeyimle halkın hizmetindeyim” diyen bir basın susturulamaz!...

Tüm basına özgürlük!

Sosyalist basının üstündeki özel baskıya HAYIR!

Yeni Demokrasi, Emeğin, Bayrağı, Güneşe Çağrı, Yeni Çözüm, bu dergilere ve poliste tutuklu bulunan mensuplarına ÖZGÜRLÜK!

Bütün yüreğimizle sosyalist basının yanındayız ve içten DESTEKLİYORUZ.

Türkiye’li İşçi Gençlik Derneği Frankfurt

Yurtdışında Sosyalist Basın Susturulamaz Kampanyası Coşkuyla Sürüyor

“Sosyalist Basın Susturulamaz” kampanyasıyla ilgili Hamburg’da Türk büyükelçiliğine bırakılan çelenk.

Sosyalist Basın Susturulamaz” kampanyası yurtdışında da coşkuyla desteklendi.

“Sosyalist Basın Susturulamaz” kampanyasını yürüten tüm siyasi dergilere: Emekçi halkımızın çıkarları temelinde yayın yapmayı ilke edinmiş siyasi dergilerin üzerindeki her geçen gün artan baskıyı kınamak için başlattığımız “Sosyalist Basın Susturulamaz” kampanyası yurt dışında da demokrat ve devrimciler tarafından büyük bir coşkuyla desteklendi.

Başlattığımız kampanyayı desteklemek, açık grevinde bulunan yayın temsilcisi ve diğer arkadaşlar ile dayanışmak ve yükselen sesinizi yurt dışında da duyurmak için Almanya’nın Hamburg kentinde de iki haftalık bir kampanya çeşitli mücadele biçimleri ile sürdürüldü.

Türkiye’de kampanyanın başladığını bizler **YENİ ÇÖZÜM-EMEĞİN BAYRAĞI-YENİ DEMOKRASİ-GÜNEŞE ÇAĞRI-TOPLUMSAL KURTULUŞ** taraftarları biraraya gelerek Hamburg somutunda bir kampanya başlattık.

“Sosyalist Basın Susturulamaz” başlıklı bildirinin Türkçe ve Almancası bastırılıp, merkezi yerlerde dağıtımı yapıldı.

Hemen ardından birçok basın-yayın organlarına haber verilerek bir basın toplantısı gerçekleştirildi. Basın toplantısına basın tarafından gereken ilgi gösterilemedi.

Bir haftalık çalışmalardan sonra yapılan değerlendirmede yürütülen faaliyetin daha ciddi ele alınması kararı alındı. Yeniden bildirilerin Türkçe ve Almancası bastırılıp demokratik kuruluş ve kişilere dağıtıldı. Sosyalist basın üzerindeki anti-demokratik uygulamalar hakkında bilgi verildi ve halktan imza toplandı. Böylece Türkçe ve Almanca bildiri dağıtılıp yüzlerce imza toplandı. Bunun yanısıra kampanyayla ilgili bilgiler dosya haline getirilerek Alman demokratik basın-yayın organlarına iletilip baskılara karşı tavır almaları istendi.

Kampanyanın en son halkasından Hamburg Türk Konsoloslugu’nun önüne “Sosyalist Basın Susturulamaz” Türkçe ve Almanca yazılı siyah bir çelenk bırakıldı. Dergi taraftarlarından oluşan 15 arkadaş siyah çelenki konsolosluğun önüne bıraktıktan sonra bildiri dağıtımını yaptı. “Sosyalist Basın Susturulamaz” sloganı atıldı. Konsolosluktaki görevliler kapıyı kilitleyip üst kattan resim çekmekten başka bir şey yapamadılar.

Yaptığımız iki haftalık çalışma içerisinde belli hatalar taşınmasına rağmen, genelde olumlu oldu.

Toplumsal muhalefetin günden güne geliştiği bir dönemde egemen sınıfların sosyalist basın üzerindeki baskısı daha da artacaktır. Sosyalist basını susturmak için ellerinden geleni yapacaklardır. “Demokrasiye geçtik” naralarının egemen güçlerce atıldığı bir dönemde sosyalist basını susturmaya çalışma çabaları boşuna.

Sosyalist basın ülkede emekçi halkımız tarafından desteklendiği gibi yurt dışında da zorla yaşatılmaya mahkum edilen demokrat devrimciler tarafından da desteklenecektir. Ülkede yükselen sesinizi yurt dışında da duyuracağız. □

Yeni ÇÖZÜM - Emegın BAYRAĞI - Güneşe ÇAĞRI - Yeni DEMOKRASİ - Toplumsal KURTULUŞ
Hamburg okuyucuları

FRANSA

Sosyalist Basın Susturulamaz Kampanyası Devam Ediyor...

Yasaklar, işkenceler üzerine kurulu olan hiçbir rejim tarihte üstünlüğünü kanıtlayamadı.

Baskıyı, işkenceyi kendisine örnek alanların korktukları çok şeylerin olması gerekmektedir.

12 Eylül rejiminde bir karabasan gibi terörünü, yasaklarını sistemin tüm çarkları içerisine yerleştirdi.

Bugün artık bir beyni iki gözü olan herkes bu gerçeği görüyor. Ve 12 Eylül'cüler hakkında yargısını da veriyor. 12 Eylül'ün ülke hayatına soktuğu tüm gerçekleri kitlelerin seyretmesine de fazla gerek yoktur. Çünkü Eylül'cülerin bir bölümü de artık zorbalıklarını deşifre edip duruyor. Demek ki emekçi halkın ter kan ile aldığı hakları bir çırpıda terk etmesi düşünülemez.

Çok geçmemiştir ki halkın sesi artık sokaklarda duyulmaya başladı.

Ölümler, kayıplar, kaçırılanlar, yakılanlar, yıkılanlar tek tek soruluyordu.

Sabahın sahipleri bu kez yaka paça haklarını aramaya koyulmuşlardı.

Hiç görülmeyecek, duyulmayacak sanılan sesler yükseliyordu. Hem de devrimci sosyalist basın aracılığıyla, simsar-

lar, tacirler, yobazlar, hali mafyacıları, çek senet mafyacıları, hayali ihracatçılar, petrol mafyacıları olmaz olsunlar, tümü bu güzel sese karşı ortakça yürüdüler. Yasaklamaya, toplamaya, toplatmaya, dağıttırmamaya, karar verdiler. Bu kararları tutmadı.

Toprağın altından sökün veren bu ses öyle kolay kolay susturulamazdı.

Bu kez kara gözlüklü adamlarını bayilerin önüne dikerek okuyucuları yıldırma çalıştılar. Gene olmadı. Evet bir yol daha vardı.

Ahlaksızların, hırsızların, üzerine yürüyemeyenler sosyalist basını ekonomik olarak çökertmeyi denediler.

1, 2, 3, 4, 5 sayı derken neredeyse matbaanın sahipleri gibi Çağaloğlu'nda Babıali'de toplatıcı mangalar kümelenmeye başladı.

Ama yok çok derin düşünüyorlar, kasınıyorlar, doluya koyuyorlar almıyor, boşa koyuyorlar dolmuyor. Halkın sesi susturulamaz. Yaratan ve yaşatan ki onlardır. Onların sesi de daima gür çıkacaktır.

Duyduk ki o baskılar, kahredici zulüm artık iyice tak dedi ve dergi yöneti-

cileri, çalışanları açlık grevine başladılar.

Bizlere de çok görevler düşüyordu.

Fransa'da Y. Demokrasi, E. Bayrağı, Güneşe Çağrı, Y. Çözüm dergisi taraftarları bir araya gelerek bir şeyler yapılabileceği düşüncesinde netleştik, geniş bir imza kampanyası başlattık.

Bildirileri Fransızcaya çevirdik, ülkemizde olup bitenleri, tüm dünya demokratlarına duyurmaya çalıştık. Ummadığımız destekleri ve ilgiyi gördük.

Yüzlerce mektup, gazete, dergi, parlamentere, Aydın, demokrat kişi ve kuruluşlara gönderdik. Onların da yakın ilgilerini gördük.

Gazeteleri dolaştık. Gazeteler Türkiye'de sosyalist dergilere bile ambargolar konulduğunu yazdılar. Bu kampanyamıza ilerde de devam edeceğiz. Sizlerden binlerce kilometre uzaklarda olmamıza rağmen mücadeleci gücünüzün yanında olduğumuzu yazmak bile istemiyoruz. Daha da ilerilere gitmek dileğiyle sizlere şimdiden üstün başarılar diliyoruz. □

Paris/

Yeni Demokrasi muhabiri
Haydar Yalnız

Değerli Yeni Demokrasi mensupları:

Sizlerden çok uzakta da olsak haykıran sesinize sesimizi katmak istiyoruz.

Zulmün, zincirin, işkencenin, vahşetin kol gezdiği bir ortamda ortaya çıkışınızı, tarihin bizlere yüklediği görevi yerine getirmek noktasında karanlığın karşısına aydınlık günlerin savunucusu ve yaratıcısı olarak kendinizi görevlendirmeniz iyiden, güzelden ve gelecekten yana olanı sevindirdiği gibi, tarihin önüne kendi pis emelleriyle geçip ilerleyen çarkı geri çevirme hevesine kapılan bir avuç sömürücü haydutu böylesine çileden çıkarmaktadır.

Doğuşuyla birlikte tüm ülke çapında olduğu gibi yurt dışında da dalga dalga yayılarak, Yeni Demokrasi mücadelesine yüklendiği görevleri, yarattığı katkıları görmemek büyük bir inkarcılık olur. Bu vesileyle ki, kavgamız kavgamız, sevdamız sevdamız, mücadelemiz mücadelemizdir şiarıyla her an, her dakika yüreğimizin sizlerle çarptığını belirtmek isteriz.

Diğer tüm kesitlerde olduğu gibi, bugün geline aşamada burjuvazinin anti-demokratik-gerici baskı yöntemlerinden birini de sosyalist basın üzerine çevirip onu susturma, yoketme, halkımızın yaşamını sürdürmesi için çalışan hayat damarlarından birini daha kesme hayaline kapılması boşa olacaktır. Burjuvazi olanca gücüyle, bilinen adı yöntemlerine binbir tanesini daha ekleyerek gelse bile üstümüze, kutsal bir davaya bütün gücüyle kendisini adanmış bir yüreği yoketmesi nafiledir. O yürek ki "dünya'yı değiştirme" iddiasında ve inancında olan bir yürek.

Bugün için susturulsu bile, yarın daha da azimle Yeni Demokrasi savunucusu ve yaratıcısının hemen yanbaşlarında hazır olduğu gerçeğini bütün inancımızla söylemek isteriz.

Sonuç olarak şunu demek istiyoruz. Kendisini geleceğin apaydınlık günlerine adayarak sorumluluğu gereği, üstüne düşen görevi yerine getirmek için uğraş veren sosyalist basın üzerindeki baskıların son bulmasıdır. Bu noktada yürüttüğünüz zorlu mücadeleyi yürekte selamlıyor ve bütün varlığımızla destekliyoruz. □

FRANSA/Nevers'ten Yeni Demokrasi okurları

Önümüzdeki ideolojik siyasi görevlere ilişkin...

Ali Osman Efe

Diyalektiğin temel yasası, karşıtların birliği olgusudur. Toplumsal yapılanmalarda, tarihsel süreç içinde, Altınçağa kadar uzlaşmaz sınıf karşıtlıkları ve bunların savaşımı devam eder. Ve yine her çelişki içinde bulunduğu koşullardan bağımsız bir tarzda ele alınmaz. Tam tersine savaşımın niteliği ve niceliği (kitleselliği) sorunu, her somut durumda yeni bir değerlendirilmeyi, değişen koşullara göre yeni (taktik) politikaların üretilmesini zorunlu kılar. Bu yönüyle de, özellikle kopkoyu gericilik yıllarından geçip genel bir yenilgi tadan Türkiye Devrimci Hareketi geçmişin köklü bir analizine girmesi, bilimsel temellerde eleştiri-özeleştiri mekanizmasının gelişmenin doğru bir rotada yeni bir atılıma geçmenin altın anahtarı olarak kullanmak istenmesi, mücadele azminin ve atılımın bir göstergesi temelinde olumlu bir çaba olarak görülmelidir.

Ve biz çürüyenin, tükenenin amansız düşmanı, doğrunun, gelişip güçlenen yenin tutarlı savunucusu çeşitli milliyet-

lerden Türkiye halklarının ML gençliği olarak bu çabaları onaylıyor ve destekliyoruz.

Bunun yanında, bugün eskiden de bol bol duyduğumuz, o dönemin devrimci atılımı içinde tozlanmış birtakım eski plakların tozu alınarak "yeni-yeni" diye piyasaya sürülme çabalarını da ibretle izliyoruz.

Kopkoyu gericilik ve hayasızca baskı dönemlerini kendilerine fırsat bilen, tarih önünde yüzlerce kez mahkum olmuş teorileriyle, hakim sınıflarla aynı koro da yer alanlar, yüzleri maskeli de olsa, seslerinden kendilerini ele verdiği bugünlerde onlara uyarımız şu: Her tarihsel süreç ve her toplumsal durum kendine "yeni-yeni" papazlar yaratmış ve yaratacaktır da... Çürüyüp-yıkılıp gidenin destekçileri de onlarla aynı sonu paylaşır. Geleceğin temsilcileri her türden barikatları geçmişte olduğu gibi, bugün de yıkmasını bilecektir. Ülkemizde gelişen gençlik hareketleri bunun en güzel mesajıdır.

Öte yandan, geçmişin unutturulmak istendiği, üzerine kalın çullar örtülerek "yetkili merciler" ağzından resmi tarihin dikte ettirildiği bir dönemde, ak'ın

kara'yla örtüldüğü bir süreçten sıyrılıp gelen akla, kara'nın buluşmaması şüphesiz bilime aykırıdır. Bu yönüyle de kopkoyu hareketsizliğin (genelde) inkarcılığın, sağcılığın etkileri, özellikle henüz kendine güvenini tam olarak kazanmamış birtakım olumlu (olmasını dilediğimiz) çabalara da yansımazlık edemez.

İşte tam da bu noktada geçmişin muhasebesini inkarcılık temelinde ele almayan yönelimlere ve dost seslere Sınıf Bilinçli Proletaryanın genç takipçileri olarak sesleniyoruz: Sağcılığa, statükoculuğa, pasifizme, inkarcılığa dur demenin zamanı gelmiştir.

Ülkemizdeki genel siyasi durum denince bu şüphesiz gençlik hareketlerini de içinde barındırır. Diğer bir deyişle, kendisini karakterize eden atılımın, coşkun, hareketliliğin yanısıra, genel siyasi durumun bir parçasıdır. Yani genel siyasi durum ve bunun etkilerini, sonuçlarını gençlik ve gençlik hareketleri bağrında taşır. Toplumsal muhalefette en ön sıralarda yer alması, en çabuk harekete geçmesi bu olguyu değiştirmez. O sürecin yalnızca bir adım ilerisindedir. Bugün saflarımıza baktığımızda egemen ideolojinin etkilediği alanı görebilmeli-

öz. Öne fırlayan ileri kesime dayanmak, devrimci kitle çizgisini referans seçmek doğrudur. Ancak onu (ileri kesimi) her

da her zaman birincil, diğerleri tali olarak ele alınmalıdır.) İleri kesim faşist ideolojiyi kırarak öne çıkmasının ardın-

devrimci mücadeleyi tasfiye edip, emperyalizme feodalizmi tasfiye ettiren, üretici güçleri ve kapitalizmi geliştirmek

şey görmek hastalığından Türkiye Devrimci Hareketinin genel bir hastalığı olan subjektivizm'den kendimizi arındırmalıyız.

Bugün kitlelerin ileri kesimi açısından, hakim sınıflar ve onların devlet düzeninin teşhir olmuşluğu somut bir gerçek. Ancak bugün için bu ileri kesiminin bir tahlilini yaptığımızda ideolojik-siyasi olarak tasfiyeciliğin boyutları halen endişe vericidir. Gelişen kitle hareketi düzen sınırları içinde birtakım demokratik-akademik taleplerin ötesinde bir sıçramayı henüz gerçekleştirilmiş değildir. Zaten bunun kendiliğinden siyasi mücadeleye dönüşeceği, doğal olduğu savunusunun muhatapları aşamalı bilinçlenmesi, ekonomistler, reformistlerdir. Kitlelerin ileri kesiminin devrimci mücadeleye, devrim sorununun merkezine oturtulması bu taktik aşamada ideolojik olarak mızrağın sivri ucunu tasfiyeciliğe ve bunu izleyerek modern revizyonizm, reformizm, troçkizme yöneltmek kaçınılmaz görevdir. Unutulmamalıdır ki kitlelerin ileri kesimini kucaqlayamayan bir gençlik hareketi ve örgütlülüğü geniş kesimleri devrimci bir perspektifte ayağa kaldıramaz. Devrim için örgütlenmek, devrimin yolunun mücadele biçiminin propagandası, her dönem için devrimci gençliğin (her koşulda) vazgeçemeyeceği bir siyasi görev olmasına karşın, bu-

gün için bu çok daha acil bir görevdir. (Acil taleplerin savunusu red edilmemeli, ancak devrimci ajitasyon ve propagandanın karşısına dikilen bu dost kılıklı tasfiyeci ideolojinin özünde karşı devrimin çıkarlarına hizmet eden burjuva ideolojisinin bir uzantısı olduğu anlatılmalıdır. Devrimci örgütlülüğe, devrimci mücadeleye halka karşı güvensizlik yayanların gerçek yüzleri açığa çıkarılarak sorunun esas olarak kendilerine güveni yitirmenin, ideolojik olarak çürüdüklerinin zorbalara teslim olduklarının, fakat bunu gizleyerek kendi burjuva kokuşmuşluklarını, çelişkilerini, halka, partiye ve devrime bulaştırma, ona maletme çabaları ortaya serilmelidir. "Dost" görünümü yüzlerdeki maskeler yırtılarak, onun altındaki devrimi, örgütlü mücadeleyi tasfiye etme, düzen sınırları içinde iyileştirme faaliyetleri ve bunun karşı-devrimci yüzü teşhir edilmeden, doğruyu bulmak adı altında oynanan oyunlar sahte arayışlar ezilmeden, devrimci atılımın ani bir sıçramasını beklemek ham hayaldir. Bu olgu 80 yenilgisinin özgüllüğü içinde ideolojik olarak mahkum edilmesi gereken baş görevlerimiz içindedir.

En az bunlar kadar tehlikeli olan, uşaklığı ve sosyalizmi ihaneti yayan modern-revizyonizm ve tüm bunların tarlası olan toptan dünya devrimi adı altında, sömürge ve yarı sömürgelerdeki

ilericiliğini(!) yükleyen troçkizm devrimci gençliğin mücadelesinin önündeki "dost" görünümü "düşman" engellerdir.

Bu satırları çoğaltmak mümkün. Ancak amacımız gençliğin yapısını, gençlik içindeki siyasi kümelenmeyi ve onun altındaki sınıfsal özü tartışmak değil. Diyoruz ki: Gençliğin devrimci atılımını doğru bir hatta oturtmak ve geniş gençlik kesimlerini kucaqlayabilmenin yolu, ilk başta kendine güvenmenin, sesimizi daha da yükseltmenin ve inkarcılığa bayrak açarak, gençlik içinde canlı bir (devrimci) atmosfer yaratmanın yoludur. Bu ise gençliğin bugünkü aşamadaki mücadelesine devrimci bir perspektif kazandırmaktan geçer. Şimdiye kadar gündemi belirleyen, siyasi iktidara, sağcılığa, inkarcılığa, reformizme karşı, gençlik devrimci bir tarzda yeniden ayakları üzerine dikilmeli, gündemi çizmelidir. Bizim sorunlarımız, ülke sorunlarından ve iktidarın niteliğinden bağımsız olmadığı gibi, tam tersine onun bir sonucudur. Bu yönüyle de parçaya ya da sonuca göre ajitasyon (salt bununla sınırlı kalmırsa) ekonomizmdir. Siyasi ajitasyon her zaman temel, ekonomik ajitasyon ise bunun yalnızca bir yönü ya da parçasıdır. Parçanın üzerinden bütüne gitmenin, siyasi ajitasyonu, ekonomik ajitasyonun üzerine oturtmanın ve bunun sa-

vnucuları olan ekonomistlere ve reformistlere karşı tutarlı bir mücadele yürütmenin bugün için kazandığı (ki bu her zaman önemli ve geçerlidir) özel önemi kavrayalım. Hırsızca hırsız deme, zorbalığın zorbalıklarını ispat etmek hakkı, şanlı geçmişimizi ve gerçekleri savunma hakkı bugün için temel şiarımız, siyasi ajitasyonumuzun önemli bir halkası olmalı, dergi sayfaları, pratik eylemler vs. kısır-dar değerlendirmeler ve çekişmeler yerine siyasi ajitasyon ve propagandanın Filistin Taşları haline gelmelidir.

Geçmişte demokratik kitle örgütleri hakkında yanlış bir perspektife sahip olunduğu yeni bir soluktur. Ancak gençliğin mücadelesini yalnızca buralara hapsetmek, akademik-demokratik mücadele ve örgütlenmelerle sınırlayarak siyasi eylemliliğini ve sınıf bilinçli proletaryanın şehirlerdeki en yakın müttefikini düzen sınırları içine mahkum eden ekonomistlerin, reformistlerin soluğu yeni değil ve burnumuza kötü kokular salıyor.

Evet, bugün için egemenler gelişen (öğrenci) gençlik hareketinin ve onun demokratik taleplerinin, kendi kurmaylarınınca üzerine çok kafa yorulup titizlikle çizilen sınırlara ve planlarına darbe vurmasına tahammül edemiyor. Daha çok azgınlaşarak, en sıradan günlük taleplerin üzerine bile hayasızca saldırıyor. Bu da mücadelenin, kendiliğinden siyasi iktidara karşı yönelmesini beraberinde getiriyor. Ancak gençlik içindeki mücadele perspektifini yalnızca böyle bir gelişim seyrine mahkum etmenin adı bas-bayağı, kendiliğindencilik ve ekonomizmdir. Bu gelişmeye bakarak, "kitleler yavaş yavaş kendi haklarının bilincine varıyor" demek, elle tutulur somut talep ve sonuçlar için çalışmayı esas almak, kendiliğinden mücadeleye tapmak, kitle kuyrukçuluğudur. Bu saatten sonra hâlâ bunları söylemek zorunda kalmak, sayısız dünya devrim tarihi ve ülkemizin devrimci deneyimi düşünüldür se artık bize kabak tadı veriyor.

Devrim bugünden yarına bir olgu değildir. Pek çok karmaşık süreçlerden, kabarma ve alçalmalardan geçecektir. Bugün için "somut görünmeyen", somut sonuç bu sürecin ürünü olacaktır. Bugün ülkemizde akademik-ekonomik mücadelenin kendiliğinden siyasi iktidara karşı yönelmesini sağlayan polisin kendisidir. Bunun için devrimcilerin varlığına gerek yoktur. Bu "can çekişen kapitalizm" emperyalizm çağında ekonomik-siyasi bunalmın derin olduğu bizim gibi ülkelerin değişmez "tarihi" egemenlerin genel politikasıdır. Özgüllük ise yaşanan süreçtir. Şöyle ki: Onlar 12 Eylül öncesini halka ve masum insanla-

ra (doğal olarak bunu kendilerinin CIA, kontr-gerilla, MİT vs. ve kendilerinin yönlendirdiği sivil-resmî faşist katliam ve terörle iradi olarak böyle bir çabaya girdiğini gizleyerek) yönelen, başıboş gençlerin asi çetelerin hareketi olarak şırınga etmeye çalıştı. Bunda da genel olarak başarılı oldu.(x)

Dem gojilerinin esas halkasını da bu oluşturdu. Genel halk yığınları ve özel olarak gençlik içinde orta kesim diye nitelendirdiğimiz kategoride yer alan kitlelerde, bu karşı-devrimci politikalar karşısında kısmi (geçen süreçte göre) arayışlar, sorgulamalar olsa da, bu çok geri bir noktadadır. Tabii ki esas geniş gençlik kitleleri (kitlelerin en geri kesimleri) üzerinde bu propagandanın etkileri, tahribatları çok daha büyük oranda halen egemenliğini sürdürmektedir. Öte yandan felsefi olarak idealizm, politik olarak demagoji ve karşı-devrimci şiddet, egemenlerin yarı-sömürgelerde ayrılmaz yanları arasındadır.(x x) Bu bağlamda geniş bir kesime terör uygulamak, faşizmin demir yumruğunu, zindanları, katliamları tattırarak ve bu yönüyle de azımsanmayacak bir kesimde açığa çıkan yüzünün, teşhirinin boyutlarını daraltmak, daha geniş kesimlerin etkilenebilmesi için, her türlü iletişim araçlarını (dergi, gazete vb. toplantı, gösteri yürüyüşleri vb.) varolan nispi demokratik hakları gasp etmek, siyasi "istikrarı" sağlamanın anayasal düzenlemeleri içinde geniş bir zincir oluşturdu. Bu onun zayıf halkalarından biri olarak ele alınmalıdır. Gençliğe söz hakkı, örgütlenme hakkı, siyaset yapma ve katılma (akademik boyutta yönetime katılma) hakkı vb. talepler demokratik mevzilerin genişletilmesinde birer basamak haline getirilmelidir. Ancak akademik-ekonomik-demokratik hak kazanımları ve bunun meşruluğunun savunulması doğru bir politika olmasına karşın, bunu siyasi ajitasyon ve propaganda çalışmalarının bir parçası olarak değil, ama onun yerine koyduğumuzda reformlar için mücadelenin reformcu hayaller peşinde koşan (ki devrimciler bunu yadsımaz. Ancak reformlar için mücadeleyi devrim mücadelesine tabii kılar) ve bunu yayan reformizmin batağından kurtulamaz.

Bu durumda kitlelerin akademik-ekonomik-demokratik mücadelesine önderlik ederken, geçmişi savunmamak, bu mücadeleleri dünün bir devamı olarak göstermemek, düne egemenlerin gözüyle bakmak, subjektif olarak niyet ne olursa olsun, 12 Eylül'ü kilometre taşı olarak başlangıç kabul etmektir. Bunun bugünkü anlamı da inkarcılıkla aynı borudan ötmeye karşılık gelir. 12 Eylül ve uygulamaları teşhir edilirken, öncesiyle diya-

lektik bağı kurularak kitlelere gidilmez.

Şunu diyoruz:

Evet biz "potansiyel suçluyuz". Biz emekçi halkımızın yandaşı, onun en yakın, tutarlı savunucusuyuz. Çünkü biz onların evlatlarıyız ve onların sorunları bizim sorunumuzdur.

Evet biz 12 Eylül öncesi ve sonrası siyasi hareketlenme içerisinde canla başla saf tuttuk. Tetikte parmak, işkence-lerde şiar, koyaklarda nefer olduk.

Çünkü bu çürümüşlük, zorbalık ve baskı düzeni bizi boğmakta. Kurtuluşu devrimde görmekteyiz.

Ve de en önemlisi, suçlu olan bizler değil, 12 Eylül'cülerdir. Bırakalım onlar kendilerini savunsunlar. Nasıl savuncaklarsa...

**GENÇLİK GELECEKTİR!
YAŞASIN YÜKSELEN MÜCADELEMİZ**

YAŞASIN DEMOKRATİK HALK İKTİDARI

YAŞASIN DEMOKRATİK HALK ÜNİVERSİTESİ

YAŞASIN GENÇLİK BİRLİĞİ!

DİPNOTLAR

(x) Bunu yeni keşfetmek bize acı veriyor. Çünkü bu yeni bir keşif değildir. Ölümsüz önder İBRAHİM KAYPAKKAYA daha 1970'lerde ele aldığı bu formülasyonu onu aşmak adına, ona dönmenin manivelası oldu. Bizim ülkemizde anti-faşist mücadele aynı zamanda siyasi iktidarın kime ait olacağı mücadelesidir. Bu da anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleden ayrılmaz. Tersine onun bir parçası ve ona tabiidir. Çünkü demokrasi mücadelesinin bizim somutumuzda anlamı devrim sorunudur.

(x x) Bu anlamda değinmeden geçemeyeceğimiz bir konu da bilimsel düşüncenin kaleleri haline getirilmesi gereken "bilim yuvalarının" öğrencisinden, öğretim üyesine, dekanına vs. "Türk-İslam" sentezi adı altında, idealist-metafizik düşüncelerin yuvası haline getirme çabalarıdır. Bugün için hakim sınıflar cephesinde özellikle şu andaki iktidardaki Amerikancı-merkezci kliğin kendi iç çelişkilerinin, gelişen olaylarda (türban vs.) çelişik tavırlara girmeleri ağaç bakarak ormanı görmemeyi anlatıyor. Bu saflaşma, "liberal" kanat denilen kesimle kendilerine kutsal-ittifak adı veren kesim arasında biçimde bir ayrılıktır. Öz olarak hepsi dinin afyon etkisinden yararlanıp, iktidarlarını sürdürülebilmek amacıyla idealist dünya görüşünü "bilim yuvalarına" yerleştirmek için yoğun çaba sarfediyorlar. Bu politikalar teşhir edilemeli, Demokratik Halk Üniversitelerinin, eğitimin ve bilimin halkın hizmetinde bir rotaya girmesinde (ki bu bir devrim sorunu olduğundan) bugünden yürütülecek çalışmalarla bilimsel dünya görüşünün propagandası yapılmalıdır. □

Halk Kültürü Şöleni'nden - Bin Selam, Bin Çiçek!

Açıklama;

Yayınladığımız bu yazı, 5 Nisan 1988 günü, Köln'den adresimize postalanmış. Ne yazık ki, egemenler üzerimizdeki tüm anti-demokratik, gerici baskıların yanında bir de okuyucularımız ve emekçi halkımızla olan bağımızı kesmeye çalışmaktadırlar. Bundan dolayı da mektuplarımızdan "hoşuna" gitmeyenlere açıkça el koymaktadırlar. Gecikmiş de olsa "kültür şöleni"nin haberini sansürü delerek yayınlıyor, mektuplarımız üzerindeki kara ellerin mutlaka bir gün kırılacağına inanıyoruz.

Yeni Demokrasi

Dostlar, Sevgili Arkadaşlar, Yeni bir Kültür Şöleni'nde tümünüzü türkülerimizin ve folklorumuzun olanca sıcaklığıyla selamlarım." sözüyle aralandı perde ve 2000 emekçinin gür alkışlarıyla inledi salon.

Frankfurt'taki Volksbildungsheim salonu tıklım tıklımdı. Koridorlardan, merdivenlerden iniş çıkış adeta zordu. 2000'e Doğru dergisi gecesi de aynı salonda yapılmıştı. Ancak bir fark vardı aralarında: insanlar daha coşkulu ve arı gibiydi. Salonu, "75-80 döneminde geri çekilenler" değil, her dönem ortalıkta gözüktenler doldurmuştu 3 Nisan 1988 günü.

Bayan Spiker, o kendine özgü ses tonuyla ve güçlü hitabıyla konuşmasını sürdürüyordu. "Rus halk melodisi Kalinka'yı bilmem dinlediniz mi" denildiğinde salonu dolduran emekçiler pür dikkat kendilerini ışığın yoğunlaştığı sahneye verdiler. Belki de, ezici çoğunluğu Kalinka'yı tanımıyorlardı bile. Belki de, kitleleri pür dikkate zorlayan bu etmendiydi. Devamla, "Şimdi ülkemizin ırmaqları ve çalışan milyonları, gök gürlütüsünü hatırlatan Kalinka'nın ritmi ve görkemiyle uyanıyor, ayağa kalkıyorlar. Tümünüzü bu büyük uyanışın aşkıyla selamlarım" denildiğinde, Kalinka'nın o muhteşem ritmi kulakları çınlattı adeta. Ve türkülerimizin ortalığı aydınlatan

FERHAT TUNÇ

şavkı anlatılarak Kültür Şöleni'nin amacı açıklandı.

Halk Kültürü Şöleni, Fransa'dan gelen Ozan Tekin'in türküleriyle açıldı.

Tekin'den sonra sahneye Cihan Can davet edildi. Programını alkışlarla tamamlayan Cihan Can'ın ardından sahnede Ruth ve İhsani yerini aldı. Bir Alman kadın sanatçı olan Ruth, o kendine özgü Türkçe şivesiyle okuduğu Türkçe parçalar büyük ilgi gördü ve alkışlandı. İhsani'nin o gür sesi bu güzelim şiveyle birleşince daha bir güzel ve daha bir içli dolu ve birkaç kez sahneye yeniden gelmek zorunda kaldılar.

Coşkulu alkışlarla sahneden uğurlanan Ruth ve İhsani'den sonra sahneye gelen sunucu konuşmasına şöyle devam etti: "İnsanlık, büyük atılımları büyük fedakarlıklarla kazanıyor. Büyük türküler, işte böylesi büyük fedakarlıkların ve atılımların toprağından fıskırıyor. Bu türkü, okyanus dalgaları gibi inip kalan bir makina, bir barikat marşidir. Bu türkü, Sivas ellerinde çalan bir sazdır. Bu türkü, belimizde kirmani bir kılıç, bir Dadaloğlu kılıcıdır. Bu türkü, Çamlıbelde işleyen bir Köroğlu şerberidir. Bu türkü, halkın çılgn aşkını dile getiren bir Karacaoğlan güzellemesidir. Evet dost-

larım, bu Türkü, içli bir Ruhi Su ezgisi-

dir. Bizler, bu kökten, bu damardan geldiğimiz için türkülerimizi can kulağıyla dinleriz. Pir Sultan'ın, Yunus Emre'nin, Bayburtlu Zihni'nin tüm türkülerini eleştirel bir ruhla, ama can kulağıyla dinleriz. Bu türküler söyleyen günümüz ozanlarına alkışla, sevecenlikle, saygıyla yanaşırız. Halkın kültürünü, anlayışını, mantığını, tarihsel sanat zevkini bize sundukları, bize yaşattıkları için onlara özel bir duyarlılıkla yaklaşırız. Evet, şimdi, yeniden buluşmak üzere sahneyi genç ozanlarımızdan Ferhat Tunç'a bırakıyorum."

Kitlelerin o coşkun tezahüratıyla sahneye çıkan Ferhat Tunç, geleneksel ve günümüz ozanlarımızın parçaları sundu. Dönem dönem kitlelerle birlikte türkülerimizi okuyan Tunç, güzel bir müzik ziyafeti sundu.

Sahneden uğurlanan Tunç'un peşinde yeniden sunucu belirdi sahnede ve konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Dostlar, Sevgili arkadaşlar, Bizim kültür tarihimizde, usta hiciv, fıkra ve mizah sanatçıları vardır. Eleştiriye, gülmece sanatının özünü yerleştiren, kitleleri güldürürken düşündür-

bu sanat, Selçuklu ve Osmanlı saray aristokrasisini büyük ölçüde rahatsız etmiştir. Bu sanat, baskı altında olan kitlelerin düzene karşı canlanan eleştirel ruhunun bir dili, bir tercümanı olmuştur. Nasrettin Hoca, Kazak Abdal, İncili Çavuş, Bekri Mustafa, Keloğlan, Şair Eşref, Neyzen Tefik ve Aziz Nesin gibi sanatçılar bu sanatın kilometre taşları olarak ortaya çıkmışlardır. Bu Kültür Şöleni'nde şimdi sizlere, aynı sanat ekolüne giren, ama aynı zamanda sinema alanında, halk hayatının usta karakter sanatçısı olarak yükselen İlyas Salman hitap edecektir (alkışlar). Evet İlyas Salman'ı sahneye davet ediyoruz."

Sahne, rengarenk ışıklarla donatıldı. Ancak, İlyas Salman sahnede yoktu. Coşkulu kitlelerin gözleri faltaşı gibi sahneye yönelmişti. İlyas sahnede yoktu. Evet evet, O, sahnede yoktu! Kitlelerin içindeydi O! Kitlelerin içinden, küçük boylu, kırmızı kareli gömlekle ve kot pantolonlu biri belirdi. Her iki elini havaya kaldırmış, bu coşkulu bekleyişe kendisini kaptırmış, onlarla birlikte coşuyor ve gülümsüyordu. Sanki uzun bir maraton yarışmasına katılmışçasına koşarak sahneye doğru yol aldı. Sahne, kitlelerin kendisi olmuştu. Tüm gözler sahnenin tersi yerine yönelmişti. Evet, İlyas iyice belirliyordu. Alkışlar, alkışlar ve alkışlarla beraber İlyas sahnede yerini aldı.

"Merhaba canlarım" diyecek oldu, salonu hınca hınç dolduran emekçilerin nasırlı elleri salonu inletti. O kendine özgü hicivleriyle, hem güldürmeyi başardı, hem o koca alkışları topladı, hem de kafalara soru işaretleri taktı. İlyas Salman olarak birkaç kez kitle karşısına çıkarak toplumun yaralarına usta esprilerle dikkati çekti.

"Halk Kültürü Şöleni" programına yarım saat ara verildi. Salon hınca hınç dolu olduğu için giriş çıkışlar kolay olmuyordu. Kimileri, yerlerinin kaybolması korkusuyla hiç kıpırdamadılar bile. Aranın o hoş sohbetleri ansızın kesiliverdi. Sunucunun "içeri" çağrıları, merdiven başlarını ve ara salonları sakinleştiriverdi. Kimi yerini almış oturuyor, kimi ayakta programı sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Bir işçi kuruluğunun folklor ekibi sahneye davet edildi. Folklor ekibinin 45 dakikalık programı coşkuyla alkışlandı.

Bu kez sahnede Bilo vardı. Başında köylü kasketi, şalvar giyimli ve üstünde yeşil ve çıplak ayaklarıyla sahne ortasında Bilo. Espirileri daha bir derine iniyor, kâh kadınları savunuyor, kâh zamları yeriyor, kâh emeğin yüceliğini açıklıyor, kâh fırsatçının, fesatçının yüzüne tükürüyor. İnanın ki, öyle bir alkış dinlememiş ve işitemişim. O alkış ki, Bilo'nun yüreğini hoplatıyor ve tan-

İLYAS SALMAN

siyonunu yükseltiyordu. "Ne olur bırakın gideyim canlarım" yalvarmaları para etmiyor ve yeniden sahneye çağrılıyordu. Cihan Can eşliğinde bir demet de türkü sunan Bilo, "zor belayla" kitlelerin elinden kurtulabilirdi.

"Zamanınızı daha fazla almadan sizleri yeniden türkülerimizle başbaşa bırakmak istiyorum. Türküleri en iyi sizler anlayabilirsiniz. Çünkü, tüm zenginlikleri ve güzellikleri yaratan sizsiniz. Geleceğin sömürsüz, savaşız, güzel dünyası da sizlerin eseri olacaktır" diyen sunucu "evet dostlar, şimdi karşınızda sazın ustası ve piri Arif Sağ". Alkışlar ve sevgi gösterisiyle Arif Sağ yerini aldı.

Karşımızdaki, meclis kürsüsünde bağırın, çanta ve yumruk sallayan "Milletvekili" Arif bey değildi. Kendisini, tüm benliğiyle sazına ve halk müziğine adanmış, saz ustası ve halk ozanı Arif Sağ'dı sahnedeki.

Halkın soluşunu getirmişti bize. Döğüşkenliğini, sevdasını, özlemini ve kavgasını. Halkın ruhunun derinliklerinden sesleniyordu adeta. O, boyun eğişin değil, direnişin sesini betimliyordu.

Programın sonunda, yeniden Arif'i sahneye çağırılmalarına rağmen, ilerleyen zaman bu isteği yerine getirmeye el vermiyordu. "Kültür Şöleni" o güzelim türkülerin sıcaklığı ve güzelliği gibi katılımcı emekçileri sarmalayarak sona erdi..

SENDE Mİ, BAY A.CUMHUR AYTULUN?

27 Şubat 1988 günü 2000'e Doğru'nun "1.Yıl Şenliği" vardı. O geceye biz de katıldık ve izledik. Yapılan diğer gecelerden pek bir farkı gözüküyordu. "Kalabalık", "Halk Kültürü Şöleni" kadar ya vardı ya yoktu. Bu pek önemli değil. Önemli olanı, 20-26 Mart 1988 tarihli 2000'e Doğru dergisinde çıkan "Ooo... sende mi burdasın?"

başlıklı Ahmet Cumhur Aytulun'un haberi idi.

Aytulun'un bazı konuları vesile ederek yanlış sonuçlar çıkararak ve kendi ruh halini yansıtan belirlemelerine değinmek istemiyorum. Benim için asıl sorun, O'nun Türkiye'deki okuyucuya subjektif bilgi vermesiydi. Şöyle diyor haberinde: "...83 baharındaki Demokrat Türkiye gecelerinden sonra katılım bu denli yüksek olduğu ilk gece." Öyle mi sayın Aytulun? Biz de, bu kahrolası Almanya'da yaşıyor olmasaydık inanırdık. Ne yazık ki, sosyal pratiğin gerçekleri açıktır ve gizlenemez. Bakın birkaç örnek verelim. Her yıl yapılan Newroz gecesine 4 bin kişiden aşağı bir katılım olmamıştır. Yılmaz Güney'i anma gecesine 5 binin üzerinde emekçiler katılmıştır. 1985 yılında Köln Sporthalle de yapılan İbrahim Kaypakkaya'yı anma gecesine 5 bine yakın bir katılım olmuştu. Yine, 1987 yılında Stuttgart'ta yapılan İbrahim Kaypakkaya'yı anma gecesine 4 binin üzerinde bir katılım olmuştu. Yine, DISK ile dayanışma gecesine 4 binin üzerinde bir katılım olmuştu. Yine 1988 Mart'ında KOMKAR'ın yapmış olduğu Newroz gecesine 5 binin üzerinde bir kitle katılmıştır. 3 binden yukarı katılımın olduğu geceleri daha da saymak mümkündür.

Nerede kaldı "...83'ten sonra en büyük gece" belirlemesi? Tabii ki, herşeyi kendinle başlatır, kendinle bitirirsen bu sonuca varırsın. Aytulun'un katılmadığı gecelerin katılımı katılımdan sayılmıyor herhalde. İnsan uyuyup birden ayağa fırlarsa, ancak ayağa fırladığı anı hissederek ve herşeyi o anla başladığını zannederek. Kendisi yoksa, her şeyde düşüş olur!

Ama, durum anlattığınız gibi değil sayın Aytulun! Çünkü, "biz de burdaydık!" □

Mine Utku
5 Nisan 1988

9. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1. Nolu Askeri Mahkemesi Başkanlığı'na

Erzurum

DOSYA NO : 1984/92

SANIK : ZEYNEL DEMİRÇİVİ

ÖZÜ : ESASA İLİŞKİN

SAVUNMANIN

YAZILI SURETİDİR.

AÇIKLAMA:

4 Ağustos 1983 (Seksenüç) gününden başlayarak, Cezaevinde tutuklulara yönelik uygulamalar sırasında, yeni cezaevi müdürü Yarbay Remzi İPEKÇİOĞLU'nun; tutukluları, olumsuz, "disiplinsiz" gösterip uygulamalarına haklılık kazandırmak amacını güttüğünü, bu düşünceyle; tutukluların "Slogan atıp marş söyledikleri, kendisine ve diğer yetkililerine, askerlere hakaret ettikleri, onları yer yer dövdükleri yönünde tuttuğu tutanaklar, marifeti ile bu dava açılmış ve sonuç aşamasına gelmiş bulunmaktadır. Dava konusunun iyi anlaşılabilmesi için; suç işlendiği iddia olunan ortamın açıklığa kavuşturulması gerekir. Aksi halde bu dava bir formaliteyi yerine getirmekten öteye gidemez.

Yine, yaşanan şartların bugüne devrettiği olumsuz geleneğin de anlaşılması, ancak; uygulamaların nitelik bakımından bilinmesi ile mümkündür. Değilse; özünde yer değiştirmiş olan suçlu suçsuz konumundaki kişilerin, gerçek durumları da anlaşılabilir. Bu nedenle yaşanan ortama, öncesi ve sonrasına kısaca değinmek yerinde olacaktır.

A- AGUSTOS GÜNÜNE KADAR YAŞADIGIMIZ ORTAM.

Bilindiği gibi 12 Eylül'le birlikte; yıllardan beri süre gelen, tutuklamalar işkenceler, kitlesel bir niteliğe bürünmüş, binlerce hatta yüzbinlerce; ilerici, demokrat, devrimci ve komünistler tutuk-

lanmış, aylarca hiçbir demokratik hakların ve insani değerlerin ışığının sızmadığı karanlık mahzenlerde, sorgu bürolarından geçirilmiş, kimi öldürülmüş, çoğu sakat ve yarı canlı bir halde cezaevlerine doldurulmuştur. Bu arada Erzurum'da da üç (3) askeri cezaevi tutukluların kapatılması için tahsis edilmiştir.

Kuşkusuz; bu cezaevlerinin amacı, tutukluların burada kalımını sağlamak, mahkemelerde, suçlu ve suçsuzluklarının ortaya çıkmasına kadar tedbir olarak gözaltında tutulmalarını sağlama amacını güttükleri söylenemez. Yaşanan cezaevi gerçekleri bunun böyle olmadığının tartışmasız kanıtıdır. Cezaevlerinin mantığı düzenin mantığının yansıması ve kendisidir. Ve de öyle olmuştur. Cezaevlerinde dün ve bugün uygulanan işkencelerin mantığı, her türlü, fiili ve psikolojik işkenceyle, siyasi tutukluların kişiliğini yok etme onları düşüncelerinden vazgeçirtme ve düzenin savunucuları durumuna getirme mantığıdır. Ve bu çirkin emellerin gerçekleşebilmesi için de her yol mübahtır. Bu yolların; insanlık dışı, hukuk dışı olmasının önemi yoktur.

İşte Erzurum Askeri cezaevlerinin "idare" mantığının özü buydu. Bu mantığın ortaya çıkardığı cezaevi yönetmelikleri de... İşkence yolu ile tutukluları "emir eri" asker haline getirmekti... Bu mantık sonucu 1981 yılı boyunca üç cezaevinde akıllara durgunluk veren, insan olanın bu yapıları dinlemeye bile sabır yetiştiremeyecek işkencelerle devam etti. Sorgu bürolarındaki işkenceleri bile sollayacak bu dönemdeki uygulamalar mahkemelerinizde görülen ve sonuçlanan işkence davaları olduğu için fazlaca üzerinde durmayacağım. Ancak; başta biz tutukluların ve cefakar ailelerimizin, keza mahkemelerde bu uygulamalardan rahatsızlık duyan kişilerin müdahaleleri sonucu 1981-1983 arasında ce-

zaevleri yaşanılabilir duruma getirilmiştir. Bu duruma gelmede, payı olanlara teşekkürlerimi iletmeden geçemeyeceğim.

1981-1983 yılları arasında 4 Ağustos'a kadar hiçbir tutuklunun cezaevi koşullarından şikayet eden bir durumu olmamıştır. Zira, bu dönemde cezaevi görevlilerinin de tutuklular hakkında yakıncılığı (şikayetleri) olmamıştır.

Böylesine sorunsuz bir dönem yaşandıktan sonra 3 Ağustos 1983 günü çok ters bir uygulama başlatılmıştır. Bu uygulamalara neden gösterilecek, herhangi bir olumsuzluk da olmadığından 4 Ağustos uygulamasını kuşku ve tedirginlikle karşılama şeklinde bir endişe belirlemiştir.

3 Ağustos 1983 günü 2 Nolu Askeri Cezaevinde bulunan TKP/M-L, KAWA ve PKK dava sanıkları, "görülen lüzum üzerine" 1 Nolu Askeri Cezaevine getirilmişlerdir. Bu zamana kadar tutuklular ve idareciler tarafından herhangi bir rahatsızlık olmaması nedeni ile, taşınma işlemine karşıda, taşınma sırasında da rahatsızlık olmamıştır. Ancak hemen taşınma sırasında, yani 1 Nolu Cezaevine ilk giriş yaptığımız sırada yeni cezaevi müdürü Remzi İPEKÇİOĞLU'nun niyeti oldukça açık bir şekilde tutuklular tarafından görülmeye başlanmıştır.

Evvelce; Kolordu ve Genelkurmay tarafından uygun görülerek sağlanan, tüm insani yaşama koşulları ortadan kaldırılmış ve bu uygulamalara "talimat" adı verilerek, keyfiliğe dönüştürülmeye başlanmıştır. Daha ilk adımda iki Nolu cezaevinden 1 Noluya taşınan tutuklulara ait ve yasal yollarla verilen eşyalar "yaşak" gerekçesiyle cezaevi kapısından alınmıştır. Radyo, TV., kitap, dergi, ocak, saz, satranç, tutukluların yaptığı el işleri ve malzemeleri, kalem, kâğıt, savunma evrakları ve fotokopiler, iddia-

nameler, bir takımdan fazla iç çamaşır veya giyecekler, yiyecekler, ilaçlar, diyet raporları, kemer, kravat, diş fırçası-macun ve benzeri gibi tüm zorunlu ihtiyaç malzemeleri "yasak" diye elimizden alındı. Doğal olarak bunun nedeni sorulduğunda karşılık olarak küfür ve dayakla yanıt verildi. İşte böylesi şartlarda koşullara kapatıldık. Havalandırmadan yararlandırılmaz olduk. Koşullarda tuvalet olmadığı için ihtiyaçlarımızı tenekte kutulara ve kâğıt parçalarından yaptığımız torbalara giderdik. Koşulların pencerelerinden dışarıya bakmak yasak edildi. Kısaca ortam; işkencenin saniyelik zamanda devamı sağlanan bir alan bize zindana döndü... Böylesi şartlarda insanın duyacağı kuşku ve tedirginliklerin derecesini, sizlerin takdirine bırakıyorum.

4 AĞUSTOS SONRASI UYGULAMALAR.

Hemen bu uygulamalardan sonra kapıları kapatıldı. Koşullar tek tek aranmaya başlandı. Elbette ki aramaya karşı değildik. Ancak; bu yapılan arama değildi. Bu aramaya layık olan bir ad takmak gerekirse; bu mal yönünden yağma, can yönünden işkenceden ibaret bir uygulamaydı.

Birinci koşul aranırken; teslim ettikleri eşyaları, geliş güzel oraya, buraya atılıyor, tutuklular dövülüyor, yerlerde süründürülüyor, olmadık küfür ve hakaretler yapılıyor. Kısacası idare, ortamın gerginleşebilmesi için son derece tahrikci davranışlar gösteriyordu.

Birçok mahkemelerde, defalarca dile getirildiği gibi; bizzat cezaevi müdürü Remzi İPEKÇİOĞLU tutuklulara hitaben "pompalarını", "oyarım", "kansızlar", görevli askerleri teşvikle "parmaklayın", "joplayın" gibi sözler sarfetmekten bir an için geri kalmıyordu. Yapılanlar elbette bunlarla sınırlı değildi. "Traş ediyorsun" kılıfıyla tutuklular karga-tulumba yere yatırılıyor, adeta keçi kırkar gibi, gerçek anlamda kırkılıyorlardı. Tüm bu durumların fotoğrafları bir fiil Remzi İPEKÇİOĞLU tarafından çekilmiş ve şu anda dosyaya aleyhimize kullanılmak üzere verilmiştir. Bu fotoğraflarla; bizlerin arama yaptırarak istemediğimiz, traş olmayı kabul etmediğimiz, askerlere, subaylara saldırdığımız, marş söyleyip, slogan attığımız kanıtlanmaya çalışılmıştır. Ama bizler de konuşacağız, bizler de bu fotoğraflardaki görüntüleri değerlendireceğiz ve göstereceğiz ki; üzerine beş-altı askerin çullanaarak, başı sandalyenin üzerine zorla bastırılarak kırılan görüntü, traş edilmenin değil, bizzat işkencenin görüntüsüdür. Böylesi, gerçek görüntülü kanıtları mahkemeye sunduğundan ötürü de Remzi İPEKÇİOĞLU'na teşekkür et-

mekten kendimi alamıyorum.

Tüm bu yapılanların nedenini sormak ayrı bir işkence konusu yapılarak, tutuklu arkadaşların arasından ya da koşullar alınarak ya meydana, ya da başka bir odada işkenceye tabi tutuluyordu.

Cezaevinde yaşamın kendisi işkence olmuştu. Her uygulamada amaç işkenceyi meşru kılmak ve keyfiliği hakim hale getirmektir. Bu nedenledir ki; yapınız gereği uygulanan her yaptırım tepkiye yol açıyordu.

Tutuklu olduğumun bilincinde olan insanım. Cezaevinin "kamp" yeri olmadığı keza yasal kısıtlılık altında olduğum gerçeğini de biliyorum. Bu nedenle şahsımın görevlilere görevlerinde şahsıma karşı olan sorumluluklarının da bilincinde olan insanım. Bu bağlamda yasal dayanaklardan yoksun bir karşı koymanın ne olduğunu da biliyorum. Yine uygulamalarında keyfiliği öne çıkaran bir yönetim karşısında daha akıllıca davranılması gerektiğini de biliyorum. İnsani, siyasi, tarihi ve ahlaki sorumluluklarım bunu gerektiriyor. Havadan sudan gerekçelerle şiddet kullanan bu yönetimin gerçekte böyle bir "müessir fiil" karşısında AG'lere başvuracağının da bilincindeyim. Defalarca, bizzat cezaevi müdürü bizi "kurşunlamaya, silahla taramaya hakkı olduğunu" vurgulamıştır, uygulamaları dikkate alındığında buna başvurabileceği, sonraki uygulamalarından da anlaşmıştır.

Cezaevi müdürünün bize kullandığı tabir "tamamlarım" dı. Bu tanımın anlamı, yolunu şaşırılmış, rotadan çıkmış kişilerdik. "İslah" edilmeliydik ve doğru yola(!) girip "tamtam" olmalıydık. Uygulamalarındaki amaç buydu. Bunun yolu da işkenceydi. Tutuklulara, dinlenme, düşünme fırsatı verilmemeliydi. Bu her gün her saat koşullarda, havalandırmada, hücrelerde, idareye geliş gidişlerde, görüşte aralıksız ve eksiksiz uygulanmalıydı. "Bunlar benim talimatlarımdır" diyen Yarbay Remzi İPEKÇİOĞLU idi. Ve bu talimatlarını da uygulamada hiçbir zaman tereddüt göstermedi. Bir kaç örnek vermek gerekirse:

Sıfırın altında 35-40 derecelik soğukta hücredeki insanları çıplak bırakma ve hücrelere su serpmeye, bu anlayışın somut ifadesidir. Bu Erzurum'un dondurucu soğukunda çıplak hücrede kalma veya bir kaç saat işi elbette ki değildi. 3-5 günden az olmamak kaydıyla 15 güne kadar varyordu. Ayrıca hücrelere girişte ve çıkışta "çocuklar üşümesin, ısınsınlar" diye de bayılıncaya kadar işkence yapılması da hücreye ilişkin müdürün koyduğu talimatların bir maddesiydi. Kuşkusuz hücrenin en önemli ve de ilgi çekici maddesi: Birinci maddeydi. "Konuşmanın ve donmanın" yasaklığını ön-

gören madde. Bu uygulamanın tek başına dikkate alınışı bile amacın şu ya da bu yolla tutukluları ÖLDÜRMEK, ya sakat bırakmak olduğu anlaşılacaktır.

Birkaçına kısaca değindiğim cezaevindeki işkence iddialarımız soyut iddialar da değildir. Bunları belgelemek, gerek bizim açımızdan, gerekse tarih yargılaması açısından gerekiyor inancındayım. Bunlara birkaç örnek vermek gerekirse: 1- 6.1983 günü Şahnan ÖZTÜRK-CAN ve arkadaşları davasında yara, bere izleri mahkeme heyetine gösterilmiş ve aynı günkü mahkeme tutanağında durum saptanmıştır.

2- 1 Nolu Askeri Mahkemede görülen İğdir toplu davasındaki 22 Eylül 1983 tarihli mahkemesinin, ara kararı ile vücudunda yara izleri bulunan bir sanıkla ilgili yapılan suç duyurusu.

3- 1 Nolu Askeri Mahkemede görülen Artvin DEV-YOL davasında 29.9.1983 tarihli tutanak ve beş (5) nolu ara kararı; Elyasa UYGUN'un anlatımı, 9.12.1983 tarihli tutanaktaki Rüstem GÖKÇE'nin işkenceyle ilgili anlatımları keza, 26.27.28.29. tarihli tutanaklardaki sanık müdafilerinin anlatımları.

4- 1 Nolu Askeri Mahkemesinde görülen H.D.Ö. davası sanıklarının anlatımına karşı, Aralık celsesinde yapılan suç duyurusu.

5- Ağrı toplumsal şiddet olayları davasında hemen her celsede lehte ve aleyhte alınan kararlar; Salih ALTINDAĞ ve Nurettin BASUTA yapılan işkenceyle ilgili suç duyurusu ve soruşturma.

6- 2 Nolu Askeri Mahkemesinde görülen KAWA davasının 31 Ağustos, 28 Eylül, 26 Ekim 1983 tarihli tutanakları. Sanık ve Avukat anlatımları ile 30 Kasım 1983 tarihinde alınan ara kararındaki suç duyurusu.

7- 2 Nolu Askeri Mahkemesinde görülen Erzurum-Kars DEV-YOL davasında 29.9.1983 ve 24.11.1983 tarihli tutanaklardaki sanık ve Avukat anlatımları ile yapılan suç duyurusu.

8- Erzincan-Erzurum-Kars TKP/M-L davasının hemen hemen tüm celselerinde aleyhte ve leyhteki kararlar.

9- Erzincan-Erzurum ve Kars TKP/M-L davası sanıklarından ve Avukat anlatımlarından şahsım (Zeynel Demirçivi) ve Ali METE'ye yapılan işkence ile ilgili adli müşavirlik bünyesinde yapılan soruşturma.

10- Tutuklu Metin BAHÇE'nin dişlerinin kırılması ile ilgili tedavi ve soruşturma işlemleri.

11- 11.4.1984 günü 1 ve 2 Nolu Askeri Mahkemelerince yapılan suç duyurusu.

12- Halen görülmekte olan bu dava dosyasının yargılaması sırasında bizzat

mahkeme kararı ile sanıklardan Mehmet SAVAŞ, Ali TURAN, Kerem AYAZ-DİR'a ait doktor raporlarıyla da ispatlandığı üzere her uygulama işkence aracına dönüştürülmüş. SUÇ DUYURU-LARI YAPILDIKÇA DA, YÖNETİM SUÇLU ARAMA GAYRETİ İÇERİSİ-NE GİRMİŞTİR? Ayrıca bu suç duyuru-larının yoğunluğu göstermektedir ki; bu uygulamalar alan buldukça, daha şiddetli boyutlarda sürüp gitmektedir.

Özetle bilinmesini istediğim nokta şudur: suç işleyen, bunu her gün ezaya ve cefaya, işkenceye çeviren cezaevi idaresi ve onu destekleyen kişi ve kurumlarıdır. İşlediği bu suçların açığa çıkacağı, kamuoyuna yansıtacağı endişesiyle, suç-larını tutuklulara yüklemekte özel bir çaba gösterilmektedir. İşte bu dava dosyası BÖYLESİ BİR GAYRETİN SONUCUNDA OLUŞTURULMUŞTUR.

Uygulamalardaki hukuk dışılıklar sadece, yukarıda belirlemeye çalıştığım işkence uygulamaları ile sınırlı kalmamıştır. Giderek mutlak bir keyfiliğe dönüş-türülmüştür. 4 Ağustos'tan bugüne kadar yapılan uygulamalar yalnız can ve mal güvenliğimizi sifıra indirgemekle kalmamış, savunma hakkımızı da elimizden almıştır. Bazan da keyfiliğin "yasaların" önüne konulup uygulanmıştır. Bu iddialarımız da soyut değildir. Bunlara da birkaç örnek vermek gerektiği-ne inanıyorum.

1- 1 Nolu Askeri Mahkemesinin Kars TKP/M-L davasında cezaevi uygulamaları aleyhine verdiği 9.3.1984 tarih ve 19841 171-7 sayılı kararından anlaşıl-dığına göre, cezaevi yönetimi bir inzibat komisyonu kurmuş ve bir kısım sanıkların infazdan yararlanamayacağıni karar-laştırmıştır. Bunun üzerine hüküm-lünün 1 Nolu Askeri mahkemesine yaptığı itiraz, anılan mahkemece görülmüş ve "meşruten tahliye konusunda cezaevi ve Askeri savcının yetkisizliğini 647 sayılı kanunun 1914 maddesine aykırılı-ğı" hatırlatılarak sözde cezaevi infaz komisyonunun konuya dair kararını "HUKUKEN BİR DEĞERİ BULUNMADIĞINDAN" bahisle kaldırılmıştır. Görüldüğü gibi komisyon kararının keyfili-ği mahkeme kararı ile somutlaşmıştır.

2- 2 Nolu Askeri Mahkemede görülmekte olan 1984/3 Esas Sayılı dosyada sanıklardan Halil AKSOY'un yazılı savunmasına el konulmuştur. Mahkemede sanıkların savunma yapmalarını üzerine, mahkeme cezaevinden savunmanın gönderilmesi için yazı yazmış ancak, cezaevi yönetimi bunu inkara gitmiştir. Bunun üzerine yeniden suç duyurusu yolu ile soruşturma açılmıştır.

3- Erzincan-Erzurum-Kars TKP/M-L davasında sanıkların savunmalarının, savunma evrakları -iddianame, fotokopi

svunmaları- alındığı yönünde ilgili da-va avukatının kolorduya başvurusu üze-rine soruşturma açılmış ve cezaevi yö-netimi hakkında soruşturma açılmış, suç duyurusunda bulunulmuş, fakat cezaevi yönetimi bilinen atlatma yöntemleriyle savuşturmuştur.

4- Ağrı Toplumsal şiddet olayları da-vasında savunma evraklarının verilme-si yönünde, suç duyurusu cezaevi yö-ne-timinin gerçek dışı şeyler ileri sürmesiyle çok az miktarda bir kısım evrak ancak iade edilmiştir.

Görüldüğü gibi cezaevi yönetiminin uygulamaları, yapılan suç duyularının amaca varmamasına rağmen yasa dışı, ahlaka aykırı, hiçbir insani değer yargısıyla ölçülemeyecek boyutlara varmıştır. Öyle ki tutuklulara ait bazı eşyalar kaybedilip, yokedilirken, bazıları sahipsizlik gerekçesi ile, milli evrak müdürlüğüne devredilmiştir. ÖRNEĞİN:

1- Tutuklulardan Halil AKSOY'a ait daktilo makinası, başvurularına rağmen cezaevi müdürlüğünün 7295-1027-85-/1908 infaz ve 20 Mayıs 1985 tarihli yazıları ile Erzurum Defterdarlığı'na "Sahipsizlik" işlemi yapılarak gönderilmiştir.

2- 1 Nolu Askeri Cezaevinde eşyalarını normal olarak teslim eden ve karşılık olarak, Teslim-Tesellüm belgesi alan bir kısım tutukluların eşyaları, kayboldu gerekçesiyle yakınlarına verilmemiştir.

3- Kolordunun vaki emri üzerine, emanete alınan bir kısım eşyanın tutuk-lularca alınıp, teslim belgesi karşılığı depoya alınması için yapılan işlem sırasında şahsıma ait eşyaları bulduğum halde adıma kaydedilmeyerek sahipsizlik işlemi yapılmıştır. Hatta bu hususta 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nde eşya ve bataniyelerin felaketzedelere devredilmesi yönünde dahi istekler ileri sürülmüş, ancak, mahkeme ilgi alanı dışında olduğu için bu talepleri reddetmiştir.

4- Geçmiş dönemde Kolordu Komutanlığı'nın izniyle yüzbinlerce lira harcayarak aldığımız binlerce kitaplara el konulmuş, çoğu yakılmıştır. Uygulama-nın suç, düşüncenin çağdışı olduğu bu uygulamadan da bellidir.

5- Tüm bunlar yapılırken gerekçe olarak "eşyaların bahçeye sahipsiz olarak atıldığı" ileri sürülmüştür. Oysa, 3 No lu cezaevinde hiçbir olay çıkmadan tüm eşyalar teslim edilmiştir. Ancak, yok edilmek istenen, savunma evrakı, daktilo, kitap gibi eşyalar için, teslim bölgesi verilmekten özenle kaçınılmıştır ve bunlar için savcılığa başvurulacağı ileri sürülmüştür. Sonradan bu eşyalar için "sahipsizlik", "bahçeye atıldı", "teslim edilmedi" gibi yalan gerekçeler ileri sürülmüştür. Bu yetmiyormuş gibi,

yukarıda da belirttiğim üzere teslim ve tesellüm belgesi alınan eşyalar dahi sahiplerine verilmemiştir. Bu çerçevede yüzlerce çanta-bavul battaniye, takım elbise, gömlek, kazak, çamaşır ve bilyeyle giysilerimiz yok edilmiştir. Keza çok sayıda radyo, teyp arama gerekçesi ile alınmış bir daha izine rastlanmamıştır.

C- UYGULAMALAR KEYFİLİĞE BÜRÜNDÜRÜLEREK GELENEKSELLEŞTİRİLMİŞTİR.

Cezaevi müdürü görevde başlar başlamaz yaptığı her uygulamayı işkence aracına dönüştürmüş ve sürekli olarak tutuklunun onurunu kişiliğini nasıl yokederim düşüncesiyle zamanını geçirmiştir. Bu hususta örnekler sayısızdır. Öylesi örnekler, bunları yaşayıp görmeyen için abartılmış, mümkündür, hatta düşünlmesi imkansız şeyler gibi gelir. Ancak, sizlerin de üyesi olduğumuz mahkeme duruşmalarında çokca anlatıldığından bunlara yabancı olmamanız gereklidir.

1- Suç tarihinin başlangıcı olarak kabul edilen 4 Ağustos günü sabahı kapılar kapatılarak ve sabah kahvaltısı tüm ısrarlara rağmen verilmeyerek adeta açlık grevine zorlandık. Ve aynı günün sabahı cezaevi müdürü Remzi İPEKÇİ-OĞLU saat 9 sıralarında elinde megafona cezaevi bahçesine gelerek, hakaret dolu sözler sarf etti. Bu davranışlarından artık cezaevi müdürünün hiçbir insani ve ahlaki değeri tanımayacağını, bütün haklarımızı gasp edeceğini anlamıştık. Bunun içindir ki, sesimizi bir üst makama duyurmak amacıyla açlık grevine başladık. Bu arada verdiğimiz dilekçelerin işleme konulmadığı, zaman zaman gardiyanlar tarafından, bizlere gösterildiği, bu yolla dilekçelerin yazılmasının anlamsızlığı da anlaşılıyordu. Bu uygulamaların yapıldığı yönündeki iddialarımızda belgelenmiş durumdadır. Yazdığımız ama yerine ulaştırılmayıp bize iade edilen dilekçelerden bir kısmı Kolordu tarafından cezaevine gönderilen kurmay başkanına ve adli müşavire iletildi.

2- 18.4.1983 günleri arasında her sabah mahkemeye giden tutuklular, hem giderken özellikle de döndükten sonra da şiddetli işkencelere tabi tutuluyorlardı. Bu böyle olduğu için, yukarıda kısım belirttiğim tutanaklara işkence izleri kaydedilmiş bulunmaktadır. Ayrıca hastaneye cezaevi revirine ziyaretçiye para ve koli almaya gidip gelirken de, hakaret, küfür, dayak gibi uygulamalarla karşılaşılıyordu. İşte uygulamaların insanlık dışı boyutları had safhaya ulaşınca ve işkence izleri mahkemeler tarafından tutanaklara geçirilince cezaevi yöneticileri, bu suçlarını kapatmak için,

gerçek dışı tutanaklar tutarak bizi suçlu duruma düşürmeye çalışmışlardır... Bu konuya ilişkin olarak bir hususa daha değinmek gereği duyuyorum. İdarenin tutanaklarında iddianame ve mütalaya geçen bir iddiada kapıların arkalarına barikat kurduğumuz, kapıları açmadığımız, koğuşlara, görevlileri sokmadığımız ileri sürülmektedir. Bu iddiada gerçek dışı ve uydurmadır. Ayrıca; mahkemeye, hastaneye gidiş gelişlere ilişkin kayıtlara bakıldığında bu iddiaların asılsızlığı görülecektir.

3- Mahkemeye gidiş gelişler sırasında gördüğümüz işkence izleri mahkemeler tarafından tespit edilince cezaevi yönetimi işkence izlerinin görülmemesi için yeni yöntemler buldu. Bunun içinde kalın çadır bezinden ikili-üçlü kum torbaları yaptırarak işkenceyi kum torbalarıyla sürdürdü. Daha doğrusu eski aletlere kum torbasını da eklemiş oldu. Ve gruplar halinde, özel olarak açılmış işkence odalarına götürülerek kum torbalarıyla işkence gördük.

4- Çoğu zamanda koğuş koğuş topluca havalandırmaya çıkarılıp meydan dayığı şeklinde kum torbaları, jop ve lobut ağaç sopalarla dövüldük. Buna bir an bile ara verilmedi. Mahkemeler uzak bir tarihe ertelenmişse jop ve sopalarla, yakın bir tarihe ertelenmiş ise, kum torbaları ile bu işlem gerçekleştiriliyordu, bunda amaç işkence izlerinin mahkemede gösterilmesini engellemektir. Böyle toplu işkenceler sırasında, işkenceyi kınanan sloganların atılmış olması doğal sayılmalı ve bunun hedefi de işkenceyi yapan bireyler olarak yorumlanmalıdır.

Elbetteki; kum torbalarıyla dövülmüş şeklindeki iddiamızda soyut değildir. Tutukluların bu yöndeki mahkemelerdeki anlatımı ile, Salih ALTINDAĞ ve Nurettin BASUT hakkında sürdürülen soruşturma buna örnektir.

5- Yoğun işkence uygulamalarına, Koloru ve mahkemelerin müdahalesi engel olamamıştır. Bu durumda Remzi İPEKÇİOĞLU'nun "siz beni istediğiniz kadar şikayet edin. Ne yapacaklar bana.....olarından mı asacaklar? Onlar iki yüzüldür. Bana ne yaparsan yap, biz senin arkadayız diyorlar... Soruşturma açıyorlar" yönlü söylemlerinin inandırıcılığını arttırmaktadır.

a) Normal olarak saç kesilirken bu olay başlı başına işkence haline dönüştürülmüştür. Saçlar kırkılırcasına kesiliyor, yıkanmak için su verilmiyor. Bunlar istenince işkence gerekçesi yapılıyordu. Traş olsak da, olmasak da işkence gördüğümüzden, sırf duruma üst kurumların müdahalesini sağlamak amacıyla traş olmayı gönüllü olarak kabul etmedik. Ta ki insanca traş şartları oluşturuluncaya dek.

b) Evvelce -3 Ağustos 1983'ten önce içtimalar içerde alınırken, dışarıda almaya başlandı. Buna bir diyeceğimiz yoktu. İçtimaya çıkarken, dururken ve de girerken, "Sağa sola baktın", "ellerin açık", "ayakların açık" v.b. gibi gerekçelerle dövülmeye başladık. Dışarıya içtima için çıksak da, çıkmasak da işkence göreceğimiz de anlaşılıyordu. İşte işkence aracı haline getirilen bu uygulamaya da ilgililerin dikkatini çekmek için, içtimalarda gönüllü olarak dışarı çıkmadık ve bu ilişki halen daha farklı biçimlerde; içtimaya çıkarken, sallanmadan çık-ellerini aç, ayaklarını birleştir.- bugün de devam etmektedir.

c) Daha sonra içtimalarda ve başka yerlerde işkence yapmaya yeni bir gerekçe bulundu. Bu gerekçe cezaevince tanzim edilen ve sonradan el yazmasıyla ek bir madde eklenen kimlik kartlarıydı. Yöneticilere göre bu kimlik kartları her zaman yakada taşınmalıydı. İçeride, havalandırmada, mahkemede, görüşte, özetle her yerde bu kimliğin takılması isteniyordu. Oysa kimlik "istenildiğinde görevlilere gösterilir" hükmünü esas olarak taşımaktaydı. Bu ikilem karşısında bunun da işkence aracı yapılacağı anlaşılıyordu. Bunun önüne geçebilmek için mahkemelerinizin ve Kolordunun vaki müdahalesi de işkenceyi ortadan kaldırmadı. Bu hal "disiplinsizlik" kabul ediliyor ve karşılık olarak hürce cezası veriliyordu. Hücrelerin durumuna yukarıda kısa da olsa değinmiştim. Bir başka deyişle kimlik takmama nedeniyle cezaevi yönetiminin elindeki fiili işkence araçlarından biri alınıyordu. Ancak, cezaevi yönetimi yeni bir araç bulmakta gecikmedi.

d) Bu araç, mahkemelere gidüş gelişlerde, kemer, pantolon indirmeye büründü. Baştan beri, onurumuza yönelik uygulamalar, böylelikle yeni bir boyut kazandı. İşkence marifetiyle, zorla üç dört, daha fazla askerle yere yatırılıp pantolonlarımız indiriliyor, onurumuz ve kişiliğimiz ayaklar altına alınmaya çalışılıyordu. Kuşkusuz aramaya karşı değildik. Ancak, aramanın da belli ahlak kuralları içinde yapılması gerekirdi. Ahlak kurallarına uymayan bu tür uygulamalara karşı çıkmak sosyal kişiliğimiz gereği olmaktadır. Böylesi; onur kırıcı bir uygulamayı geriletmek, sadece benim değil "teminatı altında" bulunduğumuz mahkemelerin de görevidir. Mahkemelerin bu tür uygulamaların takipçisi olması, ahlak ve hukuk kurallarına hakim kılması, adalete olan güveni sağlayabilir. Unutulmamalıdır ki; bu uygulamalar uygulayandan çok, devletin yapısını yaramıştır. Doğal ve haklı olarak...

e) Yalnız bunlarla da kalmıyordu, verilen hücre cezaları başlı başına birer iş-

kence olmasına rağmen, farklı bir uygulama şekliyle, yeni bir boyutta, canımıza, sağlığımıza yönelttikçe devam ettiriliyordu. Şöyle ki; hücreye alınan kişiler günlük hayatta giydikleri tüm elbiselerden tecrit ediliyor, kış şartlarında üzerlerine su serpiliyor. Zaten içerisinde doğrulmaya ya da hareket edilemeyecek küçüklükteki tabut gibi hücreler sürekli ıslak tutularak, tutukluların za-türreye yakalanmaları için elden ne gelirse yapılıyordu. Bu uygulamayla fiili olarak öldürülemeyen ve riskinden kaçınılan ölümün hastalık yoluyla gerçekleştirilmesinin amaçlandığı açıktır.

6) Cezaevi yönetiminin elinden alınmaya çalışılan her işkence aracının yerine yeni birinin üretildiği ve bunları "talimat" adı altında uygulanmaya çalışıldığı keza; bu uygulamaların cezaevinde oturmuş bir gelenek haline getirildiği, her türlü kuşkudan uzaktır.

Tüm uygulamalar tam bir keyfîlik içerisinde sürdürülmeye çalışılmaktadır. Havalandırmanın ikiye bölünerek, koğuş pencerelerinin yakınında gezmenin yasaklanmaya girilmesi. Havalandırma süresinin günde bir saat olmasına rağmen, bu sürenin 10-15 (on, onbeş) dakikayla sınırlandırılması, ya da tümüyle ortadan kaldırılması, banyonun iki haftada bir onbeş dakika ile sınırlandırılması koğuş pencerelerinin sıcak havalandırma -yazın- kapalı, Erzurum'un dondurucu soğuk kış gecelerinde sürekli açık tutulmaya zorlanması yönündeki uygulamalar, yukarıdan aşağıya inildikçe daha da keyfî bir şekilde sürdürülmesi cezaevinin karakteristik bir özelliği olmuştur. Bunlara her kademedeki görevlinin kendine özgü sınırlamalarını ve küfür faktörünü de katarsak, yaşamın çekilmez hale getirildiği kendiliğinden anlaşılmaz mı?(!)

7) Bilindiği gibi, cezaevlerine yönelik bu ve benzeri uygulamalar gerek Türkiye, gerekse uluslararası alanda tepki görmüş, bunun üzerine; Genelkurmay Başkanının bir açıklaması olmuştur. TRT'den de yayımlanan ve Koloru Komutanlığının; 11.4.1984 gün ve 1984/524 sayılı yazılılarıyla biz tutuklulara da tebliğ edilen kararnameye, dün uyulmadığı gibi, bugün de uyulmamaktadır. Örneğin bu genelgenin bir yerinde;

a) Tutukluların resim ve el sanatları gibi çalışmalarına katıldıkları, kütüphanelerden yararlandıkları,

b) Mecmua, gazete, kitap, radyo ve TV olanaklarından yararlandıkları, ibareleri yer almaktadır. Oysa; bize ait resim ve el sanatları ile ilgili tüm araçlarımıza el konulup, bir daha geri verilmediği gibi, şu anda da bu olanaklardan yararlanamamaktayız. Yine; Kitap, dergi, radyo gibi olanaklardan dün yarar-

landırılmadığımız gibi, bugün de yararlandırılmamaktayız.

Görüldüğü gibi, uygulamalar tümüyle keyfiliğe dönüştürülmüş ve bu keyfîlik gelenek haline getirilerek çeşitli adlar altında sürdürülmüştür. Genelkurmay Başkanlığı'nın verilsin dediklerini bugün dahi vermemek, başka bir şekilde yorumlanabilir mi?

8- YASADIŞI YOLLARLA "TALİMAT" ADI ALTINDA YAPILAN UYGULAMALAR BUGÜN DE SÜRMEKTEDİR.

Yukarıda özetlemeye çalıştığım, uygulamalar aynı gelenek üzerinde farklı biçimlerde bugün de sürdürülüyor. Geçmişte elbise giyilmiyor, kimlik takılmıyor, dışarıya içtima için çıkılmıyor, traş

Siyasi kişiliğimizden vazgeçirerek idarenin her dediğini "Emret Komutanım" diyerek kabul ve ulvi bir görev olarak kabul eder asker haline getirmeyi amaçlıyordu. Bunun için saydıklarımın dışında bizleri: Esas duruşta durmaya, İstiklal Marşı ve diğer Askeri Marşlar söylemeye, onların öngördüğü "eğitim dersleri ve spor eğitimi yapmaya, yemek duası okumaya, erlerden başlamak üzere herkese her yerde komutanım" demeye, ziyaret ve mektuplara "çok iyi olduğumuzdan başka durumumuzla ilgili birşeyler yazmamamız" gibi daha bir dizi uygulamaları bize işkence yoluyla yaptırmaya çalıştı. Bunlar bizim; siyasi kişiliğimizi ve varlığımızı hiç kuşku bırakmadan yok edecek, kimliğimizdeki siyasi damgasını silecek vartırımlardır. Bun-

uyulması hususunda mahkemenizin girişimde bulunmasını beklemek hakkımızdır.

Öte yandan Türkiye'nin bütün cezaevlerinde bugünkü haliyle en az üç saat havalandırma yapılmaktadır. 9. Kolorodunun bağlı bulunduğu üçüncü orduda uygulama üç saatin üstündedir. Oysa, bizde bu süre, bir saat olup zaman zaman haftada iki buçuk saati ancak bulmaktadır.

Cezaevinde işkenceler, aralıksız devam etmektedir. Bu işkenceler yalnız fiili dövmenin ötesinde,özünde hücre standartlarının çok altında yapılmış olan ve hiçbir sağlık kuralına uymayan bu hücreler şu anda bile tıklım tıklım doludurlar. Öyle ki, bugün cezaevinde bulunan her tutuklunun, 8'den, 6'dan az olmadığı gibi, 30'u aşkın hücre cezaları alan tutuklu sayısı da az değildir. Bir çoğunun cezaevi günlerinin çoğu hücrede geçmektedir. İşkenceler, ailelerimize de yönelmiştir. Ailelerimize "bunları niye doğurdunuz", "onlarda köpek canı var ölmezler" gibi, ahlaksızca ve saygısızca sarfedilen sözlerin ötesinde tartaklanma görüştürülmeme, görüşü yarıda kesme gibi uygulamalarla ailelerimize de bu uygulamalar yöneltilmiştir. Bunlarla da kalınmamış savunma avukatlarımız da bu uygulamalardan nasibini almışlardır. Bizzat Yarbay Remzi İPEKÇİOĞLU dava avukatlarımızdan Kenan GÜREL'e hakarete bulunmuş, görüşmeyi engellemiş bu durum da mahkemenizde Avukat Kenan Bey tarafından dile getirilmiştir. Ziyaretler başlı başına bir işkence olmuş ve ailelerimize yöneltilmiştir. Ailelerimize yüz yüze geldiğimizde; Cezaeviyle ilgili bir şey söylememiz rahatsızlıklarımızı, sağlığımızın yerinde olmadığı, ya da gönderilen eşyaları almadım yönlü söylemler, önü açma (ceketin ya da pantolonun) rahat, serbestçe durma, barıştan, özgürlükten, ya da onları teskin edici, cesaret ve ümit verici konuşmalar, ailelerimizin gözü önünde dövülmemize ve görüşün bitirilmesine neden sayılan davranışlar olarak görülmektedir. Saniyorum; 1983 Ağustos'undan bu yanaki görüşlerin hiçbirinin normal süresinin dolurulmadan yarıda kesilmiş olduğunu belirtirsem, bu uygulamaların varmış olduğu boyutun vehameti kavranmış olur.

Özellikle küfür konusunda duyarlı davranılması gerekirken, en ağıza alınmaz, galiz küfürlere maruz kalmaktayız. Bazı personelin sürekli tahriki sonucu istenmeyen olaylar ortaya çıkmaktadır. Yukarıdan beri anlatmaya çalıştığım hususlar dikkate alınarak uygulanan yasadışı haklarda; Suç duyurusu konusu yapmak istediğim konular şunlardır:

olunmuyor gerekçesiyle üç yılı aşkın arda arkası kesilmeyen işkenceler, bugün de sürüyor ve sosyal ihtiyaçlarımız yine bugün de karşılanmıyor.

Gördüğünüz gibi, Tek tip elbise üstünde kimlikle, yakamda vede yaka cebimde. Hemen belirteyim ki; bu elbiseleri giymeyi, kimliği takmayı, kendi açımdan büyük bir olumsuzluk sayıyorum. Bu elbiseleri hangi koşullarda? Neden? Nasıl? giydiğim konusunu sizinle tartışmayacağım. Bunu tartışmanın zemininin burası olmadığı inancındayım. Ve ilk uygun zamanda çıkarıp atacağımı da bilmenizi isterim. Bilmenizi istediğim bir diğer nokta da şudur:

Başında da belirttiğim gibi "idare: 4 Ağustos 1983'ten bu yana, bize yaptığı işkencelerle! Bizim onurumuzu kırarak, gururumuzu, rencide ederek bizi kişiliksiz" birer insan durumuna düşürmek!

ları elbette kabul edemedik ve etmedik. Bunu, "disiplinsizlik" ve "itaatsizlik" olarak ad ettiler, kendilerince uygun gördükleri cezaları da yıllardır aralıksız uyguladılar. Ben, bunları disiplinsizlik ve itaatsizlik olarak görmüyorum. Doğal vazgeçilmez bir hakkım sayıyorum, görevimi biliyorum. İşte bilmenizi istediğim nokta budur. Bu uygulamalara dün uymadık bugün de uymuyoruz, yarın da uymayacağız.

Ama, elbiseleri giyiyor, kimliği takıyor, anlaşıldığı zaman süresinde traş oluyor olmamıza rağmen hiçbir sosyal hakkımız verilmemiştir. İşkenceler de devam etmektedir. Bunların normalleşmesi yönünde mahkemelerin etkisi olacağı ümidini taşıyoruz. Özellikle; Genelkurmay Başkanlığı'nın "verilsin" dediği, kitap, dergi, radyo, geçmiş gelenek yıkılarak Genelkurmayın emirlerine

1) Kayıp: Kitap, dergi, para, elbise, çamaşır, eliş, radyo, teyp, saz, bavul, battaniye, daktilo, savunma evrakı, hakkında somut nedenler bulunduğu ve bunların yok edilmesi suç teşkil ettiğinden, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması;

2) İşkence yapıldığı yönünde, adından söz ettiğimiz mahkeme tutanaklarında, yeterli delil bulunduğu, evvelce aldığımız karar doğrultusunda hüküm ile birlikte suç duyurusunda bulunulması;

3) Yapılan bu uygulamalar, cezaevi yetkililerinin yetkilerini mutlak suretle kötüye kullandıklarından ceza kanununun ilgili maddeleri gereğince ilgililer hakkında dava açılmasını;

4) Uygulamalar geleneksel bir nitelik kazandıktan, geçmiş uygulamaların, bugün de devam ediyor olmasının önüne geçilmesi için gerekli girişimlerin yapılmasını talep ediyorum.

Şimdi kısaca iddia ve Askeri savcılığın esasa ilişkin görüşlerine değinmek istiyorum:

Belli yönleriyle değindiğim üzere; Cezaevi yöneticilerinin kendi suçlarını, kapatmak amacı ile ileri sürdüğü iddialar sonucu bu dava açılmıştır ve bir formaliteyi aşmayan niteliktedir. Bu niteliğin ve iç yüzünün anlaşılabilmesi; haklı ve haksızın isabetli bir şekilde tesbitiyle mümkündür. Bu tesbiti yaparken, cezaevi yönetiminin davranışları araştırılmadan sonuca varılamaz. Sonuca varmak için de somut ölçüler içerisinde ileri sürdüğüm, suç konularının açıklığa kavuşturulması gerek. Bu da ancak yetkililerin, yargı yoluyla hesap vermeleri sonucu mümkün olur.

Esasen; gerek iddia, gerekse esasa ilişkin görüşlerinde, Askeri savcı toplu suç-

lama yolunu seçmiştir. Ceza hukukundaki "suçların kişiselliği" esası dikkate alınırca, bu dava dosyasında, haklarında ceza talebi yoluna gidilmesi istenen şahıslar hakkında, görüşler maddilik kazanmamıştır.

Cezaevi Müdürü Yarbay Remzi İPEKÇİOĞLU'na hakaret ettiğim yolundaki iddia, maddi delillerle doğrulanmadığı gibi, hakaret gören o değil biziz. Askeri savcının görevi nedeni; cezaevi müdürlüğüne hakaret ettiğimi ileri sürmüştür ve bu iddia tümüyle suçluyla suçsuzun yer değiştirilmesi mantığıyla oluşmuş bir görüştür. Zaten bizlerin, yani tutukluların hakaret gördükleri; tanıştığımız Avukat Kenan Gürel'in beyanlarıyla, iddianın aksi yönünde somutluk kazanmıştır. Tanık beyanında; Remzi İPEKÇİOĞLU'nun tutuklulara "oyarım", "kansızlar" dediğini beyan etmiştir. Öte yandan; Sanık beyanlarından anlaşılacağına göre, hakarete uğrayan, insanlık dışı uygulamalarla yüzyüze, kucak kucağa olan yine bizleriz. Zira; cezaevi müdürlüğünün tutuklulara işkence yaptığı, "Gö..... s.....m", "pom-palarım", "oyarım", Askerlere hitaben "bunları ağır ağır yapın", "parmaklayın" şeklinde sözler sarfettiğini hemen tüm sanıklar beyanlarında belirtmişlerdir.

Askeri savcının; görüş ve iddialarında yer verdiği ve tümüyle cezaevi yönetiminin tutanaklarına dayanan, koğuş kapılarını açmadığımız, iddiası da cevapsız kalmıştır. Zira; 4-18 Ağustos tarihleri arasında hemen tüm sanıkların mahkemeye, hastahaneye, ziyarete çıktıkları bilinmektedir. Bundan hareketle, koğuş kapılarını açmadığımız koca-

man bir yalandan ibarettir.

Cezaevi yönetimi iddialarında haklı çıkmak için, komünizm ve Kürtçülük propagandası yaptığımız yönünde de tutanaklar tutmuş, gardiyanlara ifadeler kurdurmuştur. Oysa dosyada bunları doğrular herhangi bir kanıt olmadığı gibi, bu suç unsurlarını içeren herhangi bir emareye de rastlamak mümkün değildir.

T.S.K.'yı veya devletin, askeri kuvvetlerini aşağılamak veya devletin manevi kişiliğini küçük düşürmek şeklindeki; suçun esasını, işkence yapmak yoluyla yarbay Remzi İPEKÇİOĞLU işlemiştir. Bu yönde görülecek bir hesap varsa, cezaevi yönetimiyle görülmeli, verilecek bir hesap varsa, Remzi İPEKÇİOĞLU vermelidir.

SONUÇ VE İSTEM

Başından beri izah edilen nedenlerle:

A) İşkence iddialarımızın basit iddialar olmadığı, somutlandırıldığı;

B) Eşyalarımızın gasp edildiği;

C) Cezaevi yönetiminin, suçluluğunu gizlemek için, bizi, suçlu durumuna düşürmeyi amaçladığı;

D) T.C.K.'nın 141/4, 266/2, 1402 sayılı kanununun 17/1 maddelerinin uygulanmasına yer olmadığı, bu suç unsurlarının oluşmadığı;

E) Hakarete uğrayanların cezaevi yöneticileri değil, biz tutuklular olduğu, dikkate alınarak beraatime karar verilmesi ve cezaevi ilgilileri hakkında, belirtilen yönde suç duyurusunun yapılmasını arz ve talep ederim. □

Sanık Zeynel DEMİRÇİVİ
15 Şubat 1986

Noramın İşçilerinin Grevi 130. Gününde

Türkiye'de işçi hareketi her geçen gün dalga dalga büyümekte ve Türkiye'nin dört bir yanında boy vermektedir. 26/4/1988 tarihinde başlayan ve bugün hâlâ işçilerin onurlu direnişiyi, büyük coşkuyla devam eden Noramin işçi grevi bunlardan sadece biridir. İşveren, bu onurlu direnci kırabilmek için başvurmadık yol bırakmamaktadır. Fabrikaya grev kırıcılarının getirilmesi, işçilere işbaşı yapmaları için baskı yapılması, hatta fabrikayı üretime kapatmak için girişimde bulunulması bunlardan sadece birkaçı.

İşverenin fabrikayı üretime kapatma tehdidinde bulunması ve fabrikayı kapatmak için İstanbul Bölge Müdürlüğü

ile İş ve İşçi Bulma Kurumu'na başvurması işçilerin büyük tepkisine neden oldu. Grevci işçiler: "Grev uygulanırken bakkal dükkânı kapar gibi işyeri kapatılmamaz" diyerek, bugüne kadar grev sırasında hiçbir işyerinin kapatılmadığını, eğer grev esnasında işyeri kapatılabilecekse o zaman işçilerin grev hakkının (göstermelik de olsa) Türkiye'de olmadığını en güzel örneği olduğunu göstermektedir. 1982 Anayasası ile bütün hakları kısıtlanarak işçilere verilen grev hakkının, işveren tarafından iktidarın desteğiyle geçersiz hale getirilmesi, iktidarın işvereni koruduğundan ve işçilerin birer oy metası olarak görüldüğünün açık bir göstergesidir. Grevci işçiler: "Büyük bir özveriyle sürdürmeye çalıştığımız grevimizi her ne pahasına olursa olsun

sürdüreceğiz" diyerek kararlılıklarını belirtmektedirler.

130 gündür grevde olan işçiler, işverenin fabrikayı kapatma kararını protesto etmek amacıyla fabrikaya yakın bir çay bahçesinde bir basın toplantısı düzenleyerek olayı protesto ettiler. Toplantı bitiminde çay bahçesinden fabrikaya kadar yürüyen çoğunluğu kadın olan 150 kadar Noramin işçisinin yolları polis tarafından kesilerek dağılması istendi. İşçilerin direnmeleri karşısında polis zor kullanarak işçileri parça parça bölerek dağıttı.

Türkiye'de polis baskısıyla karşılaşılması, öğrencilerin okullardan atılması, işçilerin işlerine bir kalemde son verilmesi şaşılacak olaylar değildir artık. Unutulmamalıdır ki; emeğin kutsallığı ve verilen mücadeleler Türkiye'de uygulanan tüm anti demokratik uygulamaları boşa çıkaracaktır. □

İran-İrak Savaşı "Barış"la noktalanırken, Emperyalistlerin yeni hedefi,

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesidir!..

Mustafa Garip

Savaş öncesi İran'da durum:

Sekiz yıldır İran ve Irak savaşı sürdürdüler. Sekiz yıllık savaşın bilançosu her iki ülkeye de ciddi sorunlar yarattı. Ekonomi felce uğradı, iç siyasal muhalefet güçlendi. Bu durum karşısında her iki ülkede savaşı yürütebilecek güfte değiller. 20. Yüzyılımızın en uzun savaşı noktalanma aşamasında. Savaş "barış"la noktalanırken, her iki ülke açısından kısa vadede kapatamayacakları yaralar aldılar.

İran-İrak savaşı emperyalizmin (Her yerde RSE dahil) çıkarlarından bağımsız olarak ele alınmaz. Tam da bu bağlamda emperyalist güçlerin Orta-Doğu politikasıyla yakından ilişkisi söz konusudur. Burada önemli olan kimin ilkönce saldırıya uğradığı sorunu değildir. Bazı çevreler İran-İrak savaşına yaklaşımında gerici tutum sergiliyorlar. "İran ilk saldırıya uğrayan ülke olduğu için, haklı pozisyonundadır", şeklindeki değerlendirmeye bir gerici devlete karşı, diğer bir gerici devleti savunmaktan başka bir şey değil. İran-İrak savaşında esas sorun kimin ilkönce saldırıya uğradığı değil, tersine bu savaşın kimlere hangi egemen güçlere hizmet ettiği olayı önemli. Zira bu olgu gözardı edilirse savaşın gerçek anlamdaki sınıfsal muhtevası ve dayandığı gerici özü gözardı edilir. Ve "İran vatan savunması" gibi tezlerle sosyal şovenist tutum sergilenir.

İran-İrak savaşında, devrimci güçlerin destekleyecekleri bir yön olamaz. Bu savaş gerici bir savaştır. Emperyalist tekelin silahlarının pazarlandığı ve Orta-Doğu'da güçler dengesini pekiştirmenin bir savaşıdır. Sosyalistler bu savaşta taraf tutamaz. Görevleri emperyalist çözüm planlarını deşifre ve tecrit etmektir. İran-İrak savaşını tahlil edebilmek için, savaş öncesi ve savaş dönemindeki durumları tahlil etmek gerekir.

Savaşın iki yıl önce 1978 yılında İran iç çalkantılar yaşıyordu. ABD emperyalizminin Orta-Doğu jandarmalığını üstlenen Monarşist Faşist Şah diktatörlüğüne karşı, kitlelerin anti-emperyalist devrim mücadeleleri gittikçe güç kazanıyor. Şah yönetimi gün geçtikçe ciddi darbeler alıyordu. Kitlelerin anti-emperyalist devrim dalgası 1977-1978 yılları arasında hızla potansiyel kazanıyordu. 1977 başlarında henüz Şah rejimini tehdit eder vaziyete dönüşmeyen yığın hareketleri 1978'in ortalarına doğru, gittikçe ivme kazanıyordu. Devrim dalgasıyla birlikte ABD emperyalizminin ileri karakolu tarihin çöplüğüne atılacaktı. O dönemin ABD Başbakanlarından Carter, tam da kitlelerin devrim dalgası ivme kazandığı dönemde İran'ı ziyaret eder ve dönüşünde İran'ı kayıp edeceklerini anlayınca, İran'a olan desteklerini geri çekerek ve Şah'ı İran'ı terk etmeye çağırırlar.

Kitlelerin anti-emperyalist devrim dalgası başarı kazanır. Humeyni sürgünde olduğu Paris'ten döner. Bu arada Şah ülkeyi terk eder.

Şah yönetiminin devrilmesi ve "İslam Cumhuriyeti"nin kuruluşuyla ilgili Humeyni şu açıklamalarda bulunur:

"Bu zaferin yalnızca bu hanedanın yıkılması demek olmadığını, aynı zamanda yabancı tahakkümünün son olduğunu görmeliyiz; ve bu, Pehlevi hanedanının çökertilmesinden de önemlidir" (Time-1979)

"Azınlık milliyetler tam haklarına kavuşacaklardır. Siyasi önderlik dışa bağımlılığa son verecek, ekonomik ve siyasi yolsuzluğu temizleyecektir. Ekonomik planlama uluslararası tekelin menfaatine göre yapılmayacaktır. Toplum kurtulacak, baskı ve zulmün bütün kaynakları kurutulacaktır. Ezilen insan

özgür olacaktır." (Der Spiegel 1978)

Humeyni, Şah'ın devrilmesinde kitlelerin anti-emperyalist devrim hareketinin önderliğine damgasını vurdu. Zira devrimci ve sosyalist güçler, devrim hareketine önderlik edecek vaziyette değillerdi. Humeyni devrim hareketinde anti-emperyalist bir tutum almasına rağmen bütün emperyalist güçlere çatmasına rağmen, anti-emperyalist niteliği güdüktü. Zaten Milli burjuvazinin sağ kanadında tutarlı anti-emperyalist bir yön beklemek oldukça yanlıştır. Sınıfsal niteliği gereği her an emperyalizmle uzlaşmaya açıktır. Fakat buna rağmen o dönemde Humeyni ve onun İslam Cumhuriyetini "emperyalistlerin uşağı" şeklindeki değerlendirmeler yanlıştır.

Humeyni önderliğindeki devrim ne tutarlı anti-emperyalist bir niteliğe sahipti, ne de anti-feodal toprak devrimi niteliğindedir. Humeyni'nin yüzü kısa sürede açığa çıktı. Bir taraftan "Anti-Amerikancı" kesilirken diğer taraftan "Anti-komünizm" düşmanlığını hızla yayıyor, kitleleri gerici İslam ideolojisiyle fanatikleştiriyordu. Humeyni yönetime gelir gelmez devrimci güçlere yöneldi. Oluk oluk kan akıttı, idam ettirdi, zindanlara doldurdu. Ve en önemli darbeyi devrimci niteliğe sahip Halkın Fedailerine vurdu. Sosyalistlere yöneldi. İran Komünistler Birliği (Serbedaran) önderliğindeki Amol ayaklanmasını kanla bastırdı, 50'nin üzerinde sosyalisti idam ettirdi. Bu katliam devrimden birkaç yıl sonra yapıldı. RSE uşağı TU-DEH, Humeyni'nin açıktan ajanlığını üstlendi, halk ve devrimci güçlere saldırdı. Humeyni 1979'da İran'da yaşayan Kürt ulusuna yöneldi. Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini bastırabilmek için özellikle de İran Kürdistanı'ndaki Mahabad, Samandaj gibi peşmergelerin yoğun olduğu bölgelere saldırdı ve yüzlerce Kürt ulusundan emekçileri katletti.

İslam ideolojisi İran'la sınırlı kalmı-

yordu. Türkiye, Suriye, Irak, Lübnan, Suudi Arabistan gibi ülkelerdeki dinci çevreleri etkiliyor, bazılarını yörlüncesine çekiyordu.

Humeyni'nin iktidara gelişi, Orta-Doğu'daki güçler dengesini ciddi derecede etkiliyordu. Başta ABD emperyalistleri Orta-Doğu'nun ileri karakolu İran'ı kayıp etmişti. Bu ABD açısından önemli bir kayıptı. Fakat ABD tecrübeli kurt olduğundan, İran Milli burjuva hükümetinin uzun süre "bağımsız" yaşayamayacağını hesaplamıştı. ABD emperyalistleri İran'ın kaybindan sonra, Orta-Doğu'nun jandarmalık görevini İsrail siyonistleri aracılığıyla sürdürmeye başladı. Ve ikinci güç olarak da Türkiye'yi seçti.

Humeyni rejimi, bugünkü durumuy-la anti-emperyalist bir yönü kalmamış ve gerici bir diktatörlük, hakimiyetliğini sağlamıştır. Ve batılı emperyalist güçlerle açıktan flört etmektedir. Bu anlamda İran-İrak savaşına temel teşkil eden esas nokta ABD'nin İran'ı kayıp etmesi ve 1974 Cezayir anlaşmasının İran'ın aleyhine dönüşmesinin sağlanmasıdır.

Irak'ın savaşı öncesi durumu ve Cezayir antlaşması:

Irak BAAS Partisi Saddam Hüseyin rejimi, savaştan birkaç yıl önce ABD ile arası açıktı. Temel neden ise Basra Körfezi'nin denetimi sorunuydu. Tarihe kısaca bir göz atarak açıklayalım: Irak'ın uzun yıllardır en önemli sorunlarından biri KDP önderliğindeki Kurt Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'dir. 1970 yılında Irak hükümetiyle KDP arasında 13 maddelik anlaşma sağlandı. Bu 13 maddelik anlaşma, sözde Irak Kürdistan'ın özerkliğinin kabulüydü. İçişlerinde bağımsız olacak Kürdistan, dış işlerinde Irak hükümetine bağımlı kılınacaktı. Tam da bu dönemde Irak petrolerinin millileştirildiğini ilan etti. Petrolerinin millileştirilmesi kararı ABD ile Irak ilişkilerini bozdu. General Kasım yönetiminden düşürüldü ve 1971 RSE'ne yanaşıldı. Irak'ta yapılacak nüfus sayımıyla, Kürtlerin denetimine verilecek bölgeler tespit edilecekti. Irak yönetimi 1957 yılı nüfus sayımını temel almayı talep ederken, KDP yeni bir nüfus sayımının yapılmasından yanaydı. Ancak bu da Irak yönetiminin aleyhineydi. Çünkü elinde bulundurduğu Kerkük petrol yataklarının KDP'nin eline geçmesini istemiyordu. Irak yönetimi KDP'nin önerdiği maddeyi kabul etmedi. RSE bu durum karşısında Mustafa Barzani hareketine desteğini geri çekti.

1972-1973 yıllarında KDP ile Irak

kuvvetleri arasında ciddi çatışmalar gündeme geldi. Barzani hareketi Bağdat'a kadar girdiler. Bu durum karşısında Irak pazarlığa oturdu. Ancak KDP ile değil, İran ve ABD ile. Çünkü M.Barzani'yi Irak destekliyordu. Bu anlaşma 1974 Cezayir anlaşmasıdır. Yani Irak-İran savaşına temel teşkil eden anlaşma.

1974 Cezayir'de, Cezayir Başkanı Bumedya aracılığıyla İran-İrak arasında antlaşma sağlandı. Bu antlaşma, Basra Körfezi'nde İran egemenliğini artırıyor. Irak'ın tek limanı, İran'ın denetimine veriliyordu. Kısacası Basra Körfezi'nin İran'ın denetimine verilmesini ifade ediyordu. Buna karşılık İran, Irak'la olan sınır kapılarını Kürtlere kapatacağı. Ve KDP'yi desteklemekten vazgeçerek Irak'a yardım edecekti. Nitekim antlaşmadan sonra İran-İrak KDP'ye yöndeldi ve Barzani'ye ciddi darbeler vurdu. Ve Barzani kaçmak zorunda kaldı. 1974 Cezayir antlaşmasının diğer bir önemli noktası da Irak'ın ABD'ye karşı kullandığı petrol kozunun elinden alınmasıydı. İşte 1974 Cezayir antlaşmasının iç yüzü budur. O dönem Cezayir antlaşması ABD'nin lehine olduğu için İran'ı desteklemişti. Bugün de ABD'nin aleyhine olduğu için Cezayir 1974 antlaşmasının İran lehine kalmasını istemektedir.

Irak-İrak savaşı, Irak'ın saldırısıyla başlıyor:

ABD ve NATO'nun desteğinde, Irak BAAS rejimi 1980 Eylül'ünde İran'a saldırısını başlatıyor. Ve İran'ı bombalıyor. 17 Eylül 1980'de Saddam Hüseyin, Cezayir antlaşmasını iptal ediyor. Savaş,

İran'ın Kuzistan bölgesine yapılan saldırıyla başlatılıyor. İran-İrak savaşı artık durdurulmayacak bir duruma dönüşmüştür. ABD emperyalistlerinin Irak'ı desteklemelerinin esas nedeni 1974 Cezayir antlaşmasının varlığı ABD'nin de aleyhineydi. 1974 yılında ise ABD'nin çıkarlarını koruyordu Cezayir antlaşması. Çünkü; ABD'nin güvenilir dost'u Şah yönetimdeydi. Ancak bugün Humeyni rejimi açıktan ABD uşağı olmadığından, 1974 Cezayir antlaşmasının Irak'ın lehine çevrilmesi ABD'nin de lehine olacaktı.

ABD ve NATO'lu emperyalist güçler bir taraftan Irak'ı desteklerken, özellikle RSE, Fransa, Almanya, İngiltere emperyalistleri İran'a silah pazarlıyorlardı. Kısım ABD dahi İran'a silah satışında bulunuyordu. Nitekim İran-gate olayı ABD'de bu yüzden gündeme geldi ve üzeri sessizce kapatıldı. Hatta Çinli modern-revizyonist karşı-devrimci Teng çüsesi dahi İran'a silah satışında bulundular.

İrak-İrak savaşı bu açıdan, emperyalist tekeller için bulunmaz bir silah pazarıydı. Bundan dolayıdır ki, emperyalist ve gerici güçler İran-İrak savaşını uzun tutarak silahlarını rahatlıkla pazarlayabildiler. Aksi takdirde emperyalist haydutlar, ürettikleri silahları nerelerde pazarlayabilecekler.

Kısacası İran-İrak savaşında hemen bütün büyük emperyalist güçler rollerini oynamayı unutmadılar. Başta dünya halklarının baş düşmanlarından ABD ve RSE, İran-İrak savaşında her iki ülkeye de önemli silah pazarladılar. Özellikle de ABD Irak'ı en güçlü bir biçimde destekledi. Temel neden ise Orta-Doğu'nun hakimiyeti için. Orta-Doğu

stratejik konum açısından kilit bir noktadır. Petrol açısından en önemli alandır. Ayrıca Orta-Doğu ucuz iş gücü alanıdır. Fakat Orta-Doğu'nun başka bir önemli özelliği de var. Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin en fazla yoğun olduğu bir alandır. Bu açıdan da Orta-Doğu emperyalizmin en zayıf halkalarından biridir.

Savaşın Tarihiçesi

- 7 Eylül - Irak, İran'ı 1975 tarihli Cezayir Antlaşması çerçevesinde, kendisine ait olan sınır kasabaları ve Şattülrap su yolunu bombalamakla suçladı.
- 17 Eylül — Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin, Cezayir Antlaşması'nı iptal etti.
- 22-23 Eylül — Irak birlikleri, Irak topraklarına girdi.
- 28 Eylül — Devlet Başkanı Saddam Hüseyin, İran'dan Irak'ın toprak haklarını tanımaması, yıkıcı faaliyetlerine son vermesini ve iyi komşuluk ilişkilerinin sürmesini istedi. Daha sonra Irak, İran'ın liman kenti Hürremşehr'i ele geçirdi.
- 1982: Irak, kara saldırılarına hız verdi ve Hürremşehr'i geri alırker., Saddam Hüseyin'in savaş suçlusu olarak yargılanmasını istedi.
- Mart 1984: İran'ın Devrim Muhafızları, cephenin güneyinde büyük bir saldırı başlattı ve Irak'a ait Mecnun Adaları'nı ele geçirdi. İran, Bağdat'ı kimyasal silahlar kullanmakla suçladı.
- Eylül 1984: Irak, İran'la ticareti yapan gemileri hedef almaya başladı. Irak ise Irak'a destek veren ülkelerin limanlarına uğrayan tankerleri bombaladı.
- Mart-Temmuz 1985: "Kentler Savaşı" başladı ve iki ülkenin başkentlerinin bombalandığı saldırılarda binlerce insan öldü.
- Şubat-Haziran 1986: Irak birlikleri, Fao Yarımadası zaferi ile büyük avantaj sağladı. 1986 sonunda ABD'nin Lübnan'daki rehinelere salıverilmesi amacıyla İran'a gizli silah satışı skandalı ortaya çıktı.
- Ocak 1987: Irak'ın, Basra Kenti'ne göz diken İran, savaşın en kanlı saldırılarından birini başlattı. Yaklaşık beş hafta süren çarpışmalarda, 15 bin İranlı ve 20 bin Irak askeri öldü ya da yaralandı.
- Nisan 1987: Irak'ın yanında yer alması nedeniyle, Kuveyt bandıralı gemiler ve bu ülkelye ticaret yapan ülkelerin gemileri, İran'ın başlıca hedefi oldu. ABD, Amerikan bayrağı taşıyarak Kuveyt tankerlerini koruma altına almayı kararlaştırdı.
- 17 Mayıs 1987: Irak füzelerinin, Amerikan savaş gemisi Stark'ı bombalama-

sı sonucu, mürettebattan 37 kişi öldü. Irak, olayın kaza olduğunu açıkladı.

- Temmuz 1987: BM Güvenlik Konseyi'nin 598 sayılı ateşkes kararı, Irak, kararı kabul etti. İran ise öncelikle Irak'ın "saldırgan taraf" olarak kınanmasını istedi.
- Şubat 1988: İran'ın başkenti Tahran, füze saldırısıyla tanıştı. Kentler Savaşı'nın kızışmasıyla iki ülkenin kentlerine füzeler yağdı ve binlerce kişi öldü.
- Mart 1988: Irak, Irak'ın kuzeydoğusundaki Halepçe Kasabası'nı ele geçirdi. Tahran, Irak'ın kimyasal silahlarla katliama giriştiğini ve 5 bin kişinin öldüğünü ileri sürdü.
- Nisan 1988: ABD savaş gemisinin mayına çarpmasına misilleme olarak Washington, İran'ın iki petrol platformunu tahrip etti. Altı İran gemisi batırıldı, bir Amerikan helikopteri düşürüldü. Irak birlikleri, Fao Yarımadası'nı ele geçirmek için beklenmedik bir saldırıya geçerek, İran ordusunu püskürttü.
- Mayıs-Haziran 1988: Irak, Salamçeh bataklık bölgesinden İran'ı püskürttü. İran'ın dini lideri Ayetullah Humeyni, Meclis Başkanı Haşimi Rafsancani'yi Silahlı Kuvvetler Başkomutan Vekilliği'ne atadı. Irak, Mecnun Adaları'nı ve 1984'te İran'a kaptırdığı tüm toprakları geri aldı.
- Temmuz 1988: Irak, cephenin kuzeyinde ve güneyindeki saldırılarıyla üst üste zaferler kazandı ve güneyde, İran topraklarına 10 kilometre girdi.
- 3 Temmuz 1988: İçinde 290 kişinin bulunduğu bir Irak yolcu uçağı, Amerikan savaş gemisi Vincennes'ten açılan ateşle düşürüldü. ABD, uçağın, yanlışlıkla düşürüldüğünü öne sürerek özür diledi. İran, kasıtlı bir eylem olarak niteledi ve BM Güvenlik Konseyi'ni toplantıya çağırdı.
- 18 Temmuz 1988: Irak, BM Güvenlik Konseyi'nin 598 sayılı ateşkes kararını kabul ettiğini açıkladı.

"Barış"a Sebeb olan Sorunlar

Birleşmiş Milletler'in 598 sayılı antlaşması gereği 20 Ağustos'ta İran-İrak ateşkesi oturuyor. İki tarafın da masaya oturması savaşın tümüyle bittiğini ifade etmiyor. Çünkü karşılıklı anlaşmalar ve taviz istemleri, uzayacağı benziyor.

Irak barış görüşmelerinde 1974 Cezayir antlaşmasının iptal edilmesini savunacak ve buna karşı İran, antlaşmanın olduğu gibi kalmasını talep edecektir. 1974 antlaşması mevcut durumyla İran'ın lehine ve Irak'ın aleyhine bir durumu arz ediyor. Bu sorun, her iki ülkeye de uzun dönem uğraştırıcaktır.

Her iki tarafın da "barış"ı kabul et-

melerinin ciddi sorunları var. Sekiz yıllık savaş, her iki ülkeye de pahalıya mal oldu. İran ve Irak'ın harcamalarının % 60-70 silahlara yatırıldı. Ekonomi felce uğradı, halk kitleleri açlığın eşğine getirildi. Ağır ekonomik bunalım karşısında her iki ülkede savaş, yürütebilecek güçte değiller. Ekonomik bunalım ve açlığın sonucu, halk kitlelerinin kendi yönetimlerine tepkileri ve muhalefetlikleri boyut kazanacaktı.

Her iki ülkeyi ciddi derecede tehdit eden sorunlardan bir tanesi de, Irak açısından Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin güçlü boyutu, İran açısından ise Irak'ta üstlenen ve 15.000 kişilik orduya sahip halkın mücahitlerinin saldırılarıyla. Nitekim "barış" teklifleri döneminde İran'a en ağır darbeyi Halkın Mücahitleri vurdu. Bu anlamda sorun ve problemler dururken, her iki ülkede savaş sürdürülemeyeceklerdi. Gerçi savaş son bulsa dahi, ne Irak Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesini engelleyebilecek, ne de İran, Halkın Mücahitlerini ortadan kaldıracaktır.

"Barış"ı hararetle reddeden İran'ın birden "barış" teklifini kabul etmesinin diğer bir nedeni de, köşeye sıkışmış olması ve ağır yenilgiler almasıdır. ABD'nin bir yolcu uçağını bombalayarak 290 kişinin ölümüne sebep olması, ABD yetkililerinin açıkladığı gibi "kaza sonucu" değil, İran'a karşı bir tehdit darbesiydi.

İran dünya kamuoyunda tecrit olmuştu. Dolayısıyla İran bu tecrit çemberini aşması gerekiyordu. Humeyni rejimi içerisinde daha ilımlı politikacı olarak bilinen parlamento, başkan Rafsancani, Humeyni'yi de ikna ederek "barış"ı kabul etmeleri bu yüzdendir.

"Barış" antlaşmasından sonra her iki ülkeye de beklenen ciddi sorunları yukarıda sıraladık. Bunun ötesinde her iki ülkede savaşın yarısını sarmaları gerekiyor. Felce uğrayan, harabe edilmiş kentlerin ve ekonominin yeniden inşa edilmesi gerekiyor. Bu durum, yeniden emperyalistler için, yeni bir pazar alanı imkanını sağlıyor. İnşaat sektöründe, bütün emperyalistler her iki ülkenin onarılması için sıraya girmişlerdir. Tabii ki, bu arada Türkiye'de bunun planlarını yapmakta ve inşaat sektörüyle her iki ülkeye de yatırımların hesabını yapmak-tadır.

İran'ın Ekonomik tablosu:

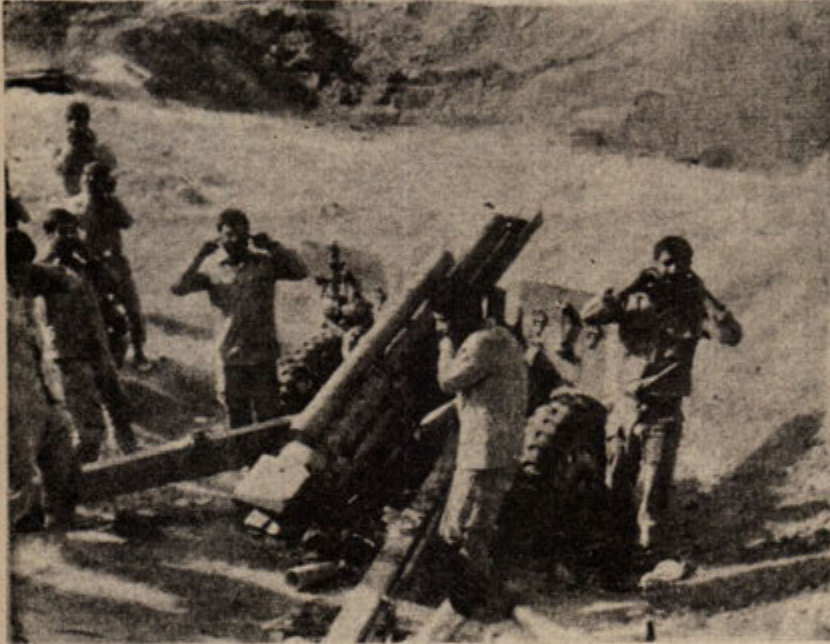
- Sekiz yıl boyunca, her yıl silaha 8 milyar dolar harlandı.
- Dış borcu 60 milyar dolar: Esas borcu Suudi Arabistan ve Kuveyt. Fransa'ya 3.5 milyar dolar, B.Almanya: 3 milyar dolar, Türkiye: 2.5 milyar dolar.
- Güney Kore 5 yıl içinde İran inşaat

sektöründe 42 milyar dolar harcayacak.

- Güney Kore Dealim-Daewo şirketinin İran'da 210 milyon dolarlık 4 projesi var.
- Ayrıca, İngiltere, B.Almanya, Fransa, kısmen ABD, Türkiye, İran inşaat sektöründe rol oynayacaktır.

Irak'ın Ekonomik tablosu:

- 11.5 milyar petrol gelirinin 5.5 milyarı silaha yatırıldı.
- Güney Kore 5 yıl içinde 29 milyar dolar yatırım yapacak.
- Güney Kore'nin 3.5 milyarlık 20 projesi bulunuyor.

- Japonya'nın da yatırım yapması sözkonusu. Çünkü petrolün % 99'unu Orta-Doğu'dan elde ediyor.
- ABD, Almanya, Fransa, Türkiye'nin de yatırım planları var.

İran-İrak savaşı "barış"la noktalanırken, Yeni hedef- GÜNEY KÜRDİSTAN

İran-İrak savaşının "barış"la noktalanması, bölgede savaşın son bulması anlamını taşımıyor. Başta BAAS Saddam Hüseyin faşist diktatörlüğünün temel hedefi, Güney (İrak) Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini yok etmek.

Bu senenin Nisan ayında Halepçe kentine kimyasal silahlar kullanılarak 5000 sivil halkın ölümüne sebep oldu. "Barış" teklifini oyalayıcı tutuma girerek, KDP-YNK v.b. güçlerin ağırlıkta olduğu bölgelere saldırdı. Son saldırılar-

da da, yine kimyasal silahlar kullanıldı. Türk basını Türkiye'ye 20 bin Kürt'ün sığındığını bildiriyor. Türkiye'ye sığınan Kürt'lerin tümü sivil halktan insanlardı. Peşmergeler bırakalım Türkiye'ye sığınmayı, gerilla birlikleri halinde Irak saldırısına karşı mücadele yürütüyorlar.

İrak'ı uzun yıllar meşgul eden en önemli sorun, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'dir. (KUKM) Özellikle 1950 yıllarından günümüze kadar KDP önderliğinde, KUKM devam ediyor. Hatta Mart 1970'te Saddam Hüseyin önderliğindeki Irak yönetimi, KDP ile anlaşarak, özerklik hakkı tanıdı. Bu hak, göstermelik bir haktı. Çünkü,

ailesi 10 yıl sürgünde kalacaklardı. Ancak Molla Mustafa Barzani sürgünden kaçarak Barzan bölgesine gelerek tekrar isyanlara başladı. İngilizler ve o dönem yeni kurulan Irak yönetimi, Kürt ulusuna saldırısını tekrar yoğunlaştırdı. Bu saldırıdan sonra 3000 civarında gerilla 15.000 kişilik kitle ile Molla M.Barzani, ağabeyiyle İran'a geçtiler. 1946 yılında İran'da Kürtler'in önderliğinde kurulan Mahabad cumhuriyetinde Molla M.Barzani generallik görevini yürüttü. Fakat bir yıl sonra İran orduları Mahabad cumhuriyetini devirdiler. Molla M.Barzani ne İran'a, ne de Irak'a teslim oldu. Mahabad cumhuriyetinin devrilmesinden sonra SSCB'ne gitti. Ve 12 yıl SSCB'de kaldı.

1958 yılında Irak'ta Faysal krallığı yıkılarak iktidara Abdülkerim Kasım geldi. Kasım, Kürtlere Otonomi tanyacağını, eşit hakların sağlanacağını belirtmişti. Bunun üzerine Molla M.Barzani tekrar Irak'a döner. Fakat Kasım verdiği sözde durmuyordu. 1961 KDP'nin Otonomi isteği red edildi ve Irak yönetimi ile peşmergeler arasında silahlı çatışmalar yoğunluk kazanıyordu.

KDP önderliğindeki silahlı çatışmalar, Irak ordusuna darbeler vuruyordu. Irak yönetimi KDP 1964 yılında ateşkes imzaladı. Ancak KDP içerisinde ateşkes kararını eleştirenler ortaya çıktı. Bunların başını KDP Genel Sekreteri İbrahim Ahmet, Celâl Talabani çekti. Molla M.Barzani'yi aşiretilikle suçlayarak sözde işçi-köylü, diktatörlüğü tezini savundular. Sol çıkışları uzun sürmedi. İran'a geçerek Şah rejimine sığındılar, belli bir süre sonra tekrar Irak'a döndüklerinde bu sefer de Irak yönetimi ile işbirliğine giriştiler.

İrak yönetimi savaş ve şiddetle, GKUKM bastıramayınca 11 Mart 1970 KDP ile anlaşmak zorunda kaldı. Bu anlaşma gereği Irak bütünlüğü içerisinde, Kürt ulusuna otonomi hakkı tanınacaktı. Otonomi yasasıyla Kürt dili ve kültürü resmen kabul edildi. İcra Konseyi'yle Otonom bölgesi oluşturuldu. Süleymaniye'de Kürt Üniversitesi kuruldu. Bu göstermelikti. Zira Kürtler'in dışta bağımsızlığı yoktu. Onları ancak Irak hükümeti temsil edebiliyordu. Bu durum 1974 Cezayir anlaşmasına kadar devam etti. Bu antlaşmadan sonra İran KDP'ye desteğini çekti. Ve İran-İrak Kürtlere saldırmaya başladılar. KDP bu dönemde yenildi. Molla M.Barzani Irak'ı terk ederek İran'a geçti. Buradan da tedavi için gittiği ABD'de öldü.

KDP 1974'de teslim olurken, birkaç yıl sonra tekrar kendisini toparlayabildi. KDP'nin başına Molla M.Barzani'nin oğlu Mesut Barzani geçti. Ve KDP'den ayrılanlar yeni örgüt kurdular.

Kürtler yine Irak devletine bağlı, iç işleyle Irak hükümeti karar verecekti. Ve bu uzun sürmedi. KDP önderliğindeki Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, her evrede ayrı olarak ele alınması gerekiyor. Örneğin bugün KDP'nin aldığı boyutla 1971-72-73 yılları bir ve aynı görülmemelidir.

Mustafa Barzani'nin ömrü Kürdistan dağlarında geçti. 1931'de M.Barzani'nin büyük ağabeyi Şeyh Ahmet Barzani önderliğinde Irak'ın bir bölgesinde, Kürt ayaklanması gerçekleştirildi. 1931 ayaklanması, 1930 yılında Irak'ın İngilizler'le yaptığı anlaşma sonucu devlet bağımsızlığına kavuştu. Bu dönemde Kürt emekçileri, Süleymaniye kentinde ayaklanarak, ulusal haklarını talep ettiler. İran'dan gelen Şeyh Mahmut, isyan'lara önderlik etti. Ancak isyanlar bastırıldı. İşte Mustafa Barzani 1931 ayaklanmasında sivrilmeye başlıyordu. Şeyh Ahmet önderliğindeki çatışma İngilizlerle 3 yıl sürdü ve yenilgiye uğratıldı. Şeyh Ahmet ve

Celâl Talabani KYB (Yekiti), eski KDP yöneticilerinden Dr. Mahmut Osman, Irak Kürdistan'ı Sosyalist Partisini (PASOK) Sami Abdurrahman Kürdistan Demokratik Halk Partisini (KDHP) kurdular.

Yukarıdaki örgütler toparlandıktan sonra Irak rejimine karşı KUKM yürütmelelerine karşı, önemli bir zaafı taşıyorlardı, birbirleriyle çatışıyorlardı. Bu KUKM açısından olumsuzdu şüphesiz. Daha sonraları bu örgütler ilişkilerini düzelterek 1982'de Ulusal Demokrat Cepheyi (CUD) oluşturdular.

Gelişmeleri daha geniş ele almak mümkün ve fakat konumuz bir bütün Kürdistan olmadığı için, önemli gelişmelere değindik.

Irak yönetimini, Güney Kürdistan UKM rahatsız etmektedir. Tarihten beri Kürdistan parçalarında, silahlı mücadelenin esas yoğun olduğu alan burasıdır. Bu açıdan, buradaki hareket diğer Kürdistan parçalarını da etkilemektedir. Hatta Türk devleti bile, Irak'a yardım etmektedir. 1983'te Türk ordusunun Irak Kürt bölgesini bombalaması, ulusal kurtuluş mücadelesinden rahatsız oluşundan dolayı yapılmıştır.

Irak ordusunun son saldırılarında Peşmergeler ciddi darbe almamıştır. Zira KDP, Irak'ın "barış" a oturmasıyla, böyle bir saldırı yapacağını çok önceden gözönünde bulundurmuş ve ona göre tedbirini almıştı. KDP'nin düzenli ordusu, saldırılar karşısında, gerilla birlikleri halini alarak, gelebilecek zararları en aza indirmeyi planlamıştır. Irak "barış" masasına otururken İran'a - Barzani KDP'sini desteklemekten vaz geçmelerini talep etmişti. Nitekim İran yönetimi "barış"ı zedeleyecek hiçbir harekette bulunmayız" sözünü vermişti.

Ancak ne var ki KDP, İran'ın bu tutumu karşısında secdeye gelmedi. Ve savaşı sonuna kadar devam ettireceklerini belirtiyorlardı.

Peşmerge Müfreze Komutanı Hamit Ebubekir, İran'ın tutumu karşısında şu açıklamada bulunuyordu:

"Humeyni'nin bizden desteğini çekmesi, bizi arkadan vurması demektir. Ama, Kürdistan dağlarında tek bir Peşmerge dahi kalana dek ulusal kurtuluş mücadelemiz sürecektir. (abc) Bunu Humeyni de böyle bilmelidir. Ancak şu anda zor durumda olduğumuz da bir gerçektir. Irak askerlerinin yanında Mısır ve Ürdün askerleri de bize karşı savaşıyorlar" (Milliyet).

Bu güçler her ne kadar şu veya bu devletten yardım alsalar da ve sonunda söz konusu devletler desteklerini çekseler de, ulusal kurtuluş mücadelesini devam ettireceklerdir. Yukarıdaki açıklamada bu açıkça görülmektedir. Ancak Irak yöne-

timi Peşmergelere karşı kimyasal silah kullanıyor. Ve kitle kıyımına girişiyor. Ve dünya kamuoyu, devrimci ve ilerici geçinen çevrelere dahi bu durum karşısında kelimenin tam anlamıyla ölüm sessizliğine bürünmüşler. Aynı sessizlik 5000 kişinin katledildiği Halebçe katliamından da sergilendi. Çok kötü bir tabirdir bunlar. Başta Türkiye Kürdistanı ve Türkiye solu biraz kendisine gelmeli, rahatlık ve ölüm sessizliğinden uyanmalıdır.

Peşmergeler Irak'ın kimyasal silahlar kullanmasını açıkça kınamaktadırlar. Hacı Sait Abdullah, Sait Cevher, Mehmet Taha Ali'nin açıklamalarına, başta Türkiye'li devrimciler kulak vermedilerdir:

"Biz bağımsızlık için Irak hükümet kuvvetleriyle çarpışıyoruz. Her ne kadar savaşımız eşit şartlar ve olanaklarla sürmüyorsa da, düşmandan başka şey de beklenemez. Ama biz şunu istiyoruz. Gerek BM, gerekse Avrupa parlamen-

su bilgileri veriyor:

- Irak Kürdistan Demokratik Partisi KDP'nin 16 bin Peşmergesi
- Kürdistan Yurtster Birliği - Celal Talabani - KYB'nin 10 bin Peşmergesi
- Kürt Sosyalist Partisi - Azat Mustafa
- PASOK 3 bin Peşmergesi
- Kürdistan Sosyalist Partisi - Resul Muhammet 4 bin Peşmergesi
- Kürdistan Demokratik Halk Partisi - Sami Abdurrahman 7 bin Peşmergesi.

(Kaynak-Milliyet'in Ebubekir'le röportajı)

Irak ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında, mücadele yürüten, özellikle de KDP'nin "karşı-devrimci", "uşak" bir örgüt olduğu şeklindeki değerlendirmeler tamamiyle saçmadır. KDP ve diğer ulusal örgütler şüphesiz ki bizim açımızdan sosyalist örgütler değiller. Fakat bu onların karşı-devrimci olduğunu da beraberinde getirmez. Bu güçler tarihi süreç içerisinde şu veya bu gerici devletlere yanaşmaya çalıştılar. Hatta Otonomi

tosu ve Avrupa Ekonomik Topluluğu, gerekse ABD ile SSCB'den Irak'ın Kürtlere karşı kimyasal silah kullanmamaları için çaba gösterip, bize karşı kimyasal silah kullanımının bir an önce engellenmesini istiyoruz. Çünkü Irak'ın yaptığı bir insanlık suçudur. Kimyasal silah kullanımı BM Yasası'na aykırıdır. Yoksa Saddam, tankıyla, topuyla, uçayla zaten üstümüze geliyor. Bizim buna bir diyeceğimiz yoktur. Çünkü bu bir kurtuluş mücadelesidir. Düşmandan bize elbette ki gül atmasını beklemiyoruz." (abc) (Milliyet)

Ebubekir güçlerin durumu hakkında

çerçevesinde kendilerini sınırladılar. Ancak bugün gelinen noktada bu güçler ilerici bir rol oynamakta, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini silahlı temelde yürütmektedirler. Bu güçlere toptan inkarcı yaklaşım yanlış ve saf proleter anlayıştır. Biz bu güçlerden sosyalistler gibi tavır takınmalarını bekleyemeyiz. O zaman zaten sorun olmazdı. Fakat, bu örgütler sosyalistlerin iradesi dışında varlıklarını sürdüren ve yıllardır, ulusal kurtuluş mücadelesini yürüten örgütlerdir. Bizim bunlara yaklaşımımız, onları objektif zemin üzerinde tahlil etmemizdir. Yoksa bazı zirva teorilerle bunları kar-

şı-devrimci ilan etme, şu soruya cevap bulamayacaktır. O halde Irak Kürdistanı'nda ulusal kurtuluş mücadelesi veren hangi güçlerdir?

Toptan inkarı ve "karşı-devrimci" değerlendirmeler ittifaklar politikasında, insanı troçkizmin kucağına oturtur.

Bugün Kürdistan sorununda bizce 3 çözüm planı mevcuttur. Bunlardan birincisi, sosyalistler önderliğinde, Kürdistan'ın tüm parçalarındaki tarihi haksızlığı deşifre etme görevi olurken, bu tarihi haksızlığı tekrar yerine getirme diye bir sorunumuz olamaz. Örneğin Lenin'in Polonya sorunu karşısındaki tutumu da budur. Polonya ulusu, Rusya, Polonya, Avusturya, Almanya devletleri arasında dört parçaya bölünmüştü. Lenin, tekrar Polonya ulusunun birleştirilmesini savunmadı. Proletarya enternasyonalizmi gereği, Polonya ulusunda emekçi sınıfların buldukları ülkelerdeki proletarya ile birlikte devrim mücadelesinin yürütülmesini savundu. Bu anlamda çeşitli ülkelere dağıtılmış olan Kürt ulusu, bu ülkelerdeki diğer emekçi katmanlarla birlik ortaklaşa devrim

mücadelesini yürütmeleri gerekiyor. Çünkü sorun iktidar sorunudur.

İkinci çözüm, ulusal güçler önderliğinde yürütülen, ulusal kurtuluş mücadelesidir. Bu güçler gerçek anlamda ulusal soruna çözüm getiremezler. Sınıfsal nitelikleri gereği, dönem dönem bağımsızlıkçı çizgi izlerler, dönem dönem de şu veya bu gerici devletten destek talep ederler.

Üçüncü, çözüm planı, emperyalistlerin göstermelik otonomi planlarıdır. Ve bunun barışçıl yollardan sağlanmasıdır. Nitekim ABD bunun için 1965, 1971'de olduğu gibi bugün de harekete geçmiştir. Emperyalist (RSE dahil) güçler bu planı gerçekleştirebilmek için, kendilerine yakın örgütler de seçerler. Talabani'nin ABD ziyaretinin ardında yatan esas neden de budur. Gerçi Celal Talabani, uşak, karşı-devrimci bir güç olmakla birlikte uzlaşmaya yatkın bir özelliğe sahiptir.

Emperyalist güçler Kürt sorunun çözümünde, mevcut devlet sınırları içinde çözülmesini öngörmektedir.

"ABD'nin politikası, Kürtler'in emel-

lerine barışçı yoldan ve bölgede mevcut devletlerin sınırları içinde kavuşması yönündedir." (Cumhuriyet)

Fakat Kürt sorunu, hiçbir şekilde ABD'nin öngördüğü çözüm planlarıyla çözülmeyecek ve ulusal güçleri parayla satın almayacaktır. Irak ordusunun son saldırısında Peşmergeler, Irak'a gereken cevabı verdiler. Ve silahlı mücadeleden yürütülmesinde tereddüt etmiyorlar. ABD ve diğer emperyalist güçlerin çözüm planının ardında yatan esas olgu, yarın kurulabilecek bir Kürt devletini kendisine bağımlı kılabilmek ve Orta-Doğu'da güçler dengesini korumaya hizmet ediyor.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, satın alınabilecek güçte değildir. Başta ABD ve RSE çözüm plan ve entrikaları kursaklarında kalacaktır. Irak ordusu da Peşmergeleri yok etmeyecektir. Çünkü, onlar yıllardan beri dağların eteklerinde bir arı gibi çalışıyorlar. Kendi içlerinde devlet sistemi gibi örgütlenmiş durumdadırlar. Son saldırıları da Kürdistan dağlarının kartalları Peşmergeler püskürtecektir. □

Baştarafı Syf: 64'te

zamankinden fazla önem kazanmıştır. Son olarak, bu ülkelerdeki devrimin yoluna doğru cevabı eninde sonunda sadece Marksizm-Leninizm'i temel alan gerçek devrimci proletarya partilerinin yaratılması verecektir.

Sonuç

Mao Zedung, Çin'in devrimci savaşının yolunu çizerken, Marksist savaş teorisini nitel olarak geliştirmiştir. Mao, dünyadaki ve Çin'deki önemli savaşlardan, özellikle ilerici ve devrimci savaşlardan öğrenmiş; Marx, Engels, Lenin, Stalin'in genel olarak savaş, özel olarak da devrimci savaşlar konusundaki öğretilerini özümlemiş; ve nihayet, savaşın kendisine önderlik ederek diyalektik materyalist bakışı uygulamayı öğrenmiştir. -Mao'nun bize de öğrettiği gibi, muharebe yaparak muharebe yapmak öğrenilir. Ve böylece Mao, zayıf ve ezilen ülkelerin halkının cesaretle ayağa kalkıp herşeye kadir gibi görünen emperyalizmi ve onun ortaklarını nasıl altedebileceğini muhteşem bir şekilde sergileyerek halk savaşını çizmiştir.

Halk savaşına sadece askeri açıdan bakılacak olursa, onun gerçekten derin öneminin anlaşılması mümkün değildir, ne de emperyalizmin ezilen ülkelerde yarattığı bir dolu değişikliğin ortasında

onu yaratıcı bir şekilde uygulamak mümkün olur. Halk savaş stratejisi, ancak devrimci savaşın problemini çözmek için bütünsel diyalektik materyalist bir bakış açısı olarak algılandığı takdirde, bu ve diğer kritik görevlerin üstesinden gelmek mümkün olacaktır.

Bugünkü dünya durumunda, bir yandan halkın emperyalizme ve uşaklarına karşı silahlı mücadele dahil çeşitli mücadele biçimleri yeniden filizlenmektedir. Anti-emperyalist ulusal kurtuluş mücadeleleri yine güçlü bir şekilde yükselmekte ve kitle kabarıklarının dünya çapında hız toplamakta olduğunun belirtileri, 1960'lardan sonraki uzun durgunluktan sonra yeniden su üstüne çıkmaktadır. Öte yandan, birinin başını A.B.D., diğerininkini Sovyet sosyal-emperyalistlerinin çektiği iki rakip blok, bir dünya savaşını başlatmaya hazırlanmakta ve savaş hazırlıklarını muazzam şekilde yükseltmektedirler. Böylesi bir durumda, ezilen ülkelerde ulusal kurtuluş hareketlerini ve devrimci mücadeleleri doğru önderlik altında geliştirmek şarttır. Bu, genel anlamda, halk savaşını yolunu kavramak ve gerilla savaşını başlatmak demektir. Bu gerekliliklerin yerine getirilmesi gerçek Marksist-Leninist'lere düşmektedir. Bu yüzden, halk savaşını yolunu, özellikle de Mao Zedung Düşüncesi'ni yüksekte tutmak ve öğretmek acildir, çünkü ancak Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi gelen

mücadeleler için gerekli olan rehberliği vermeye muktedirdir.

Dipnotlar:

1. Mao Zedung, "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.317.
2. *Devrimci Enternasyonalist Hareket'in Deklarasyonu*, s.30.
3. Mao Zedung, "Savaş ve Strateji Meseleleri", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.222.
4. Mao Zedung, "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.317.
5. Mao Zedung, "Savaş ve Strateji Meseleleri", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.223.
6. *DEH'in Deklarasyonu*, s.31.
7. Mao Zedung, "Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine", *Seçme Eserler*, Cilt 4, s.454.
8. Mao Zedung, "Dünyanın Devrimci Güçleri Birleşsin, Emperyalist Saldırıya Karşı Savaşın!", *Seçme Eserler*, Cilt 4, s.308.
9. Mao Zedung, "Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine", *Seçme Eserler*, Cilt 4, s.455.
10. Mao Zedung, "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.330.
11. Mao Zedung, "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.326.
12. Mao Zedung, "Kitlelerin Refahıyla İlgilenin, Çalışma Yöntemlerine Dikkat Edin", *Seçme Eserler*, Cilt 1, s.189.
13. Mao Zedung, "Japonya'ya Karşı Direnme Savaşından Sonraki Durum ve Politikamız", *Seçme Eserler*, Cilt 4, s.20.
14. Mao Zedung, "Ekonomik Çalışma Yapmayı Öğrenmeliyiz", *Seçme Eserler*, Cilt 3, s.208.
15. Mao Zedung, "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.316.
16. Mao Zedung, "Japonya'ya Karşı Gerilla Savaşında Strateji Meseleleri", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.17.
17. Mao Zedung, "Japonya'ya Karşı Gerilla Savaşında Strateji Meseleleri", *Seçme Eserler*, Cilt 2, s.18.
18. *DEH'in Deklarasyonu*, s.31.
19. Marksist-Leninistlerin Birliği ve UKH'nın Çizgisi İçin Temel İlkeler, Ek Metin, s.45.

ÇEKOSLOVAKYA'DAN AFGANİSTAN'A

20 Ağustos 1968'de Sovyetler Birliği denetimindeki Varşova Paktı askerleri Çekoslovakya'yı işgal ederek ülkede bir süredir uygulanmakta olan reform politikasına son verdiler. Halkın muhalefetini tanklarla bastırarak, yüzlerce direnişçiyi katlettiler. İşgalle birlikte "temizlik" hareketi başlatıldı. Parti 1. sekreteri Aleksandr Dubçek ve çok sayıda reform yanlısı parti yöneticisi görevlerinden alındı. Yerlerine Moskova'ya sadık kadrolar atandı. İşgali izleyen ilk iki yıl içinde yüzbinlerce parti üyesi tasfiye edildi.

aktüel kılmaktadır.

Çekoslovakya işgalini gerçekleştirenler ve onların uluslararası destekleyicileri, işgalin gerekçesi olarak Çekoslovakya'da "Sosyalizmin kazanımlarının tehlikede olduğunu", batılı emperyalistlerin B. Almanya üzerinden Çekoslovakya içindeki faaliyetlerinin rejimi tehdit ettiğini öne sürdüler. Moskova merkezli modern revizyonist kamp tarafından öne sürülen bu gerekçeler hiçbir zaman inandırıcı olmadı ve rağbet görmedi. Çünkü bu gerekçeler gerçek durumu yansıtmadığı gibi, işgalin de nedeni de-

de örgütlenme çabalarını sürdürürken, bazı toplumsal dönüşümlere de önderlik etti. Devrimden kısa bir süre sonra, 1950'lerin ortalarından itibaren Uluslararası Komünist Hareket içinde beliren saflaşmada Kruşçev modern revizyonistlerinin yolunu takip eden ÇKP, zaten eskiden beri taşıdığı önemli teorik ve siyasi yanlışlarla zayıflamış olan devrimci barutunu yitirdi. O dönemde SBKP'deki tasfiyeye paralel olarak ÇKP içinde ML kadrolar tasfiye edildiler.

Çekoslovakya KP'sinin modern revizyonist hatta girmesinin sonuçları top-

20 yıl önce bütün dünyada tepkiyle karşılanan, Uluslararası Komünist Hareketi içinde 1960'lı yılların başında gündeme gelen saflaşmayı daha da hızlandırıp, yaygınlaştıran Çekoslovakya işgali, 20. yıldönümünde yine lanetlenirken bu süreçte yaşanan gelişmeler zinciri içinde çok yönlü olarak yeniden tartışılmakta ve değerlendirilmektedir. Çekoslovakya benzeri bir reform politikasının son yıllarda Sovyetler Birliği'nde uygulanmaya konması bu tartışmayı daha

gildi. Bunlar Sovyetler Birliği'nin emperyalist amaçlarını gizlemenin kılığıydı.

Çekoslovak Reformları

İleri bir sanayi ülkesi olan Çekoslovakya faşist işgalin kırılmasından sonra, ÇKP önderliğinde yeni bir toplumsal düzene geçildi. İşçi sınıfı ve emekçiler desteğinde sosyalist inşaya yönelen Çekoslovakya Komünist Partisi savaşın yıkıntıları içinden ekonomiyi yeni temel-

lumsal yaşamın her alanında kısa zamanda görüldü. Ekonomik alanda devrim sonrası yaşanan hızlı büyüme ve canlılığın yerini düşüş ve durgunluk aldı. Emekçilerle parti arasındaki kopukluk giderek antagonist çelişmeye dönüştü. 1960'ların başlarından itibaren etkilerini parti içinde de gösteren toplumsal bir kriz yaşanmaya başlandı. Uzun yılların devrimci mücadele deneyimine sahip kitlelerin hoşnutsuzluğu ve baskısı parti içinde çatlaklıklara yol açtı. Dub-

çek, Mlynar, Ota Sik, Jiri Pelikan gibi yönetici kadrolar reformlara gidilmesini savundular. Aydınların da desteği alan bu kesimin iktisadi ve sosyal alanda uygulamak istediği reformlar toplumsal çelişkileri yumuşatmayı amaçlıyordu. Üretimi ve üretim şevkini artırmak için yerel üretim birimlerine daha fazla insiyatif verilmesini düşünce ve örgütlenme alanında halka bazı sınırlı haklar tanımak isteniyordu.

Halkın istek ve talepleri bunlardan daha çok ileri ve toplumsal olmasına rağmen, halk özellikle aydınlar, parti içindeki tutucu kanada karşı reformcu kanadı destekliyordu. 1968 Ocak'ında aynı zamanda devlet başkanı olan parti 1. sekreteri Antonin Novotni görevinden alınarak reform yanlısı Aleksandr Dubček 1. sekreterlik görevine getirildi. Novotni, Mart ayında da devlet başkanlığı görevinden alınarak yerine Svoboda getirildi. Partinin muhafazakar kanadı bu değişikliklere ve reformlara karşı fazla bir direnç gösteremedi. Çünkü direnç gösterme, değişiklik isteyen kitlelerle direkt karşı karşıya gelmek demektir. Kimse bunu aşkalan göze alamadı. Parti ve devletin üst kademelerinde yapılan değişiklikler kitle hareketini frenleyemedi; aksine kitle hareketi parti ve devletin direkt kontrolünde olmayan yerel örgütlenmelere yöneldi. Toplumsal bir canlılığın yaşandığı Çekoslovakya'da, halk gerçek siyasi önderlikten yoksun olduğu için, arayış içindeydi. Çoğu zaman Çekoslovak reform hareketinin birbiriyle diyalektik etkileşim içinde bulunan iki farklı unsurdan oluştuğu gözardı edilmemektedir. Parti kadrolarının başını çektiği reform hareketi siyasal programı ve hedefi belli bir hareketti. Bunlar SBKP'nin ve Çekoslovakya KP'nin modern revizyonist siyasi çizgisine, programına yeni bir alternatif değil, bu çizginin takipçileriydiler. Bunların amacı, bazı ekonomik ve demokratik reformlarla mevcut toplumsal krizi aşmaktır. Kitle hareketi ise partinin siyasal çizgisini desteklemesine rağmen, belirlenmiş veya netleşmiş bir siyasal kimlikten yoksundu. Geniş anlamda düzenin demokratikleştirilmesinden yanaydı. İşçiler, fabrika konseyleri aracılığıyla üretimde daha fazla etkin ve söz sahibi olma çabasındaydılar. Bu zemin Çekoslovakya KP'nin siyasi hattına karşı, ML bir siyasal örgütlenmenin uygun koşullarını oluşturmak-taydı.

Kruşçev döneminde ekonomik, siyasi ve askeri alanda yeni bir yönelimin hazırlıklarını tamamlamış olan Sovyetler Birliği yöneticilerinin kendi kontrollerindeki kamp içinde bu düzeyde de olsa bir ayrık otuna tahammülleri yoktu. Sovyet sosyal emperyalistlerinin dünya çapın-

da yayılma amaçlarına ters düşüyordu. Onlar kontrolündeki kampın bütün ekonomik, askeri gücünü bu doğrultuda kullanmak istiyorlardı. Diğer önemli bir neden ise benzer sorunlarla yüz yüze bulunan kampın diğer ülke halklarını Çekoslovakya'daki gelişmelerin etkilenmesi, onlara örnek olmasıydı. 1964'de Kruşçev azledildi. Yerini alan Brejnev tarafından formüle edilen "sınırlı egemenlik" teorisi Sovyetler Birliği'ne Varşova Paktı ülkelerinin içişlerine karışma yetkisini veriyordu. Bu yetkiye dayanan Sovyetler Birliği yöneticileri "sosyalizmin çıkarları" gereği 20 Ağustos 1968'de Çekoslovakya işgalini başlattılar. Dubček ve reform yanlısı parti yöneticilerinin bir kısmı tasfiye edilerek, bir kısmı da "zararsız" hale getirilerek, Çekoslovakya'nın "sosyalist" sisteme bağlılığı ve sadakatı sağlanmış oldu. Nisan 1969'da Dubček'in yerine 1. sekreterliğe getirilen Husak 20 yıldır büyük bir sadakatla bu görevini sürdürmekte-dir.

Batılı emperyalistler, Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya işgaline, mal bulmuş mağribi gibi sarıldılar. Uluslararası alanda yaygın bir propaganda yürüterek Sovyetler Birliği şahsında "sosyalizme" küfür yağdırdılar. Emperyalistler, sosyalizmin, devletlerin bağımsızlığına, ulusların özgürlüğüne düşman olduğunu yaygınlaştırmaya çalıştılar. Çekoslovakya işgali bir yandan emperyalistlerin "sosyalizme" saldırılarına malzeme olurken, diğer yandan emperyalist amaçlarını sosyalizm maskesiyle örtme-yer çalışan bir gücün gerçek yüzünün geniş sol çevrelerde görülmesine yaradı.

20. Parti Kongresinden Çekoslovakya İşgaline:

SBKP'sine ve Uluslararası Komünist Harekete 30 yıla yakın bir süre önderlik eden Stalin'in Mart 1953'de ölmesinden sonra SBKP içinde iktidar mücadelesi kızıştı. 1956'da yapılan 20. kongreye kadar Kruşçev parti içinde önemli bir güç kazandı. "Şartlar değişmiştir" gerekçesiyle Marksizm-Leninizm'i en temel konularda revize eden, geçmişle hesaplaşma adı altında Stalin'e karşı saldırılarla bütünleşen Kruşçev'ci modern revizyonist çizgi 20. Kongre'ye hakim oldu. Kruşçev 20. Kongre'de kazandığı siyasal başarıyı, Molotov, Malenkov, Kaganoviç gibi siyasi büro tyelerini ve yüzlerce kadroyu tasfiye ederek pekiştirdi. Böylelikle, kapitalizmden altınçağ'a bir geçiş evresi olan sosyalizmde, her alanda süren iki dünya görüşü, iki çizgi arasındaki mücadele de, ML çizgi Sovyetler Birliği'nde Büyük Ekim Devrimi'nden

40 yıl sonra parti ve devlet iktidarı içinde kümelenmiş olan "yeni" burjuvazinin siyasi çizgisi olan modern revizyonist çizgiye yenik düştü. Şüphesiz bu yenili anlık bir olay değil, tarihsel süreç içinde oluşan çok değişik nedenlerden kaynaklanıyordu. Yazımızın esas konusu bu konu olmadığı için çok önemli nesnel zorlukları ve nedenlerin dışında Stalin önderliğinde düşülen bazı önemli hatalara değinerek geçeceğiz. En önemlisi Stalin'in felsefi yaklaşımındaki bazı hatalarla iç içe geçmiş olan, sosyalizmde sınıf mücadelesinin nesnel temelini özel mülkiyetin ve küçük üretimin ortadan kalkmasından sonra kalmadığını iddia etmesidir. Bu hatalı yaklaşım Stalin önderliğinde Leninist parti işleyişinde düşülen önemli hatalarla birleşince, parti içindeki modern revizyonist kesimin güçlenmesine, en önemlisi de Marksist-Leninist kadroların bunlara karşı mücadelede tayin edici silahlardan yoksun olmasına neden oldu.

Parti ve devlet iktidarında kümelenmiş olan "yeni burjuvazi", Kruşçev önderliğinde Sovyet devletini, tekelci devlet kapitalizmine dönüştürdü. Sosyalist devrimle ve sosyalist inşa boyunca tüm toplum adına Sosyalist devlet tarafından kontrol edilen üretim araçlarının kontrolü "yeni burjuvazinin" eline geçti. Üretim araçlarının kamu mülkiyeti giderek içi boşaltılmış hukuksal bir örgüt haline getirildi. "Yeni burjuvazi", bir başka ifadeyle bürokrat burjuvazi, Sovyet toplumunu yukarıdan aşağıya her alanda yeniden örgütledi. İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin yarattığı artık değer, tek tek kapitalistlerin cebine değil, devletin kasasına akıyor ve bu muazzam zenginlik tekelci bürokrat burjuvazi tarafından daha büyük zenginlikler yaratması amacıyla çok çeşitli alanlarda kullanılıyordu. Kruşçev reformları bürokrat burjuvazinin çıkarları doğrultusunda ekonominin yeniden örgütlenmesini ifade ediyordu.

1960'lı yılların ortalarına gelindiğinde bürokrat tekeli burjuvazi artık kendi kabına sığmaz olmuştur. Emperyalizmin yasaları onun için de geçerliydi. Yeni pazarlara açılmak zorunluluğunu hissediyordu. Varşova Paktı ülkelerinin ekonomik ve askeri gücünü de yedeğine alarak dünya pazarlarına yöneldi. Çekoslovakya, Sovyet sosyal emperyalistlerinin bu yönelimini sektete uğratabileceği endişe ve korkusuyla işgal edilerek, tankların gücüyle rotaya sokuldu. Lenin ve Stalin'in teorisi ve pratiği ile taban tabana zıt olan Çekoslovakya işgali, ne "Sosyalizmin kazanımlarını korumak" ne de "proletarya enternasyonalizmi" ile uzaktan yakından bir ilişkisi yoktur. Fin burjuvazisi önderliğinde kendi kaderini tayin eden Fin ulusunun kararı-

na saygı gösteren Lenin'dir. Batılı emperyalistlerden aldığı destekle sosyalist kampa karşı bayrak açan Tito revizyonistlerine karşı, Stalin'in tavrı işgal değil, ideolojik mücadele ve teşhir olmuştur.

Çekoslovakya'dan Afganistan'a

Dünya pazarına açılan "sosyalist" maskeli sosyal emperyalistlerin, rakipleri ABD emperyalizmine nazaran birçok avantajları vardı. En önemlisi de ABD emperyalistleri kadar ezilen halklar nezdinde teşhir olmamışlıklarıydı. Ayrıca, ABD ikinci dünya savaşı sonrası oluşturduğu geniş yeni sömürge imparatorluğunu korumak istiyordu. Rus Sosyal emperyalistleri ise bu alanlara açılmak, pay almak istiyordu. RSE'i avantajlarını kullanarak ABD emperyalizmine karşı mücadele yürüten ulusal kurtuluş hareketlerini yanına, kendi kontrolüne almaya başladı. Bu yolla Vietnam'da, Angola'da, Küba'da, Orta-Doğu'da, Mozambik'te ve daha birçok ülkede önemli etkinlik sağladı. Irak'ta, Suriye'de, Etyopya'da olduğu gibi gerici darbeleri destekleyerek, bunları kendi denetimi altına almaya çalıştı. Libya'da, Suriye'de güçlü etkinlikler sağladı. Dünyanın dört bir tarafında yarı-sömürge ülkelere sermaye ihraç ederek, buradaki sömürden pay aldı. Hindistan, Türkiye, Afrika ülkeleri buna örnektir. RSE'nin dünya hegemonyası için yürüttüğü mücadele ve bu amaçla ABD emperyalistleri ile girdiği rekabet sadece su veya bu yol ve

yöntemle sınırlı değildir. Emperyalistlerin on yıllardır kullandığı yol ve yöntemleri sosyal emperyalistlerde teker teker kullandı. Nitekim dünya silah ticaretinde ABD emperyalistlerinden sonra ikinci sırayı alması, emperyalist amaçları için her yolu mübah gören anlayışın açık bir göstergesidir. Bu silahların satışı şu veya bu devletle, şu veya bu amaçlarla kullanılması sınırlamasına tabi değildir. Sekiz yıllık İran-İrak savaşında görüldüğü gibi, Sovyetler Birliği her iki tarafa da silah satışını sürekli sürdürmüştür.

ABD emperyalistlerinin uzun süre saplanıp kaldıkları yarı-sömürgelerdeki bataklıklara, 1970'li yılların sonunda RSE'ide düştü. Birçok ülkede yürütülen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin direkt hedefi haline geldi. Etyopya'da mutlakiyet yönetimini deviren darbeci subayları kendine bağımlı kıldı. Etyopya yönetiminin, Eritre ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yürüttüğü gerici mücadeleyi her alanda cömertce destekleyerek, savaş alanına çok sayıda askeri uzmanını gönderdi. 10 yıldır süren sıcak savaşta, Eritre ulusal kurtuluş mücadelesi Eritre Halk Kurtuluş Cephesi önderliğinde kendi gücüne dayanarak adım adım zafere ilerlerken, RSE'i ve uşakları Etyopya gericiliği her geçen gün daha fazla yıpranmaktadır.

RSE'i bir bataklığa da Uzak-Asya'da saplandılar. Kendilerine bağımlı kıldıkları Vietnam İşçi Partisi ve Vietnam yönetimi aracılığıyla, 1979'da Vietnam halkı gibi yıllarca ABD emperyalistlerine ve uşağı Kamboçya yönetimine karşı mücadele yürüterek zafere kazanmış olan Kamboçya'nın Pol Pot önderliğindeki mesru hükümetini devirerek, yerine kuk-

la Heng Samrin hükümetini işbaşına getirdiler. 10 yıldır RSE'nin desteğinde 150 bin kişilik Vietnam'lı işgal ordusunun desteğinde ayakta duran kukla hükümet son yıllarda çatırdamaya başladı. RSE'i ve batılı emperyalistler tarafından "insan kasabı", "cani" olarak suçlanan Pol Pot önderliğindeki Kmerler, Kamboçya halkının desteğinde çok zorlu mücadelelerden geçerek her geçen gün bir adım daha iktidara yaklaşmaktadır. RSE'i ve Vietnam'lı gericiler bir zafer edasıyla geldikleri Kamboçya'dan, çok şeylerini kaybederek umutsuz olarak başları önde geri dönmektedirler.

RSE'nin yayılma ve Hint Okyanusu'na inme hırsı, onu Afganistan batağına soktu. 1979 yılı Aralık ayında Afgan hükümetinin talebiyle 200 bine yakın askerle Afganistan'ı işgal eden RSE'i, 9 yıldır bu haksız savaşı sürdürmektedir. Afgan mücahitleri karşısında, bütün modern silahlarına rağmen darmadağın olan Rus birlikleri, hiçbir başarı elde edemediler. Uzun ve yorucu savaşta Afgan halkının haklı savaşı karşısında çaresizliğe düşen Rus sosyal emperyalistleri en sonunda Afganistan'dan çekilmek zorunda kaldılar.

Sovyet Sosyal Emperyalistleri Çekoslovakya işgalıyla başlattıkları dünya hegemonyası için her türlü yol ve yöntemle yayılma politikasının ve pratiğinin faturasını pahalı ödediler. İçte ekonomik kriz, çürüyen bir toplum ve uluslararası alanda teşhir olmuş bir güç. İki yıldır Sovyet sosyal emperyalistlerinin Gorbaçov önderliğinde her alanda reformlara yönelmesi ve bir anlamda buna zorunlu olması, son 20 yılda sarsılan ve zayıflayan gücünü toplama ihtiyacındadır.

Gregoris Poulos'la yapılan röportaj

(Geçen sayımızın devamı)

Özgür GÜNEŞ

Gregoris: Çin'de ulusal burjuvazi vardı, oysa bu Yunanistan'da yoktur. Yunanistan'da demokratik halk devriminin yönelimi anti-emperyalist olmalıdır, özellikle de Amerikan emperyalizmine karşı olmalıdır.

İşte baş düşmanımız komprador burjuvazidir.

Yeni Demokrasi: Peki Gregoris, Yunanistan gerçeğine göre, devrim öncelik kentlerde mi gelecektir?

Gregoris: Elbette, çünkü nüfusun çoğunluğu büyük kentlerde toplanmış durumdadır ve bu proleter devrimine diyalektik olarak bağlı aşamalardan biri olarak görülmektedir. Önemli olan, devrimi adlandırma değil, içeriktir. Baş düşmanlar ve müttefikler konusunda da bizim için önemli olan içeriktir.

Öyle bir demokratik halk devrimi ki, içinde sosyalist devrimin birçok unsuru bulunacaktır. Bu, günümüzde sistemin gelişiminin doğal sonucudur.

Yeni Demokrasi: Güncele geçmeden önce son bir soru; bugün Yunanistan'da Mao Zedung'u klasikler arasında gören birçok parti var. Partiniz de bunların arasında. Ancak bu konuda diğerleriyle aranızdaki ayrım çizgisi nedir?

Mao Zedung, Marksizm-Leninizmi üst bir evreye geliştirmiş olan büyük bir Marksist-Leninisttir.

Gregoris: Mao Zedung, Marksizm-Leninizmi üst bir evreye geliştirmiş olan büyük bir Marksist-Leninisttir. O'nun yeni fikirleri ve tüm katkıları evrensel olarak geçerlidir. Sadece birtakım ülkeler için değil, fakat Marksizm-Leninizmin bütünleyici bir parçası olarak, dünyanın her yerindeki devrimler için geçerlidir. Yunanistan'da, Mao Zedung ve Stalin'i büyük devrimci ve ML'ler olarak kabul eden birçok örgüt vardır. Fakat bize göre, bu örgütler ne Maoist, ne de Stalinist'tirler. Neden? Örneğin, bi-

ze göre, sadece Mao Zedung veya Stalin tek başlarına kabul edilemezler. Stalin'e karşı olan biri, Mao'ya da karşı olacaktır, bu durum tersten de geçerlidir.

Bize göre, tüm klasikler birbirine bağlıdır ve aynı düşünceyi ifade etmektedirler; bu devrimin çizgisi olan Marksist-Leninist devrimci düşüncedir. "Üç Dünya" teorisini savunan biri, Maoist olmaz; böylece, Mao Zedung'un teorisi diyerek, "Üç Dünya" teorisi adına gerici güçlerle doğrudan işbirliğine gidecektir. Fakat, son tahlilde, önemli olan kişilik sorunu değildir. Ben Mao'yayım, Stalin'leyim vb. demek, tüm noktalarda ifade edilmiş ideolojik ve siyasal çizgidir. Bu, düşünme tarzıdır.

Tüm diğer örgütlerin fikirlerini göz önüne alınca, bizim için önemli olan, onların, Mao Zedung'la, Stalin'le, Enver Hoca'yla veya başka biryle hemfikir olmalarından ziyade, ideolojik-siyasal çizgileridir.

Yeni Demokrasi: Şimdi de güncele gelelim. Bilindiği gibi, Yunan devletiyle, Türk devleti arasında sürekli bir gerilim var. Ege sorunu, Kıbrıs sorunu sürekli olarak gündemde. Bu durumda, bugün Türkiye ve Yunanistan arasında bir savaş olası mı? Eğer bir savaş çıkarsa, partinizin tavrı ne olur?

Gregoris: Şematik olarak anlatmak gerekirse, bizim hareket şöyledir: Yunan büyük burjuvazisi ve Türk burjuvazisi aynı kişi tarafından oynatılan kuklalar gibidir. Görüntüm tam budur. O halde, iki burjuvazi arasında geçenleri incelemede hareket noktası budur. Her iki burjuvazinin de çok gelişmiş şövenist özellikleri vardır; aralarında gerçek çelişkiler olduğu kadar, yapay çelişkiler de olabilir, bulunmaktadır da.

Şövenist eğilim, halkın mücadelesini durdurabilmek için kullanılabilir, nitekim birçok defa kullanıldı. Örneğin Yunanistan'da, "Türkiye ile sorunumuz var, burada ulusal mücadele etmek gereklidir, Yunanlılar kendi aralarında kavga etmemelidir" diyerek, halk ekarte edildi. Aynı durum, Türkiye açısından da geçerlidir.

Yunanistan ve Türkiye'ye yardım verme kararını veren, Amerikan Kongresi'dir. Aynı oturumda Yunanistan ve Türkiye'ye 7/10 oranında yardım vereceğini kararlaştırmaktadır. Ve bu, birinin diğerine karşı savunmasını oluşturacaktır. Kısaca, her ikisine verilecek silahların oranına karar veren aynı organdır. Söz konusu olan hep kuklalar olayıdır. Bu, şu demektir; Yunan burjuvazisi ve Türk burjuvazisinin çıkarlarının ve çelişkilerinin üzerinde Amerikan emperyalizminin çıkarları sözkonusudur. Bunlar, stratejik çıkarlar olarak adlandırılmaktadır.

Ancak, iki ülkenin arasında belli bir anda savaş çıktığı anda Amerikalılar engelleyemeyecek. Bu savaşı zorunlu olarak yapma durumunda olacaklar. Bu, bize iki seviyede eylem yapmamızı gerektiriyor: Taktik ve stratejik seviyede. Stratejik olarak, Amerikan emperyalizminden bağımsızlık noktasındayız. Aynı anda, Yunanistan'da, Türkiye'de ve Kıbrıs'ta savaşmalıdır. Örneğin biz, şöyle bir slogan atıyoruz: "Yunanistan, Türkiye ve Kıbrıs, bağımsızlık için ilerleyelim." Taktik noktasında, Türkiye ve Yunanistan halkları arasında dayanışma için mücadele ediyoruz; Yunan ve Türk burjuvazisi tarafından gündeme getirilen, ulusal birliklere karşı halklar arasında dayanışma için mücadele ediyoruz; burjuvaziye karşı, halkların birliği. Yunanistan ve Türkiye'de halkın mücadelesinin gelişimi, burjuvazinin hedefleri karşısında bir engel oluşturabilir. Yunanistan ve Türkiye arasında çıkacak her türlü savaşı haksız olarak değerlendiriyoruz. Böylesi bir savaştan zararlı çıkacak olan, sadece iki ülkenin halkları olacaktır. Bu, önemli bir noktadır. Biz, böyle bir savaşın, ilk kimin başlatacağından bağımsız olarak, her iki taraf açısından da haksız olduğunu belirtiyoruz. Buna tipik bir örnek, Kıbrıs savaşıdır. Önce darbe oldu, ardından işgal geldi. Bunun tersi de olabilirdi. Bizim açımızdan, ilk başlatanın kim olması önemli değildir; bu türden bütün savaşlar haksızdır. Bu bakış açısı, bizim Yunanistan'daki mücadelemizde, hareket noktalarından birisidir. Bazıları diyor ki, madem Türkiye ve Yunanistan, NATO'da, aynı ittifak içindeler, o halde ikisinin arasında savaş çıkması olanaklı değildir; NATO'nun böylesi bir savaşı engelleyeceğini ileri sürüyorlar. Ancak tarih, bunun tersinin olabileceğini kanıtladı. Örneğin, Kıbrıs olayı ve bugüne kadar iki ülke arasında geçen tüm olaylar bu türden kanıtlardır. Ve her zaman iki ülke de aynı ittifakın içindeydiler.

Yeni Demokrasi: Peki Gregoris, buna bağlı bir başka soru; iki ülke başba-

kanlarının Davos'ta biraraya gelmeleri veya benzer zirveler, Türkiye ve Yunanistan arasındaki koşullarda değişiklik yaratabilir mi?

Gregoris: Yine kuklalar örneğine dönelim; aynı kişi tarafından oynatılan iki kukla. Hatta kuklalar kendi başlarına bir şey yapmaya girişmeler bile, karar verecek olan, onları oynatandır, son sözü de yine o söyleyecektir. O halde bu durum o denli önemli değildir. Diyalogta olmaları veya başka bir yönteme başvurmaları durumu fazlaca değiştirmeyecektir.

Yeni Demokrasi: Son dönemde, Yunanistan ve Bulgaristan arasında belli bir yakınlaşma oldu. Bulgaristan ve Türkiye arasında halen gerilim devam ediyor. O halde böylesi bir yakınlaşma Balkanlar'da bir tehdit oluşturabilir mi?

Gregoris: Balkanlar'da ne olup bittiğini anlayabilmek için, iki süper gücün antagonizmalarının merkezi olan Avrupa'daki durumu biraz incelemek gerek. Bundan önce, Pershing, Curiouses, Balistik füzelerin ve SS 20'lerin konuşlandırıldığı dönem sözkonusuydu; bu, yoğunlaşma dönemiydi. Şimdi ise, "yumuşama" denilen bir dönemdeyiz. Elbette, bize göre yumuşama değildir; bu, tam anlamıyla bir geçiş dönemidir. Zira, iki süper güç, yoğunlaşma dönemiyle istediklerini elde edemiyor, bu nedenle, antagonizmayı arttıracak koşulları yaratmak için, bir geçiş dönemine geçiyorlar. Bu dönemi karakterize eden, iki süper gücün birbirlerine yakınlaşmalarıdır, fakat antagonizma çevreye doğru taşınmış durumdadır: Her iki bloktaki bağımlı ülkelere doğru. Bu durumda antagonizmanın Balkanlar'da yoğunlaşacağını düşünüyoruz; halihazırda elimizde çok kesin deliller yok, ama Yugoslavya ve Romanya'da, güncel durumda bir bozulma görüyoruz. Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ilişkilerde bozulma sözkonusu. Dahası, Arnavutluk Balkan Toplantısı'na katılıyor, oysa daha önceden katılmıyordu.

Konuya ilişkin, elimizde şu anda belli deliller var, ama gelişme içinde daha kesin deliller oluşacaktır.

Yeni Demokrasi: Şimdi de, Yunanistan'daki duruma ilişkin bir iki soru. Amerikan üsleri sorunuyla birlikte, hükümetin siyasetine karşı bir halk hareketi gelişebilir mi?

Gregoris: Üsler bir şantaj unsurudur. Amerikan emperyalistleri, hükümete baskı yapmak için üsleri kullanıyorlar. Hükümet üslerin varlığını kabul ediyor. O halde üsler konusundaki görüşmeler, onların kaldırılması veya kalması şeklin-

de olmuyor; üslerin kalması zaten dikte ettirilmiştir. Fakat hükümet de, kendi tarafından bazı koşulları empoze etmek istemektedir. Ancak hükümetin birtakım şeyleri empoze etmesi oldukça zor bir olay, zira bilindiği gibi, daha çok emperyalistler empoze ederler. Her halükârda hükümet halka, bir şeyler empoze ettiğini göstermeye çalışıyor. Eğer hükümet, Amerikan emperyalistlerini olduğu gibi bırakır ve hiçbir şey empoze etmeye çalışmazsa, halkın nezdinde iyice bir kenara bırakılacaktır. Bundan dolayı mücadele ettiğini göstermeye çalışıyor. Her halükârda bu olay, halk hareketinin gelişmesinde bir araç olabilir.

Yeni Demokrasi: Bu arada referandum da yapılacak.

Gregoris: Evet, ama referandum da hükümetin taktiklerinin bir parçasını oluşturuyor; tam anlamıyla bir göz boyama, çünkü onların yapacağı biçimde bir referandum, üslerin sürekliliğini yasallaştırmadır. Çünkü onlar başından itibaren, referandumu yapacakları biçimiyle, çoğunluğun üslerden yana olacağını biliyorlar; çünkü bu arada, "evet üsler kalacak, ama para yardımı da alacağız; içlerinde istediğimizi yapabileceğiz, yönetim Amerikalılarda değil, Yunanlılarda olacak, böylesi bir durumda üslerin kalkmasını istiyor musunuz" gibi propaganda yapmaktadırlar. Elbette bu durumda insanların yanıtı olumlu olacaktır.

Daha sonraysa, bu sonucu kullanacaklar, "İşte, halkın çoğunluğu üslerden yana, daha ne istiyorsunuz" diyecekler.

Yeni Demokrasi: Evet ama, ya sonuçta çoğunluk 'Hayır' derse?

Gregoris: Hayır, olumsuz bir yanıt olacağını sanmıyoruz. Sözkonusu olan, demin de belirttiğim gibi, halkın gözünü boyamadan başka bir şey değildir. Örneğin biz henüz bu konuya ilişkin tavır koymadık. Biz bu oyuna gelmek istemiyoruz, zira bu burjuvazinin ve hükümetin kitleleri yanıltmak için sunduğu bir taktikten başka bir şey değildir.

Yeni Demokrasi: Son bir soru; Yunanistan halkının önemli bir kesiminin demokrat eğilimli olduğu açık. Geçmişte bu potansiyel revizyonistlerin bağrında toplanmıştı. Ancak şu anda revizyonistler de, PASOK da önemli bir gerileme içindeler ve taban kaybediyorlar. Bu güçleri terkeden tabanın, doğal olarak, ML'lerin safına geçmeleri gerekiyor; fakat bunun tam tersi gelişiyor Yunanistan'da. Sözkonusu taban Neo Demokrasi (Yeni Demokrasi) Partisi etrafında toplanıyor. Bu durumu nasıl açıklıyorsunuz; ciddi bir alternatif olamamaları-

nın nedeni nedir?

Gregoris: Bir gerçek var, devrimci hareket dalgalar halinde ilerlemektedir. Yığınları oldukça duyarlı kılabilmek için, önemli sosyal, siyasal değişiklikler gereklidir. Tarih bunu defalarca kanıtlamıştır; Marks'ın da işaret ettiği gibi, sosyal alt-üst oluşlarla dolu bir gün, on mücadele yılına bedel olabilir; nitelikli mücadele, daha sonra küçük niceliklerde olduğu gibi... 1974 ve 1981 döneminde, muhalefet partisi olarak PASOK'un büyük bir demagojisi sözkonusuydu. Bu dönem yığınlar PASOK'a değişimin yönlendiricisi olarak bakıyorlar ve güveniyorlardı. Bu bağlamda yığınlar nezdinde büyük bir aldatmaca sözkonusuydu. Bu durum elbette revizyonistlerin sorumluluğu altında gelişti. Onlar, hükümete giden yolda, PASOK vb. tüm güçlerle ittifak yaptılar. Böylece bu durum yığınları ideolojik ve politik olarak silahsızlandırdı, siyasal bilinçlerini yıkıma uğrattı. Revizyonistlerin egemen olduğu tüm sendikalarda, revizyonist yönetimler, halkın ve işçilerin tüm eylemlerinin hükümet-karşı bir durum alması için, ellerinden geleni esirgemediler. Hatta bugün kendilerine Marksist-Leninist diyen birtakım örgütler dahi, 81 sonrası ilk yıllarda PASOK'u desteklediler; hatta PASOK'la ortak seçim listeleri yaptılar. Bunu özellikle, halk hareketini ideolojik ve siyasal olarak silahsızlandıran kaybedilmiş dönem göstermek için belirtiyorum.

Şu anda mücadeleyi geliştirmek için nesnel koşullar elverişlidir.

Bugün gidişatın yörüngesinin değiştiği görülüyor. Öncelikle, sadece yığınların direnişinin olması yetmiyor; değişim için siyasal bir yöney, devrimci bir parti gerekiyor. Ve aynı zamanda, PASOK hükümetinin ve revizyonistlerin karşısında yığınların deneyi gerekiyor. Yığınlar ilkin eylemsiz kaldılar, fakat daha sonra, PASOK'un siyasetine karşı, revizyonistlerin rolüne karşı ayaklanmaya başladılar. O halde, şu anda mücadeleyi geliştirmek için tüm koşullar elverişlidir. Yani, şu ana dek nesnel koşullar yoktu. Şimdiyse, nesnel koşullar birleşmeye başlıyor. Örneğin daha önceden sadece partimiz üyeleri tarafından atılan sloganlar, bugün mitinglerde binlerce kişi tarafından haykırılıyor. Bu sloganlardan bir iki örnek vereyim: "Yasa işçilerin hakkıdır!", "Sıkı para politikası, bağımlılık, baskı PASOK'un siyasetidir". Bunu, bugün sadece KKE/M-L değil, sıradan demokratlar haykırıyor.

Yeni Demokrasi: Teşekkür ederim. □

Dünyada durum ve son gelişmeler üzerine

Kerem Yılmaz

Dünya son zamanlarda önemli siyasal ve askeri gelişmelere maruz kalmaktadır. Özellikle emperyalist cephe savaşını sürdüren çabalarında bazı duraklama ve gerilemeler gözükmektedir. Emperyalizm ve sosyal emperyalizm arasında "barış" gösterileri gözlenmektedir. Öbür yandan sömürge ve yarı-sömürgelerde ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri gerileme değil ilerleme göstermektedir.

ABD ve Rus Sosyal Emperyalizmi (RSE) arasındaki "barış" görüşmelerine bir çok burjuva yazarı ve orta yolcu akımlar değişik gözle bakmakta ve yorumlamaktadır. Modern revizyonistler ve reformistler ise bu anlaşmaları canı gönülden alkışlamaktalar, "barışa gidişin ilk ve önemli adımları" olarak yorumlamaktalar. RSE'ni "sosyalist", "sosyalizmin kalesi" olarak görenler, RSE'nin "barış görüşmelerini" (silahsızlanma), Afganistan'dan çekilişini "sosyalizmin zaferi" olarak niteleyebilmekteler. Bu değerlendirmeler modern revizyonist ve reformistlerden gelmektedir. Ama orta yolcu akımlarda benzeri bir değerlendirme ile siyasal sahneye çıkabilmekteler.

Biraz ilerde bunun nedenlerine değineceğiz.

Marksist-Leninist'ler daha Ekim 1987'de emperyalist ülkeler ve tekeller arasındaki bu gelişmeye değinmiş ve şöyle demişlerdi: "Emperyalist savaş hazırlıkları sürmesine rağmen, 1979-1985 arası hızını kısmen yitirmiş, görünüşte bir gerileme gündeme gelmiştir."

Emperyalizmin bunalımı (sermaye birikimi, üretim fazlalığının artması ve yeni pazar bulmadaki zorluklar) derinleşmesine rağmen, emperyalistler hali hazırda bir 3. Dünya Savaşına hazır değildir. 1979-1985 arası artan bunalımlar ise, emperyalistlerin çeşitli yarı-sömürge ülkeleri direkt askeri işgal altına almaları sonucuydu. Özellikle RSE'nin Afganistan'ı işgali, İran'da ABD emperyalizminin uşağı İran Şahlığı'nın devrilmesi, Latin Amerika'da Nikaragua devriminin gündeme gelmesi, ABD emperyaliz-

mini zayıflatan RSE'ni güçlendiren öğelerdi.

Afganistan'ın işgali ile RSE'yi fiili pazar paylaşımını yeniden gündeme getirmişti. ABD ve batılı emperyalistler ise RSE'nin bu atağına karşı yeni paylaşımı gündeme getirme durumu ile karşı karşıya idiler. Ancak, iç siyasal olaylar, ekonomik bunalım, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde hızlanan ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri, emperyalistleri geriletken önemli birer unsur olarak karşılarında duruyordu.

nın çabaları, ABD ve RSE'yi kuşkulandırmaktadır. (Tabii ki, Avrupa'lı emperyalistlerin de kendi aralarında çelişmeler var.) Özellikle Alman emperyalizminin ekonomik gücü, bütün emperyalistleri ürkütmektedir. Bu nedenle, ABD'li tekeller Reagan hükümetini eleştiriyorlar. Kendi hükümetlerinin askeri harcamalara daha çok sermaye ayırırken, Alman hükümeti sermayesinin ağırlığını ekonomilerine ayırdığını ve bu eşitsizliğin giderilmesini istiyorlar.

Emperyalist ülkelerde (Avrupa ve

Emperyalistler arası çelişkilerin bugün için yumuşaması esasta söz konusu değildir. Sadece belli bir duraklama göstermiştir. Ama, gelecekte giderek keskinleşeceğe benzemektedir. Bugün için çelişkiler aysbergin deniz üstündeki görünen yüzeyi gibidir. Emperyalist bunalımlar geliştikçe, çelişkilerin keskinleştiği bir gerçektir.

Avrupalı emperyalistler ile ABD emperyalizmi arasında bir birlik söz konusu olsa da, işin özü bu değildir. Bu emperyalistler arasında da önemli pazar çelişkileri vardır. Avrupa'lı emperyalistlerin 1992'de Birleşik Avrupa Birliği'ni oluşturacaklarını açıklamaları ve bu konudaki (özellikle Almanya ve Fransa'

ABD) iç politikada da yavaş yavaş bir kısıntıya gitme söz konusudur. Almanya'daki yeni vergi yasası ve ABD'deki sosyal harcamalardaki kısıntı, ayrıca Fransa'da polis baskısında bir artışın gözükmesi, emperyalistlerin halk üzerindeki baskıların artmasının birer işareti olarak görülmelidir.

Bu, emperyalistlerin "barış" içine girdiğini söyleyenler açısından düşündürücü olmalıdır. Aldatmaca "barış" sloganları halkları kandırmanın ve emperyalizmin özünü gizlemenin bir kaldıraç yapılamaz.

ABD emperyalizmi, her yönden halkların mücadelesinden darbe yemektedir. 1979 İran devriminden buyana Ortadoğu'da önemli darbeler yemiştir. Ortado-

ğu'da ikinci darbeyi Lübnan olaylarında, üçüncü darbeyi Filistin ulusunun haklı ve meşru mücadelesinden yemiştir. Ayrıca, Latin ABD Amerika ise, ABD emperyalizmi için çibanbaşı olma niteliğini koruyor. Nikaragua devrimini abluka altına almasına rağmen, Peru, El Salvador, Kolombiya ve diğer ülkelerdeki gelişen mücadeleler, ABD emperyalizmini derinden etkilemektedir. Bunun yanı sıra Filipinler'de de FKP önderliğinde verilen halk savaşı, Akino gibi aldatmaca çözümlere boyun eğmemekte, savaş başkent Manila'nın 21 kilometre ötesinde olanca sıcaklığını korumaktadır. Gelişen ulusal ve sosyal devrim mücadeleleri ABD emperyalizmini "barış" havariliğine zorunlu kılan önemli olaylardan başlıcalarıdır.

ABD emperyalizminin bölgesel savaş politikası, böl-yönet politikası ve muz cumhuriyetleri politikası geçerliliğini korusa da ezilen halkların mücadelesi karşısında darbe yemekten ve yenilgi almaktan kurtulamaz.

Şili ve Güney Afrika ise, ABD ve Batılı emperyalistler için önemini korumaktadır. Bu emperyalistler Şili ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ne hâlâ çözüm bulmuş değiller. Pinochet'in ve Güney Afrika'da beyaz ırkçı yönetim yerini alacak kendi güdümlerinde bir alternatif çıkaramamanın sancısını yaşamaktadırlar. Özellikle G.Afrika Cumhuriyeti'nde siyahların mücadelesi emperyalistleri korkutuyor. Eğer siyahlar yönetimi silah zoruyla alırlarsa, zengin maden yataklarından olabilecekleri gibi, Afrika'nın görünümü önemli ölçüde değişecektir. ABD ve Avrupalı emperyalistlerin isteği, beyazlar ve siyahların ortaklaşa yaşayacağı, ama kendi güdümlerinde olacak bir alternatiftir. Ne var ki ANC'i buna ikna edebilmiş değiller. Zaten siyah halkın büyük bir bölümü ANC'i desteklemektedir.

RSE'deki değişimlere gelince:

RSE'ne "sosyalist" diyen teorilerin bugün daha açık bir şekilde çatırdadığı görülmektedir. "Yönetim revizyonist, ama ekonomi sosyalist" revizyonist teori sahipleri, bugün utanarak biraz daha olumlu yöne kaymaya çalışıyorlar. Bunun yanında modern revizyonistler, Gorbaçov'un politikasına dört elle sarılarak, "NATO"dan çıkmanın da "gereksizliğini" rahatlıkla söyleyebiliyorlar.

Mao Zedung'un "sosyalizmde sınıf mücadelesinin sınıfsız topluma kadar süreceği" bilimsel öğretisini kavrayamayanların, modern revizyonizmin aleti olmaları kaçınılmazdır. Mao Zedung, daha 1960'lı yılların başında Kruşçev re-

vizyonizminin giderek sosyal emperyalizme dönüşeceğini vurgulamış, 1968 Çekoslovakya'nın işgali ile Sosyal Emperyalizme dönüştüğünü belirtmiştir. 1970'lerin başlarında da ülkemizde İbrahim Kaypakkaya bu gerçeği görerek, Türkiye devrimci hareketinin teorik hazinesine önemli bir katkıda bulunmuştur.

RSE'i bugün büyük çıkmazlar içinde dir. Bir taraftan iç olaylar, bir taraftan sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin halklarından aldığı yenilgi ve darbeler, RSE'nin yeni politikalar gündeme getirmesi ne neden olmuştur.

Polonya, Çekoslovakya, Macaristan, Romanya ve RSE'nin içindeki federal cumhuriyetlerindeki toplumsal gelişmeler, ekonominin büyük bir bölümünün askeri yatırımlara ayrılması ve ekonominin (teknolojinin) yenilenememesi, Afganistan işgali, Eritre ve Kamboçya

olayları, Ortadoğu'da Filistin hareketinden aldığı darbeler, RSE'ni "barış" havariliğinin yanı sıra Glastnost ve Perestroika gibi yeni politikaların gündeme getirmek zorunda kalmıştır.

Glastnost ve Perestroika gibi politikaları "sosyalizmin gelişmesinin bir sonucu" olarak lanse etmek ancak burjuva politikalarına ve bunların uşaklarına mahsustur. Bu politikaların özü, serbest rekabetin daha da yaygınlaştırılması, özel işletmeciliğin ve özel mülkiyetin yaygınlaştırılmasından (ekonomik açıdan) başka bir şey değildir. RSE'deki bürokrat burjuvazi 1956'dan beri sürdürdüğü "devlet kapitalizmi" politikası sonucu çıkmazla girmiştir. Şimdi bu ekonomik ve siyasi çıkmaza çözüm bulmak için özel işletmeciliği ve özel mülkiyeti daha da yaygınlaştırma (bu özel tekellerin doğmasını kaçınılmaz olarak gündeme getirecektir)dir. Zaten RSE'deki bürokrat burjuvazinin önemli bir bölümü (Gorbaçov ve bunu destekleyenler) özel tekellerin oluşmasını istemektedir. Bu ekonomik politikaya bağlı olarak siyasal alanda ise kısmi bir serbestliğin olmasını istiyorlar.

Bütün emperyalistlerin ve burjuvaların Rusya'daki bu çelişmeleri "olumlu" nitelendirmeleri ve alkışlamaları boşuna değildir; ve dikkat edilirse tüm dünya çapında burjuvazi elbirliği etmişcesine "Stalinizmin izlerini yıkmak" için çaba harcıyorlar. Oysa ki Stalin şahsında Marksizm-Leninizm'e ve Mao Zedung düşüncesine yönelen bir saldırıdır bu.

RSE'nin Afganistan'dan büyük bir panik içinde geri çekilişi, onun iyiniyetinden ya da "barışçı" olduğundan kaynaklanmıyor. Afganistan ulusunun haklı ve kararlı mücadelesi sonucu aldığı yenilgilerden dolayı kaçıyor. RSE'yi, Afganistan'ı işgal ettiğinde, sorunu bir-iki yıl

içinde "çözeceğini" (yani ulusal mücadeleyi bastıracağını) sanıyordu. Ama yanlış. ABD emperyalizminin Vietnam halkından aldığı yenilgiyi, şimdi RSE Afganistan halkından aldı. 8 yıl, içinden çıkamayacağı bir bataklığa, yüzbin kişiyi aşkın son model silahlarla donanmış ordusuyla battı. Bugün ise, panik içinde "geri çekilme" adı altında kaçıyor: Yeminli uşağı Necibullah'ın "gitme" yarıkarışlarını duymazdan gelerek...

Aynı şekilde, RSE'nin desteğinde Vietnam gericilerinin Kamboçya'yı işgali ve Kamboçya halkından yedikleri şamar sonucu geri çekilmeleri, aynı politikanın

Afganistan'da tutunamadığı gibi, uşağı Vietnam gericileri de Kamboçya'da tutunamadı. Yakında Eritre ulusundan da şamar yiyecektir. "Sosyalist" kılıklı Etiyopya'lı uşakları da Eritre halkının mücadelesi karşısında "pes" diyeceklerdir.

Bütün emperyalistlerin kaderleri aynıdır. İşgal ettikleri ülkelerden er geç çekilmek zorundadırlar. Bu geri çekilmeler ne adla olursa olsun, işgal edilen ülke halklarının mücadelesi sonucu olmuştur ve olacaktır.

RSE'deki iç bunalımlar, emperyalizmin bunalımından ayrı ele alınmaz.

sonucudur. "Sosyalizmi geri ülkelere götürme" adı altında emperyalist amaçları için işgale başvuran RSE'yi, kendisi

Ermenistan Karabağ'ı olayı ülkede burjuva kültürün hakimiyeti ve milliyetçiliğin gelişmesinin bir sonucudur. Bunu,

değişik bir şekilde yorumlayanlar, RSE'de yozlaşmanın nedenlerini de açıklamak zorundalar.

Orta-Doğu Sorunu

Emperyalistlerin en önemli pazar alanlarından biri de hiç şüphesiz Orta-Doğu'dur. Ortadoğu'daki petrolün varlığı, bütün emperyalistlerin iştahını kabartan önemli bir unsurdur. Bu nedenle sürekli bir savaş alanı halini korumaktadır. Gerek emperyalistlerin kıskırtmaları, gerek ise etnik ve diğer çatışmalar bölgeyi tam bir ateş çemberinde tutmaktadır.

İran-İrak savaşının nihayet 8 yıl sonra sona ermesi, bölgenin kaynayan kazan olma özelliğinin yitmesine neden olmayacaktır. İran-İrak savaşı, her iki ülkenin artık savaşı kaldıramayacak duruma gelmesi sonucu sona erdi. Özellikle İran, gericilerin ülke içinde hakimiyeti kayıp etmekle karşı karşıya kalması ve emperyalistlerin baskıları sonucu "ateşkese" yansıdı. Irak ise "ateşkese" çoktan razıydı.

ABD olsun RSE olsun, başta savaşın sürmesini destekliyorlardı. İkisinin de hedefi İran'ın zayıflaması ve bölgedeki siyasi etkinliğinin kırılmasıydı. Diğer yandan savaş malzemelerinin tüketimi için bulunmaz bir fırsattı. Ancak, emperyalistlerin beklediği gibi, İran savaşta "pes" etmedi. Daha doğrusu Humeyni devrilmedi.

İran-İrak savaşının sürmesi, bölgeyi daha da nazikleştirmişti. Kürt Ulusal Mücadelesinin gelişmesine ve güçlenmesine yol açmıştı. Özellikle Irak Kürdistan'ındaki mücadele önemli bir boyuta erişmişti. Bu da tüm emperyalistleri ürktüyordu. Çünkü burada gelişen ulusal mücadele, bütünüyle emperyalizmin kontrolüne girmemişti. Ayrıca, Irak Kürdistan'ındaki gelişen Kürt Ulusal Mücadelesi Kürtlerin yaşadığı diğer ülkeleri de derinden rahatsız ediyordu.

İşte bu nedenlerden dolayı, emperyalistlerde savaşın sona ermesini istiyorlar.

Ortadoğu'da her zaman bir numaralı özelliğini koruyan Filistin sorunu ise, emperyalistlerin çözüm bulamadığı bir sorun olarak duruyor. Ve İsrail işgali altındaki topraklarda son 8 aydır bastırılmayan Filistin halkının ayaklanması, Filistin ulusunun mücadelesinin bastırılmayacağını bir kez daha gösterdi. Eli taşlı generallerin, İsrail siyonistlerinin her türlü silahına karşı yürüttüğü bu başarılı mücadele, Ürdün Kralı Hüseyin'in tavrı değiştirmesine neden oldu. Ve Filistin sorunu yeni bir aşamaya girdi. Ürdün Kralı Hüseyin'in İsrail işgali altındaki Filistin topraklarındaki haklarını geri çekmesi bu 8 aylık ayaklanmanın

ürünüdür. Böylece FKÖ, Filistin ulusunun tek temsilcisi olduğu artık kabul ediliyor ve yönetim FKÖ'ye bırakılmış oluyor. Ürdün Kralı Hüseyin'in bu tavrı ABD ve batılı emperyalistleri şaşırttı.

Rus sosyal emperyalizmi görüntüde FKÖ'nü desteklediğini söylese de, Filistin ulusunun mücadelesine en büyük darbeyi vuranlardan birisidir. Uşağı Suriye vasıtasıyla, her dönem Filistin hareketini bölmüş ve FKÖ başarı kazanacağı zaman saldırmıştır. FKÖ'nün kendi kontrolünde olmaması nedeniyle, onu kendi egemenliği altına almaya zorlamıştır. Ayrıca, Filistin ulusunun başarısı, bölgedeki diğer halklara devrimci bir uyanış da getirecektir. Bunu gören RSE'yi, Filistin ulusunun zaferini engellemeye çalışmıştır. Ne var ki, Filistin ulusunun yıllardır süren mücadelesi, bölge halkının büyük desteğini ve sempatisini kazandığı gibi, onların uyanışında da önemli rol oynamıştır.

Filistin ulusunun mücadelesi artık yavaş yavaş hedefine doğru yürüyor. Bu ulusun mücadelesi, bütün emperyalistlere ve gericiliğe karşı mücadelenin bir sembolü olarak ezilen dünya halklarının kalbinde yaşayacaktır. Çünkü, bütün emperyalistlere ve Arap gericiliğine karşı mücadele yürütmek zorunda kalan ilk ulustur diyebiliriz. FKÖ proletarya önderliğinde olmamasına rağmen, bölgede ilerici-demokrat yönünü koruyagelmüş, esas çizgisinden sapmamıştır. Filistin ulusunun mücadelesini "tu kaka" görenler, ezilen ulusların ve halkların emperyalizme karşı mücadelesinin yanında yer alamazlar. Bu tür anlayışlar "saf proleter" savaşım isteyen Troçkist menşe, -ildir.

Filistin ulusunun ulusal mücadelesine ABD ve diğer emperyalistler kadar, RSE'de önemli darbeler vurmuştur. RSE'nin Ortadoğu'daki emperyalist amacını ve çabalarını göremeyenler, emperyalizme karşı mücadelede tutarlı olamazlar. Revizyonist Saçak Yazarı

Halil Berktaş gibi "Sovyetler'in emperyalist amaçları yok" diye fetva vererek, onu aklamaya çalışanların, ezilen halkların ve ezilen ulusların bağımsızlık mücadelesinin önemini kavramaları düşünlümez.

Bugün dünyanın en büyük silah tüccarı RSE'dir. 1 yılda 12 milyar dolar silah satmıştır. İkinci sırayı 11 milyar dolar ile ABD almaktadır.

Halk hareketlerinin gelişimi

Emperyalistlerin kısmen gerilemelerini, salt "barış"çı oluşlarına bağlayan güçler ve akımlar, bugün dünyanın dört bir yanında verilen sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerini görmezlikten gelenler, bu mücadelenin boyutlarını küçümseyenlerdir. Bu konuda modern revizyonistler herşeyi RSE'nin "barışçı" tutumuna bağlarken, bazı küçük burjuva akımlar ve reformistler ise, emperyalizmin artık bir dünya savaşını kaldırama-

yacaklarına bağlıyorlar. Troçkist ya da yarı-troçkist anlayışlar ise, emperyalizmdeki var olan gerilemeyi görmezden gelerek, savaşın başlamasını an meselesi olarak görüyorlar. Sonuçta bütün revizyonist ve oportünistlerin birleştiği noktada, ezilen halkların ve ezilen ulusların mücadelesini küçümsemektir.

Latin Amerika, Afrika, Asya ülkeleri hâlâ devrimin fırtına merkezleri olma özelliğini korumaktadır. Bugün sosyal kurtuluş mücadeleleri bu kıtalarda olanca hızıyla devam etmektedir. Birçok ülkede verilen mücadele, proletarya önderliğinde olmamasına rağmen, emperyalizmi zayıflatan savaşlardır ve dünya proleter devriminin müttefikleri arasında yer almaktadır. Güney Afrika, El Salvador, Eritre, Kamboçya (Kızıl Kmer ve Prens Sianuk'un güçleri), Filistin, İrlanda, Kürt Ulusal mücadelesi, Sri Lanka (Tamil ulusal mücadelesi), Batı Sahara, Afganistan, Hindistan vb...

Bunların yanında, proletarya önderliğinde sosyal kurtuluş mücadeleleri, ulusal hareketlere nazaran zayıf olsa da giderek güçlenmektedir. Peru, Filipinler, Kolombiya ve daha birçok ülkede sınıf bilinçli proletaryanın önderliğinde verilen hareketler gelişme göstermektedir. Bütün revizyonist akımlarda olduğu gibi, Enver Hoca'cı revizyonist akımlarda bu mücadeleleri küçümsemekte, hatta görmezlikten gelmektedirler. İşin ilginç yanı, bu mücadeleler bugün ML-MZD ışığında verilmekte, Enver Hoca'cı revizyonist troçkist kırması ideolojiyi ve modern revizyonist ideolojiyi mahkum etmektedirler.

Bugün dünyada belirleyici olan çelişki, emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişkidir. Yani esas akım devrimdir. Savaş akımı ikincil bir çelişkidir. Dünya halklarının baş düşmanları olan ABD ve Rus Sosyal emperyalizmine karşı mücadelenin yanı sıra diğer emperyalistlere karşı da mücadele verilmeli ve geniş siyasal teşhirleri yapılmalıdır. Emperyalistlerin savaş hazırlıkları teşhir edilirken, esas olarak sosyal kurtuluş mücadeleleri geliştirilmeli ve ezilen ulusların bağımsızlık mücadelelerine (emperyalizmi zayıflattığı ölçüde) destek verilmelidir.

Dünyadaki durum devrim lehine gelişmektedir. Modern revizyonizmin niteliğinin halklar nezdinde açığa çıkması, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin gelişmesi ML-MZD'nin yenildiğini söyleyenlere büyük şamarlar vurmaktadır. ML'lere düşen görev, kendi ülkelerinde devrim mücadelesine daha da hız vermektir. Gelişmeleri doğru değerlendirerek, proletaryanın zaferine giden yolda azimli ve kararlı bir şekilde yürümek olmalıdır. □

Kapitalizm'den Altınçağa geçişte ara aşama olan

Sosyalist Toplum ve Sınıf Mücadelesi

Cihangir Doğan

Sosyalizm ile ilgili Marks'tan günümüze ardi arkası kesilmeden devam eden tartışmalar son günlerde yeniden alevlenmiştir. Sosyalizm tartışmaları hakkında bu yeni alevleniş özellikle de Ekim devrimi kalesindeki modern revizyonistlerin kapitalizmi restorasyonlarındaki yeni bir aşaması ve doruk noktası olan GLASNOST (açıklık) PERESTROİKA'nın (yenilik) yaygıraları arasında hızlanmıştır.

Bilindiği gibi sosyalizm hakkındaki tezler Marx tarafından bilimsel olarak ortaya konduktan sonra muazzam tepkilerle karşılandı. Bu tepkilerden en önemlisi, dünyayı tepetaklak edip sağlam sütunlar üzerinde yeniden dikme görevini "komünist manifesto" ile resmen devralan enternasyonal proletaryadan geldi. "Bizi hiçe sayanlar bilsin! Bundan sonra her şey bizim" diyen proleterlerin, dünyanın beyaz çehresini kıpkızıl görünüme sokmak için kollarını sıvamasında Marksizm bilimi ve ideolojisi ona rehber oluyordu... Tepkiler sadece dünya çapında yekpare bir bütünü teşkil eden proletaryadan değil aynı zamanda onun hasmı burjuvaziden de geldi.

Avrupa'da işçi sınıfının derinliklerinde yaşam hakkı bulan sosyalizm basili bütün sınıfın bünyesini sararken "Avrupa'da komünizm hayaletini(?) boşa çıkarmak için burjuvazi çok yönlü saldırıya geçti. Onu zor yoluyla bastırma, bu da para etmeyince Marksizm maskeli oportünist, revizyonist silahlarla ona vurmanın yollarını etkili bir şekilde sürdürdü. Sosyalizm tartışmaları o zaman proleter şemtlerindeki kahvehanelerden üstteki'lerin kokteyllerine kadar geniş bir alanda hummalı bir şekilde sürmekteydi. Giderek sosyalizm, teori olmaktan çıkıp maddi güce dönüşme embriyonlarını barikatlarda, fabrika çevrelerinde, sokaklarda gözle görülür bir şekilde sergilenmesi, artık söylenenleri hayal değil gerçek bir olgu olduğunu tartışmasız bir şekilde kabul ettiriyordu. Nihayet şanlı Ekim'in top sesleri ardın-

dan ilan edilen işçi devleti sosyalizmin dünyadaki ilk mevzisi olarak tarih sahnesine çıkıyordu. Sosyalizmin, teori olmaktan çıkıp maddi bir güç haline gelmesiyle birlikte, yeni sorunlarla yüzyüze geldi. Orta köylülük, köylülüğün diğer katmanlarına karşı izlenecek politika, gelir dağılımı, toplumdaki dengesizlikler, beş yıllık planlar vs. Üretim genel problemleri vs. pratik uygulamada bazı sorunları gündeme getirmiştir. Yine savaş komünizmi, emperyalist kuşatma yılları NEP dönemleri, kulaklar dönemi vs. bir yandan da bu temelin üzerinden şekillenen ideolojik-siyasal hesaplaşmalar sosyalizm teorisinde ciddi gelişmelere yol açıyordu. Hem proleterya diktatörlüğü tecrübeleri kazanılıyordu, hem sosyalizm inşa sürecinde önemli mevziler kazanılıyordu. Ne var ki madalyonun öbür yüzünde de kapitalizmi restore girişimleri mevcut olmaktadır. Hiç fark edilmeden devasa adımlarla ilerleyen bu restorasyon girişimi 1956'lardan örnek bir boyut kazandı. 1956 Kruşçev darbesinin bu teorinin gelişmesinde nitel sıçramalara yol açan sürecin kapısını aralaması elbette tesadüf değildir. İlk defa proletaryanın siyasal iktidarını kurduğu SSCB'de sosyalizm, yeniden kapitalizme geri dönülmesi bandında sokulmuştu. O güne değin sosyalizm hakkında söylenenler sosyalizmin başına gelenlerden sonra bir çok noktada yeni şeyler (en azından geriye dönüşlerin kökleri) söylenmesini zorluyordu. Bu süreçten sonra aynı gelişmeler sosyalizmi inşa etmeye çalışan diğer ülkelerde de yaşandı. Artık sosyal pratik geriye dönüşlere karşı yeni operasyon dalgasının başlamasını dikte etmekteydi. Nihayet Çin'de başlayan muazzam kasırğa, muhteşem sınıf mücadelesi, sosyalizmin inşasında yeni ve nitel olarak daha üst noktaya sıçratılmış bilimsel sentezini proleter devrimci güçlerin eşi görülmedik karışıklık ve muazzam rektefe etme diyalektikliği, kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki mücadelenin oldukça zorlu ve uzun süreli olacağını gösteriyordu. Geriye dönüşler aynı zamanda uluslararası

proleter devrimi hareketin sosyalizm hakkında yaptığı eksik ve hatalı tespitlerin hatalı kesiminin kesilip atılmasında da ciddi bir rol oynamaktaydı.

Biz MZD'nin (Mao Zedung Düşüncesinin) ve BPKD'nin (Büyük Proleter Kültür Devriminin) sosyalizm ve sosyalizmde sınıf mücadelesi sorununa ilişkin olarak yaptığı yeni ve nitel katkıları ışığında bu toplumun dinamizmini iktisadi, sosyal ve siyasal yasalarını, bu toplumdaki sınıf mücadelesinin vaziyetini, sosyalizm hakkında oportünist ve revizyonist uyduruk tezleri üzerinde duracak ve bu konuda özellikle son dönemlerde yeniden alevlenen sosyalizm tartışmalarını bilimsel kanala çekme noktasında katkıda bulunmaya çalışacağız. Bu sayımızda tezlerimizi özetler halinde sunacak, okuyucularımızdan ve diğer akımlardan gelen eleştiri ve öneriler temelinde gelen ilerki sayılarımızda da daha detaylandırmaya çalışacağız. Öncelikle sosyalist üretim ilişkilerinin temel özellikleri nelerdir? Bu toplum nasıl bir karakteristik yapıya sahiptir? sorunu üzerinde duracak, daha sonra sınıf mücadelesi kesitindeki iç hareketi ortaya koymaya çalışacağız. Hem sosyalizmin iktisadi yasaları, hem de bu toplumdaki sınıf mücadelesinin iç hareketini bilimsel olarak ortaya koymaya çalışacak ve sosyalizm hakkındaki bilimsel tezlerin, Marx'tan Mao Zedung'a kadarki ciddi sentezler ana kaynaklarımız olacaktır. Çünkü bilimdeki en son gelişme noktası ile dip noktaları arasındaki diyalektik bağ doğru kurulamadığı zaman bu sorunu izah etmenin olanacağı yoktur. Biz bu tartışmanın devrimci hareketin bir çok kesitinde önemli yararlar sağlayacağı düşüncesiyle yukarıdaki bakış açısı temelinde konuya girmek istiyoruz.

Sosyalist üretim ilişkilerinin iç hareketi nasıl bir özelliğe sahiptir?

Sosyalizmin dinamizmini açıklayabil-

mek için hareket noktası sosyalist üretim ilişkilerinin temel özelliklerinin kavranması, toplumun temel karakteristik özelliklerinin bilince çıkarılması olmalıdır. Bu düzlem üzerinde toplumdaki alt yapı, üretici güçler, üretim ilişkileri, düşünce-madde ilişkilerinin nasıl bir dinamığa sahip olduklarının bilimsel izahı da sorunun ikinci yanını oluşturmaktadır. Hem sosyalizmin kendi iç iktisadi yasalarını oluşturan halkası, hem de sınıf mücadelesi kesitini oluşturan halkanın hareketini ancak böylesi bir bakış açısıyla ele alıp inceleyebiliriz.

Sosyalist üretim ilişkilerinin temel unsurlarını, bunların birbirleriyle olan diyalektik ilişki ve çelişkilerinin ciddi tahlili yapıldığında bu toplumun ikili bir karaktere sahip olduğu görülecektir. Sosyalist toplumun ikili karaktere sahip olması bir yandan altıncağa giden yolların yapı taşlarını döşemesi özelliği, öte yandan da rahminden çıktığı kapitalizmin doğum lekelerini bünyesinde barındırması özelliğine sahip olmasından gelmektedir. Ona bu karakteri kazandıran şey de, sosyalist toplumun kapitalizmden sınırsız topluma geçiş veya, ara aşama, geçiş toplumu olma özelliğinden gelmektedir.

Kapitalizmden sınırsız topluma geçişle ara aşamayı oluşturan sosyalizmin, ara aşama olmasına yol açan iktisadi ve siyasal yasaları nedir? Bu toplumda yasalar nasıl işlemektedir? Sosyalist toplumu diğer toplumlardan ayırdeden özellikler nelerdir? Bu özellikler nereden gelmektedir? Soruları bilimsel olarak yanıtlamak, bu toplumun dinamizmini iyi tahlil edebilmek önemli dönüm noktalarıdır.

Bu üretim ilişkisini tahlil edebilmek için üretim ilişkilerini oluşturan üç ögeyi iyi kavramak gerekir. Çünkü üretim ilişkileri üç ögeden oluşur. Üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi, gelir dağılımı, insanlar arasındaki ilişki. Bu üç ögeyi KAPİTAL'inin başlangıç noktası olarak detaylı bir şekilde inceleyen Marx bu üç ögenin birbirleriyle olan ilişki ve çelişkisini bilimsel olarak açıkladı. Üretim ilişkilerinin üç ögesinden üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi genel olarak bütün toplumlarda belirleyici, birincil ögedir. Gelir dağılımı ve insanlar arasındaki ilişki ögeleri birincil öge çevresinde şekillenir ve bir biçim kazanır. Bu şekillenme bütün toplumlarda aynıdır, ancak sosyalist toplumda üretim ilişkilerinin üç ögesinin birbirleri arasındaki ilişkiler diğer toplumdakilere nazaran biraz daha farklı bir yapısal özellik taşımaktadır.

Sosyalist üretim ilişkilerini de üç öge oluşturmaktadır. Yine bu toplumda da üretim araçları üzerindeki mülkiyet bi-

çimi belirleyici ögedir. Ancak insanlar arasındaki ilişki ve gelir dağılımı ögeleri bu toplumda diğer toplumdakinden çok daha etkin bir rol üstlenmişlerdir. Sosyalist üretim ilişkilerinin içi yarılp açıldığında: Bu durumun yalnızca bu topluma ait olduğu rahatlıkla görülebilir. Gelir dağılımı insanlar arasındaki ilişki ögeleri doğru bir politika ve bu politikaya uygun pratikte kontrol edilmediği takdirde, gelir dağılımındaki dengesizlikler dolayısıyla da insanların üretimdeki birbirleriyle ilişkilerinde süreç içinde muazzam bir uçlaşma yaratacak ve üretim araçları üzerindeki kolektif sosyalist mülkiyet hiçbir anlam taşımayacaktır. Gelir dağılımındaki dengesizliklerin süreç içinde kontrol edilmesi ve adım adım ortadan kaldırılmaması durumunda insanların birbirleriyle olan ilişkilerinin üretim faaliyeti içinde farklı şekil alması gayet doğaldır. Çünkü bu dengesizlik açısının genişlemesi, açının her iki kolundaki güçleri ayrıştırmayı zorunlu kılar. Dolayısıyla böylesi bir durumda da kolektif sosyalist mülkiyetin formallerliği kendiliğinden ortaya çıkar. Demek ki sosyalist üretim ilişkilerinin üç ögesinin birbirleriyle olan ilişkilerinin diyalektik bağının doğru tahlili sosyalizmin dinamizmini bilimsel olarak izah etmede temel düzlemi oluşturmaktadır. Bu düzlem kavranmaması halinde sosyalizm üzerine bilimsel laf söylemek mümkün değildir. Üretim ilişkilerinin temel özelliklerinin iç işleyişini (üç ögenin birbirleriyle olan ilişkisini) biraz daha açmak toplumun ikili karakterini gösterebilmek açısından önemlidir. Sosyalist üretim ilişkilerinin üç ögesinden gelir dağılımı ve insanlar arasındaki ilişki ögeleri doğru bir politika ve sağlam pratik önlemlerle kontrol altına alınmadığı takdirde, üretim araçları üzerindeki kolektif mülkiyetin sadece göstermelik bir "ruh" olabileceğini önceden belirtmiş-tik. Bu neden böyle olmaktadır? Çünkü sosyalist üretim ilişkilerinin gelir dağılımı ögesi başlıbaşına bu toplumdaki burjuva ögeyi temsil etmektedir. "Herkesten yeteneğine göre, herkesten emeğine göre" şeklinde formüle edilen "emeğe göre dağılım" burjuva hukuğun tam da kendisidir. Gelir dağılımında 8 kademeli ücret sistemi yine burjuva hukuktan başka bir şey değildir. Toplumda en asgari geliri olanla en büyük geliri olan arasında bire sekiz oranının olduğu sekiz kademeli ücret sistemi, emeğe göre dağılımdaki bu eşitsizlik Lenin'in de dediği gibi "burjuvazisiz burjuva devleti"nin temel direğini oluşturmaktadır. Yine iş bölümü, meta, değer yasası, kır-kent, kafa-kol eşitsizlikleri bu burjuva hukuk etrafındaki bütün den-

şekilde oluştururlar. Bu durum sosyalizme has tipik bir özelliktir. Başka toplumlarda böylesi bir durum sözkonusu değildir.

Sosyalist üretim ilişkilerindeki iş bölümü ve emeğe göre dağılım şeklindeki burjuva hukuk etrafında şekillenen ve sosyalizmin diğer dengesizlikleri meta, kır ile kent, kafa ile kol, değer yasası, vs. sosyalist üretim ilişkileri içindeki burjuva sosyal ilişkilerinin ekonomik temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla sosyalizmin bu yanı toplumdaki kapitalizmi yeniden restore düzlemini oluşturmaktadır. Üretimin kolektif yanı sınırsız topluma doğru gidiş güzergahının patikasının döşenmesi, ileride bu toplumun sınırsız bir topluma gitme özelliğindeki düzlemini oluşturur. Demek ki, burjuva hukuk üzerinde diğer dengesizliklerle birleşen ve rahminden çıktığı kapitalizmin doğum lekelerini taşıyan ve kapitalizmin restorasyonuna zemin teşkil eden düzlemle, sınırsız topluma gidiş düzlemi yanyana aynı üretim ilişkileri içinde şekillenmektedir. Bu iki yan bu toplumun iç hareketinin, alt-üst oluşlarının, ciddi kargaşalara yol açan zıtların birliğini oluşturmaktadır. Aynı üretim ilişkisi içinde birbirinden farklı iki kategorinin mevcudiyeti, bu toplumun, dönüştürme mücadelesi yürüten sınıflarını doğurur. Bir yandan sosyalist üretim ilişkileri içindeki burjuva ögeler düzleminde tutunan ve kapitalizmi restore etmeye çalışan yanı, burjuvazi ile sınırsız topluma gidiş patikasında tutunan ve bu toplumu sürekli devrimcileştirerek sınırsız topluma götürmeye çalışan proletarya bu toplumu farklı farklı yönlerde dönüştürme savaşımına gitmektedir. Yeni burjuvazi ile proletaryanın bu savaşımı, oldukça inatçı cebelleşmeleri ardı arkası kesilmeden devam etmektedir. Aynı üretim ilişkileri (sosyalist üretim ilişkisi) içinde ama birbirlerine zıt yönlerde mücadele yürüten bu güçler tüm sosyalizm süreci boyunca -dengelerde ciddi değişimler olmak kaydıyla- mevcuttur.

Ekonomik planda sosyalizmin içindeki farklılıklarda yeşeren sınıflar sosyal, ideolojik planda kapitalist yolu tutan revizyonistlerle devrimi devam ettiren toplum bayrağına "herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre" şiarını yazdırtmaya çalışan devrimci proletarya olarak ayrışır. Demek ki sosyalizme has, tamamen bu toplumun ürünü olan (eski sömürücü ve kapitalistlerle hiçbir ilgisi olmayan) yeni burjuvazi sınıf olarak sosyalizmin içinden türediğinden bu yeni toplumun siyasal yelpazesinde tamamen bu toplum tabiatına uygun olarak şekillenir. Dolayısıyla siyasal, ideolojik alanda kapitalist yolu tu-

tan kapitalist yolcular olarak şekillenen yeni burjuva eski kapitalist toplumun şekillendirdiği burjuvaziden önemli farklılıklar taşımaktadır. Zaten bundan doğal ne olabilir ki? Ekonomik planda sosyalist üretim ilişkileri içinde yeşeren, canlanan siyasal ideolojik planda kapitalist yolu tutan revizyonistler olarak şekillenen bu sınıf kendi egemenliği için mücadelesini hayatın her alanında sürdürmektedir. Sosyalizm var oldukça ya veya bu ölçüde devam ettirecektir.

Sınıf çatışmalarının göbeği KP'nin içidir

Ekonomik ve siyasal plandaki mevzilenişi anlatmaya çalıştığımız sınıfların birbirleriyle olan karşılıklı çatışmaların ringi nerededir? Bu sorun sosyalizmdeki sınıf mücadelesi diyalektiğinin doğru kavranması bakımından can alıcı öneme sahiptir. Ekonomik yerleri belli olan siyasal ateş hattı partinin içidir. Mao Zedung BPKD (Büyük Proleter Kültür Devrimi) sırasında ayaklanan işçi asilere, "Devrim yapıyorsunuz ama burjuvazinin nerede olduğunu bilmiyorsunuz. O KP'nin içindedir." dediği zaman önemli bir gerçeğe parmak basıyordu.

Sosyalizmin dönüştürmeye çalıştığı yeni burjuvazi ile proletarya arasındaki dövüşün en önemli ringi partinin olma-

şı elbette tesadüfi değildir. Kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın başta ateş hattının partinin göbeği olması bu toplumun tipik özelliğinden gelmektedir. Revizyonistler nerelerde iktidarlarını tesis etme olanağına proletarya partisi kadar sahip olabilirler? Elbette proletarya partisi bunun yan kolları (ordu, sendikalar, kitle örgütleri, kooperatifler) siyasal iktidar güzergahının en önemli kilometre taşlarıdır.

Kapitalist yolu tutan kapitalist yolcuların açıktan sosyalizm aleyhtarı karşı devrimci darbe düzenleme olanakları yıllarca sosyalizmin doğru temelde uygulandığı yerlerde mümkün değildir. (Böyle bir şey mümkün olsa da yığınların reaksiyonu ciddi bir varlık unsurudur.) O

nedenle onların sosyalizm maskesini kullanarak ve bütün ülkenin başında olup, yukarıdan aşağıya tüm mevzileri gasp etme yolunu tercih etmeleri de gayet doğaldır. Yine tamamen sosyalist üretim ilişkilerine has ve bu yeni toplumun ürünü olarak ortaya çıkan yeni burjuvazinin bu toplumun kurumlarında örgütlenmesi sosyalizmin iç hareketinin doğal sonucudur. Parti içinde mevzilenen güçler sosyalizmin dönüştürme mücadelesini yürüttürlerken hareket noktaları sosyalist toplumun o gün içinde bulunduğu koşullardır. Kapitalist yolu tutan kapitalist yolcular sosyalizmin o gün içinde bulunduğu dengesizlikleri daha da yaygınlaştırıp bu gedik üzerinde palaz-

lanarak kapitalizmi yeniden restore etmek mücadelesi yürütürken, sosyalist yolda ısrarlı proletarya da, sosyalizmin içindeki burjuva özelliği ve kapitalizmden arta kalan doğum lekelerini doğru bir siyasal çizgi önderliğindeki adım adım temizleme ve sınıfsız topluma giden patikanın yollarını döşeme mücadelesi yürütmektedir. Proletaryanın hayatın her alanında eskiyi yıkmak, söküp atma yeni kurma mücadelesi; yani sürekli devrim mücadelesine sarılmak bu toplumu dönüştürme zorunluluğu buradan gelmektedir. Mao Zedung "iktidar koltuğunda bile otururken kimin kazanacağı henüz belli değil" derken, bu iç çatışmanın ilginç dinamiğine parmak basıyordu.

Kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın partinin göbeği olması, yani burjuvazinin parti içindeki dayandığı sosyal tabanın tahlilinin bilimsel olarak ortaya konması da önemli bir sorundur. İktisadi, siyasal, sosyal planda MZD'nin bilimsel gücü ile gayet net bir şekilde deşifre edilen yeni burjuvazinin sosyal tabanın da ortaya konması geriye dönüş dinamiğini iktisadi, sosyal, siyasal yasalarının daha berrak kavranmasına yol açacaktır. Yeni burjuvazinin parti saflarındaki sosyal tabanı 'eski otorite sahipleridir.' Devrimin sürekliliğine dayanamayan, eskiyi temsil eden her şeyin sökülüp atılması, yerine yeninin tesis edilmesi hareketine ayak uyduramayan "kıdemli otorite sahipleri" kapitalist yolun tutulmasında en muazzam sosyal zemini oluşturmaktadırlar. Kapitalizmin yeniden restore edilmesi hareketinde bu sosyal zeminin rol oynamasının koşulları oldukça fazladır. Çünkü Parti içinde geçmiş şanlı mücadele yıllarından ötürü önemli prestij sahibi olan unsurlar imtiyazlarını uzun süre muhafaza edebilmektedirler. Kitleler ve Parti geçmişte her şeyi ile mücadelenin en önünde yer alan bu unsurlara ciddi güven duymaktadır. Dolayısıyla şanlı mücadele geçmişinden edinilen imtiyaz, devrimin hayatın her alanında sürdürülmesine karşı ayak diretme silahlı haline gelebilmektedir.

O nedenle yeni tesis için hayatın her alanındaki sürekli yıkım eylemine ayak direten bu eyleme karşı çıkan eski "emekli otorite sahipleri" kapitalist yolu tutarken yığınları ve Partiyi önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Dolayısıyla geriye dönüşlerde bu unsurlar küçümsenmeyecek rol oynayabilmektedirler. Sıradan Parti üyelerinin tüm Partiyi ve kitleleri etkileme şansı oldukça zayıftır. Ancak yönetici ve hatta otorite sahibi unsurların etkilemedeki rolleri doğal olarak daha da farklıdır. Onun için M. Zedung, "Partiye solucan gibi süzülmüş-

eski otorite sahiplerini alaşağı edin" talimatının anlamı büyüktür. Kruşçev, Li Şao Çi ve bir çok kapitalist yolcu eski otoritesinden yararlanarak karşı devrimci darbelerini daha kolay yapmaları basit bir sorun olamaz. Parti içindeki kıdemli otorite sahiplerinin devrimden sonra geriye dönüşlerde rol oynayan bir sosyal zemini oluşturmaları oldukça doğaldır. M.Zedung'un yeni burjuvazinin Parti içindeki sosyal tabanını bilimsel bir şekilde ortaya koyması henüz devrimini yapmamış proleter devrimci nesillere de güçlü bir silah olmaktadır. Tecrübeler göstermiştir ki, devrimini yapmamış bir çok ülkede proletarya partiler içinde oportünizm ve revizyonizme çark eden bir çok "eski otorite sahipleri" bu çark edişleri ile birlikte Partiyi derinden etkileyebilmişlerdir. O nedenle M.Zedung'un bu tahlilinin devrim öncesinde ne anlama geldiğini iyi kavramak büyük bir öneme sahiptir.

Kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki cebelleşmede kimin kazanacağını önemi

Yukarıda sosyalist üretim ilişkilerinin temel özellikleri, sosyalizmin ikili karakteri, sınıflar arası çatışmanın ringi, Parti içinde kapitalist yolların sosyal tabanı vs. üzerinde durmaya çalıştık. Bu çatışmanın bazen açık, bazen gizli, bazen sert, bazen yumuşak, bazen şiddetli, bazen sakin ama ardı arkası kesilmeden sürmesi kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çetrefilli cebelleşmelere sahne olması tam da bu toplumun temel özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Bu çatışmada kim kazanacak? Bu sorunun tayin edicidir. Proletarya bu çatışmada nasıl bir yol izleyecek, iktidarını pekiştirecek ve sosyalizmi emin bir şekilde inşa edebilecek? Proletaryanın zaferi nasıl sağlanacak?

Sosyalizm boyunca izlenecek Leninist kitle çizgisi bu zaferin yegane garantisi olacaktır. Bilinç madde ilişkisinin Lenin'in "Ne Yapmalı" da ortaya koyduğu mentalite çerçevesinde kavranabilmesi bilincin maddeye hükmedebilmesi ve onu dönüştürebilmeye vakıf olabilmesi sınıfsız topluma giden kızıl patikanın döşenebilmesi için önemli bir kilometre taşıdır. İşçi sınıfına dışarıdan bilinç verilecek, kitleler harekete geçirilecek ve esirler dünyası toplumun yöneticisi olacak. Kitlelerin devrimci inisiyatifli cesaretle kamçılanacak, yönetim lafta değil pratik kitlelerin eline geçecek. Bir avuç önder kadro değil, kitleler halinde idare edebilme ehliyetine sahip devrimci işçi yığınları yaratılabilir. Bu elbette kolay bir iş değildir. Hayatın her alanında

insan malzemesinin yetkinleştirilmesi, dönüştürülmesi, düşüncenin devrimleştirilmesinin bir çırpıda halledilmesi mümkün değildir. Kitlelerin harekete geçirilmesi ve onun muazzam yıkıcı gücünün bir avuç kapitalist yıkıcıya karşı kinetik enerjisini ustaca kullanabilmek, bilimin ön görevlerini yerine getirmeye gerekli kular. Devrimci kitlelerin yıkıcı gücü bilimin yıkıcı gücüyle birleştiğinde muazzam bir silah olarak yıkıcı bir özelliğe kavuşur. Bu iki ögenin birleştirilmesini sağlayabilmek oldukça önemlidir.

Kapitalist yola karşı mücadelede kitlelerin en ileri kesimini sevk ve idarede daha profesyonel ehliyet sahibi yapma, orta kesimleri daha aktif siyasal hayata katılım konusunda ilerletme ve geri kitleleri ileri mevzilere çekebilme şeklindeki Leninist kitle çizgisinin dinamosunu yine "kitlelerden kitlelere" ilkesi oluşturur. Yönetmenin sırrı tam da bu ilkenin doğru kavranmasındadır. Yine bu bakış açısıyla "mücadele, eleştiri, dönüşüm" diyalektiği çerçevesinde proleter kitle çalışmasıyla P'nin nüfuzunu kitlelerin derinliğinde yer etme, kitleleri dönüştürme insan malzemesine yeni bir nitelik kazandırma eyleminin gerçekleşmesi, önemli bir yere sahiptir. Hayatın her alanında ve sürekli devrimlere eskiyi söküp atma yeniyi kurma mücadelesi ciddi bir öneme sahiptir. Yeniyi daha güçlü zeminler üzerinde kurabilmek için yıkım hareketini hızlandırmak, "yıkım olmadan yapım olmaz" M-L bakış açısıyla bu hareketi sonsuz helezonlar şeklinde sürdürebilme ileri sınıfsız topluma geçişin temel garantisidir. Üretim ilişkilerinde devrim, kafalarda devrim, mühendislik, tıp, sanat, müzik vs. toplumun ve hayatın tüm kesitlerinde devrimleşme eylemliliğinin sürekliliğinin sağlanabilmesi hayati öneme sahiptir. Devrim yapma eylemi sınıfsız topluma geçişle dahi devam edecektir. O nedenle Mao "devrimler sürekli. Sınıfsız topluma geçişle zannediyor musunuz devrimler duracak? Orada da devam edecek" derken önemli bir gerçeği dile getiriyordu.

Doğru bir siyasal çizgi kapitalist yola karşı mücadelede de tayin edici öneme sahiptir. Bu çizgi etrafında kitlelerin aktif politize edilmeleri ve siyasal hayata katkıda bulunmalarının sağlanması iktidarı korumanın ve devrimi devam ettirmenin temel halkasıdır. Ancak bu mücadele öyle bir biçime sahiptir ki, henüz kimin kazanacağı belli değildir. O nedenle proletarya uyanıklığını yüz kat fazlasına çıkarması şarttır. Çünkü sosyalizmin kendisi geriye dönüş koşullarının anasıdır. Sosyalizm var oldukça geriye dönüşün iktisadi, sosyal, siyasal koşulları da vardır. Onlarca yıl proletarya diktatörlüğünün uygulanması bir çok

kuşağını değiştirmesi, KP'nin beşiklerinde dünyaya gözlerini açan bebelerin Parti militanları olarak şekillendirmeleri vs. yeterli değildir. Sosyalist ilişkiler var oldukça kendisi içinde dengesizlikler var olacaktır. Bu sosyalizmin yasaları gereği böyledir. Bu mücadelede proleteryanın temel hedefi sosyalizm üzerindeki burjuva öğeleri kontrol altına alma, üretim ilişkilerini sürekli devrimleştirerek sınıfsız toplumun yolunu açmaktır.

İki yol iki sınıf arasındaki mücadelenin iyi bir şekilde orkestra edilebilmesi de bu mücadelenin ürünlerinin maksimum seviyede değerlendirilmesinde önemli bir paya sahiptir. Sosyalist demokrasinin kanallarının iyi çalıştırılması karşı devrimcileri ayıklarken revizyonizmin daha rahat görüşlerini dile getirebilme fırsatlarının tanınması toplumsal ileri atılım için küçümsenemeyecek yere sahiptir. O nedenle başkan Mao'nun "yüz çiçek açsın, yüz fikir akımı yarışsın" şeklinde formüle ettiği M-L bakış açısının eksiksiz ve yaratıcı bir şekilde toplumun en derin hücrelerine kadar indirilebilmesi muazzam öneme sahiptir. Bu durum hem burjuva liberalizme karşı kitleleri silahlandırabilmek, hem de revizyonizme karşı ciddi bir kontratak yapabilmek açısından önemlidir. O nedenle Mao Zedung "genel olarak karşı devrimci görüşlerin dile getirilmesi kuşkusuz yasaklanmalıdır, fakat görüşler karşı devrimci bir kılığa büründürülerek ileri sürüldüğünde buna izin vermemiz gerekir. Bu sayede bu sözlerin gerçek niteliğini kavrayarak onlara karşı mücadele edebileceğiz" (SE 5- SF-111) derken "yüz çiçek açsın, yüz fikir akımı yarışsın" formülasyonuna ciddi bir anlam kazandırmaktaydı. Proleter demokrasiyi yeni işletilmesi kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki mücadelenin merkezi kontrol altında ciddi orkestra edilebilmesi bu mücadelede proletaryanın başarısı sağlamasında önemli bir adım teşkil etmektedir.

Proleter demokrasi kanalları iyi işletilerek, kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki mücadelede "mücadele, eleştiri, dönüşüm" diyalektiği ile bilincin maddeye hükmederek hayatın her alanında devrimleşme eylemliliğini sürdürebilmek, bunu toplumun alt ve üst yapısı, üretici güçler üretim ilişkileri keskinde de iyi ele almak önemlidir. Çünkü tecrübeler göstermiştir ki, bu konulardaki yanlış adımlar kapitalizmin restorasyonunda önemli etkenler olmuşlardır.

Her şey sınıf mücadelesinin ihtiyaç ve talepleri için

İki yol, iki dünya, iki çizgi, iki sınıf arasındaki cebelleşme keskin sınıf mücadeleleri toplumun alt ve üst yapısına, üretici güçler üretim ilişkileri kesitinde nasıl bir iç hareket kazandırmaktadır? Sınıf mücadelesi ana halka olarak kavrandığı takdirde üretici güçler üretim ilişkileri nasıl bir iç bağıntı mevcut olmaktadır? Bu sorun önemlidir. Bu sorundaki küçük bir kafa karışıklığı devrimin sapsızında ciddi bir virajı oluşturabilmektedir. Bu ilişkilerde neye öncelik verilecek? Üretici güçlerin geliştirilmesine mi, üretim ilişkilerinin devrimleştirilmesine mi? Açık ki MZD silahı ile silahlananlar bu sorunda ikincisine yani üretim ilişkilerinin devrimleştirilmesine öncelik vermelidir cevabını vereceklerdir. Kapitalist yolu tutan revizyonistler devrim yapıldıktan sonra artık temel sorun halkın refahını yükseltmektir, teknoloji geliştirmek, sanayiye hız vermek "ileri üretim ilişkileriyle geri üretici güçler arasındaki" uçurumu kapatmaktır vs. vs. şeklindeki ince revizyonist tezleri ile toplumu kapitalizme doğru tam yol aldıkları istemektedirler. Onlar temel sorun fabrika yapma, teknoloji geliştirme vs. derken hayati öneme sahip olan iktidar sorununu gözardı etmek istemektedirler. Fabrikalara kim sahip olacak? Teknoloji kimin hizmetinde olacak? Temel sorun fabrikalar yapmak mı? Fabrikalara kimin sahip olacağı sorunu halletmek mi? Bu meseleler doğrudan sınıf mücadelesine ilişkin bir sorundur. Siyasal iktidar kimin elinde olacak, yapılan fabrikalara kime hizmet edecek? Bu fabrikalara kim sahip olacak, iktidar korunabilecek mi, vs. bu sorun halledilmeden başka bir deyişle dünya görüşü problemi halledilmeden fabrikaların yapımını birincil halka olarak görmek siyasal iktidar sorununda işçileri uzaklaştırma anlamından başka bir şey gelmeyecektir. Yapılan fabrikalar olsa olsa yeni burjuvazinin muazzam servet biriktirme kaynakları olurlar. O nedenle üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki ilişkide üretim ilişkilerinin devrimleştirilmesi temel sorundur. Bu soruna bağlı olarak zaten üretici güçler gelişir. Başka bir deyişle sosyalist üretim ilişkileri sürekli devrimleştirilince sosyalizm eskiden yanları içine kapsı olan üretici güçler zincirlerinden kurtulduğunda muazzam gelişecektir. Demek ki sorun teknolojiye karşı çıkmakta değildir. Tam tersine üretim ilişkileri devrimleştirilince hatırı saymaz karaktere sahip üretici güçler de zincirlerinden boşaltılacağına gelişim içine girerler ama bir tek şartla sınıfsız topluma giden patikamın taşları döşenerek üretim ilişkileri adım adım devrimleştirilerek, iktidar sorunu halledilerek, buna öncelik verilerek

mümkündür. Sınıf mücadelesi esas alınarak onun ihtiyaçları çerçevesinde üretim ilişkilerinin devrimleştirilmesi birincil halka olarak kavranırken üretici güçlerin gelişmesine engel olan üretim ilişkilerindeki eskiden yeni atılarak üretici güçleri zincirlerinden kurtarmak şeklinde bir hareket benimsenmelidir. Her şey iktidar sorunuyla ele alınmalıdır.

Yine sınıf mücadelesinin sürekliliği ve karmaşıklığı alt ve üst yapıya önemli görevler yüklemektedir. Bu konuda da doğru yaklaşım olmadığı takdirde devrimin siyasi görevlerinin yerine getirilmesi mümkün değildir. Salt alt yapıya önem vermek, üst yapıdaki devrimleri unutmak, ya da salt üst yapıya önem verip alt yapıdaki devrimleri unutmak, sosyalizmin inşasında önemli sapmalardan bazıları oluşturmaktadır. Sosyalist toplumda, alt yapının değiştirilip dönüştürülmesinde ve sınıf mücadelesinin esas alınmasında üst yapı tayin edicidir. Ama bu alt yapının önemsiz olduğunu getirmez. Sosyalist alt yapı ve üst yapıda sürekli devrimlerin yapılması her şeyin sınıf mücadelesi ihtiyaçları çerçevesinde ve onun ihtiyaçları temelinde ele alınmasını gerekli kılar. İster alt yapının belirleyici (bütün toplumlarda belirleyici olan genel olarak alt yapıdır. Sosyalizmde ise üst yapı diğer toplumlardan farklı olarak daha etkin ve devindirici bir rol oynamakta ve bu tayin edici rolden ötürü de belirleyici yan haline gelmektedir) olduğu dönemler isterse üst yapının belirleyici (üretim ilişkilerinin devrimleştirilmesine üst yapının engel olduğu dönemler) olduğu dönemlerde esas halka gene sınıf mücadelesinin ihtiyaç ve talepleridir. Sınıf mücadelesinin bu ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda hem alt yapıda hem de üst yapıdaki devrimler, toplumun ilerlemesinde ve sosyalizmin inşasında önemli noktaları teşkil etmektedir. Gerek alt ve üst yapı, gerek üretici güçler ve üretim ilişkileri ilişkisi, sınıf mücadelesinin ihtiyaçları temelinde ele alınmalıdır. Her şey sosyalist yolla kapitalist yol arasındaki çatışmanın gazabına uğramak zorundadır. Sonuç itibarıyla bütün ilişkilerde bu çatışmanın ihtiyacına göre şekillenecektir.

Yukarıda sosyalist üretim ilişkilerinin özellikleri, sınıfların iktisadi, sosyal, siyasal kökleri, sınıf çatışmalarının ringi, toplumun alt ve üst yapısı, üretici güçler üretim ilişkileri ilişkisi sınıf mücadelesinin bu ilişkilerdeki temel unsur olma özelliğini toplumun devrimleşmesinde eskiden devrimleşmesi yeninin inşasında bilinç madde ilişkisi; Kısacası hem sosyalizmin iktisadi yasalar halkasındaki hem de bu toplumdaki sınıf mücadelesi halkasındaki iç hareketi genel olarak ortaya koymaya çalıştık.

Sosyalizmin dinamizmini ve sınıf mücadelesinin diyalektiği konusunda yukarıda ortaya koymaya çalıştığımız görüşlerimiz rahatlıkla teslim edileceği gibi gayet açık, net ve berraktır. Özetlemeye çalıştığımız (ileride daha detaylı açacağımız) görüşlerimiz üzerinde demagoji ve çarpıtma yapılmadığı sürece görüşlerimizin mahkumiyeti sözkonusu olamaz. Görüşlerimizi mahkum etmeye çalışan güçler varsa (şayet karşı çıkma cesareti gösterebilirlerse) onlarla da çeşitli düzeylerde polemik yürütebiliriz. MZD'nin sınıf mücadelesinin sosyal pratik süzgecinde bilimsel senteze kavuşturduğu bu tezlerin operatörünü karalama ve saldırılar karşısında yakıcı bir asit gibi işlev yaparak bu kara çalmaları kül kestirebilecek güce muktedirdir. Çünkü doğrular her zaman güçlüdür. Biz polemik davetiyelelerini uzattıktan sonra görüşlerimize dolayısıyla da M-L MZD'nin sosyalizmin dinamizmini ve sınıf mücadelesinin diyalektiğine ilişkin tezlerine yapılan saldırılara ilişkin birkaç söz söylemek ve gelen saldırıları genel hatlarıyla değerlendirmek istiyoruz.

Birinci olarak paydaları "sosyalizmin sınıflı bir toplum olduğunu yadsıyan, sosyalist toplumun ikili karakterini kabul etmeyen, dolayısıyla kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın sosyalizm boyunca devam edeceğini" reddeden görüşler üzerinde durmak istiyoruz. Bu görüşler oldukça geniş bir yelpazenin dünya görüşüdür. Onlarca renk ve tondan oluşan gökkuşağı misali dizilen bu yoğunluklar (TKP'den geriyeye dönüşleri kabul ettiklerini iddia eden TDKP'ye kadar başka bir deyişle modern revizyonizmin odakları ve yandaşları, bilumum orta yolcu akımlar, sosyal emperyalizme Hocacı revizyonizm şemsiyesi altında karşı çıkan akımlar) hem Marksist "sınıf" tahlilleriyle çatışmakta, hem de diyalektik materyalist felsefe ile çatışmaktadır. Bu geniş çevrenin gerçeğe karşı umutsuz kavgada gittikçe(!) direniş ilan etmeleri olguların özünü değiştirememektedir. Yine bu güçlerin geniş bir koro olmaları özelliği ile MZD'ye karşı saldırılarının onda en ufak bir gedik açmaması birbirine ters orantılı olarak gelişmektedir. Öncelikle sosyalizmin sınıflı bir toplum olmadığını iddia edenlere cevap üzerinde kısaca duralım. Marksistler sınıf deyince ne anlarlar? Marksist sınıf tahlili nasıl yapılır? Bu mesele küçümsenecek bir mesele değildir. Akademik bir tartışma ya da "bir sınav" değildir. Bu konuda kafa karışıklığının sosyalizmde epeyce "gaf" yaptırdığı artık ortadadır. Sınıf, üretimdeki yerleri ortak olan gelir dağılımında ortak pay alan, dolayısıyla dünya görüşü bakımından bir yere sahip

olan insan topluluğudur. Üretimdeki yerleri ve gelir dağılımında ortak yerleri olan bir kesim, toplumdan bir bütün olarak ayrıldığına üretimdeki yerleri ve gelir dağılımında farklı olan bir başka kesimin toplumun diğer katmanlarını oluştururlar. Tüm toplumun bir çember içine alındığını düşünürsek, şu sınıf, ya da bu sınıf ayrımı yapılabilmemesi için üretimdeki yerleri ortak gelir dağılımında ortak pay ve dünya görüşünde bir yere sahip kesimler, paralel ya da meridyen ile diğerlerinden ayırma zorunluluğu gündeme gelir. Bu paralel veya meridyenler "süs" olsun diye değil, "akademik bir fantazi" diye değil, toplumdaki sınıfların birbirleriyle ayrışması için yapılır. Tabiatıyla toplumun bir kesimini ayırdığımızda diğer kesiminde farklı olan özellikleri ayrışmanın referans noktasını oluşturmaktadır. O zaman bir toplumda toplumun bir kesimini göğüslerini gere gere "proletaryaaa" diye ayıran oportünist gaffiller diğer kesimini nasıl adlandıracaklar? Toplumun ayrışan kesimi dışında kalan güçler hangi sınıflara tekabül edecek? Gene sözde proletarya diktatörlüğünden ağızlarını şapırdatarak sık sık dem vuran (Gorbaçov'dan Kastro'ya, Enver Hoca'dan Çüce Teng'e ve dünyadaki uysal çömezlerince kadar) tüm cehalet ve sefalet abideleri "Proletarya diktatörlüğü kime uygulanır?" sorusuna ne cevap vereceklerdir. Köylülere, aydınlara vs., küçük burjuvazinin diğer katmanlarına mı? Böyle değil de burjuvazi için bir diktatörlük tür deniliyorsa (bazıları miskin bir bi-

çimde ara sıra böyle gevelemektedir) o zaman bu sınıf sosyalizmin bir ürünü değil midir? Bu toplumda burjuvazi mevcut olduğuna göre neden sınıflı bir toplum gerçeği karşısında yer alınıyor? Çünkü bu akımlar dil ucu ile kabul ettikleri bu sınıfın yeri ve niteliği konusunda zerre kadar açıklığa sahip değildir. Burjuvazinin varlığını bu akımlar kabul etseler de (esas olarak hiç biri gerçek anlamda kabullenmiyorlar) onların bu görüşleri yine M-L Maoistlerin elinin tersiyle reddedilecektir. (Yeni burjuvazi ve rolünü kabullenmedikleri sürece.) Demek ki burjuvazi ve proletaryanın yan yana olduğu bir toplumu sınıflı toplum olarak görmeme bu sınıfların aynı üretim ilişkileri (sosyalist üretim ilişkileri) içinde ama birbirlerine karşıt yönlerde mücadele ile bu toplumu dönüştürme savasını görülemez.

Yine sosyalizmin sınıflı bir toplum olduğunu yadsıyanlar, "Bir yerde burjuvazi varsa proletarya da vardır, proletarya varsa burjuvazi de vardır" şeklindeki çok kaba bir diyalektik gerçeği reddetmektedirler. Onlar bu kaba gerçek karşısında gözlerini faltaşı gibi açıp hiddetlenerken bu gerçeğe karşı çıktıklarında bu iki sınıfın birinin varlığının diğerinin varlığına bağlı olduğunu göremeyecek kadar siyasi aptallardır. Bu sınıfların birbirlerinin karşıtı olarak var olduklarını göremeyenler, "dogmato revizyonizmin magnetik alanında uyuşuk birer molekül" olmaya mahkumdurlar. Sınıfsız toplumda proletarya var mıdır? Proletarya kendi kendinin varlığını na-

sıl ortadan kaldıracak, "harakiri" yapılarak mı? Hayır, karşıtı (burjuvazi) ortadan kaldırarak. Dahası burjuvazi varlığını sürdürdükçe sınıfsız toplum diye bir şey hayal edilebilir mi? Ya da eski kapitalistleri mezara gömdükten sonra sınıfsız topluma geçilebilir mi? Neresinden ele alınırsa alınsın, bu pespaye görüşler her tarafından dökülmektedir.

Yukarıdaki gerçekler karşısında bu cephe içinde bazıları mıymıntı bir şekilde, "sosyalizmde sınıflar vardır, burjuvazi de vardır ama düşünce alanında vardır" şeklindeki tezleri ileri sürmektedir. Bu revizyonist grubun yağmurdan kaçarken doluya tutulduğunun farkında olmaması oldukça garipsenecek bir durumdur. Bu ilkel kafalar düşünce madde diyalektiğini tepe taklak ederken hiç gocunmamaktadırlar. Üst yapıda düşünce alanında burjuvazi vardır ama alt yapıda (ekonomik planda) burjuvazi yoktur diyen bu akımlar, düşünceyi belirleyen şeyin madde olduğunu yadsıtmaktadırlar. Bir yerde maddi zemin olmadan o maddi zeminin düşüncesinden bahsetmek mümkün değildir. Madde olmadan düşünce olur mu? Düşünce maddeden çıkar tekrar maddeye döner. Burjuvazinin iktisadi sosyal planda vs. olmadığı bir yerde burjuvazi düşüncesinden bahsetmek nasıl mümkün olabilir? Alt yapıda burjuvazi mevcut ise üst yapıda düşünce alanında da mevcuttur. Maddi olgu olmayan bir sınıfın düşünce planında varlığını aramaya çalışanlar bu uğraşlarının bıkkınlık verici kaosu içinde çile çekmeye mahkumlardır. Sınıfsız toplumda burjuvazi düşüncesi neden yoktur? Çünkü sınıf olarak ortadan kaldırılmıştır. O zaman lafta "sol" öde "aşırı sağcı" bu görüşler teşhir tahtasına çivilenmişken yine bu tezlere sarılmak kimlere kazanç sağlayabilir? Görülebileceği gibi oportünizme ve revizyonizme geçit yoktur. Görüşlerimize uyduruk üfürüklerle karşı çıkanların oportünist cehalet ve sefaletleri içiçe geçmiş iki halkayı oluşturmaktadır.

Sosyalist toplumun ikili karakterini görmeyen akımların uyduruk tezleri geriye dönüş konusunda da kendisini apaçık göstermektedir. Bu konuda görüşlerimize karşı seldiri cephesini üç bölüme ele alabiliriz.

Birinci olarak, ortak paydaları sosyalizmde geriye dönüşleri hiç kabul etmeyen görüşler. Bu görüşler geriye dönen sosyalizmi her yönü ile onaylayan, kapitalizmin restorasyonuna alkış tutan efendileri modern revizyonist elebaşlarının kumanda sistemiyle hareket eden görüşlerdir. Bugün sosyal emperyalizmin yedeği haline gelen bu akımlar efendilerinin her dediklerini bo-

yunlarını bükerek onaylayan pısrık sosyalistler olarak sosyalist sistemde meydana gelen muazzam nitel değişmelerin her kesitini rahatlıkla onaylamaktadır. Dün Lenin dönemindeki sosyalizm öven bu akımlar bugün Gorbaçov yoldaşlarının yeniliklerini ve açıklıklarına methiyeler dizmektedirler. Birbirine taban tabana zıt iki dönem ikisini de onaylayan bu akımların tezlerindeki muazzam çıkmaz bugün Gorbaçov gibi azılı revizyonist elebaşı tarafından acı itiraflarla dile getirilmektedir. Modern revizyonizmin esiri olan geniş bir cephedeki akımların en temel özelliği efendilerin modern revizyonistlerin acı itiraflarını daha sonradan onu takip ederek ama alçak sesle tekrar etmeleridir. Onlara göre Gorbaçov ve şurakası "fuhuşa karşı savaş, alkoholize karşı kampanyalar, kolhozları özel tekkellere devretme, hisse senetlerini satılığa çıkarma, dört milyona yakın iş yerinin iflası, üretimin yarıdan fazla bir oranda durması, en ünlü tarım ülkesinde tarımsal kıtlığın Afrika'daki açlığı andırırıcısına kendisini hissettirmesi, toplumsal yozlaşma vs. ulusal baskı ve ayaklanmalar" Glasnost-Perestroikaları ile kriz içinde debelenen yapıyı önceden kullandıkları maskeleri de bir kenara fırlatarak, onarmaya çalışması hangi sosyalizme ilişkin bir meseledir? Böyle bir sosyalizm ne menem bir şeydir? Sorun açıktır. Bürokrat devlet kapitalizmi konjoktürün zorlamasıyla yeni yapısal değişmeye girmek zorundadır. Gorbaçov manevrası da konjoktürdeki sancılı sıkıştırımdan başka bir şey değildir. (Bu konu oldukça ayrıntılı ve önemli bir konudur. Yazımızın konusu olmadığından geçiyoruz) Bahsi geçen cephe sosyalizmde geriye dönüşü kabul etmemeleri efendilerine olan aşırı bağımlılık ilişkilerinden ve modern revizyonizmin sadık uşakları olmalarından gelmektedir.

İkinci olarak ortak paydaları geriye dönüşleri bazı özel durumlarda mümkün gören orta yolcu akımların görüşleridir. Bu akımlar geriye dönüşler "empyrialist bir ülkenin sosyalist bir ülkeyi işgal etmesi ya da içeriden güçlü bir askeri karşı devrimci darbe yapılmasıyla mümkündür" demektedirler. Bu akımlara göre onlarca yıl sosyalizmin uygulandığı bir ülkede başka hiçbir şekilde geriye dönüş mümkün değildir. Bu görüşler birçok açıdan deşifre edilmek zorundadır. Birinci olarak sosyalizmden kapitalizme geçiş için silahlı bir karşı devrimci darbe aramak anlamsızdır. Çünkü bu darbeler silahlı olmayabilir. Yukarıdan aşağıya siyasal iktidarı gasp eden modern revizyonistlerin bu ele geçirme işleri bir darbedir. O nedenle Teng darbesi, Kruşçev darbesi vs. diyebilmek-

teyiz. Bu karşı devrimci darbede (iktidarın gaspı), silahın şiddeti değil iktidarın dizgini tain edicidir. Silah kullanıp kullanılmaması hiç önemli değildir. Yine bu güçlerin onlarca yıl proletarya diktatörlüğünün uygulandığı bir ülkede geriye dönüşü mümkün görmemelerinin (yukarıdaki özgüllükler hariç) sosyalizm bir kere uygulandı mı o tipişi tipişi sınıfsız topluma gider şeklinde bir bakış açısına sahip olmalarından gelmektedir. Halbuki proletarya diktatörlüğü altında birkaç kuşak geçse de KP'nin kreşlerinde doğan bebeler Parti militanları olarak yetişeler de, toplumda önemli gelişimler olsa da sosyalizm var oldukça geriye dönüşler var olacaktır. Bu güçlerin en önemli özellikleri "ne şiş yansın ne kebab" diyerek tarihsel rollerini orta yol olarak oynamalarıdır. Ancak orta yolculuk tarihsel misyonu doldurmuş bu ideolojinin birinci sınıf mimarları Gorbaçov Yoldaşının dizinin dibinde pipolarını tütürmektedirler. Kastro'culuğa özenmeye sınıf mücadelesi artık izin vermemektedir. Bu akımlar 70'li yıllarda orta yolcu çizgilerini sistemleştirirken Gorbaçov'un 1988'deki harika yeniliklerinden biberlerdi. Bu yeni kampanyalar (anti fuhuş, anti alkol, anti kolektifizasyon, anti sosyalist) bu güçleri muazzam bir şekilde basınc altına almaktadır. Bu akımlar sosyalizmin iflas (./.) ettiğini açıktan söyleyerek (bu konuda en cesaretli sesler "Yeni Öncü"nın artçı ilkel görüşler cephesinden gelmektedir) bu durumdan kurtuluş için örgütlenme özgürlüğü ve çok partili sistemde geçişli salgı vermektedirler. Bu akımlar bu önermeleriyle Gorbaçov'un anti bürokratism kampanyalarının cezbedici muhteşemliği(!) karşısında fena halde büyülenmişlerdir. Bu akımlar çok partilicilik ve örgüt özgürlüğü talebinde bulunurlarken çıkmazlarını değişik şekillerde dile getirmektedirler. Bu sistemde yüz adet parti ve partilerde olsa, bu partilerden biri gelişmelerde diğerlerinden (99)undan daha fazla etkin rol oynayacaktır. Bu diyalektik alfabesi gereği böyledir. Kaldı ki proletaryanın partisi bile kendi varlığına son vermeyi hedeflerken, hem kendi partisinin, hem de başka sınıfların partilerinin ilelebet yaşamalarına müsadde etmesinden başka aptalca bir iş olamaz. Yine ne idüğü belirsiz örgütlenme özgürlüğü niçin ortaya atılmaktadır ki? Sosyalizmde kitleler örgütlenebilecek bir hürriyete sahip değildir mi? En geniş burjuva demokrasinden yüz kat daha demokratik olan proleter demokrasisinde örgütlenme özgürlüğünün olmaması nasıl izah edilebilir? Enbar yoldaşın(!) bu konudaki eski revizyonist güftelerine yeni beste yapmaya çalışan bu akımlar soluğu Euro

komünizmi teraslarında almamaları mümkün değildir.

Üçüncü olarak görüşlerimize karşı tutum sergileyen ve ortak paydaları geriye dönüşlerin eski kapitalistlerden, uluslararası sermayeden, küçük üreticilerden, eski kapitalist alışkanlıklardan geldiğini iddia eden görüşlerdir. Bu görüşler her ne kadar geriye dönüşleri kabul etse de, geriye dönüşün dinamiğini bilimsel olarak izah edebilecek bir bakış açısına sahip değildirler. Bu görüşlere sahip tüm akımlar (aralarındaki türev farklılıkları bir tarafa bırakılırsa) gerek burjuvazinin yeni niteliği, gerekse kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın ateş hattı ve iç hareketi konusunda bilimsel bir bakışa sahip değildirler. Yine bu akımların en temel özelliği sosyalizme ilişkin geçmişte yapılan ciddi hataları erdem olarak kabullenmeleridir.

Sosyal emperyalizmi kabul ettiğini iddia eden bu güçler eski kapitalistler, uluslararası sermaye, küçük üretim, eski alışkanlıklara geriye dönüş nedeni olarak gösterdiklerinden ciddi "gaflar" yapmaları da kaçınılmaz olmaktadır. Çünkü uluslararası sermaye varlığını sürdürülebilir, ama ona rağmen bir ülkede geriye dönüş olmayabilir. Uluslararası sermaye iki şekilde oynayabilir. Birincisi karşı devrimci istila ve işgal, ikincisi uşaklarına çok yönlü destek ile karşı devrimci darbe yoluyla sosyalizmi kuşatabilir ve geriye çevirebilir. Biz birincisi açık olduğunda böyle durumları olanaksız görüyoruz (ancak biz meselenin işgal yanını tartışmıyoruz), ülkede ulusal dayanaklarından yoksun bırakılan mali sermayenin uşaklarını harekete geçirmesinin yolları son derece sınırlıdır. İkinci rolün üzerinde kısaca durmak istiyoruz. Eski kapitalistler, devrim sonrasındaki alaşağı edilmiş mallarına el konulmuştur. Yıllarca proletarya diktatörlüğü ile de tamamen yok edilmiştir. Eski sömürücüler ve onlara kan bağı ile bağlı olan aile efradının ekonomik gücü sıfıra indirilmiş servetleri ellerinden alınmıştır. Dolayısıyla bu güçlerin derlenip toplanarak yeniden eski rejime dönüşü (örneğin Çarlık dönemine) başarabilmeleri oldukça zordur. Bu güçlerin karşı devrimci askeri darbe vs. yapmaları bu şekilde iktidara yeniden sahip olmaları vs. konumuz açısından hiç önemli değildir. Eski kapitalistler tasfiye edildikten sonra on yıllarca proletarya diktatörlüğü uygulandığında eski kapitalistlerin yerinde yeller esecektir. O nedenle eski kapitalistlerin darbeleri (zaten bu durum kendisini açıkça gösterir) ile geriye dönüşünü beklemek anlamsızdır. Yine eski alışkanlıklar uzun süre varlığını sürdürmesine rağmen proleter-

ya diktatörlüğü koşullarında önemli ölçüde gerilemiştir. Çünkü kapitalist alışkanlıklara kaynaklık eden, onu besleyen maddi ortam sosyalizm ile birlikte ciddi ölçüde geriletilmiştir, dolayısıyla geriye dönüşü bu ögeye bağlamak anlamsızdır. Yine küçük üretimin geriye dönüşlerinde esas unsur olarak gösterilmesi (kuşkusuz etkileme vardır) meseleyi bilimsel olarak izah edemeyecektir. Yıllarca proletarya diktatörlüğünün yaşandığı bir ülkede kollektif mülkiyet karşısında gittikçe geriletilen küçük üretim ve küçük üretimle uğraşan küçük üreticiler, bu toplumun yıkımını örgütleyebilecek ne iktisadi, ne de siyasi bir etkinliğe sahiptir. Küçük üretimin geniş bir kesimde yaygınlığı elbette yazımızın geçmiş bölümlerinde belirttiğimiz sosyalizmin dengesizliklerini etkiler. Ancak sosyalizmin yıkımını sevk ve idare edebilecek bir rol oynayabilmesi son derece sınırlıdır. Hem bir başka önemli yan daha vardır ki, bir toplumun yıkımına önderlik eden sınıf yeni kurduğu toplumun efendisi olmak zorundadır. Denilebilir ki, sosyalizm içindeki küçük üreticiler, sosyalizmi yıkmaya önderlik ederek kapitalizmi restore ettiklerinde kapitalizmin efendisi sınıf olurlar. Elbette denemez. Çünkü hem ekonomi politik yasaları buna izin vermez, hem de hayatın gerçekliği bu değildir. Örneğin köleci toplumda devrimci sınıf rolünü oynayan özgür yurttaşlar denilen küçük zanaatçılar bu toplumun yıkılmasına önderlik etmiş feodalizmin efendisi olmuştur. Feodalizmin bağrında burjuvazi feodalizmi yıkmış kapitalizmin efendisi, yönetici sınıfı olmuştur. Aynı durum sosyalizm içindeki küçük üreticiler için söylenebilir mi? Elbette söylenemez. Dolayısıyla geriye dönüşlerin asıl kaynağı da köylüler değildir. Bu konuda Lenin'in "küçük üretim dünyada çok ama çok yaygındır. Küçük üretim her saat her dakika kapitalizmi geliştirmektedir" derken servet biriktiren dolayısıyla da kontrol altına alınmadığı takdirde kapitalistler haline gelen ögelerde, bahsetmektedir. Ne var ki bu durumda bile gelişen ve palazlanan küçük üreticiler artık palazlandığı oranda küçük üretici olmaktan çıkmış kapitalist haline gelmiştir.

Yukarıdaki tespitlerin siyasi faturasının bedeli enternasyonal proletaryaya çok ağır ödettirilmiştir. Bugün geriye dönüp baktığımızda, bu tespitlerin eksik ve hatalı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyoruz. Geriye dönüşleri uluslararası sermaye ve eski kapitalistler, küçük üreticiler, eski alışkanlıklar vs. olarak görenler daha sonradan proletarya diktatörlüğünün uygulanışı ile adım adım bu ögelerin silindiğini gördüklerinden

ötürü artık geriye dönüş koşulları son derece zayıftır. Artık sınıflar kalmamıştır, sınıf farklılıkları ortadan kalkmıştır vs. şeklinde muazzam tarihsel yanlışları içeren sonuçlara varmışlardır. Stalin'in vardığı bu sonuçların bugünkü bedeli oldukça ağırdır. Yapılan hatalara erdem olarak sarılanlar ilkel ve örümcek tutan kafaları ile olsa olsa yeni geriye dönen mevziler yaratabilirler, aksisi mümkün değildir. Stalin'in hatalı tespitlerinin berak bir şekilde dile getirildiği "Anayasa konuşmalarında;

"Bu değişimler neyi gösterir, neye ta-nıklık eder?

İlk olarak işçi sınıfı ile köylülük arasında aynı şekilde bu sınıflar ile aydınlar arasındaki sınır çizgisinin silindiğini, eski sınıf tekelciliğinin yok olduğunu gösterir. Bu demektir ki, bu toplumsal gruplar arasındaki mesafe gitgide azalıyor. İkinci olarak bu değişimler bu toplumsal gruplar arasındaki ekonomik çelişkilerin de yok olduğunu, silindiğini gösterir ve son olarak aynı şekilde toplumsal gruplar arasındaki politik çelişkilerinde yok olduğunu, silindiğini gösterir." (Leninizmin Sorunları, sf.625) şeklindeki hatalı görüşlerin ağır siyasi faturasını enternasyonal proletarya 1956'lardan sonraki süreçte ödedi. Fazlasıyla ödedi. Her ne kadar Stalin'in o dönemde bu cins hata yapabilmesi için koşullar son derece uygunsa da,

(ötede proletarya diktatörlüğü tecrübesi olmaması, olumsuz uluslararası ve ülke koşulları, 1929 bunalımının yakıcı etkileri, dünyanın yeniden II. Dünya Savaşı bandına doğru sürüklenişi, tarımdaki gelişmeler, sanayinin durumu, Partinin durumu vs.) bugün bu tespitlerin hatalı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyoruz. Bunu söylemek Stalin'in büyük M-L, Proletaryanın usta öğretmeni olduğu gerçeği ile çelişmez. Durum gayet açıkken hâlâ Stalin'in hatalarına erdem olarak sarılmakta ısrar edenlerin bugün işledikleri siyasal suçların ceremesinin ağırlığı daha iyi görülmelidir.

Görülebileceği gibi üçüncü cephedeki karşı çıkışların da muazzam bir yetersizlik ve anti-bilimselliği de gayet açıktır. O nedenle bu cephenin de karşı çıkışta kullandığı silahlar oldukça ilkel ve paslıdır.

Sosyalizmin dinamizmi ve sınıf mücadelesinin diyalektiği üzerine genel bakış açımızı mümkün olduğunca ayrılık noktalarına önem vererek ortaya koymaya çalıştık. Görüşlerimize bir çok noktada diğer güçlerden eleştirilerin geleceğini şimdiden biliyoruz. Okuyucularımız ve gelebilecek eleştiriler çerçevesinde bu konunun detaylandırılması gereken yerlerini dergimizin öntümüzdeki sayılarında açmaya çalışacağız. İleride yeniden buluşmak ümidiyle.

□

demokrasi için

ATAK

AYLIK SOSYALİST DERGİ

"...Atak ve yenilik gerek. Proletaryanın ve emekçi kitlelerin karşı karşıya kaldıkları sorunlarda en gerçekçi talepler ataklar halinde sunulmalı. Devrimci potansiyel yaygınlık adına dağıtılmamalı. Mücadelede ana halkalar seçilmeli ve bu odaklardan atakla güçlü çıkışlar yaparak emekçi kitlelerin temsilciliğine hak kazanılmalı.

Her burjuva alternatifine, her reformist alternatifine ve her soyut tepkici alternatifine Leninist gerçekçi atak, nesnel koşullara uyumlu olarak sunulmalı. Klasik şemalardan sıyrılmalı..."

Eylül'de ÇIKIYOR.

Yazışma Adresi: Bayram BALCI

P.K. 207 Yenişehir - ANKARA

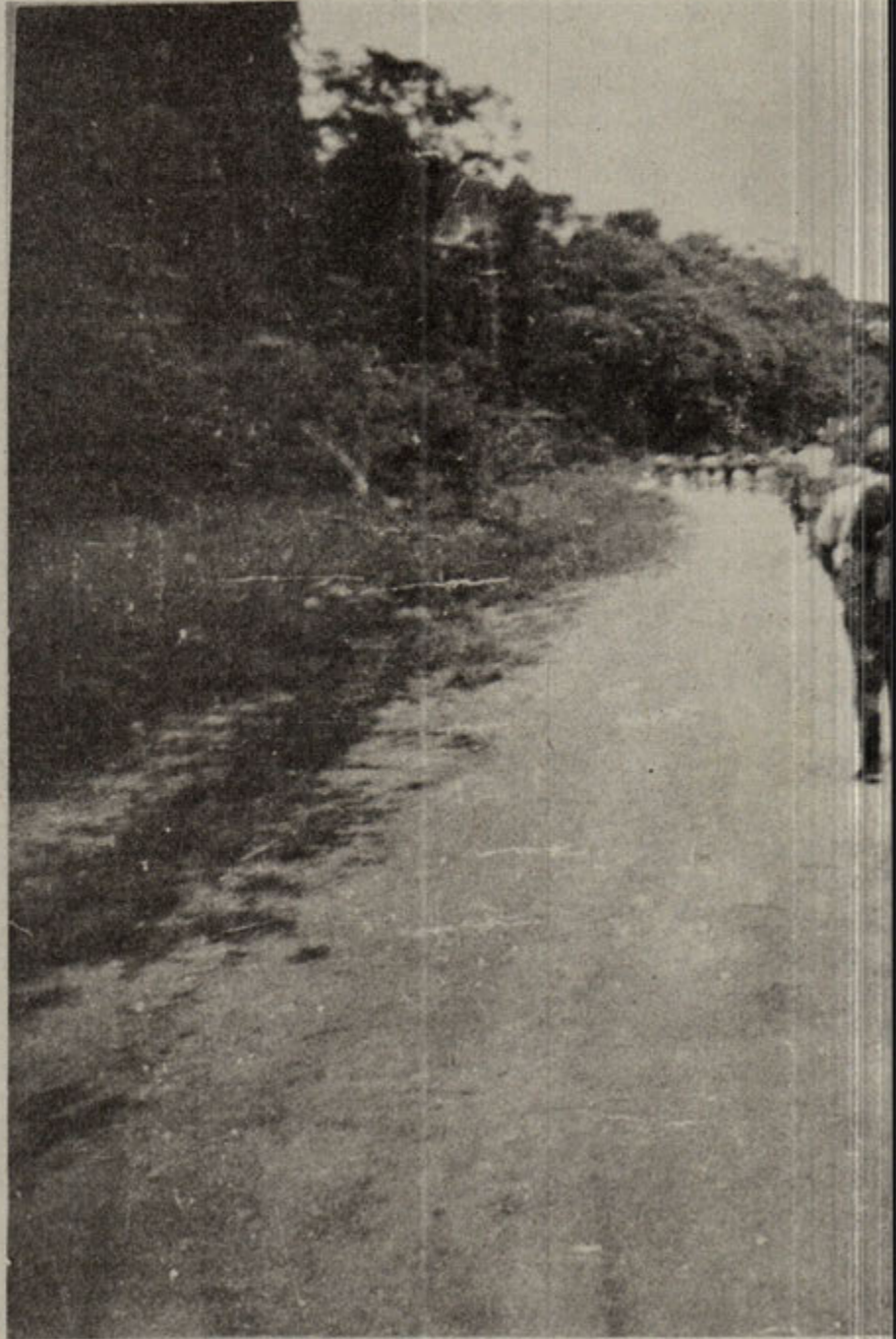
Yeni Demokrasi'nin 12. sayısında Peru ile ilgili bir belgesel yazı yayınlandı. Peru gerçeği ülkemiz gerçeğine ne kadar da benziyor. Yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerin belli farklı yönleri olmasına rağmen, benzer yönleri çoktur. Emperyalizm bu tür ülkelere genellikle aynı görevi yükler. Bu tür ülkelerdeki hakim sınıfların kaderleri de birbirine benzer. Baskı, zulüm, katliam ve emperyalizme göbekten bağımlılık, sahte demokrasicilik, peşpeşe askeri darbeler (vatani ve demokrasiyi kurtarma adına), işsizlik, yolsuzluk, yoksulluk vs. vs. Ve ekonominin sürekli çıkmaz içinde oluşu...

Ülkemizdeki oportünist ve revizyonistler Peru gerçeğini kavrayamadıkları gibi, ülkemiz gerçeğini de bir türlü kavrayamıyorlar. Daha doğrusu başka ülkelerde verilen mücadeleleri biraz onaylar gibi gözükseler de, bu mücadele yöntemleri ülkemiz açısından ele alındığında bir sürü revizyonist teorileri peşpeşe sıralıyorlar. Devrimin yapılmaması için her türlü revizyonist ve oportünist teorileri yemin billah edercesine, Türkiye halklarının gözünü kör edercesine piyasaya sürmeye çalışıyorlar. Nitekim bu tür teori sahipleri genellikle UKH'e ihanet eden dönemlerden nasip leniyorlar. Ya Troçkizm, ya Kruşçev ve Gorbaçov, ya da ML'in yeni dönüğü Enver Hoca revizyonistlerinden ödünç almışlardır.

Peru KP'i ilk silaha sarıldığında, Peru'daki tüm revizyonistler hep bir ağızdan bağırmağa başladılar "Yanlış" (?) diye. O sırada Peru gericileri ve burjuvazinin boyalı basını da, PKP'i "anarşist"likle suçluyordu. Tarihin cilvesine bak ki sosyal demokrat kılıflı APRA hükümeti iş başına gelince tüm oportünist ve revizyonistler PKP'e çağrı yaparak silahları susturmasını istediler. Neden mi? "Avrupa Peru'ya demokrasi getirdi" diye. Ama PKP mücadelesine devam etti. PKP'e karşı APRA'nın yanında yer alan revizyonist cephe bugün parçalanmış durumdadır. PKP'nin sekiz yıldır sürdürdüğü silahlı mücadele egemen sınıfları çok zor durumlara soktuğu gibi, revizyonist ve reformist cephenin parçalanmasına neden oldu. Çünkü bu cephe silahlı mücadele karşısında güçlerini giderek yitirdi. Kitleler gerçekleri yavaş yavaş görerek revizyonist ve reformist cepheyi terk etmeye başladılar. Silahların (halkların kullandığı silahların) ısrarlı gücü kitleleri kendi etrafında toplama-yı başarıyor.

Peru gerçeği bir şeyi daha iyi göstermiştir. Sosyal demokrat kılıflı burjuva partilerinin halkı nasıl katlettiğini,

Peru gerçeği

Peru Komünist Partisi önderliğindeki Halk Ordusunu oluşturan gerilla

ve öğrettikleri

birliklerinden bir grup.

emperyalizmin uşakları olduğunu, demokrasibilizminin sahte olduğunu görmek isteyenlere göstermiştir. Ülkemizde APRA'nın bir benzeri olan SHP'de iktidara geldiğinde ülkemizde mücadele yürüten silahlı güçlere karşı aynı politikayı izleyecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. ML'ler daha 1970'lerin başlarında bu gerçeği dile getirmiştir. Ama dün CHP'nin kuyruğuna takılanlar bugün de SHP'nin kuyruğuna takılıyorlar, ya da onu halka daha şirin göstermeye çalışıyorlar. Peru'daki revizyonist cephenin APRA'yı Peru halkına ılımlı göstermeye çalıştıkları gibi.

Geriyeye dönüşler sonucu ML'in artık iki ayağı üzerinde duramayacağını savunanlar ya da bunun bir benzeri olan, "ML'i çağımıza uygun hale getirmeliyiz" diyen Deng Sio Ping, Gorbacov gibi karşı devrimcilerin söylediklerinin aksine, ML giderek güçleniyor. ML-MZD'nin kendine rehber alan proletarya partileri, özellikle yarı-sömürge ülkelerde geliştirenler. DEH içinde yer alan birçok proletarya partisi ülkelerinde silahlı mücadeleyi yükseltiyorlar. Modern revizyonistlerin, troçkistlerin, Enver Hoca revizyonistlerin peşlerinde gidenler ise, her geçen gün eriyip yok oluyorlar ya da burjuvazinin yedeği durumuna düşüyorlar. Kendilerine ML-MZD rehber alan PKP, HKP (ML), Kolombiya KP (ML), Srilanka'daki ML'ler, Türkiye'deki ML'ler ve daha bir çok yerdeki proletarya partileri her geçen gün güçleniyor.

Stalin ve Mao nezdinde ML-MZD karşı büyük bir haçlı saldırısına girişen emperyalistler, Marksizmin "öldüğünü" ispatlamak için elinden geleni artlarına koymuyorlar. Bu nedenle de PKP'nin yürüttüğü mücadeleye azılı bir şekilde saldırıyorlar. Garcia'nın önderliğindeki APRA hükümetinin katliamlarını alkışlıyorlar ve hatta emperyalist basında APRA'nın katliamlarını PKP'ye (ülkemizde bilinen adıyla Aydınlık Yol) yıkmaya çalışıyorlar. Bu tür çabalar boşuna değildir. PKP nezdinde ML-MZD yıpratılması ve zayıflatılması girişimidir.

Ülkemizde ise Enver Hoca'cı akımlar, her ne kadar ML savunduklarını söyleselerde, Peru devrimi karşısında suskunluklarını sürdürüyorlar. Enver Hoca'nın 1978'de ML ve MZD'ne ihanet etmesinden sonra, bunun peşinde gidenlerde hiçbir özeleştiri yapmadan Mao nezdinde ML karşı düşmanca bir tavır içine girdiler. Halk savaşını, iki çizgi mücadelesini, sosyalizmde sınıfların varlığını, felsefede zıtların birliğinin belirleyiciliğini vb. reddeder. Düne kadar Mao'ya yemin billah ederek bağlılıklarını belirten bu revizyonistler, Enver Hoca'nın ihanetinin peşinden yürümeye başladılar. Mao'nun ML olduğunu ve Çin devrimi-

ni reddettiler. Bunların bu kadar hızlı dönüş yapmalarının nedeni ML'e olan bağlılıklarının sığılığında kaynaklanmaktadır. Emegün Bayrağı dergisi bunlardan birisidir. Hâlâ revizyonist -troçkist Enver Hoca hainin bayraktarlığını yapmaya çalışıyor. Ve satır aralarında Mao Zedung'u eleştirmeye çalışıyor. Bu teori yoksunu revizyonistler, yarın UKH içinde yeni yeni bir kargaşalık çıktığında acaba kime sarılacak. Çünkü bu tür revizyonistler UKH içindeki yalpalamalardan çabuk etkileniyorlar. Rüzgarın savurduğu yaprak gibi nerede tutunacakları pek belli olmaz. Ama şu bir gerçek ki, giderek troçkizme doğru kayacaklardır. Çünkü, ülke gerçekliğini kavramayan, yarı-sömürge ülkelerde köylülüğün devrimci rolünü ve proletaryanın en yakın müttefiki olduğunu untarların sonu pek iyi olmuyor. Enver Hoca revizyonisti Mao'nun katkılarını reddetme pahasına Arnavutluk gerçeğini reddetmişti. Daha doğrusu kendi önderliğinde verilen ML yolu reddetti.

Modern revizyonistlerin de devrim diye bir sorunları olmadığı için Peru devrimine kayıtsız kalmaları normaldir. Peru'lu modern revizyonistler şimdi AP-RA ile beraberler. Ülkemizdeki yandaşları TKP ve benzerleri de aynı durumdadır. Görevleri Proletaryanın ve halkların mücadelesini önlemektir. Gorbaçov'un izinden yürüten H.Kutlu haini, Türk hakim sınıflarına, savunduğu "komünizmin" hiçbir zararı olmayacağını anlatmaya çalışıyor. Savunduğu "komünizmin" Türk hakim sınıfların politikasından pek farklı olmadığını, tek farkın efendisinin değişik olduğunu söylemeye çalışıyor. Hepsisi bu.

Ülkemizdeki reformist akımlar ise Peru devrimi gerçeğine kökten karşıdılar. Onların görevi, burjuva düzeninin pürüzlerini gidermektir. Halkı burjuva demokrasisi safsataları ile kandırarak, burjuvazinin uysal kölesi haline getirmektedir. Her şeyin barış içinde çözülmesini isterler. Ne var ki iyi niyetli gibi gözükten bu tavırlarına burjuva-feodal devlet izin vermez. Başını Saçak ve İkbine Doğru dergilerinin çektiği burjuva demokrat akımlar ülkemizde proletarya hareketinin güçlenmesine karşıdılar. Bu nedenle PKP'nin mücadelesine de karşı bir tutum içindedirler. Reformist akımların en büyük özelliği güçlüden yana tavır almaktır. Yarın proletarya hareketi güçlendiğinde proletaryadan yana tavır koymaları mümkün olabilir. Orta burjuvazinin geleneksel tavrı budur. Burjuvazi güçlü olduğunda ondan yana, proletarya güçlendiğinde ise ondan yana tavır koyabilir. Bugün ülkemizde burjuvazi-

nin yedeği durumundadırlar.

Peru devrimine sessiz kalanlardan birisi de Yeni Çözüm dergisidir. Sessiz kalmasının nedeni modern revizyonizmin etkisinden bütünüyle kurtulamamasıdır. Gorbaçov'u dil ucuyla eleştirmesi, ona revizyonist demesi, sorunun esasını teşkil etmiyor. Kendine ML diyen bir dergi, hâlâ geriye dönüş gerçeğini kabule yanaşmıyorsa ve halen Rusya'nın alt yapısının "sosyalist" olduğunu söyleyebiliyorsa, biraz düşünmek gerekiyor. Gorbaçov'un ülkesinde sosyalizm arayanlar kitleleri kandırıyor, eğer bu değilse ML cahili olduklarını açığa vurmuş oluyorlardır. Yeni Çözüm'ün yaptığı da budur. Bugün Rusya sosyalist ise Lenin'in ve Stalin döneminde neydi acaba? iki sınır iki politika. Ama Yeni Çözüm sosyalizm konusundaki cahilliğini ortaya korcasına hâlâ Sovyetler'de "sosyalizm" arıyor. Bugün sıradan demokratlar bile Rusya'da sosyalizmin olmadığını görebiliyorlar. Bir taraftan Gorbaçov'a revizyonist diyeceksin öbür yanda sosyalizmin var olduğunu söyleyeceksin. ML'e yeni bir katkı(!). Revizyonizm sosyalizmi yaşıyor ve geliştiriyor! İşte Yeni Çözüm'ün vardığı nokta bu.

Latin Amerika'da fokocu anlayışlar bugün Peru proletaryasının mücadelesi karşısında iflas bayrağını çekmiş durumdadır. 1960'lı yıllarda önemli bir gelişme göstermelerine rağmen, süreç içinde etkinliklerini yitirdiler. Esas nedeni ise ML değil, küçük burjuva hareketler oluştu. Ne varki Yeni Çözüm bunlardan ders çıkarma yerine, onlara sarılmakla meşgul. Fokocu anlayış ile modern revizyonizmin kırıntılarını üzerlerine taşıyanlar ML olamazlar, ML'lerin mücadelesine de canı gönülden destek vermezler

Sınıf bilinçli proletaryanın ve Türkiye devrimci hareketinin Peru proletaryasının mücadelesinden öğrenmeleri gereken çok şey var. Bugün proletaryayı zayıflatma girişimlerinde vazgeçilmelidir. Kırsal alandaki ayrışmaları suni bir ayrışmadır. Halkın umudu haline gelmiş bir hareketi zayıflatmaya çalışmak, niyet ne olursa olsun burjuvaziye hizmet eden bir tavidir. Peru gerçeğinin de gösterdiği gibi, iki çizgi mücadelesini sindirmek ve sınıf bilinçli proletaryanın gelişmesini sağlamak için, birliği esas almak şarttır. Uzun zamandır buna gözünü yumanlar yanlıgılarını görmezden gelemezler. Ayrışmakla kisa sürede gelişme sağlayacağına söyleyenler, geçen sürede sınıfına zarar vermektense başka bir şey yapamadılar. Çocukluk hastalıkları terk edilmeden, uzun verimli mücadeleye dayanmak zordur. ML-MZD bilimi ışığında yürümedikçe hiçbir yere varılamaz.

Bunu kavramayanlar sınıf mücadelesi içinde yok olmaya mahkumdurlar.

Peru devriminden öğrenmek, gövdeyle birleşmek, sınıf mücadelesinin en üst biçimine hız vermek, var olanları sağlamlaştırmak, yeni mücadele alanları yaratmaktır. Bulduğumuz mücadele alanlarında birleşebileceğimiz tüm güçlerle birleşmek, onların gücünü devrim lehine çekmek olmalıdır.

Peru gerçeği uluslararası alanda anti-ML-MZD akımlara büyük darbeler vururken, ülkemizde de ML-MZD'ni savunan ve onun gereklerini yerine getirmeye çalışan ML'ler giderek güçleniyor. Bu da sınıf bilinçli proletaryanın önüne çok yönlü görevler koymaktadır. Siyasal ve ideolojik görevlerinin yanı sıra, bunun emrettiği pratik görevlerin de yerine getirilmesi için azami çaba harcamak gerekiyor. İdeolojik alanda okun sivrü ucu, modern revizyonizme, troçkizme ve reformizme kaydırılmamalıdır. 12 Eylül darbesinin yoğun baskıları sonucu devrimci saflarda ekilen yalpalıklı tohumları, modern revizyonizmi ve reformizmi güçlendirme eğilimi taşımaktadır. Bu sorunun bir yanı. Bir de, UKH içinde gelişmeler, yani geriye dönüşler bu iki eğilimi güçlendirmeye hizmet ediyor. Bu nedenle, modern revizyonizme, reformizme ve troçkizme karşı ideolojik mücadele yükseltilmelidir. Ancak siyasal ve ideolojik mücadele örgütsel ve pratik mücadele ile birlikte yürümedikçe istenilen başarı elde edilemez. Devrimci teori ile devrimci pratiğin birliğini sağlamak şarttır. Biri tek başına yeterli değildir. Devrimci teorinin devrimci pratik için gerekli olduğunu bilincimizden çıkarmamalıyız. Peru kıvılcımının öğrettiklerinden biri de budur.

Sonuç olarak: Sosyal pratiğin direktifleriyle ve onu değiştirici ve dönüştürücü teori ile donandıktan sonra, proletarya partisinin zafere ulaşmaması için hiçbir engel yoktur. Uluslararası devrim deneyimlerini kendi ülkemizin somutu ile birleştirerek yürüsek, proletaryanın aşamayacağı, yenemeyeceği hiçbir engel olmayacaktır.

Sınıf bilinçli proletaryanın UKH içindeki yalpalamalardan çok az etkilenmesi olumlu bir özelliğidir. Bu onun ML-MZD'ne sarsılmaz olarak bağlılığından ileri geliyor. Aynı zamanda sınıf mücadelesini kesintisiz sürdürmesi, 12 Eylül darbesinde bile mücadelesini durdurmaması, yolunu şaşırmasında küçümsenecek bir olay değildir. Bu özelliklere sahip olan proletarya partisinin sekiz yıllık Peru proletaryasının mücadelesinden olumlu dersler çıkardığı ve çıkaracağı bir gerçektir. □

Purba Bangla Proletarya Partisi (Bengladeş)/PBSP'nin

Mao Değerlendirmesi

Açıklama;

Yayınladığımız bu yazı "Bangladeş Proletarya Partisi"nin Mao'nun halk savaşı konusunda ML'ye yaptığı katkıyı kendi dünya görüşü ve perspektifiyle ele almaktadır. Dünya sosyalist ve devrimci hareketindeki çeşitli düzeylerdeki tartışma ve düşünceleri Türkiye devrimci kamuoyuna sunmayı sosyalist basım görevi sayan dergimiz, bundan sonra da bu görevini yerine getirmeye çalışacaktır.

Özellikle belirtmek istediğimiz bir başka husus da, yayınladığımız bu tür yazılar imza sahiplerini bağlamaktadır.

Daha önceki sayılarımızda Peru Komünist Partisi'ne, Hindistan Komünist Partisi/Marksist-Leninist-Yeniden İnşa Örgütü'ne ait yayınladığımız yazılarda, keza imza sahiplerini bağlamaktadır. Bu konuda bazı kafa karışıklıkları ve yanlış anlaşılmalardan olduğunu okuyucularımızdan dergimize yöneltilen eleştirilere kaynaklık etmesi böylesi bir açıklama zorunlu kılmıştır...

Yeni Demokrasi

Purba Bangla Proletarya Partisi (Bengladeş)/PBSP

Sosyo-ekonomik yapıları, üretim biçimlerinin gelişme seviyeleri ve temel özellikleri açısından, bugünkü dünya ülkeleri genel olarak iki gruba ayrılabilir: bir avuç kapitalist ve emperyalist ülke ile emperyalizm tarafından ezilen ve çoğunluğu teşkil eden ülkeler. Kapitalist-emperyalist güçler arasında iki emperyalist süper güç, ABD ve SSCB, dünya halklarının baş düşma-

nıdırlar. Diğer taraftan gelişmemiş veya az gelişmiş ülkeler, emperyalizm tarafından ezilmekte ve onun yeni (ya da yarı) sömürge sistemine bağlı kılınmaktadır. Bu ülkeler, şekilsel olarak bağımsız olmalarına ve buralarda yerli hükümetler iktidarda olmalarına rağmen, gerçek bağımsızlığa sahip değildirler. Buralardaki yerli hükümetler gerçekte çeşitli emperyalistlerin (ya da bir emperyalist bloğun) uzantıları ve kuklalarıdır. Üretim biçimindeki, üretici güçlerin gelişmesindeki, gelişmelerin aşama veya seviyesindeki farklılıklara rağmen, bu yeni (veya yarı) sömürge ülkeler, bazı ortak temel özellikleri paylaşırlar:

- Birkaçı hariç, bu ülkeler tarımda feodalizmi şu veya bu oranda muhafaza ederler. Fakat çoğu kez, eski klasik tipteki bir feodalizmin varlığı söz konusu değildir. Daha çok, emperyalizmin işleyişi sonucu kapitalizmin belli oranda gelişmesinden dolayı ve daha genel anlamda, artan emperyalist nüfuzdan ötürü, feodalizm çürümüşür ve halen çürümektedir.

- Dolayısıyla, tarım yarı-feodalizme indirgenmiş durumdadır. Feodaller, devlet iktidarını yalnız başlarına ellerinde tutmazlar. Bunlar emperyalizmin araçları durumundadırlar ve süregelen emperyalist yağmanın başlıca dayanaklarından birini oluştururlar.

- Bu ülkelerde gelişen (ve halen gelişmekte olan) kapitalizm, bağımsız milli kapitalizm değildir; aksine, emperyalizme bağımlı çarpık bir kapital durumdadır ve karakteri komprador ve bürokrattır. Bu çarpık komprador-bürokrat kapitalizm, emperyalist sömürünün ana dayanaklarından biridir.

- Bu ülkelerin hükümetleri, komprador-bürokrat kapitalizmin ve feodalizmin temsilcileridir, emperyalistlerin elinde kukladırlar ve onların çıkarlarına hizmet ederler.

- Emperyalizmin bu ülkelere nüfuz etmesi ve bu ülkeler üzerindeki hakimiyeti,

milli kapitalizmin ve milli burjuvazinin gelişmesini engeller.

- Bu ülkelerde, halk kitlelerinin kurtuluşu ve sosyal ilerlemenin önündeki başlıca engeller, yabancı emperyalizm ve bunun yanısıra emperyalizm ile gayrimukaddes ittifak içinde ve ona bağımlı olan komprador bürokrat kapitalizm ve feodalizmdir.

Bu özellikler, bu ülkelerin niteliğinin genel olarak yeni (veya yarı) sömürge olduğunu belirlerler. Bu ülkelerde devrimin aşaması burjuva demokratik, yani milli demokratik, devrimin hedefi ise Mao'nun ifade ettiği gibi, "yabancı emperyalist baskıyı ortadan kaldırmak için bir milli devrim, feodal toprak ağası baskısını yok etmek için de bir demokratik devrim"dir. Bu iki devrim içiçe geçmiş, karşılıklı olarak birbirine bağlı ve birbirine bağımlıdırlar -birini yapmadan diğerini gerçekleştirmek mümkün değildir. Bu ülkelerin devriminin yolu, güzergahı Başkan Mao tarafından çizilen ve gerçekleştirilen ve büyük Çin devriminin örneğinde doğruluğu ispatlanan yeni demokratik devrim ve halk savaşı yoludur. Çin devrimine şahsen katılımıyla ve Marksizm-Leninizm'in genel gerçekliğini Çin devriminin somut şartlarına yaratıcı bir şekilde uygulamayla, Başkan Mao bu halk savaşı ve yeni demokratik devrim güzergahını ve buna ait devrimci teoriyi, strateji ve taktiği geliştirdi. Proleter dünya devrimine ve Marksizm-Leninizm'e yapılan bu muazzam öneme sahip katkılar, sadece Çin devrimi için geçerli olmakla kalmayarak, Devrimci Enternasyonalist Hareket'in Deklarasyonu'nda isabetli bir şekilde ifade edildiği gibi: "Sömürge, yarı (ya da yeni) sömürge ülkelerde devrimci strateji ve taktikleri işleyip genişletmek için, Çin'de uzun yıllar süren devrimci savaş içinde Mao Zedung tarafından geliştirilen teori, hâlâ referans noktasını teşkil etmeye devam ediyor."²

Çin Devrimi'nin zaferinden ve 2.

Dünya Savaşı'ndan sonra, emperyalist sistemde ve bir bütün olarak dünya durumunda önemli değişiklikler söz konusu olmuştur. Bu değişiklikler şunları kapsar:

- Yeni-sömürgecilik, eski sömürgecilik sisteminin yerini almıştır. Hemen hemen tüm eski sömürge ülkelerde, sözüm ona "bağımsız milli devletler" ortaya çıkmıştır.

- Yeni sömürgeci sistemde emperyalizm az gelişmiş ülkelerin hemen hemen tümünde kapitalist gelişmeyi hızlandırmıştır, öyle ki bu ülkeler son derece geri durumlarından tarım alanında dahi yavaş yavaş çıkmaktadırlar, yine de tüm bunlar çarpık bir şekilde gerçekleşmektedir. Çünkü merkezleşmiş askeri-bürokratik devlet cihazı artık sağlam bir zemin üzerinde dikilebilmektedir.

2. Dünya Savaşı sırasında ve hemen ertesinde, bir dizi ülkede proletarya tarafından önderlik edilen sosyalist ve yeni demokratik devrimler zafer kazandı, böylece sosyalist bir kamp oluştu. Ancak önce Sovyetler Birliği'nde ardından da Arnavutluk'ta ve Çin'de revizyonizme ve kapitalizme geri dönüşten dolayı, bugün dünyada herhangi bir sosyalist ülke yoktur. Revizyonistlerin bu dönemlik sonucunu ve bütün bu faktörlerin kaçınılmaz etkisinden dolayı, bütün dünyada ulusal kurtuluş hareketleri ve aynı zamanda proletaryanın devrimci hareketleri (yani dünya sosyalist hareket) yanlış bir seyir olarak korkunç darbeler yedi ve gerçek ulusal kurtuluş hareketleri ilerici uluslararası yardımdan yoksun kaldılar.

1960'tan bu yana, revizyonist Sovyetler Birliği sosyal-emperyalist bir ülkeye dönüştü ve böylece dünya siyaset sahnesine yeni bir emperyalist süpergüç olarak çıktı. Sonuç olarak emperyalist ülkeler, iki süper gücünün başını çektiği birbirleriyle rekabet içinde olan iki blokta gruplaşmış bulunuyorlar. ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizmi, baskı ve sömürlerini daha da yoğunlaştırmak ve etki alanlarını sürekli genişletmek için yerükürün yeniden paylaşımı yönünde şiddetli bir çekişme hatta bir ölüm kalım mücadelesi içerisinde bulunuyorlar. Bu çekişme giderek daha da keskinleşmektedir. Bundan dolayı, Sovyet sosyal-emperyalistleri birçok ülkenin anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketini kendi çıkarları için kullanmaya başlamıştır. Aynı şekilde ABD emperyalistleri de anti-Sovyetik kurtuluş mücadelelerini kendi amaçları için kullanmaktadır. Bütün bunların sonucu olarak, bir kurtuluş mücadelesinin, emperyalist bloklardan birine karşı diğer bloğun yardımını olmadan zafer kazanıp kazanamayacağına ilişkin kuşkular ve kafa karı-

sıklıkları ortaya çıkmıştır.

Bu değişikliklerle bağı içinde, Sovyetler Birliği ve özellikle Çin'in revizyonizme düşmesinden bu yana Mao Zedung'a yapılan saldırılardan ve katkılarının çarpıtılıp yadsınmasından dolayı, yeni, yarı-sömürge ülkelerin devriminde halk savaşı yolunun geçerliliği ve uygulanabilirliğine ilişkin de kuşkular ortaya çıkmıştır. Özel olarak, Moskova yanlısı, Teng yanlısı ve Hoca yanlısı revizyonistler, karışıklık yaymakta, "alternatif yol" adına çeşitli revizyonist ve gerici çizgilerin propagandasını yapmakta ve devrimci hareketlere onarılması mümkün olmayan zararlar vermektedirler. Emperyalizmin ve revizyonizmin bu maskara vekillerinin azılı saldırılar düzenlemeleri ve Marksizm-Leninizm'in en yüksek gelişmesi olan Mao Zedung Düşüncesi'ni çarpıtmaya, prestijini düşürmeye ve eninde sonunda onu toptan bir kenara atmaya çalışmaları aşında gayet doğaldır. Gerçek Marksist devrimciler muzaffer halk savaşı örnekleri vermedikleri müddetçe de bunlar böyle yapmaya devam edeceklerdir. Peru'da Peru Komünist Partisi önderliğinde ilerleyen halk savaşı, tüm dünyanın ezilenleri için bu yönlü yeni ümitler ve gayeler yaratmıştır bile.

Bu makalede, halk savaşının ilkelerine yapılan saldırıları geri püskürtmeye ve "alternatif yol" safatasının temelsizliklerini ortaya çıkartmaya çalışacağız. 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana dünyadaki değişikliklere rağmen, Başkan Mao tarafından yaratılan ve güzergahı çizilen halk savaşı yolunun, geçmişte olduğu gibi bugün de ezilen ülkelerde yeni Demokratik Devrimin zafere ulaşması için tayin edici öneme sahip olmaya devam ettiğini göstereceğiz. Mesele, Mao'nun Halk Savaşı konusundaki ilke ve derslerinin faydalı olduğu değildir; mesele, bunlar olmaksızın bu ülkelerde zafer kazanmanın mümkün olmadığıdır.

Ezilen ülkelerde halk savaşının yolu, proletarya önderliğinde devrimci halkın devlet iktidarını ele geçirmesinin yoludur -bunun içindir ki halk savaşı, yeni demokratik devrimin genel stratejisi ve siyasi çizgisi meselesidir.

Halk Savaşı: Sadece Taktik Sorunu mu, Yoksa Strateji ve Genel Siyasi Çizgi Sorunu mu?

Fakat çeşitli ülkelerde, silahlı mücadele yürüten ve Marksist olduğunu iddia eden, hatta Mao'dan dersler çıkarttıklarını söyleyen, ama gerçekte sadece onun askeri meselelerdeki, özellikle de

gerilla savaşı konusundaki katkılarına değer veren birçok güç mevcuttur. Bu güçlerin bir kısmı Küba yanlısı unsurlardır, bazıları Moskova yanlısıdır, bazıları Hoca'cı ve diğer sol küçük burjuva devrimcilerdir. Bazıları ise kendilerinin Maoist olduklarını söylemektedirler. Bu güçlerin hemen hemen tümü Mao Zedung Düşüncesi'ne karşı çıkmalarına rağmen, Mao'nun askeri alandaki katkılarında bahsetmektedirler -bunun nedeni, Mao'nun savaş alanındaki özellikle de gerilla savaşı alanındaki katkılarının tarihte eşsiz olmasıdır. Dolayısıyla, kendileri de silahlı mücadele yürütüklerinden dolayı ve askeri strateji öğrenmek ve uygulamak zorunda oldukları için, Mao'nun bu alandaki katkılarını kabul edemezler. Ancak bu çeşitli düşüncelerin savunucuları, kendi oportünist sınıf mevzileri icabı, halk savaşı teorisinin stratejik ve siyasi özünü anlayamazlar ya da karşı çıkarlar veya çarpıtırlar. Çokları, Mao'nun halk savaşı teorisini sırf taktik ve gerilla savaşı şeklinde yanlış yorumlarlar.

Bu güçlerle tartışmanın esas konusu şudur: Ezilen ülkelerde proletarya önderliğinde halkın iktidarı ele geçirmenin yolu nedir ve niçin?

Mao önderliğinde Çin halkının devrimci mücadelelerinin başlamasına dek, Marksizm biliminin hazinesinde iktidarı ele geçirmenin tek bir kavramı mevcuttu: Rusya'daki Sosyalist Ekim Devriminin yolu. İktidarın Ekim yolundan başka bir şekilde de geçirilmesi gibi bir düşünce o dönemdeki Marksist çevrelerde yoktu. Hem Rusya, hem de Çin'in devrim öncesi sosyo-ekonomik şartlarının karşılaştırmalı bir incelemesini ilk yapan ve iktidarı ele geçirmede Rusya yolunun, ya da Ekim yolunun, emperyalizmin baskısı altında olan Çin gibi esas olarak feodal bir ülkede uygulanamayacağını gösteren Mao Zedung olmuştur. Mao şöyle izah ediyordu:

"...Faşist olmadıkları ya da savaş halinde olmadıkları zaman, kapitalist ülkeler içte (feodalizmi değil) burjuva demokrasisini uygularlar; dış ilişkilerinde ise kendileri tahakküm altında olmayıp, başka ülkeleri tahakküm altında tutarlar. Bu özelliklerinden dolayı, kapitalist ülkelerdeki proletarya partisinin görevi, uzun bir legal mücadele dönemi boyunca işçileri eğitmek, kuvvet toplamak ve böylece kapitalizmi nihai olarak yıkmaya hazırlanmaktır... Komünist partilerin vermek istedikleri tek savaş, hazırlanmakta oldukları iç savaştır. Fakat bu ayaklanma ve savaş, burjuvazi gerçekten çaresiz bir duruma gelinceye, proletaryanın çoğunluğu silaha sarılıp savaşa kararlı hale gelinceye ve köylük

bölgelerdeki kitleler proletaryaya gönüllü olarak yardım edinceye kadar başlatılmamalıdır. Ve böyle bir savaşı başlatmanın zamanı geldiğinde, ilk adım şehirleri ele geçirmek, ardından da köylük bölgelere ilerlemek olacaktır, tersi değil. Bütün bunlar kapitalist ülkelerdeki komünist partiler tarafından yapılmıştır ve Rusya'daki Ekim Devrimi'yle de doğruluğu ispatlanmıştır.

"Çin ise farklıdır. Çin'in özellikleri, bağımsız ve demokratik değil yarı-sömürge ve yarı-feodal olması, içte demokrasi olmayıp feodal baskı altında bulunması ve dış ilişkilerinde milli bağımsızlığa sahip olmayıp emperyalizmin tahakkümü altında olmasıdır. Dolayısıyla yararlanabileceğimiz bir parlamentomuz ve işçileri legal olarak grev için örgütlemek hakkımız yoktur. Komünist partisinin buradaki görevi, esas olarak, ayaklanma ve savaşı başlatmadan önce uzun bir legal mücadele döneminden geçmek ve önce büyük şehirleri ele geçirip ardından köylük bölgeleri işgal etmek değil, tam tersidir."³

Mao göstermiştir ki, Çin gibi tarım ekonomisinin ağırlıkta olduğu, emperyalizm tarafından ezilen ve feodalizmin özelliğini verdiği bir ülkede, köylüler devrimci güçlerin esas kesimini oluşturur ve bu nedenden ötürüdür ki, kırsal alanlar parti faaliyetinin ağırlık noktalarını oluşturuyorlardı ve iktidarın önce kırsal alanlarda, ondan sonra şehirlerde ele geçirilmesi gerekiyordu. Geniş kırsal alanda iktidarın ele geçirilmesi, kurtarılmış bölgeler ya da üs alanları yaratmak için, esas olarak köylü kitlelere dayanarak uzun süreli halk savaşı, sonra bu kurtarılmış bölgelerin ya da üs alanlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, ardından iktidarın şehirlerde ele geçirilmesi şeklindeki uzun süreç boyunca aşamalı olarak ilerledi. Bütün bu nedenlerden dolayı, Çin devriminde esas mücadele biçimi Rusya'da olduğu gibi, uzun bir dönemi kapsayan ve ülke çapında bir ayaklanmaya götüren legal mücadeleler ve kitle hareketleri değil, başından itibaren silahlı mücadeleydi. Esas örgütlenme biçimi silahlı örgütlenmeydi -devrimci ordu; böyle bir ordu proletarya önderliğindeydi ve esas olarak köylü savaşçılardan oluşuyordu. İşte Mao Çin devriminde iktidarın ele geçirilmesinin yolunun tipik özelliklerini, Rus devriminkilerden farklı olarak böyle tanımlıyordu.

Dolayısıyla, silahlı mücadele sorununun veya halk savaşı sorununun bazı taktikler sorunu olmadığı, aksine köylülük sorununun önemi, parti faaliyetinin ağırlık merkezi, iktidarı ele geçirmenin araçları ya da biçimleri ve benzeri gibi bir dizi önemli siyasi sorunla sıkı sı-

kıya bağlı genel çizginin temel sorun olduğu barizdir. Eğer Çin devriminde (veya daha genel olarak emperyalizmin ezdiği ve feodalizmin karakterize ettiği ülkelerde) parti, silahlı mücadelenin merkezi görev belki olacağı belki de olmayacağı, iktidarın ele geçirilmesinin kırdan da şehirlerden de başlayarak mümkün olacağı kararını alsaydı, o zaman parti silahlı mücadeleyi sırf taktik bir soruna indirmiş olurdu. Ancak sorun Çin'de böyle ele alınmadı. Wang Ming, Li Li-san ve Çin partisinde "sol" ve sağ çizgilerin diğer temsilcileri sorunu sürekli böyle koymaya çalıştılar. Merkezi şehirlerde olan ayaklanma çizgisini savundular ve köylüler arasında çalışmayı ve silahlı mücadeleyi ikinci plana düşürdüler. Bu çizgilerin etkisinden dolayı Çin devrimi kayıplar verdi. Bu yanlış askeri çizgiler, "sol" veya sağ çeşidinden siyasi sapmalarla bağ içindeydiler.

Silahlı mücadelenin ve silahlı örgütlenmenin, esas mücadele ve örgütlenme biçimleri olduğu gerçeği, kitle örgütlenmesinin ve kitle hareketlerinin reddediği anlamına mı gelir? Hayır. Silahlı mücadelenin esas mücadele biçimi olduğunu söylemekle silahlı mücadelenin tek mücadele biçimi olduğunu söylemek aynı şey değildir. Mao, Çin devriminde her iki mücadele biçiminin de önemine işaret etmiştir:

"Buna karşılık, silahlı mücadeleye ağırlık vermek diğer mücadele biçimlerini terk etmek anlamına gelmez; tam tersine, silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle bir arada yürütülmezse başarıya ulaşamaz. Köylük bölgelerdeki üs alanlarındaki çalışmayı vurgulamak demek, hâlâ düşmanın hakimiyeti altında olan şehirlerde ve diğer geniş köylük bölgelerdeki çalışmamızı terk etmek demek değildir; tam tersine, şehirlerdeki ve diğer köylük bölgelerdeki çalışmalarımız olmasa, kendi kırsal üs alanlarımızı tecrit olur ve devrim yenilgiye uğrar. Ayrıca devrimin son hedefi düşmanın esas üsleri olan şehirlerin ele geçirilmesidir ve bu hedef, şehirlerde yerli çalışma yapmadan gerçekleştirilemez."⁴

Silahlı mücadele ile kitle hareketleri arasındaki ilişki konusunda Mao şöyle der:

"...Çin'de esas mücadele biçimi savaş, esas örgütlenme biçimi ordudur. Kitle örgütlenmesi ve kitle mücadelesi gibi diğer biçimler de son derece önemli, hatta vazgeçilmez biçimlerdir ve hiçbir şart altında küçümsenemezler; ama onların amacı savaşa hizmet etmektir. Bir savaşın patlamasından önceki bütün örgütlenme ve mücadele savaşa hazırlık içindir... Savaş patladıktan sonra ise, bütün örgütlenme ve mücadele savaşla

dolaylı ya da dolaysız olarak uyum içinde yürütülür."⁵

Halk Savaşının Temel Özellikleri

Genelde halk savaşı çizgisini tartışmış olmamıza rağmen, halk savaşının temel özellikleri hakkında bir de özel tartışmanın gereği vardır. Bu özellikler şunları kapsar: 1- Proletaryanın önderliği; 2- Merkezi görev: gerilla savaşı, başından itibaren silahlı mücadelenin başlatılması sorunu; 3- Kitle çizgisi ve kendi gücüne dayanma ilkesi; 4- "Şehirleri kırlardan kuşatma" ve bununla ilişkisi olan başka askeri meseleler, örneğin, üs alanları, uzun süreli savaş, gerilla savaşının stratejisi ve taktikleri, vs.

Proletaryanın Önderliği

Bu, halk savaşı stratejisinin ilk ve başta gelen ilkesidir; zaferin anahtarıdır. Sadece proletaryanın önderliği yeni demokratik devrimi sonuna kadar -sosyalizm ve komünizm için devrime kadar- götürebilir. Çağdaş dünya tarihinin tecrübesini değerlendirirken Devrimci Enternasyonalist Hareket'in Deklarasyonu doğru olarak şunu belirtmiştir:

"...tarih gösteriyor ki, Marksist-Leninist bir parti tarafından önderlik edilmeyen bir "anti-emperyalist cephe" (veya buna benzer bir "devrimci cephe"), böylesi bir cephe veya içindeki güçler "Marksist" (gerçekte sahte Marksist) bir renge büründüğünde bile, iflas edecektir. Böylesi devrimci şekillenmeler yığıt mücadeleler yürütmüş, hatta emperyalizme güçlü darbeler indirmiş olmalarına rağmen, ideolojik ve örgütsel olarak emperyalist ve burjuva etkilere karşı direnilemeyeceğine sahip olmadıklarını ortaya koymuşlardır. Böylesi güçler iktidarı ellerine geçirdikleri yerlerde bile toplumun bütünüyle tutarlı bir dönüşümünü sonuna dek götüremeyerek, er geç, ya emperyalistler tarafından devriler, ya da kendileri bizzat emperyalistlerin yardımlarıyla yeni bir gerici iktidar gücü haline gelerek son bulmuşlardır."⁶

Küba, Angola, Etopya, Zimbabve, Nikaragua vb. ülkelerde olan tam da budur. Küba, Sovyet sosyal-emperyalizminin şu ortağı ve uzantısı haline gelmiştir. Diğerleri şu veya bu emperyalistin yeni sömürgeleri haline gelmiş durumdadırlar. Bütün bu olaylar göstermektedir ki proletaryanın önderliği olmadan, birakalım sosyalist devrim aşamasına ilerlemeyi, milli demokratik devrimin tamamlanması bile mümkün değildir.

Silahlı mücadeleyi bir anti-emperyalist sol küçük burjuva veya burjuva devrimciler cephesi önderliğinde yürütüp proleter önderliğin vazgeçilmezliğini reddetmek, bir proletarya partisi oluşturmanın ve geliştirmenin gerekliliğini kabul etmemek, halk savaşını yolunu reddederek silahlı mücadele sorununu genel bir çizgiden taktiklere indirgemek, devrimci kitle çizgisini yani silahlı mücadele yürütmede halk kitlelerine dayanma çizgi ve ilkesini ve silahlı mücadelede kitle katılımı çizgisini reddetmek, silahlı mücadeleyi kitlelerden tecrit halinde yürütmek ve sadece elverişli coğrafik alanlarda saklanarak silahlı mücadeleyi aşağı yukarı terörist bir çizgi etrafında sürdürmek -tüm bunlar Mao Zedung Düşüncesi'nin ve halk savaşını yolunun zıddı olan "alternatif yol" dedikleri safsatanın özellikleridir. Küba, bu "alternatif yol"un esas savunucusudur. Ne denli acı olursa olsun, gerçek şudur ki bu "silahlı revizyonist" çizginin Latin Amerika ülkelerinde muazzam bir etkisi olmuştur ve hâlâ da vardır.

Son yıllarda, Sandinista modeli diye tanınan ve yukarıdakiyle birçok ortak özellikleri olan bir "alternatif yol" ortaya çıktı. Bir başka önemli benzerlik, devrimin bütün aşamalarını tek bir aşamada birleştirmeleri ve "sosyalist" devrim sloganını yükseltmeleridir. Böylelikle yeni demokratik devrimin gerçek görevlerini gözardı etmektedirler: işçi sınıfını, müttefiklerinden, özellikle köylülükten tecrit etmekte, böylece işçi sınıfının emperyalizmi ve feodalizmi tepeden tırnağa tasfiye etme kabiliyetini ciddi olarak engellemektedirler. Biçiminden dolayı, bu, "sol" silahlı revizyonizmdir. Bu çizgiyi takip eden sol küçük burjuva devrimciler, ezilen ülkelerin ulusal kurtuluş mücadelelerini saptırmada, onları denetim altında tutmada ve kullanmada Sovyet sosyal emperyalizminin çarpık amaçlarının araçları arasındadırlar.

SSCB'nin kapitalizme yozlaşmasından sonra Sovyet revizyonist alçaklar, güçlü bir Sovyet "sosyalist" devletinin ve güçlü bir "sosyalist" kampın ortaya çıkması sonucu, emperyalizmin ve yeni sömürgeciliğin zayıfladığı ayrıca emperyalizm ile sosyalizm arasındaki güç dengesinin kesin bir şekilde değiştiği teorisini ortaya attılar. Bu değişen güç dengesinin sosyalizme barışçıl geçiş mümkün kıldığını iddia ettiler ve o dönemde çeşitli ülkelerin ulusal kurtuluş mücadelelerine karşı çıktılar. Sosyal emperyalist olarak güç kazandıktan ve iştahları iyice açıldıktan sonra, içine sızmak ve kullanmak amacıyla, ABD emperyalizmine karşı olan ulusal kurtuluş mücadelelerine sempati duyar gibi yaptılar.

"Sosyalist" kampın artan gücünden dolayı ulusal kurtuluş hareketlerinde proleter önderliğin gerekli olmadığı ve ulusal kurtuluş hareketlerinin sadece "sosyalist" ülkelerin maddi, askeri ve diğer yardımına dayanmak suretiyle zafer kazanabilecekleri çığırkanlığını yaptılar, doğrudan (Sovyet revizyonizmi tipinde) sosyalizme gitmeyi mümkün ilan ettiler. Elbette ki bu teori, giderek Sovyet askeri yardımına doğru meyil gösteren sol burjuva ve küçük burjuva devrimciler içerisinde epey itibar kazandı. Çin'de sosyalizmin yenilgisi, dönek Deng kliğinin devrime doğrudan saldırması ve alenen reddi, ulusal kurtuluş hareketlerinde güçlü bir proleter önderliğin yokluğu, doğru bir çizgi önderliğinde güçlü bir halk savaşının varolmaması - bütün bu gelişmeler de bu çizgiyi güçlendirdi.

Bugün, yukarıda bahsedilen "sol" silahlı revizyonizm giderek sağ revizyonizmle içiçe geçmektedir, çünkü ideolojik kökenleri aynıdır: proletaryanın önderliğini ve kendi gücüne dayanma çizgisinin reddi, bunun yerine, "sosyalizm"e doğrudan gitme bayrağı altında dış yardıma (yani sosyal emperyalizme) tamamen bağımlılık. Tek kelimeyle ifade edecek olursak, bunların çizgisi, Mao'nun halk savaşını çizgisini reddetmektedir.

Bu aynı "alternatif yol"un bir başka çeşidinde ise, kitlelerden kopuk bir şekilde ancak zaman zaman kamuoyunun ruh halini iyi kullanabilen bazı çözümlerle sol ordu subayları (çoğunlukla fazla yüksek rütbeli olmayanlar) askeri bir darbe yoluyla iktidarı ele geçirmeye çalışırlar. Ardından bir "komünist", veya "sosyalist" ya da "işçi" partisi kurularak ve yaptıklarının devrim olduğunu ilan ederler. Arkasından da sosyalizmin resmi kararname yoluyla kurulacağı yönünde feryat ederler. Etiyopya ve Afganistan bu çeşitlemenin örnekleridir, önemli ölçüde Libya da öyle. Genellikle bu tip durumlarda, darbenin önderleri ABD bloğuna karşı tavır alırken Sovyetlerin kucağına otururlar ve ülkeyi sosyal emperyalizmin bir yeni-sömürgeci haline getirirler. Bazen ise Afganistan'da olduğu gibi darbeyi bile Sovyetler Birliği yönlendirir. Bu yol da proletarya diktatörlüğünü ve halk kitlelerine dayanmayı reddeder ve bir grup bireyin iyi niyetleriyle dış yardıma dayanır, ki bunların tümü halk savaşının tamamen reddedilmesi anlamına gelir. Böyle bir yol eninde sonunda şu veya bu emperyalist hakimiyeti altına girmeye mahkumdur.

Mao, yeni demokratik devrimde proletarya diktatörlüğü sorununu şöyle değerlendiriyordu:

"Halkın demokratik diktatörlüğünün

işçi sınıfı önderliğine ihtiyacı vardır. Çünkü en ileri görüşlü, en özverili ve en tepeden tırnağa devrimci olan işçi sınıfıdır. Tüm devrim tarihi kanıtlanmıştır ki işçi sınıfının önderliği olmadığında devrim başarısız olmaktadır, işçi sınıfının önderliği olduğunda ise devrim zafere ulaşmaktadır. Emperyalizm çağında, hiçbir ülkede hiçbir diğer sınıf gerçek devrimi zafere götüremez. Bu, Çin'in küçük burjuvazisinin ve milli burjuvazinin önderlik ettiği birçok devrimin başarısızlığa uğramış olması gerçeğiyle beraberce kanıtlanmıştır." (altını çizen PBSP)

Bugün emperyalistler ve diğer bölgesel hegemonyacı ve yayılmacı güçler, çeşitli ulusal kurtuluş mücadelelerinin içerisinde sızarak onları maddi, askeri ve diğer sözümona yardımlarla saptırmakta, yanlış yöne çevirmektedir. Bundan da öte, dünyanın yeniden paylaşımı ve etki alanlarının genişlemesi için yoğunlaşan bir rekabet içindeki iki emperyalist süpergüç, rakibine yönelen ulusal kurtuluş mücadelelerini kendi emelleri için kullanmaya çalışarak bu hareketlerin başına kendi kuklalarını yerleştirmektedirler. Böylesi bir dünya durumunda, gerçek Marksist-Leninist'lerin yeni demokratik devrim sırasında proletaryanın önderliğinin vazgeçilmezliği anlayışını geniş bir şekilde yaymaları zorunludur.

Proletaryanın Önderliği: Ne Anlama Geliyor?

Kendisine sosyalist veya Marksist diyen -ve aslında sadece sahte sosyalist ve sahte Marksist olduklarını görmüş olduğumuz- güçlerin çoğu, proletaryanın bağımsız siyasi partisinin vazgeçilmezliğini reddederler veya da buna yeterli dikkati göstermezler. Gerçekte, partisinin önderliği, proletarya önderliğinin en önemli yönüdür. Bu, proletaryanın devrimci hareketlerde (veya devlet iktidarında ve yönetimde) önderliğini icra edebilmesinin tek yoludur. Bağımsız proletarya partisinin veya onun harekete önderliğini tesis edilmesini yadsıyarak, küçümseyerek, ya da buna karşı çıkarak, proletarya sınıfının devrimci harekete önderliğinin tesis edilmesi mümkün değildir. Mao, bu noktayı şu sarif ifadeyle dile getirmişti:

"Şayet devrim olacaksa, o zaman devrimci bir parti şarttır. Devrimci bir parti olmadan, Marksist Leninist devrimci teori temelinde ve Marksist-Leninist devrimci tarzda kurulmuş bir parti olmadan, işçi sınıfına ve geniş halk kitlelerine, emperyalizmi ve onun etrafa saldırdığı köpekleri yenmede önderlik etmek mümkün değildir."⁸

Böyle bir proletarya partisi, yine Mao'nun sözleriyle, "Marksizm-Leninizm teorisiyle silahlanmış, özleştirilmiş metodu kullanan ve halk kitleleriyle bağlı olan disiplinli bir parti"dir. Proletaryanın ideolojisine rehberlik eden bütünsel teorik temel, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'dir.

Yeni Demokratik Devrimin Zaferi Nasıl Sosyalist Devrimin Taşlarını Döşer?

Stalin ve Mao tekrar tekrar gözlemlemişlerdir ki, işçi sınıfı önderliğindeki bir yeni demokratik devrim, (amacı kapitalizmi ve burjuva diktatörlüğünü kurmak olan eski demokratik dünya devriminin bir parçası değil, aksine nihai amacı sosyalizm ve altın çağ olan dünya proleter sosyalist devriminin bir bileşenidir. Mao şu sözleriyle bu gerçeği daha da berraklaştırmıştır: "Demokratik devrim, sosyalist devrim için gerekli olan hazırlık, sosyalist devrim de demokratik devrimin kaçınılmaz sonucudur."10 Devrimi yeni demokrasiden sosyalist devrime ve ötesine ilerletmeyi mümkün kılan da işçi sınıfı önderliğidir. Mao'nun söylediği gibi:

"Yeni demokratik devrim, dünya proleter sosyalist devriminin bir parçasıdır, çünkü emperyalizme, yani uluslararası kapitalizme kararlı bir şekilde karşı çıkmaktadır. Siyasi olarak, devrimci sınıfların, emperyalistler, hainler ve gericiler üzerindeki ortak diktatörlüğü için mücadele eder ve Çin toplumunun burjuva diktatörlüğü altındaki bir toplum haline gelmesine karşı çıkar. İktisadi olarak, emperyalistlerin, hainlerin ve gericilerin bütün büyük teşebbüslerinin ve sermayesinin millileştirilmesini ve toprak ağalarının elindeki toprakların köylülere dağıtılmasını hedef alır. Buna karşılık özel kapitalist teşebbüsleri genel olarak muhafaza eder ve zengin köylü ekonomisini tasfiye etmez. Böylelikle, bu yeni tip demokratik devrim bir yandan kapitalizmin gelişmesine izin verirken, diğer yandan sosyalizm için gerekli ön şartları da yaratır..."11

Sözedilmesi gereken diğer faktörler de vardır:

Birincisi, bu devrim süreci, bu ülkelerde devrimci fırtınalar içinde çelikleşmiş proletaryanın partisinin güçlü, kitle tabanlı ve ülke çapında inşasını mümkün kılar. Parti daha sonra sosyalist devrimi başlatma ve ona önderlik etmede halkın güvenini kazanır. Mao bunu son derece açık vurgulamıştır.

İkinci olarak, milli demokratik devrimin doğal ve genel olarak uzun olan

tüm dönemi boyunca, partinin Marksizm-Leninizm, sosyalizm ve komünizm lehine propaganda çalışması yaparak kamuoyu yaratma fırsatı vardır. Böylelikle parti halkı ideolojik olarak sosyalist devrime doğru devam etmeye hazırlar. Mao aynı zamanda buna da çok önem vermişti.

Üçüncüsü, proletarya önderliğindeki demokratik devrimin başarıyla tamamlanması sosyalizm için maddi bir temel yaratır (yukarıda Mao'nun "sosyalizmin ön koşulları" diye değindiği budur). Emperyalizm ve komprador kapitalizm tamamiyle yok edilerek ve tüm zenginlik ve sermaye millileştirilerek, ülke sermayesinin ve endüstrisinin önemli bir parçasının sosyalist dönüşümüne doğru uzun bir adım atılmış olur, çünkü böyle ülkelerde emperyalistler ve bürokrat kapitalistler mülkiyetin çoğunluğuna sahiptirler. Aynı zamanda uzun süreli halk savaşı sırasında, geniş köylü kitleleri, kooperatifler ve son derece ileri ve disiplinli bir örgütlenme olan devrimci ordu da dahil, sayısız alt ve üst düzeyde örgütlenmelerde örgütlenirler. Bir zamanlar geri durumda olan köylü kitlelerinin bilinci savaşın içinde, hem de gerilla savaşı gibi çevik ve yaratıcı bir pratiğin içinde hızla gelişir. Tüm bunlar da sosyalist devrime doğru devam etmenin maddi temelinin bir parçasıdır.

Merkezi Görev: Gerilla Savaşı

Bu ülkelerde "Ne Yapmalı" olmak, silahlı mücadeleyi ta baştan başlatıp gerilla savaşını merkezi görev olarak kavramak demektir.

Ezilen ülkelerde örgüt ve mücadele inşa edip geliştirmek için, merkezi görev, özgü biçimi gerilla savaşı olan silahlı mücadeledir. Dolayısıyla, örgüt ve mücadele inşası için merkezi görev gerilla savaşıdır. Bu sorun, kırsal alanda köylüler içinde çalışma yapmanın tayin edici önemiyle doğrudan ilişkilidir.

"Ne Yapmalı?" -nasıl ve ne zaman başlamalı? Çığır açan kitabında Yoldaş Lenin, bu sorunun çözümünü Rus Devriminin somut şartlarında ve çağında ortaya koydu. Rusya'da parti inşasının ilk aşamalarında örgüt ve mücadeleyi inşa etmek için merkezi görevin bir tüm Rusya siyasi yayın organı geliştirmek olduğunu gösterdi. Lenin, devrimci siyasetin, yani reformizm ve ekonomizm değil, iktidarı ele geçirme siyasetinin, baştan itibaren işçi sınıfına götürülmesi gerektiğini ve bunu en iyi yapmanın da tüm Rusya için merkezi bir siyasi organ gerektirdiğini ortaya koydu. Lenin için, devrimci siyaset bir bilimdi, dolayısıyla işçi sınıfına ekonomik ve reformist so-

nuçlar için yürüttüğü hareketler yoluyla kendiliğinden ve otomatik olarak gelemezdi; aksine, dışarıdan, işçileri merkezi bir siyasi organla eğiten profesyonel devrimcilerin partisinden getirilmeliydi. Böylesi bir organ, aynı zamanda gelecekteki ayaklanma ve devrimci savaş için hazırlık çalışmasının merkezi fonksiyonunu görüyordu. Lenin, teorik mücadele ve devrimci pratik yoluyla merkezi parti organının merkezi görev olduğu çizgisini tesis etti; Ekim Devrimi bunun doğruluğunu kanıtladı ve bu, kapitalist ülkelerde devrimin rehberi olmaya devam etmektedir.

Ancak ezilen ülkelerde parti organı merkezi görev değildir; merkezi görev halk savaşıdır. Zaten bu ülkelerde merkezi görevin gerilla savaşı olduğu sonucu da Ne Yapmalı'nın çizgisinden kaynaklanır. Çünkü ezilen ülkelerde Ne Yapmalı'nın ideolojisi izlenmek isteniyorsa, devrimci siyasetin kırsal alana ve köylülere götürülmesi gerekecektir. Köylüler devrimci siyaset etrafında, yani iktidarı ele geçirme siyaseti etrafında birleştirilecek, örgütlenecek ve eğitecektir. Onları başka şekilde örgütlemek, örneğin ekonomik talepleri temelinde örgütleyip bununla yanyana siyasette eğitmek -bu, Leninist bir tarz değildir. Köylüleri sendikalarda örgütlemek devrimci sosyalistlerin görevi değildir. Köylüleri ta başından itibaren devrimci siyaset temelinde örgütlemek ve eğitmek -Lenin'e göre, bu ve sadece bu "sosyal demokrat" yani Marksist-Leninist siyasettir.

O zaman sorun köylülerin nasıl başından itibaren devrimci siyasetle eğitilip örgütlenebilecekleri sorunudur. Bunun örneğin merkezi bir siyasi organ yoluyla ya da uzun süre aşığı yukarı barışçıl bir güzergahta eğitmeyi temel alan ekonomik hareketler vb. gibi bir başka yolla gerçekleştirmek, bu ülkelerde mümkün değildir. Çünkü ezilen ülkelerde köylüler her zaman otokratik yönetim ve genel olarak da feodal despotizm altında yaşarlar. En küçük demokratik haklara bile sahip değildiler. Dolayısıyla, uzun bir devrimci siyaset eğitimine aynı şekilde girişmek mümkün olmaz. Böyle bir şey olamadan, köylüler mutlaka feodal despotların silahlı saldırıları altında parça parça edilirdi. Ayrıca köylüler küçük çaplı üretimle uğraşırlar. Büyük çalışma alanlarında yoğunlaşmış bir durumları yoktur. Birbirlerinden tecrit olma durumları had safhadadır, buna bir de kültürel gerilikleri eklenir. Dolayısıyla, işçilerin örgütlenmesi, birliği ve mücadelesine nazaran, köylülerinkinin çok daha yöresel bir özelliğe sahip olması kaçınılmazdır. Ayrıca, tecritte ve dağınık olduklarından dola-

yı, köylülerin bilinci gayet dengersiz bir şekilde yükseltilir.

Tam bu sebeplerden dolayı, belli bir yöredeki köylülerin bilinci ve mücadelesi yüksek bir seviyede gelişirken, diğer bölgelerde hiç gelişmeyebilir. Böylece, bazı bölgelerde köylülerin bilinci çok geri olmasına rağmen, diğer yörelerde ise şartlar silahlı mücadele başlatmak için olgunlaşmış olabilir. Böylesi şartlarda, elverişli bölgelerde silahlı mücadeleyi başlatmamak, devrimden vazgeçmekle aynı şeydir. Eğer bir parti, siyasi bir yayının organı yoluyla halkı eğitmeyi merkezi görev olarak alıyorsa, o zaman silahlı mücadele için elverişli şartları tertekme vakaları sık sık gündeme gelecektir. Bunun da er veya geç, proletarya partisini oportünist bir partiye dönüştüreceği kesindir.

Mao göstermiştir ki, feodal despotların baskısı altında ezilen köylüleri uyanırdırmanın, birleştirmenin ve örgütlemenin, onları iktidarı hedefleyen bir siyasetle bilinçlendirmenin tek yolu gerilla savaşıdır. Sadece gerilla savaşı, onların kendi yeteneklerine güvenmelerini ve iktidar için silahlı mücadeleye katılmalarını sağlar. Ve sadece gerilla savaşı yoluyla, partisi önderliğinde işçi sınıfı, gerilla savaşına bizzat katılarak esas müttefiği olan köylü kitlelerinin büyük çoğunluğuyla birleşip, devrimci ittifakı inşa edebilir. Tek kelimeyle, sadece gerilla savaşı köylüleri devrimci bir siyasetle eğitip örgütleyebilir. Bu da, Ne Yapmalı'nın bu ülkelere uygulanışının ta kendisidir.

Eğer merkezi görev olarak siyasi yayının organı etrafındaki faaliyet alınır, o zaman faaliyet zorunlu olarak şehirlerde yoğunlaşacak ve esasta şehir orta sınıf aydınları ve belli bir dereceye kadar işçiler içinde kalacaktır, bu ise halk kitlelerinden tecrit olmayı beraberinde getirecektir. Bundan da öte, kırsal bölgelerdeki gerilla savaşıyla bağın olmasından dolayı, işçiler arasında bu çizgiyle yapılan çalışma, eninde sonunda ekonomizmin ve reformizmin batağına düşecektir.

Birçok kişi, bu tip ülkelerde halkı birleştirmek için bir başka metoddan, "kitle çizgisini uygulamak"tan söz ediyor. Bunların metodu, köylüler içinde ekonomik mücadele yürütmek, bu amaç için içlerinde kitle örgütleri kurmak ve bunları esas halka olarak almak şeklindedir. Ne Yapmalı'nın siyaseti izlenirse, bu merkezi görevin devrimci siyasetten yoksun olduğu sonucuna varılır; bu, kitle çizgisinin reformist ve revizyonist bir yorumudur. Silahlı mücadeleyi reddetmiş olan tüm legal revizyonistler, bu sonuçsuz arayışla meşguldürler.

Toparlarsak, gerilla savaşı bırakıldı

mı, parti ya köylü kitlelerinden tecrit olarak veyahut da, ilişkilerini devam ettirmeyi becerse de, bu ilişkileri devrimci siyasetle ve iktidarı devrimle ele geçirilmesiyle ilişkisi olmayan, reformizm ve ekonomizm temelindeki ilişkiler olacaktır.

Soruyu başka biçimde soranlar da var: Evet, gerilla savaşı hiç şüphesiz esas görevdir ancak gerilla faaliyeti gerçekten en baştan itibaren mi başlatılmalı? Baştan itibaren başlatılan bir silahlı faaliyet halktan kopuk olmaz mı? Onun yerine, örgütsel alanda güçlü olabilmek için günlük sorunlar ve talepler üzerinde yükselen ekonomik veya diğer kitle örgütleri yoluyla biraz örgütsel güç geliştirilip, dolayısıyla hazırlık yapıp, silahlı mücadele bundan sonra başlatılsa daha iyi olmaz mı? Bu görüşün savunucuları aslında kulağı tersten göstererek yine reformizme ve ekonomizme hizmet etmektedirler. Gerçekte bunlar. Ne Yapmalı'nın Leninist tavrından kaçmaktadırlar.

Silahlı mücadele baştan itibaren başlatılmak demek, birtakım ön hazırlıkların gerekliliğini gözardı etmek anlamına gelmez. Burada esas tartışma noktası, zaten hazırlık üzerinde değil, hangi çizginin, reformist siyasetin mi, yoksa devrimci siyasetin mi hükmettiği üzerinedir. Bu da tam Ne Yapmalı'nın konusudur. Bir ülkenin özgül şartlarına bağlı olarak, bazı asgari hazırlıkların, örneğin, ilk örgütsel temel inşası, kamuoyu oluşturulması vs. zorunludur, ama tüm bunlar devrimci siyaset temelinde olmalıdır. Bu hazırlıklar, ekonomizm ve reformizm temelinde veya bu siyaset üzerinde yükselen kitle hareketleri yoluyla hiçbir zaman tamamlanamaz; bu yolla devrimci kamuoyu bile yaratılamaz.

Böylesi görüşler ileri süren ve başından itibaren gerilla savaşı çizgisine "maceracı" veya "terörist" diye saldıran güçlerin birçoğu, 1970'lerdeki felaketler sonucu oportünizme soysuzlaşan ve Çin yanlısı ya da Çin/Sovyet yanlısı orta yolu çizgileri benimseyen sabık devrimcilerdir. Silahlı mücadeleye sahte bağlılıklarıyla çenelerini yorarlar ama "böyle başlanmaz" diye iddia ederler. Saldırıların silahlı mücadele ve gerilla savaşının başlatılması sorunları üzerinde yoğunlaşan başkaları da vardır. Ancak saldırı biçimindeki farklılıklarına rağmen, hepsi aslında şuna tekabül eder ki halk, kendiliğinden gelişen ekonomik hareketler yoluyla, silahlı mücadelenin ve iktidarı ele geçirmenin siyasetini otomatikman kavrayacak ve kendiliğinden kabarışların yükseldiği bir dönemde, bir sabah uyanıp silaha sarılacaktır. Kıscası, bu güçler, devrimci siyaset yapma-

dan, devrim hazırladıklarını iddia etmektedirler.

Dolayısıyla, bu ülkelerde, Marksist-Leninist'lerin halk savaşının gerekliliğini teorik olarak kabullenmeleri yeterli değildir. Halk savaşını nasıl başlatacakları ve merkezi görevin ne olduğu sorunu azami derecede önem vermek zorundadırlar. Canalcı nokta, devrimci siyasettir. Hazırlıklar hangi biçimi alırsa alsın, silahlı mücadelenin baştan itibaren başlatılması gerektiği ve merkezi görevin gerilla savaşı olduğu çizgisi -bu çizgi sağlam ve harfi harfine izlenmek zorundadır. Mao'nun Halk Savaşı güzergahı ve Leninizm bunu talep etmektedir.

“Silahlı Mücadelenin Baştan İtibaren Başlatılması” Üzerine Birkaç Nokta

1- Silahlı mücadelenin ve gerilla savaşının baştan itibaren başlatılmasının başlıca engellerinden biri, düşmanın gücünü abartma eğilimidir. Bu eğilim, pratikte bu ülkelerdeki gerçek durumu hesaplayamaz. Emperyalizm ve yeni sömürgecilikten dolayı bu ülkelerde sürekli bir kriz durumu hüküm sürer, dolayısıyla (inişli çıkışlı da olsa) devrimci durum genel olarak her zaman mevcuttur. Bundan dolayı, en ücra bir köşede bile küçük bir mücadele kıvılcımı parlar parlamaz yayılıp alevlenebilir. Mao'nun "Bir kıvılcım tüm bozkırı tutuşturabilir" sözü, bu ülkelerde genel olarak geçerlidir. Bu gibi ülkelerde devrimci mücadelenin çoğunlukla başından itibaren silahlı mücadele biçimini alabilmesinin bir sebebi de budur. 2- Silahlı mücadeleyi baştan itibaren başlatmak demek, parti inşasının ilk gününden gerilla savaşını başlatmak demek değildir. Asgari bir hazırlık çalışması şarttır. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin temel teorik yönlerini kavramak; temel siyasi ve sosyo-ekonomik tahlillerin ana sorunları üzerine teorik, siyasi formülasyonlar; teorik, siyasi ve ideolojik konularda propaganda; örgütün ve mücadelenin ilk gelişimi için gerekli olan asgari sayıda kadronun eğitilmesi; birkaç profesyonel devrimcinin yetiştirilmesi ve profesyonel hayatta ilk pratiğin sağlanması; devrimci aydınlar, işçi ve köylüler arasında asgari bir örgütsel temel; birkaç gerilla biriminin oluşturulması; halk hareketleri ve devrimci mücadeleleri hakkında Marksist-Leninist bir sınıf tahlil ve değerlendirmesi -hazırlık çalışmalarının bazıları bunlardır. Bunlar aşağı yukarı aynı esnada, ya da en azından düzenli bir şekilde yürütülmelidir. Yani elbette hemen hemen her devrimci

partinin yaşamında bir hazırlık süreci veya "barışçıl" bir gelişme olacaktır veya olabilir.

Bazen burada belli bir problemle karşılaşılıyor. "Gerekli" subjektif hazırlıklar gerekçesiyle, bazen işler çok daha uzun bir zaman almaya başlıyor, gerilla savaşını akşamdan sabaha, belki de tüm ülke çapında, başlatabilmek için geniş hazırlık gerektiği vs. şeklinde çizgiler çıkıyor; ve tüm bunlar savaşın başlatılmasını gereksiz yere erteliyor. Böylesi çizgilere bağlanmak, reformizmin yoluna girmek ve Marksist-Leninist'ler, Parti içindeki bu sağ sapmacı eğilimlere kararlılıkla karşı çıkmalıdır. Bu eğilimin kökü, düşmanın gücünü abartmada ve Mao'nun "bir kıvılcık bütün bir bozkırı tutuşturabilir" formülasyonunun özünü kavramamada yatmaktadır; bu eğilim, aynı zamanda, Ne Yapmalı'nın bu ülkelerdeki geçerliliğini de anlayamaz. Bu eğilimin taraftarları, geniş bir mücadele başlatıp, halk savaşının meşakkatli yolunu iska geçme hülyalarına da dalarlar. 3- Ezilen ülkelerde genelde devrimci durum mevcut olmasına rağmen, inişleri ve çıkışları da vardır. Dolayısıyla, merkezi görev silahlı mücadeleyi baştan itibaren başlatmak olduğu halde, çeşitli nedenlerden dolayı, (örneğin, devrimci durumda bir alçalma, devrimci hareketin darbe alması, kadroların silahlı mücadele dışında bazı işler için merkezileşmesi vs.), silahlı mücadele belli bir zaman için, geçici olarak merkezi görev olmayabilir. Ama bu durumda bile, siyasi ve örgütsel işlevler, silahlı mücadelenin başlatılması ve yürütülmesi için hazırlığı yükseltmeye yönelmelidir ki, daha elverişli şartları beklerken bile devrim ilerletilebilsin. 4- Kitlelerden tecrit olma sorunu. Başlangıç aşamasında gerilla savaşını zorunlu olarak belli ölçüde halk kitlelerinden kopuk olacaktır veya en azından o görünüme bürünecektir. Çoğu zaman, gerilla savaşının neredeyse sıfırdan başlatılması gerekir, bundan dolayı gerilla savaşı, başta, halk kitlelerinin kendilerinin savaşı olarak yürütülmediği anlamında halk savaşının tüm karakteristik öğelerine sahip olmayabilir, ya da çoğunlukla bu mümkün de olmaz. Bu aşamada, düşmanlar ve her renkten revizyonistler "kitlelerden kopuklar", "teröristler", "aşırı solcular" vs. gibi hakaretlerini kusarlar. Buna, halk içinde güçlü siyasi-ideolojik propaganda faaliyeti dahil çok yönlü karşı çıkılmalı ve teşhir edilmelidir. Çünkü gerçek şudur ki, gerilla savaşını doğru bir çizgi altında başlatmak, bizzat halk savaşını başlatmak demektir ve halk savaşının tam da böyle küçük çapta başlatılması sayesinde, halk savaşı yavaş yavaş tüm ülkeye yayılabilir.

li. Başlangıç aşaması, kaçınılmaz olarak küçük bölgelerde veya alanlarda başlatılır ve bu, tüm ülkedeki halk kitleleri için bir kıvılcık rolünü oynar.

Kitle Çizgisi ve Kendi Gücüne Dayanma

"Devrimci savaş, kitlelerin savaşır; sadece kitleleri harekete geçirerek ve onlara dayanarak yürütülebilir."¹² Mao'nun bu tek cümlesi, halk savaşının ve onun kitle çizgisi ile bağının temel özelliğini mükemmel bir şekilde yansıtmaktadır. Aynı zamanda, Mao'nun vurguladığı bir diğer ilke, kendi gücüne dayanma ve azimle mücadele etme ilkesi uygulanmadan, söz konusu kitle çizgisi uygulanamaz. Tersine de geçerlidir: kendi gücüne dayanma ilkesindeki sağlamlık da, kitle çizgisinin uygulanmasına yol açar.

Mao kendi gücüne dayanmayı şöyle izah ediyordu:

"Siyasetimiz hangi temele dayanmalıdır? Siyasetimiz, kendi gücümüze dayanmalıdır ve bu da, kendi çabamıza dayanarak yeniden doğmak anlamına gelir. Yalnız değiliz; dünyada emperyalizme karşı çıkan bütün ülkeler ve halklar bizim dostlarımızdır. Ama gene de yeniden doğuşu, kendi çabalarımıza dayanarak gerçekleştirmeye ağırlık veriyoruz. Kendi örgütlediğimiz güçlere dayanarak, bütün Çin'li ve yabancı gericiileri yeniliriz."¹³

Mao, kendi gücüne dayanma ile dış yardım arasındaki bağı ise şöyle açıklıyordu: "Biz, kendi gücümüze güvenmeyi savunuyoruz. Dış yardım bekleriz, ama ona bel bağlayamayız; biz kendi çabalarımıza, bütün ordunun ve bütün halkın yaratıcı gücüne güveniyoruz."¹⁴

Kitle çizgisini uygulamaksızın, halk kitlelerine güvenmeksizin, tüm mücadeleler başkalarına bağımlı olmaya mahkumdur. Devrimin öncü gücü -işçi sınıfı ve partisi- ve devrimci ordu, güçlü düşmanı kendi başına yenemez; mecburen iki güçten birine dayanmak zorundadırlar: ya dış yardıma, ya da halk kitlelerine. Mao dış yardımdan söz ettiğinde, Sovyetler Birliği sosyalisti, oysa bugün bu söz konusu değildir. Dış yardım, özellikle devlet düzeyinde dış yardım, gerçek kurtuluş mücadeleleri için mutabak değildir. Peru'da, Komünist Parti'nin önderliğindeki halk savaşının etrafındaki gerçek, bunun göstergesidir. Artık tamamen halk kitlelerine dayanmak bugün her zamankinden de önemlidir.

Halk kitlelerine dayanmaktan vazgeçildiğinde, dış kaynaklara dayanmaya mahkum olunur. Ve bu hangi gerekçeyle

yapılırsa yapılsın "sosyalizm", "demokrasi", "dünya hümanizmi" vs., zorunlu olarak Sovyetler'in, ABD'nin, veya başka bir emperyalizmin oyuncağı haline gelinir ve devrimci mücadele çıkmaz girip yenilir. Bugünün dünyasında böylesi olguların bol olduğunu tesbit etmek için örnekler vermek bile gerekli olmamalıdır. Vurgulanması gereken bir şey de şudur ki, sadece proletaryanın önderliği kitleleri gerçekten harekete geçirip onlara dayanabilir.

Şehirlerin Kırdardan Kuşatılması ve İlgili Askeri Meseleler

Burada ele alınacak olan esas askeri konular şunlardır: Üs alanlarının rolü, savaşın uzun süreli olma özelliği ve gerilla savaşının strateji ve taktiği. Şehirlerin kırdan kuşatılması temel stratejisinin, ezilen ülkelerdeki sosyal sistemden ve devrimin aşamasından kaynaklandığını daha önce tartışmıştık. Mao'nun formüle ettiği ve bu stratejiye rehberlik eden temel teorik ana hatlar halen geçerlidir ve halk savaşının teori ve ilkelelerinin onun döneminden bu yana herhangi bir temel gelişmesi söz konusu değildir. Burada, bu askeri noktaların başlıcalarına sadece değineceğiz ve ezilen ülkelerin özelliklerinde önemli değişiklikler içeren yeni dünya durumunda bu askeri noktaların ne ölçüde hâlâ geçerli olduğunu tartışacağız.

Şehirleri kırdan kuşatma stratejisi, iktidarı ele geçirebilmek için kırsal alanda üslerin kurulmasını talep eder. Bunun tüm ülkede aynı anda gerçekleştirilemeyeceği, aksine küçük veya sınırlı bölgelerde başlamak zorunluluğu vardır.

Ayrıca, savaşın uzun süreli olma özelliğinden dolayı da üs alanları gereklidir. Başlangıç aşamasında düşman devrimci güçlerden çok daha güçlüdür. Devrimciler başta zayıf güçlerle başlayıp zamanla güç kazanırlar, güç dengesini yavaş yavaş değiştirerek düşmana son darbeyi vururlar. Bundan dolayı, savaş uzun sürelidir ve mecburen uzun dönemli bir gerilla savaşı biçimini alır. Dolayısıyla, devrimci güçleri korumak, devrimi genişletmek ve sağlamlaştırmak için, üs alanları şarttır. Gerilla savaşının strateji ve taktiğinin temeli budur.

Mao şöyle izah ediyordu: "Böyle düşmanlar karşısında, devrimci üs bölgeleri meselesi ortaya çıkıyor. Çin'in kilit şehirleri kuvvetli emperyalistler ve onların gerici Çinli müttefikleri tarafından uzun süredir işgal altında bulunduğu göre, devrimci safların,

geri köyleri ileri köylere dönüştürme-ri, köylük bölgelere saldırmak için şehir-leri kullanmakta olan vahşi düşmanla-rına karşı sağlamlaştırılmış üs bölgele-rini devrimin büyük birer askeri, siya-si, iktisadi ve kültürel kalesi haline ge-tirmeleri, böylece uzun süreli savaşla devrimin nihai zaferini yavaş yavaş ger-çekleştirmeleri zorunludur... uzun süreli devrimci mücadelenin esas olarak, Pro-letarya Partisi önderliğindeki köylü ge-rilla savaşına dayandığı açıktır. Bu yüz-den, köylük bölgelerin devrimci üs böl-geleri olarak kullanılması zorunluluğu-nu gözardı etmek, köylüler arasında çet-in mücadeleler vermeyi ve gerilla sava-şını ihmal etmek yanlıştır."

Gerilla savaşı ve üs alanlarının oluş-turulması, uzun süreli halk savaşının ge-nel savunma aşamasındaki saldırı eylem-leridir. Tüm ülke açısından, üs alanları devrimci güçlerin korunmasının şartla-rını yaratır, ancak ülkenin özgül yöre-leri açısından bunlar saldırı alanlarıdır. Gerilla savaşı devrimci savaşı yaygınlaş-tırır ve üs alanlarını genişletir, dolayısı-yle iktidarı ele geçirme sürecini ilerletir.

Bu askeri yönlerin yanı sıra, üs alanla-rının siyasi ve ideolojik özellikleri var-dır ve bunlar son derece önemlidir. Üs alanlarının kurulması, proletarya önder-liğinde köylülüğün büyük çoğunluğu-nun, özellikle topraksız ve yoksul köy-lülerin devrimci siyasi iktidarının güçlen-mesi demektir (ki bu, proletarya önder-liğinde, tüm devrimci sınıfların diktatör-lüğünün bir biçimidir; bugün Peru'da bunlar Halk Komiteleri olarak tanımlan-maktadır). Yeni demokratik devrim programının yürürlüğe koyulması, feo-dalizmin tamamen veya kısmen yok edil-mesi ve düşman toprağının "toprak iş-leyenindir" ilkesine göre köylülere da-ğıtılması, halk mahkemelerinin kurul-ması ve devrimci adaletin dağıtılması- bu ve birçok diğer devrimci dönüşümler, yeni demokratik siyasi iktidarı tarafın-dan gerçekleştirilir.

Sonuç olarak, emekçi kitleler ve yurt-sever halk başlarını dikip ayağa kalkar ve kendi devrimci enerjisine son derece güven duyar, halk partiyi ve önderliğin-deki orduya ümit ve güven besler, çün-kü devrimin amacını somut olarak gö-rüp gelecekteki özgür sosyal sistemin bi-çimine bizzat şahit olmaktadır. Kısaca-sı, üs alanları, halkın gözleri önüne devrim örnekleri serer. Tüm bunlar, sava-şın bayrağı altında daha da fazla coşkuy-la gelme yönünde cesaret verir, devrim-ci girişimlere katılmalarını ve muazzam bir ruhla kendilerini feda etmelerini sağ-lar. Tüm ülke açısından, üs alanları bir "kıvılcım" rolünü oynar.

Üs alanlarının inşası ve güçlenmesi sa-yesinde, proletarya küçük de olsa ikti-

darı ele geçirme ve icra etmede halka ön-derlik eder, dolayısıyla halk yeni devlet iktidarını deneyebilir ve bu süreçte ge-lecekteki devlet yönetimine hazırlanır. Bunlar, üs alanlarının siyasi ve ideolo-jik rolleridir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan Sonraki Değişiklikler ve Halk Savaşının Yolu

Bir taraftan, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra öyle gelişmeler oldu ki, ezilen ül-kelerin çoğu artık devrim öncesi Çin ka-dar geri değildiler. Emperyalizmin da-ha geniş çapta ve giderek daha fazla nü-fuz etmesi, bazıları temel ve nitel olan birtakım değişiklikleri beraberinde getir-di. Tarım alanında da dahil, kapitalizmin gelişmesi feodalizmi büyük oranda ke-mirdi; işçiler sayısal olarak çoğaldılar ve tecrübeleri çoğaldı; sanayi işçilerinin dı-şında kalan işçiler ve topraksız köylüle-rin sayısı muazzam arttı; şehirleşme art-tı; merkezleşmiş askeri bürokratik dev-let mekanizmaları oluşturuldu. Bu de-ğişiklikler devam etmekte, hatta çoğal-maktadırlar.

Öte yandan, tüm bu değişikliklere rağmen, sosyo-ekonomik yapının ve devletin temel özelliği, temelde ya da esas olarak değişikliğe uğramadı. Söz-de "bağımsız ulusal" devletler, aslında bağımsız değil, en ağır emperyalist ha-kimiyet ve sömürü altındadırlar. Hakim sınıf emperyalizme bağımlıdır; feodal (ve yarı-feodal) sömürü ve despotizm kırsal alanlarda halen geniş bir şekilde mevcuttur; şehir ve kasabalar hâlâ düş-manın güçlü olduğu alanlardır; yoksul-luğun düzenli olarak arttığı geniş kırsal alanlarda nüfusun büyük çoğunluğu yi-ne köylülerdir; kitleler hiçbir gerçek de-mokratik hakka sahip değildir ve halk, askeri faşist ya da özü faşist olan sivil diktatörlük yönetimi altında ezilmekte-dir. Kısacası, bu ülkelerdeki durum, bir-kaç istisna hariç, özünde hâlâ devrim öncesi Çin'deki gibidir.

Dolayısıyla, olan değişikliklere ra-ğmen, şehirleri kırlardan kuşatma temel stratejisi (birkaç istisna dışında) geçer-liliğini muhafaza eder. Peru'da Komü-nist Partisi'nin önderliğinde halk sava-şının hızla gelişmesi bu gerçeği kanıtla-maktadır. Ancak gerçekleşmiş olan önemli değişikliklerden dolayı, halk sa-vaşının strateji ve taktiklerini yaratıcı bir şekilde -Mao bunu her zaman vurgula-mıştı- uygulamanın gerekliliği her za-mankinden de fazla hissedilmektedir.

Bu görevi üstlenmede iki yanlış eğili-me sık sık rastlanmaktadır. Birisi, de-ğişiklikleri ve farklı görmeyi ihmal etmek

hatta reddetmek ve böylece Mao Zedung Düşüncesi'nin yaratıcı bir şekilde uygu-lama yerine, Çin tecrübelerini mekanik bir şekilde uygulama eğilimidir. Diğer eği-lim ise, temel benzerliği kavrayamamak-tan dolayı, değişiklikleri ve farklılıkları fazla vurgular ve abartır, dolayısıyla devrimin yolu konusunda kararsızlıktan muzdariptir. Aslında bu ikinci eğilim de Çin tecrübelerini olumsuz bir tarzda da ol-sa yine mekanik olarak ele alır ve Mao Zedung Düşüncesi'nin ve halk savaşının yaratıcı bir şekilde uygulanması gerekti-ğini göremez. Revizyonistler de fark-lılıkları fazla vurgularlar, böylece ezilen ülkelerin temel karakterini inkar eder, halk savaşını da kategorik olarak red-dederler.

Bu iki eğilimle mücadele ve halk sa-vaşı çizgisini daha genel anlamda uygu-lama sorunu iki nokta üzerinde yoğun-laşır: birincisi, silahlı mücadeleye en baş-tan itibaren başlama (yani, merkezi gö-rev nedir ve nasıl yürütülmelidir?); ikin-cisi ise üs alanları oluşturma sorunudur.

İşaret ettiğimiz değişimlerden dolayı, birçok ülkede Çin modelini olduğu gibi izlemeye çalışmak ve ülkenin uzak bir köşesinde kurulan bir üs alanından baş-layarak ve ona dayanarak gerilla sava-şını tüm ülkede yaygınlaşmaya çalışmak artık mümkün değildir. Bunun yerine, üs alanları oluşturmaya amacıyla gerilla savaşının başlatılmasının yanı sıra, ülke çapında siyasi ve örgütsel çalışma, kent-sel alanda kitle hareketleri ve kitle ka-barışları, şehirlerde işçiler arasında çalış-ma, parti organı üzerinde yoğunlaşan çalışma, vs., tüm bunların önemi artmış-tır ve bunların gerilla savaşı ile ahengi-nin uygun bir şekilde tesis edilmesi şart-tır. (Mao, bunlara Çin devriminde dahi önem vermiştir.) Aksi halde devrimci sa-vaşı doğru olarak yürütmek mümkün ol-mayacaktır. Üstelik tüm bu çalışmaların önemi giderek artacaktır da.

Kentsel alanlardaki bu çalışma, gerilla savaşının ve devrimci güçlerin henüz za-yıf oldukları (çeşitli biçimlerdeki) üs alanlarının gelişmesinin ilk dönemlerin-de düşman baskısına karşı koymada da yardımcı olabilir. Buna karşın, gerilla savaşının özellikle de üs alanlarının ge-lişmesi, kentsel alanlardaki kitle kaba-rışlarını ve isyankarlığı hızlandırma ve bunlara daha devrimci bir karakter ka-zandırma konularında muazzam bir devrimci etki icra eder. Aynı şekilde, şe-hirlerdeki özellikle de işçiler ve kitle ha-reketleri içerisindeki çalışma, kadro ve savaşçı çıkartmada önemli bir rol oynayabilir.

Tüm bunları gözardı etmek ve yerel üs alanlarından hareket etme şeklinde-ki Çin metodunu körü körüne uygula-mak yönündeki eğilim, 1960'larda orta-

ya çıkan yeni Marksist-Leninist neslin başına gelen felaketlerin önemli sebeplerinden biridir. Ne yazık ki bu eğitim hâlâ yaygındır. Bunun bazı özgül yanlışları şunlardır:

- Ezilen ülkelerde kapitalist gelişme ve feodal ilişkilerin (devrimci olmayan yoldan) çürüme sürecini kavrayamamak ve körüncesine inkâr etmek;

- Yukarıdakilerin sonucu olarak, şehirlerde ve işçilerin arasında çalışma yapmanın, kitle örgütlerinin ve kabarışlarının ve legal faaliyet yürütme imkanlarının önemini kavrayamamak veya yine inkâr etmek;

- Üs alanları tesis etmek üzere ülke çapında çalışma yapmanın önemini kavrayamamak veya inkâr etmek.

Güney Asya yarı kıtasında yaygın olan bu eğilim, devrimci hareketlerin ciddi yenilgiler almasına sebep oldu. Bunun sonucu olarak, çok sayıda kişi Marksist-Leninistlerin saflarından düştü, Mao Zedung Düşüncesi'ni ve halk savaşını reddetti. Bundan da öte, revizyonistler ve diğer düşmanlar bu yenilgileri, Mao'nun ve halk savaşının çizgisine yeni saldırılarda bulunmak için kullandılar.

Yine de, bu değişiklikleri ve bunların devrimci faaliyet açısından getirdiği uyarlamaları kavramanın önemi açık olmasına rağmen, kırsal alanlarda köylüler arasındaki çalışmanın esas olduğu ve gerilla savaşını geliştirmenin genel olarak merkezi görev olmaya devam ettiği vurgulanmalıdır. Şehirlerdeki faaliyet, veya kitle hareketleri vb., kırsal alanda silahlı mücadele gelişmeksizin iktidar mücadelesinde devrimci siyaseti belirli bir noktanın ötesinde ilerletemez. Sadece sürekliliği sağlanmış gerilla savaşı, merkezi şehirlerde olan kitle örgütlerinde proleter önderlik tesis edilmesinin, onların daha üst seviyelere yükseltilmesinin ve onlardan devrimci savaşa hizmet edecek şekilde yararlanılmasının şartlarını yaratmaya muktedirdir.

Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki bazı ezilen ülkelerde, kapitalist gelişme ve işçilerin sayısı oldukça yükselmiştir, ancak bu ülkeler henüz "esas olarak kapitalist" değillerdir. Böylesi ülkelerde şehirlerin hem siyasi, hem de askeri önemi artmıştır ve artmaya devam etmektedir. Bu, objektif bir gerçektir. Bazen bu ülkelerde, hatta kırsal alanlarda silahlı mücadele olmadığı zaman bile, kitle hareketleri kitle ayaklanmalarına veya kitlesel isyana dönüşebilir. Dolayısıyla, silahlı mücadeleyi önce şehirlerde kitle ayaklanmaları sahnelemek suretiyle başlatmanın fırsatları ortaya çıkabilir, hatta bunu yapmak oldukça gerekli olabilir. İşte bu yüzden, bu ülkelerde devrimin yolu şehirleri kırlardan kuşatmak

olduğu halde, proletarya partisi genel stratejisi içinde böylesi durumları kullanmayı hesaba katmalı ve gerekirse bunu gerçekleştirilmeye hazır olmalıdır. Dolayısıyla, bu şartlar altında, gerilla savaşını geliştirme ve iktidarı önce kırsal alanlarda ele geçirme çizgisi aynı statik şekilde uygulanmaz, değişen şartlara göre değişir.

Ancak, eğer genel stratejinin kavranışı muğlaksa, ya da genel stratejinin esas noktaları gözardı edilirse, böylesi durumların meyvaları toplanamayacaktır, çünkü durumun birçok farklı dönemeçten geçeceği, birçok değişikliğe uğrayacağı ihtimali büyüktür. Örneğin, şehirlerdeki ayaklanmalara rağmen iktidarı tamamiyle ele geçirmek mümkün olmayabilir; ya da bu mümkün olsa bile, zafer fazla uzun sürmeyebilir; ya da belki iktidarı ele geçirmek ve muhafaza etmek mümkün olduğu halde kırsal alanlarda uzun süreli bir iç savaş sürdürmek gerekebilir. Burada, Rus devriminin ilgili tecrübeleri hatırlanmaya değer. Rusya artık emperyalist olduğu halde, kırsal alanları hâlâ feodaldı ve kırsal iç savaş sürdürülüyordu. Öyle durumlar gündeme gelebilir ki, esas olarak köylülere dayanmak suretiyle halk savaşı ilkelere uygun olarak bir iç savaş yürütmek gerekebilir.

Aynı silahlı mücadele ve gerilla savaşının başlatılmasında olduğu gibi, üs alanları tesis etme konusunda yukarıda söz ettiğimiz değişikliklerden dolayı da farklılıklar ortaya çıkabilir. Halk savaşının muhalifleri, Mao'nun "Çin'de Kızıl Siyasi İktidar Niçin Varolabilir?" adlı makalesinde üs alanlarının yaşamasının şartları olarak bahsettiği noktaların artık ezilen ülkelerin çoğunda geçerli olmadığını söylemekten hoşlanırlar. Özellikle, Çin'de olduğu gibi yerel parçalar halinde feodal savaş ağalarının artık mevcut olmadığını, şimdi güçlü merkezi askeri-bürokratik devlet mekanizmaları olduğunu anlatırlar. Derler ki, tepeleri, ormanları olmayan nispeten daha küçük ülkelerde bu sorunlar daha da çözülmüştür. Ve üs alanları kurmanın artık hiç mümkün olmadığı sonucuna varırlar.

Bu iddiaların maddi temeli elbette Marksist-Leninistler tarafından tepeden tırnağa incelenmelidir, ki objektif şartların gündeme getirdiği sorunlar ve kısıtlamalar doğru olarak kavranılsın. Ancak burada daha önemli olan sorun, bu insanların "objektif şartlar" kisvesi altında Mao'nun kızıl üs alanları teorisini mekanik ve çoğu zaman kısmi ve çarpık bir şekilde sunmalarıdır.

Mao'nun 1928'de "Kızıl Siyasi İktidar Niçin Varolabilir" makalesini yazdığı zaman ele aldığı üs alanlarını özüm-

leme süreci, ne orada sona ermiştir, ne de bu şartlar değişmez şeylerdir. Mao daha sonra göstermiştir ki 1928'de söz ettiği şartların olmadığı durumlarda bile farklı tiplerde ve biçimlerde üs alanları geliştirmek mümkündür. Örneğin Mao birbirlerine göre avantajlarını ve dezavantajlarını da açıklayarak şu tip üs alanlarından söz etmiştir: tepelerde ve dağlardakiler, düzlüklerdeki, ırmak-göl-koy bölgelerindekiler. Mao aynı zamanda üs alanlarının oluşturulmasını etkileyecek olan ve farklı, esnek politikalar gerektiren şu değişken şartlardan söz etmiştir: elverişsiz topraklarda geçici ve mevsimlik üs alanları, üs alanlarının yer değiştirmesi, yazları yüksek ekinlerin yarattığı "yeşil perdeler"den, kışları donmuş göllerden faydalanılması vb.¹⁶ Dolayısıyla Mao, uzun bir dönemi kapsayan üs alanlarını özümleme sürecinde, devrimci bir partinin, halkın ve düşmanın bulunduğu her yerde gerilla savaşını başlatmaya ve kalıcı ya da geçici üs alanları kurmaya çalışması gerektiğini göstermiştir.¹⁷

Merkezileşmiş devlet aygıtlarının ortaya çıkmasına ve feodal savaş ağalarının yokluğuna gelince, birçoğu bu devlet mekanizmalarının gücünü abartmaktadır. Bunların iç çelişkileri, örneğin hakim sınıfların bazı iktidara susamış fraksiyonları arasında kanlı çatışmalara varan dalaşları ve bu yüzden devlet aygıtının istikrarsızlığa sürüklendiği gözardı edilmektedir. Bu, böylesi ülkeleri tahakküm altında tutma konusunda yarış halinde olan çeşitli emperyalistlerin, özellikle iki süper gücün arasındaki keskin rekabetin kaçınılmaz bir yansımasıdır. Bu, yeni-sömürgecilik sistemi altında çözümü mümkün olmayan bir bunaldır.

Aynı zamanda, bu sistem bu ülkelerin hemen hemen hepsinde faşist diktatör yönetimler yaratmaktadır. Sosyal-demokrat maskeliler bile kendi faşist karakterlerini fazla saklayamamaktadırlar. Bu, en dehşetli sömürüyle birleşerek farklı kesimlerden halkla hakim sınıflar arasındaki çelişkiyi yoğun bir şekilde keskinleştirmektedir. Sonuç olarak, bu ülkelerin çoğunda, proleter önderlik olmadığı yerlerde dahi, halkla şu veya bu ölçüde bağı olan birçok silahlı isyankar grup ortaya çıkmış ve varlıklarını uzun dönemler koruyabilmişlerdir. Bazı ülkelerde bu gruplar kırsal alanlarda güçlü kalelere sahiptir ve hükümete karşı güçlü silahlı saldırılar yürütmektedirler. Ve bu olaylar küçük ülkelerde dahi olmaktadır.

Dolayısıyla, süreç, biçim ve süredeki farklılıklar ne olursa olsun, silahlı mücadelenin ve üs alanlarının ortaya çıkması ve gelişmesi mümkündür. Devrim-

ci Enternasyonalist Hareket'in Deklarasyonu'nda belirtildiği gibi:

"Bu ülkelerde proletarya ve kitlelerin sömürülmesi azgın, emperyalist tahakkümün zulmü sürekli ve hakim sınıflar genellikle diktatörlüklerini bütün çıplaklığıyla, vahşice uygularlar, burjuva-demokratik ve parlamenter biçim kullandıklarında bile, diktatörlükleri çok ince bir peçe ile maskelenmiştir. Bu durum, sık sık, proletarya, köylülük ve diğer kitle kesimlerinin çoğu zaman silahlı mücadele biçimlerine bürünen devrimci mücadelelerine yol açar. Bütün bu sebeplerden ötürü ve hakim sınıfların istikrarlı bir yönetim sürdürmelerini, devletin bütünü içinde iktidarlarını sağlama almalarını zorlaştıran, tek yanlı ve çarpıtılmış bir gelişmenin de bir sonucu olarak, çoğu kez devrim, kırlarda devrimci güçlerin şu veya bu tip üs alanları kurabildikleri ve esas itibariyle şehirleri kırlardan kuşatma stratejisini uygulayabildikleri, uzun süreli devrimci savaş şeklini alır."¹⁸

"Esas Olarak Kapitalist" Ülkelerde Halk Savaşı

1980'de 13 parti ve örgütün çıkarttığı olduğu "Ortak Açıklama"da şöyle söyleniyordu:

"Emperyalizmin, tahakküm altında bulunduğumuz ülkelere kapitalist ilişkilerin önemli unsurlarını sokma şeklinde inkar edilemez bir eğilimi vardır. Belirli bazı bağımlı ülkelerde kapitalist gelişme o denli ileri gitmiştir ki, onları yarı-feodal olarak karakterize etmek doğru değildir; onları feodal ya da yarı-feodal üretim ilişkilerinin önemli unsurları ya da kalıntıları ve de bunların üst yapıdaki yansımaları hâlâ mevcut olmasına rağmen, kapitalizmin hakim olduğu ülkeler olarak adlandırmak daha doğrudur.

"Böyle ülkelerde bu koşulların somut bir tahlili yapılmalı ve devrimin yolu, görevleri, karakteri ve sınıf güçlerinin mevzilenmesiyle ilgili olarak gerekli sonuçlar çıkarılmalıdır. Herhalükarda, yabancı emperyalizm devrimin hedeflerinden biri olarak kalmaktadır."¹⁹

Güney Kore, Tayvan vb.'ye ek olarak, bazı Latin Amerika ülkelerinde ve petrol bakımından zengin ülkelerde, kayda değer kapitalist gelişme yer almıştır.

Bu ülkelerde gerçekleşen kapitalist gelişme, bağımsız milli kapitalizm değildir, feodalizmin ve yabancı emperyalizmin devrilmesiyle ortaya çıkmış bir kapitalizm değildir. Aksine, İkinci Dünya Savaşı sonrası yayılma sürecinde ve yeni sömürgeci sisteminin bir parçası olarak emperyalizm tarafından getirilmiş bir

kapitalizmdir. Bu, yabancı emperyalizm tarafından şekillendirilen, onunla çok yakın bağ içinde ve ona dayanan komprador-bürokrat bir kapitalizmdir. Çarpık, başaşağı niteliğinin ve toplum esas olarak kapitalist olmasına karşın, yeni sömürgeci tahakküm altında olmaya devam etmesinin nedeni budur. Bu ülkelerin devlet mekanizmaları, komprador-bürokrat sermayenin ve emperyalizmin bekçi köpekleri durumundadırlar. Hiç şüphe yoktur ki, emperyalizm, bu ülkelerdeki devrimin hedeflerinden biridir.

Eski feodal yarı-feodal sistem, devrimci bir yolla devrilmeyip emperyalizmin kendisi tarafından dönüştürülmüş olduğu için, mülk sahiplerinin büyük ya da önemli bir bölümünün, yavaş ve tavizkar bir süreçten geçerek, kapitalist tarım sisteminde de hâlâ emperyalizme dayanan mülk sahiplerine dönüşmüş olmaları gayet doğal ve mümkündür. Aynı zamanda, yeni komprador-bürokratlar kaçınılmaz olarak tarım ekonomisine de katılacaklardır. Yine bu devrimci olmayan dönüşümünden ötürü, feodal üretim ilişkilerinin önemli öğeleri ya da kalıntıları mutlaka olacak ve üst yapıda yansımalarını bulacaktır.

Bu ülkelerin emperyalist tahakküm altındaki yeni sömürgeci olduğu, siyasi devlet sisteminde demokrasinin varolmamasında, halkın legal haklara sahip bulunmamasında, vahşi askeri-bürokratik diktatörlüklerin devam etmesinde ve bunların halk hareketlerini ezmesinde de yansır.

Tüm bunların anlamı, bu ülkelerde yeni demokratik devrimin görevlerinin tamamlanmamış olduğudur. Mao'nun Çin'de göstermiş olduğu gibi, yeni demokratik devrimin önemli bir özelliği de burjuvazinin bölünmüşlüğü, orta ve ufak burjuvazinin (yani milli burjuvazinin) devrimin lehine rol oynama ihtimalinin mevcut olduğu ve bu yüzden de proletaryanın onlarla birleşmeye çalışması gerektiğidir. Mao'nun bu önemli formülasyonu bu ülkelerde tamamen geçerlidir. Bir yandan, yaygın kapitalist gelişme, kaçınılmaz olarak büyük sayıda milli burjuva doğurmuştur. Diğer yandan ise, bu ülkelerde emperyalizmle yakın işbirliği içinde olan komprador-bürokrat sermaye, tekeli kapitalizme dönüşmüştür ve gerici devlet sistemi bunları korur. Sonuç olarak, ufak ve orta burjuvazi engellenir ve kısıtlanır. Dolayısıyla devrimci anti-emperyalist mücadele süresince, burjuvaziyi bölmek ve milli burjuvaziyle birleşmek hâlâ önemli bir görevdir.

Açıktır ki, bu ülkelerde devrimin aşılması hâlâ yeni demokratiktir. Troçkistler, sosyal-demokratlar ve çeşitli reviz-

yonistler, bu ülkelerde yeni demokrasinin artık gerekli olmadığını, ekonomi kapitalist olduğu için devrimin aşamasının doğrudan sosyalizm olduğunu öne sürerler. Bu sadece yanlış değil, aynı zamanda gericedir de, çünkü sadece kapitalizmi görmekle bunlar emperyalist sömürünün üzerini örtmekte ve emperyalist ülkelerle emperyalizmin tahakküm altında olan ülkeleri aynı göstermektedirler.

Ancak burada sorun şudur: bu ülkelerde devrimin yolu nedir, halk savaşı ve şehirleri kırlardan kuşatma çizgileri ne dereceye kadar hâlâ geçerlidir?

Hiç şüphesiz belirtilebilir ki, esas olarak tarımsal ülkelerde geçerli olan metotlar ve çizgiler, bu ülkelerde aynı şekilde uygulanırlığa sahip değildir. Önemli oranda kapitalist gelişmeye sahip ancak esas olarak kapitalist olmayan ülkelerde şehirlerdeki ve işçiler arasındaki çalışmanın önem kazandığından, hatta silahlı mücadeleyi önce kırsal alanlarda başlatmak yerine buralardaki kitle ayaklanmaları yoluyla başlatmanın bile mümkün olabileceğinden söz etmiştir. Bu durum, esas olarak kapitalist ülkelerde daha da geçerlidir. Ve bu ülkeler esas olarak kapitalist oldukları için, ne önemli bir güç olmasına rağmen köylülük artık esas güçtür, ne de kırsal alanlar illa da faaliyetin merkezidir. İşte bu yüzden, artık silahlı mücadele ve silahlı örgütlemenin bu ülkelerde devrimin tüm süreci boyunca esas olduğu söylenemez. Yine de, mümkündür ki iktidar silahlı ayaklanmayla toptan ele geçirilemeyebilir ve iktidarın kısmen ele geçirilmesinden sonra aşağı yukarı uzun süreli bir halk savaşı yürütmek gerekebilir. İktidarın tümüyle ele geçirilmesi bile geçici bir zafere dönüşebilir, böylece geri çekilmek ve uzun süreli halk savaşı vermek üzere ya kırsal alanlara, ya da düşmanın zayıf olduğu alanlara gitmek gerekebilir.

Toparlarsak, bu ülkelerdeki devrimin yolu kesin olarak açık olmamasına rağmen, Mao'nun Yeni Demokratik Devrim, uzun süreli halk savaşı ve gerilla savaşı teorisinin proletarya partisi tarafından ciddi bir şekilde incelenmesi ve kadroların, işçilerin ve köylülerin bu teoriyle eğitilmesi ve iktidara ve iktidarı ele geçirmeye hazırlanmak üzere halk savaşı yolunun yaratıcı bir şekilde uygulanması -tüm bunlar partinin çok önemli görevleri olmaya devam etmektedir.

Bu ülkelerde, şimdi artık işçiler ve şehirler esas olduğundan dolayı, işçileri parti organ(lar)ıyla ve devrimci kitle hareketleri ve örgütleriyle eğitme görevi her

YENİ DEMOKRASİ

Dergisi

Yazışleri Müdürlüğüne

Derginizin 11.sayısının 43. sayısında yayınlanan " 'Bir'eycilik 'tek'yanlılık ya da İnkarcılık/Resmi Tarih" adlı yazıyı okudum. Adını ettiğim yazı, olumlu bir değerlendirme gibi görünmesine rağmen, bazı gerçekleri çarpıtıcı ve kulaktan dolma bilgileri aktarıcıdır. Okuyucuya yanlış ve gerçek olmayan bilgileri taşıması açısından da değerlendirildiğinde, büyük sorumluluklar gerektirmektedir. İşte, bu sorumluluğunuz gereği bu yazımı umarım yayınlarsınız.

Derginizdeki yazı, Rızgari Davasından yargılanan insanları zan altında bırakmaktadır. "Görüşe çıkarırken çırılçıplak soyunarak makat kontrolü yaptırdıklarını" yazmışsınız. Ayrıca, "Devrimci onuru düşmana çiğneten Rızgari, Eylem Birliği, Bolşevik, Kurtuluş..." diye belirleme yapmışsınız. Ben, o günlerdeki Cezaevleri Politikasını, uygulamaları, işkenceleri ve bunların siyasal içeriklerini tartışmayaacağım. Umarım, grup çıkarı dışında geçmişi ciddi biçimde ele almak mümkün olacaktır. Ki, belli sonuçlara ulaşabilelim. Kişisel bazı "kahramanlıkların" gruplara sağlanaçağı çıkarlar açısından değil, genel Devrimci Mücadelenin menfaatleri açısından sorunlara bakmaya ve geçmişte ki yanlışları tekrarlamaya fırsat bırakmamalıyız. Ancak, şunu belirteyim ki, ben de Rızgari Davasından yargılandım. Yaklaşık 3,5 yıl cezaevinde kaldım. Bunun 18 aylık zamanı Sağmalcılar'da hücrede geçti. Tanıyanlar bilirler. Ö.O. dışında -herkes gibi- Metris ve Sağmalcılar'da geneli kapsayan bütün kitlesel eylemlere biz de grup olarak katıldık. Sloganlarımızı attık, işkenceye ve dayığa karşı direndik. Hiçbir zaman makat kontrolü, önümüzü ilikleme vb.. yaptırımlara uymadık. Devrimci onurumuzdan taviz vermedik. İşkence nesnel bir olaydı, buna karşı konulan eylemlerin doğru ya da yanlışlığı da tartışılır. Direnmelerin görece özerk yanları da vardı. Şimdi bazı gruplara ve kişilere özel olarak paye çıkarmak hiçbir şeyi kurtarmaz. Karşılıklı suçlama ve savunma, burjuvazi önünde bir "günah çıkarma" olur. Hatta, onlarca askerini zorla, saldırarak elbiselerimizi yırtıp çıkardıklarını da belirteyim.

Bu tür saldırılarda cezaevinin genelinde "insanlık onuru işkenceyi yenecek" ve "işkence yapmak şerefsizliktir" sloganlarını da her defasında attık. Ve bu davranışımızdan dolayı da "azıllı" tutuklular arasına girdik. Her grup gibi bazı unsurlar slogan atmıyordu, ben bunu da kınamıyorum. Diğer gruplar da kınamamalıdır! Bir grubu, kulaktan dolma bilgilerle zan altına almak doğru değildir. Umarım bu yanlış düzeltilsiniz. Hele hele bugünlerde en geniş zeminde ittifaklar için siyasetler arasındaki ilişki ve bağlantılar, durumun ciddiyetini daha da önemli hale getirmektedir. Rızgari'nin bu aşamada kullandığı dil de bunun gereğidir.

TTE (Tek Tip Elbise) giymeye gelince, bunu diğer gruplar gibi siz de giydiniz. Hem de "Sağmalcılar'da Tek Tip Elbise" ile ilgili yayınladığınız "TTE"yi giymek düşmana beyaz bayrak sallamaktır" demeneze rağmen giydiniz. Evet TKP/ML'li arkadaşların giydikleri de TTE'ydi. Ve o elbiseler özel olarak İngiliz kumaşından yapılmış elbiseler değildi..

Unutulmamalıdır ki, bireysel davranışlardan dolayı bir grubu, bir örgütü suçlamak ve o örgütün adını vermek, karalamak yanlıştır. İlişkileri kırıcı ittifakları parçalayıcıdır. Bugün gelinen yerde örgütlerarası ilişkiler daha dikkatli davranmayı gerektirmektedir. Örneğin; aynı yöntemle ünlü itirafçı A. Haydar'dan dolayı TKP/ML'ye "çözöldü", "direnmedi" ya da "düşmana teslim oldu" diye bir değerlendirme yapsak doğru olur mu?

Sonuç olarak;

Siyasetimizin tüm sorunlarda olduğu gibi cezaevleri ile ilgili sorunlarda da grup çıkarlarımız dışında genel ve nesnel değerlendirmeler yapacağımızı biliyorum. Şurada şu kadarını belirteyim: 12 Eylül Barbarlığı ve vahşeti karşısında zindanlara doldurulmuş binlerce devrimcinin şu ya da bu biçimde direnmelerinin en önemli alanları olan cezaevleri geleceğe önemli dersler çıkardı. Deneyler bıraktı. Ya da biz bunu böyle değerlendiriyoruz. Biz, bu deneylerden yararlanmak ve bunları yaşadığımız topluma ve mücadeleye maledici bir biçime

dönüştürmek, gelenek haline getirmeliyiz. Grupların fanatik yapılarının üzerinde sağını solunu biçerek, zorla "payeler" çıkarmamalıyız.

Söylenecek çok şey var. Bütün yaşamımızı siyasetimize en geniş biçimde rapor olarak sunduk. Bunları nasıl değerlendireceğini şu anda bilemeyiz. Ancak, yayın zorluğu nedeniyle burada da Metris'teki değerlendirmeye girmedik. Ama, bu yapılacaktır. Mutlaka yapılacaktır.

Gönderdiğim bu kısa açıklamayı aynen yayınlamanız dileğiyle, tüm YENİ DEMOKRASİ çalışanlarına başarı dileklerimi iletirim. 1 Ağustos 1988/Taner BAYRAK

Not:Bu yazının bir suretini de KÜR-DİSTAN PRES'e gönderdim. Çoğaltarak cezaevlerine de yollayacağım.

Baştarafı 12. sayfada

to amacıyla saat 12'de öğle yemeğini yemeyerek 24 saatlik açlık grevine başladık. Akşam sayımına kadar geçen 6 saat zarfında cezaevi idaresi açlık grevini ciddiye almayarak sayım yaptı. Tüm mahkumları ve bizi koşullarımıza kilitlediler. Saat 21 sıraları Açlık Grevini başlatan 8 arkadaşla birlikte koşullarımızdan çıkartılarak sözde sorunlarımızı dinlemek isteyen cezaevi müdürünün odasına götürüldük.

Yarım saat süren görüşmeden sonra 3 arkadaşımız (Haydar SÜRGEÇ, Kallender ÖZEN, Mürsel AZAK) hücreye atıldı. Bizler de koşullarımıza götürüldük. Saat 24 sıraları hücredeki arkadaşlarımız müdür ve gardiyanlar tarafından dövülmüştür. 1983-1984 yıllarında Erzincan Kapalı Cezaevi'nde Devrimci tutuklu ve hükümlülere yapılan işkenceleri yeniden başlatmak isteyen cezaevi yönetimi, fırsat kollayarak Devrimciler üzerinde yeniden baskı uygulamaya çalışmaktadır. 1983-1984 yıllarında birçok devrimci işkence görmüş ve işkence sonucu kolları, bacakları kırılmıştır.

Bu işkencecilerden biri de Cop Hüseyin (ismini bilmiyorum) lakabıyla tanınan gardiyandır. Bu gardiyan halen bu cezaevinde görev yapmaktadır.

Tüm devrimci, demokrat ve yurtsever kamuoyunu Erzincan Kapalı Cezaevi'ndeki (ve tüm cezaevlerindeki) insanlık dışı uygulamalar altında yaşam mücadelesi veren tutuklu ve hükümlü Devrimcileri sahiplemeye çağırıyorum.

Selamlar... □

Katledilişinin 4. yılında

Hasan Hakkı Erdoğan'ı Anıyoruz!

Zehra Meral

Bundan 4 yıl önce, 17 Eylül 1984 günü kalles bir pusuda yakaladılar O'nu; kaç yiğidin canını alıp da doymayan 'Yıkılası İstanbul'da. Gencecik bedendeki dağ gibi yüreğe 13 gün tahammül edebildiler ancak; bütün işkence metodlarını uygulayıp sonuç alamayan insan avcılarını çareyi 30 Eylül günü O'nu katletmekte buldular.

Hasan Hakkı Erdoğan yakalanmadan önce yoğun bir şekilde aranmaktaydı. Sık sık Elazığ-Karakoçan'ın Pamuklu köyündeki evi basılıp anne-babası sorguya çekilirken İzmir, Tarsus, Izmit'te oturan kardeşlerinin evleri de ani baskınlara sahne oluyordu.

Neydi onları böyle çileden çıkarıp "ah O'nu bir elimize geçiresek sağ bırakmayız ya" dedirten?

Hasan Hakkı ne bir haram yemişti, ne cana kıymıştı, 'ekmek kadar temiz' denildiğinde ilk akla gelebilecek isimlerdendi. Daha iyi, daha güzel bir dünya için yürüdüğü yolda kararlılığı, inisiyatifliliği, sorunları çok yönlü ele alış, canlılığı, fedakarlığı, mücadele azmi, sazı, sözü vb. özellikleriyle örnek bir insandı.

O yaşadığı gibi düşünmüş ve düşüncelerini yaşamın ölümsüz ağacını yeşertme mücadelesinde zenginleştirmiş; yaşamı özü ile sözünün birliğinin simgesi olmuştu. Hiçbir kişisel çıkar gözetmeden aydınlık yarınlar için verilen kavganın ta ortasına atılarak onu layık olduğu şekilde yürütmeye çalışmıştı.

Aydınlık yarınlara ulaşma mücadelesinin önüne düğün karanlığıyla set çekmeye çalışanlar için bundan daha büyük suç olur muydu? Hele çektikleri setin her geçen gün biraz daha inceliyor daraldığını görenler, Hasan Hakkı'ların en koyu karanlıkta bile yarımın müjdesi aydınlıklar olduğunu bilenler için.

H.Hakkı Erdoğan 12 Eylül öncesinde de iki kere gözaltına alınıp en ağır işkencelere uğramış olmasına rağmen, en küçük yılmılığa, korkaklığa, kararsızlığa düşmemiş, zorlu sınavlardan alınıp ak, başı dik bir biçimde çıkmasını bilmişti.

Son gözaltına alınışında da; ihanetin dizboyu olduğu bir ortamda en soylu yo-

HASAN HAKKI ERDOĞAN

lu tutarak dostlarının bilincine kazınmış, nice direniş destanlarının arasında onurlu yerini almıştı.

Sınıf mücadelelerinin en hassas terazileridir işkencehaneler; en küçük ağırlığa tahammülleri yoktur, denge hemen bozulur. Terazinin hafif bir kıvrımdanması sağa sola yalpa yapması bile yüreklerin teslim alınması için yeterlidir. Düşmanın kendisini en güçlü hissettiği alanlar, inlerinin en kuytu köşeleridir. En amansız saldırılarını bu köşelerden yürütürler, yenmeye çalışırlar devrim onurunu.

Düşman eline esir düşenlerin azgın saldırılar karşısında tek silahları vardır: Bilinçleri, inançları. Bu bilinç ışığında yürüyenler zifiri karanlıkta bile korkmadan dövüşürler; teslim etmezler yüreklerini.

Bu tavır:

Halka ve devrime güvenini yitirmeyenlerin en küçük taviz vermeden cesaretle düşmanın üstüne yürüyenlerindir.

Bu tavır, düşmana karşı verilen yaşama mücadelesinde "yaşamlarının bağışlanması" karşılığında en küçük bir bedel ödemeyi reddedenlerindir.

Bu tavır, kendisinin ölüme gideceğini bile bile çevresindekilere yarınım güzel günlerini gösteren, onları bu hedefe yöneltmelerini tavırdır.

Çünkü:

Onlar, verdikleri en küçük tavizin başkalarının acısıyla, kanıyla noktalanacağını çok iyi bilmektedirler. Her türlü silahla saldıran düşmanı yenmenin yo-

lunun devrim onurunun korunması olduğunu, bu onurda da hiçbir lekeye yer olmadığını, canbedeli atıldıkları mücadelenin hayatın her alanında kıyasıya devam ettiğini, bu mücadele içinde ellerindeki tek silahın bilinçleri olduğunu, nerede olursa olsun insanın kendisini düşünmeye başladığı andan itibaren bu silahlarını yitireceklerini, cesaret ve bilincinde en ufak bir kayıba uğrayan insanın onurunun ayaklar altına alındığını da çok iyi bilmektedirler.

Hasan Hakkı Erdoğan da, yakalandığı andan itibaren sıradan bir tavır değil, örnek bir tavır takınmıştır. Kendi kimliğini dahi kabul etmeyip, dostlarıyla ilgili tüm soruları cevapsız bırakırken çıplak bir şekilde bağlandığı kalasın üzerinde, ağız gözü kan içinde "siz karşınızda kim var sanıyorsunuz. Bizim mücadelemiz haklı bir mücadele, siz halk düşmanısınız, sizin göreviniz halk için çalışan bizleri çözmek, bizim görevimiz halkın onurlu mücadelesini buralarda da yaşatmaktır, çabalarınız boşuna..." sözleriyle düşmanı en güçlü olduğu alanlarda şaşkına çevirmiştir.

O gördüğü işkenceler nedeniyle kan kusarken, ölüme en yakın olduğu anda, çevresindekilere gelecek güzel günleri göstermiş, yalpalayan, kararsızlık gösteren, hatta çözümlere direniş ruhu aşlamıştır.

O'nun yenilmeyen iradesi karşısında çığına dönenler ölüsünden bile korktu; morgu sürekliliği polis kordonunda tutular, cenazeyi köyüne götürmek isteyen ailesine binbir zorluk çıkarttılar. Elazığ ve Karakoçan'a giriş çıkışlar yasaklanarak bir yığın insan nedensiz gözaltına alınarak Dostlarının O büyük insanı son yolculuğuna uğurlamak istemeleri engellendi.

Uzun söze gerek yok:

Tanır halkımız O'nu işkencelerde İbrahim'lerden, Cihan'lardan, darağacındaki Deniz, Yusuf İnan'dan, Nurhak'taki Kadir, Sinan'dan, Kızıldere'deki Mahir Çayan'dan.

Tanır halkımız O'nu Kamboçya'dan, Vietnam'dan, Laos'dan.

Katledilişinin 4. yılında "içimiz bu-ruk, yüreğimiz çok daha katı" bir şekilde anın önünde bir kere daha saygıyla eğiliyoruz.

DÜNYA DÖNDÜKÇE YAŞAYACAĞIN!

Doğan Memeçil

Ali Demir

Yusuf Yıldırım

İmam Utan

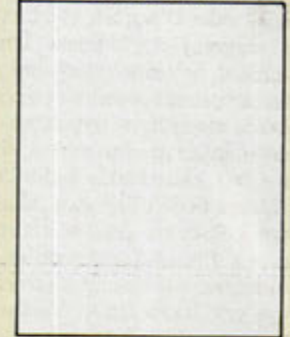
1 Ağustos 1986

*“Kırarak kelepçesini durgunluğun
çıktılar yola bu vadiden bir gün
yürüyerek coşkulu bir sevgi dalgasıyla
uzandılar sım sıcak elleriyle aydınlığa...”*

*Gecenin sağdeleği karanlık bir örtü
Avuçlarıyla savurdular şafağı örten göğü.*

*Neden sonra birden
pusulardan alevler koptu
yankılandı derinden
kızıl karanfiller belirdi.
Munzurun dokuz yerinden
dokuzu'da gençtiler
dokuz boğumlu düğüm oldular sonra
cellatların boynunda.*

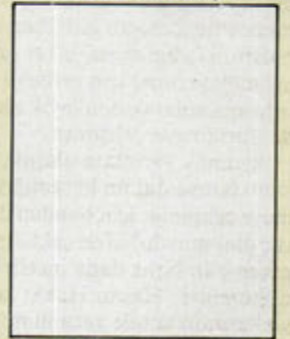
*düşenlerin verdiği güçle
çelik saydam bir bilinçle
yürüdüler gene
enginleri fethe...”*

Yusuf Tosun

Süleyman Kaya

İsmail Kaya

Çahit Öz

Cumhuriyet İyöz

UNUTULMAYACAKLAR

Urfa'dan devrimci arkadaşları

Başkan Mao'yu Anıyoruz.